Culiță Ioan Ușurelu

Jurnalul unui singuratic

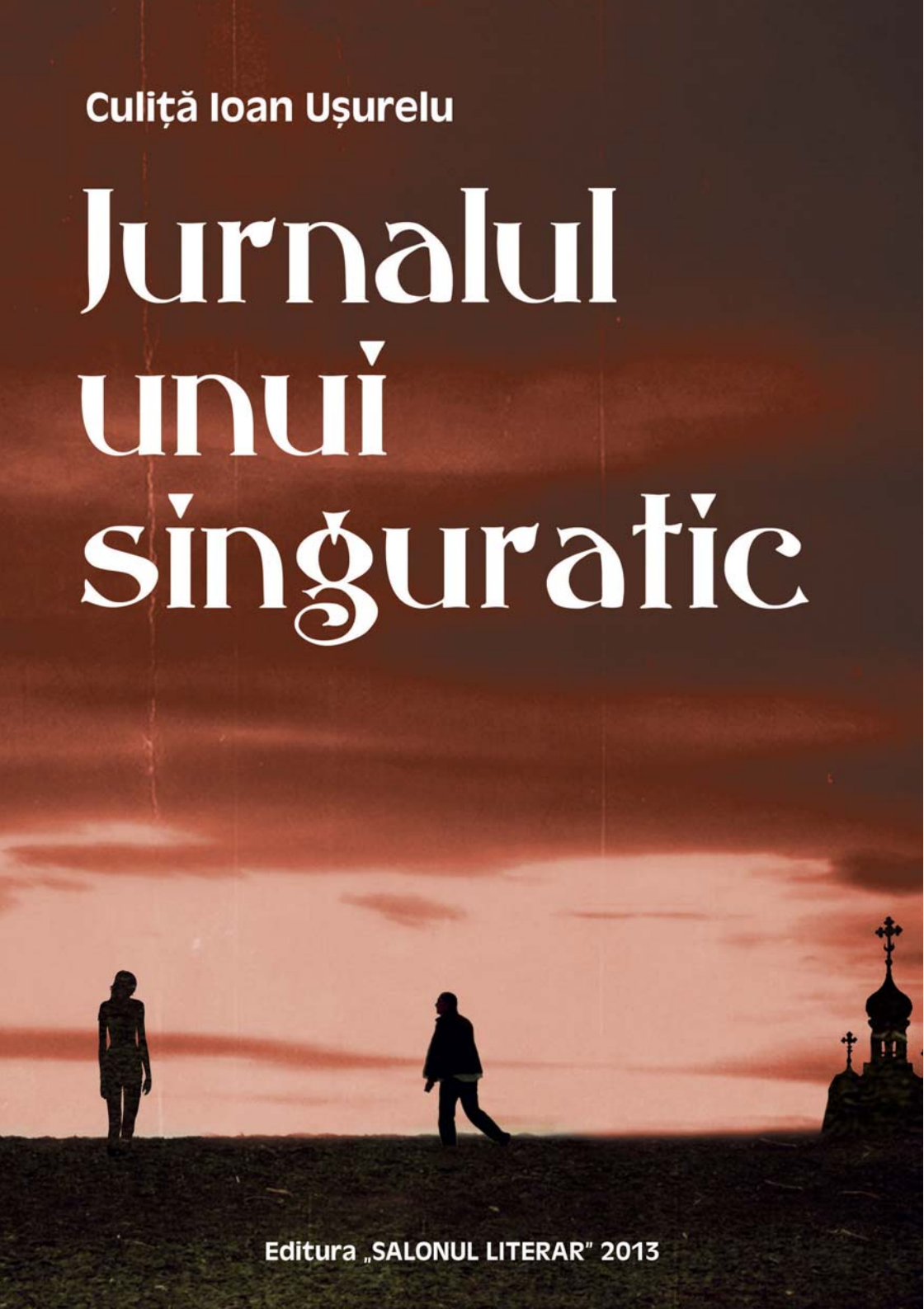

Editura „SALONUL LITERAR" 2013

CULIŢĂ IOAN UŞURELU

JURNALUL UNUI SINGURATIC

Consilier editorial: Laura TUDOREAN
Tehnoredactare: Zenovia UŞURELU
Coperta: Andrei OLARU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
UŞURELU, CULIŢĂ ION
Jurnalul unui singuratic / Culiță Ioan Uşurelu. - Odobeşti: Salonul Literar, 2013
ISBN 978-973-86590-8-7

821.135.1-31

CULIŢĂ IOAN UŞURELU

JURNALUL UNUI SINGURATIC

EDITURA „SALONUL LITERAR” - 2013

Editura „SALONUL LITERAR”
Email: salonul. literar@gmail.com
Telefon: 0722917264

UN ROMAN CU „CHEIE”

După experimentarea unei proze cu accente didahice, oglindă şi a profesiei de o viaţă, Culiţă Ioan Uşurelu se încearcă într-un roman de factură „memorialistică”, intitulat *Jurnalul unui singuratic*. De astă dată, autorul surprinde prin sprinteneala stilistică a naraţiunii, care se vrea una realistă, vijelioasă, cu accente chiar cinice. Naratorul protagonist Ion Georgescu, inginer, directorul unei fabrici vrâncene, pare a fi un privilegiat al politicii locale, propus pentru a candida, la apropiatele alegeri parlamentare, de către partidul din care face parte. Mircea Onescu, liderul judeţean al partidului, îi promite chiar că va fi primul pe listă, însă, când e vorba ca aceasta să fie definitivată, află că deja a fost atacat într-un ziar local pentru viaţa sexuală din clasa a X-a, când era „femeia” preferată a bărbaţilor târgului în care îşi făcea studiile etc. Lovitura mistificatoare e provocată de câţiva foşti colegi de liceu, invidioşi, dar şi prin implicarea celor interesaţi politic (din partidele de opoziţie) sau material (el era „ghimpele” care nu accepta să vândă fabrica pe nimic unor aliaţi ai celor ajunşi în vârful bucatelor). În economia naraţiunii, delaţiunea are rolul madlenei muiate în ceai din romanul proustian, declanşând jocurile povestirii şi drama „singuraticului”. Ion Georgescu, scos de pe listă, se vede nevoit să-şi dea demisia, văzându-se recuzat şi de familie (soţia Mihaela şi Nely, iubita lui fiică). De-abia acum află că fiinţele

cele mai dragi inimii sale sunt, de fapt, altceva decât credea: amândouă frecventau mediile cele mai sordide ale oraşului şi, la aflarea veştii că Ion nu va mai fi senator şi, sigur, nici director îl părăsesc fără nici o remuşcare. Spre disperarea acestui om onest, ameninţat de o boală devastatoare, oarecum credincios, care şi-a dedicat viaţa locului de muncă şi familiei. Nemaiavând aceste preocupări vitale, dar fiind un caracter puternic, se gândeşte la multe variante de urmat: sinucidere, monahism sau literatură. Prima încercare de salvare este viaţa publicistică şi literară a urbei, strângând în acelaşi timp legăturile cu prietenul său, preotul Sanda.

Spre finalul romanului, inginerul şi scriitorul Ion Georgescu, după o experienţă de excepţie în pelerinajul de la Muntele Athos şi după o întâmplare nefericită cu ultima speranţă sentimentală, Maria, ne lasă pe noi, cititorii, să ne imaginăm calea ce-o va urma.

Cartea devine una „cu cheie", o cvasiautobiografie, cu personaje identificabile în realitate, Culiţă Ioan Uşurelu ţintind către un tablou „realist", aproape grotesc nu numai al vieţii locale, ci al societăţii româneşti postdecembriste. Riscurile sunt, desigur, ale *subiectivităţii* pentru care a optat prozatorul, dar şi ale intruziunii ideologicului, care poate întrece, pe neobservate, chiar şi o experienţă estetică matură.

Theodor CODREANU

POLITICA ÎNALTĂ ŞI SEXUL PRECOCE- INCOMPATIBILE? DRAGOSTE SAU SENZUALITATE? REALITĂŢI FALSIFICATE…

Este ora şapte dimineaţa. M-am trezit foarte bine dispus. Şi cum să nu fiu vesel, plin de speranţă, fără nici un gând negru? Astăzi prinde viaţă una din cele mai dragi şi mai profunde dorinţe ale mele şi ale neamului meu din totdeauna: trecerea pe locul întâi a numelui meu pe lista senatorilor din judeţ. Acum câteva seri, m-a sunat şeful partidului pe judeţ, Mircea Onescu. Mi-a comunicat această veste de excepţie. Stau şi mă gândesc la faptul că Dumnezeu m-a favorizat mereu: am vrut să ajung inginer, am ajuns, am dorit să fiu director de fabrică, am devenit chiar director, am dorit să mă căsătoresc, am reuşit s-o fac chiar cu femeia pe care o iubeam, Mihaela, ba, am avut succes şi în pasiunea vieţii, literatura. Mai mult de atât: am devenit membru al Uniunii Scriitorilor din România după ce am scris două cărţi de poezie şi una de proză. Am deja un cuvânt în acest domeniu atât de nesigur, atât de mişcător, care este mediul scriitoricesc. Cel puţin în judeţ, că mai sus încep aranjamente, interese de mare anvergură. Astăzi, în sfârşit, eu, un copil amărât, cu părinţi săraci, dau lovitura vieţii şi pe plan politic : voi fi senator, ceea ce n-au visat nici moşii şi nici strămoşii mei. Pentru că şi astăzi e ca

pe vremea lui Caragiale: important e să fii pe listă, să fii candidat. În rest, e floare la ureche….

Ziua începe în ton cu sufletul meu: este o dimineaţă splendidă, cu un aer curat, ca după ploaie, destul de răcoroasă, iar soarele are o strălucire mai blândă, nu atât de agresivă ca până ieri. Soţia a plecat la muncă, eu mai lenevesc, aşa cum nu fac de obicei. Doar astăzi îmi permit, pentru că nu mă duc la serviciu, am şedinţă la partid. Şi ce şedinţă importantă! Mă mir însă că Mihaela, soţia mea, nu mi-a lăsat şi mie o cafea, un sandvici….Cam aşa face de câteva luni. Ce s-o fi întâmplat? Deocamdată nu vreau să ştiu nimic în afară de lista pe care candidez…Aşa că-mi fac o cafea, iau şi o gustare…Sunt singur în toată casa pentru că şi Nely, fetiţa mea, elevă în ultima clasă de liceu, a plecat….N-au vrut să mă deranjeze, sărmanele de ele…

Mă uit la mobila selectă din bucătărie, la culorile ei discrete, şi sunt mândru că eu am ales-o împreună cu un prieten. Savurez cafeaua scumpă, cu un miros deosebit, şi mă gândesc la discursul pe care-l voi ţine imediat după citirea listei cu candidaţii pentru camera superioară a parlamentului. Sunt într-o stare extraordinară, visez cu ochii deschişi. Telefonul mă trezeşte din visare. Ridic receptorul şi-l aud pe Mircea Onescu, şeful meu pe linie de partid.

-Ce faci, d-le? Dormeai de-ai răspuns atât de greu?

Ei, cum să dorm în această zi specială pentru mine?

-Da, da , specială…Ai citit ziarele, te-ai uitat pe internet?

De ce? A apărut lista…?

-Mai rău…Au apărut articole despre copilăria matale, preocupările din perioada respectivă…

Dar preocupările copiilor sunt simple copilării, n-au legătură cu politica…

-Ba au mare legătură cu politica…Unii colegi spun că fiind matale mai durduliu, mai bucălat, cu şoldurile ca de fetiţă, prin clasa a IX-a sau a X-a, când stăteai la gazdă, erai preferatul bărbaţilor care veneau la orgiile organizate de o oarecare Sofia, patroana curvelor din orăşelul în care-ţi făceai studiile…Toate aceste informaţii s-au găsit în jurnalul rusoaicei numită Sofia, iniţiatoarea ta în sexul anal. Doi colegi afirmă chiar că au fost martorii serviciilor pe care le ofereai bărbaţilor.

Dar nu înţeleg…Cum? Eu acuzat, eu …anal, ce-i asta? Eu niciodată…..n-am…ce-i aia…eu nu….Parcă mi-a dat cineva cu o bâtă în cap….M-a cuprins o slăbiciune teribilă şi am căzut lângă masa din bucătărie….Nu puteam să mişc mâinile, picioarele, doar mintea funcţiona la parametrii normali…Dar nu puteam vorbi. Cine avea interesul să scornească asemenea mizerii? Este clar că-i cineva din judeţ, din propriul partid sau din opoziţie. Din interiorul partidului, doar unul care vrea să îmi ia locul, din opoziţie, cine? Mi se învălmăşesc în minte fel de fel de gânduri, amintiri, planuri de bătaie….Trec, fără să vreau, în revistă gazdele pe la care am stat în timpul celor patru ani de liceu, dar şi perioada internatului.

Iat-o pe d-na Ganea, femeie foarte zgârcită, mama unei fete de excepţie la şcoală, Valentina, care era cu trei ani mai mare decât mine. Deşi părinţii mei aduceau la gazdă carne, lapte şi alte produse stabilite iniţial, d-na Ganea, dar mai ales mama ei, nu-mi dădeau mai nimic de mâncare…Toată ziua flămânzeam sau, când nu mai puteam suporta, ajungeam pe la colegii de la internat, care-mi dădeau câte o felie de pâine uscată, păstrată sub saltea… Am tot spus părinţilor să mă ia de acolo, dar ei, crezând, probabil, că-i doar un moft, au tărăgănat şi atunci le-am comunicat aproape oficial că eu fug în lume dacă mai sunt nevoit să mor de foame la doamna respectivă. Au găsit, cu chiu cu vai, o altă persoană care s-a arătat interesată să mă primească. Aici nu muream de foame, dar mizeria era de nedescris. Deşi părinţii negociaseră să stau singur în cameră, după o săptămână m-am trezit cu încă un băiat în pat. Din nefericire, era mai mare cu doi ani ca mine şi era destul de corpolent. Eu stăteam pe o margine de pat, deseori chiar cădeam pe duşumea…M-am plâns acasă, dar nu s-au mai sinchisit…Atunci le-am zis că voi căuta singur şi am început să bat pe la porţile oamenilor, pe care-i întrebam dacă nu pot primi în gazdă. Refuzuri peste tot…Îmi pierdusem orice speranţă. Mai rămăsese o casă aproape de liceu. Hai să încerc şi aici. Nu-mi mai era ruşine ca la început. Devenisem chiar îndrăzneţ. Tocmai eu care nu prea ridicam ochii din pământ când vorbeam cu cineva…Am bătut cam mult în poartă. În sfârşit, a ieşit

o doamnă frumoasă, cu părul roşcat. Prima impresie nu-i era favorabilă femeii, dar nu mai conta, eu trebuia să plec la altă gazdă. Când însă această femeie s-a apropiat de poartă, m-au cucerit deodată ochii ei albaştri, blândeţea din privire, faţa delicată, proaspăt fardată, sprâncenele puţin arcuite…Coborând ochii, am observat, eu, cel care visam mai mereu femeile dezbrăcate sau le dezbrăcam cu privirea, că doamna purta un capot de zanana, lucios…Dar nu oricum, ci în aşa fel încât îmi oferea o privelişte încântătoare: i se vedeau picioarele albe, frumoase, până la chiloţi. Uitasem, parcă, de ce venisem. Noroc de întrebarea doamnei:

-Ei, băiete, pe cine cauţi?

Eu, să ştiţi, nu vreau să vă deranjez….

-Atunci…?

M-am dezmeticit imediat şi i-am spus fraza pe care o repetasem toată ziua: D-nă, eu sunt dintr-un sat din apropiere, dar nu pot face naveta la liceu. Am început tezele şi n-am când să învăţ, eu scăpând de la şcoală pe la orele 14, uneori şi mai târziu. După aceea plec pe jos 6-7 kilometri. Când ajung acasă, cad mort de oboseală….Nu mai am timp de învăţat …

-Măi băiete, măi băiete! Nu mi-aş lua o astfel de obligaţie….Dar ţinând cont că soţul meu stă toată ziua pe la serviciu, poate ar trebui un bărbat la vreme de zi şi-n casa asta… Crezi că eşti bărbat? Poţi să fii, adicătelea?

Fără să sesizez nuanţa întrebării, am dat un răspuns din care am vrut să reiasă că am vreo 17 ani (aveam doar

16). La auzul anilor mei, ochii doamnei au avut o sclipire de bucurie, mi s-a părut, şi-mi spuse clar:"Te voi primi, măi băiete, dar să n-ai pretenţii de fripturi şi cârnaţi în fiecare zi! Ne-om descurca noi doi într-un fel, că lui bărbatu-miu îi dau o fasolă, o ceapă şi o mămăligă pentru serviciul lui, care durează de la şapte dimineaţa până la şapte seara…În timpul acesta, noi vom fi singuri, singurei….Ah, dar scuză-mă că stau cu capotul ăsta aşa desfăcut până la brâu…N-am avut timp să mi-l pun…Băteai prea hotărât în poartă şi am venit repede. Credeam că-i poştaşul. Da, cine ştie, poate a sosit şi pentru tine vremea să vezi femeile în intimitatea lor…Ai văzut vreo una goală complet?

Ştiţi, am spus cu voce joasă, eu cu învăţătura…, colegele nu prea vor să…decât la sport, eu…

-Am înţeles, am înţeles…Lasă că le rezolvăm noi pe toate! îmi promise femeia.

Sigur că ţinând cont de aluziile doamnei, aş fi stat acolo şi fără mâncare, numai să se fi realizat dorinţele mele de adolescent de 16 ani, adolescent care visa numai la împreunări deocheate, la sex neîntrerupt de nopţi întregi. Mă gândeam că, poate, aici voi cunoaşte, în sfârşit, acest mister atât de greu de pătruns, care este femeia…

-Hai să-ţi arat casa…N-avem luxul după lume, dar ne descurcăm şi noi…

Nu vă supăraţi, doamnă, îndrăznesc eu, cum vă numiţi, ca să spun părinţilor, care vor veni la dv., să stabiliţi preţul, produsele necesare în fiecare lună, să…

-Ştii ce, dragă! Mie nu-mi zici doamnă, îmi zici tanti, că eu sunt mai modernă…iar în anumite momente, când suntem singuri, poţi să-mi spui direct Sofia şi atât. De fapt, Sofia Sofronie mă cheamă.

Am simţit nevoia să mă prezint şi eu : Sunt Ion Georgescu, elev, clasa a X-a, şi am părinţii agricultori. Tata a lucrat în anumite funcţii, dar acum n-are serviciu…

-Bine, bine, măi Nelule! Spui la părinţi să aducă, pentru întreţinerea ta, ce aduceau şi la gazdele celelalte, că eu nu am mai ţinut în gazdă pe nimeni până acum.

Păi, ştiu eu ce plăteau: 150 de lei plus cinci kilograme fasole, cinci de mălai, cinci de cartofi, trei de carne, şuncă şi alte din astea.

-Cum zici tu, Nelule, numai să-ţi ajungă…Ei, şi dacă nu îţi ajunge, îţi mai dau de la mine, că sunt femeie darnică…Ce zici!

Eu vă mulţumesc, d-na Sofia. Sunt un copil de la ţară, cuminte, nu vin târziu acasă, de la şcoală vin direct la gazdă, mănânc ceva, stau vreo jumătate de oră întins şi apoi învăţ.

-Ei, şi cu învăţatul şi cuminţeniile acestea…Nu prea trebuie să dai în brânci, că n-are sens…Dar nici prea cuminte, ca bărbat, că te iau femeile de prost. Uite, eu am nişte nepoţi, nu aici, acolo de unde sunt eu, din Moldova Sovietică, şi ăia, nepoţii, n-au prea învăţat, dar se duc la Moscova sau chiar în Siberia unde vând unele produse şi se întorc cu fel de fel de blănuri şi câştigă bani

grei fără să aibă carte…Ştiu să mute bobu', ce mai! Iar pe femei le învârt de le merg fulgii…

Din când în când mai schimbi şi tu programu', nu? Noi mai avem, poate, câteodată, musafiri, mai dormi cu cineva în pat, în cameră…Sigur, nu se întâmplă des, dar când se întâmplă…vedem noi.

Mai aveţi şi pe altcineva în gazdă?

-Nu, Nelule, dar mai am unii prieteni, care vin pe la mine şi stau o zi, două…Nu pot să-i dau afară…Uite, aici va fi camera ta, are ferestrele chiar la stradă, acesta-i patul tău, mai avem unul în partea cealaltă a camerei, lenjeria o dau eu, ai şi plapumă şi pătură, veceul este lângă bucătărie. Ce-ar mai trebui?

Nimic, tanti! Dar d-l Sofronie când vine de la serviciu?

-Lucrează la Conlemn, unde încarcă scânduri, lemne de tot felul, e la munca de jos că nu i-a plăcut cartea, da, uite, a avut de la părinţi locul acesta de casă, pe care, împreună, am construit două camere şi o bucătărie. Nu-ţi trebuie carte multă pentru a avea tot ce-ţi este necesar. Să ştii că-n casa mea sunt numai bucurii, spuse femeia aşezându-se pe pat, cu picioarele dezgolite…

Eu mă tot gândesc ce înseamnă „numai bucurii"…E clar că simpla aşezare a femeii pe pat, mie îmi provoca mai mult decât bucurie. Totuşi, aveam şi temeri de necunosutul care venea atât de vertiginos spre mine…

-Ştii, reluă Sofia, la noi în casă umblăm mai lejer îmbrăcaţi…Şi datorită faptului că, deşi n-a venit frigul, eu fac focul…Să nu te fereşti de mine că eu aş putea să îţi fiu mamă. N-am născut copii pentru că am dorit să îmi rămână carnea tare, să fiu plăcută la bărbaţi…Ia pune mâna pe pulpele mele!

Observând că mă ruşinam, Sofia insistă:

-Pune, mă, degetele pe mine, că nu te mănânc! Cu femeile trebuie să fii mai îndrăzneţ că altfel toate îţi scapă….Nu ştiu dacă mă înţelegi!

Mi-a luat mâna şi a dus-o până aproape de secretul ei de femeie… Totul era tare, dar şi fierbinte.

-Ce zici? Carne de femeie de 20 de ani…Asta-i femeia care se întreţine, se păstrează pentru un Făt Frumos, care, uneori, vine, alteori nu…Trăim cu speranţa asta, care ne menţine îngrijite şi permanent frumoase…

O ascultam şi-i admiram curajul destăinuirilor, eu fiind învăţat ca omul să nu spună niciodată tot ce gândeşte. Sofia spunea chiar şi despre dorinţe şi sentimente cu care unele se duc în mormânt. Iar eu stăteam în faţa ei cu totul descoperit. Deşi eram îmbrăcat, sunt sigur că ea vedea că toate dorinţele îmi spărgeau pieptul, pantalonii…Ea ştia ce se întâmplă cu mine, dar nu mă apostrofa, nu mă ridiculiza, ci mă înţelegea, bănuiesc, şi mă încuraja. Oricum, o vedeam atât de înţelegătoare încât ştiam că viitorul bărbat, care voi deveni, depindea numai şi numai de ea.

Toate refulările mele, toate visele din fiecare noapte vor prinde viaţă când va dori ea. Începuse deja să-mi fie mamă, prietenă, amantă şi tot ce este mai frumos pe lume…

-Ce zici, o să-ţi placă la mine? mă întrebă ea cu un ton şăgalnic, deşi bănuia că aş fi făcut orice ca să fie mulţumită, mai ales în situaţia de excitaţie maximă în care eram.

Rămân cu drag în casa dv., în care, sunt sigur, voi afla adevărata viaţă, adevărata dragoste…

Sofia mă îmbrăţişă şi mă sărută pe frunte, făcându-se că nu observă că eu m-am muiat ca o cârpă când bărbăţia mea s-a descărcat fără să-mi ceară voie.

-Uite masa şi scaunul tău! Pune geanta pe scaun şi spală-te că am să-ţi dau ceva de mâncare. S-a făcut ora două, nu?

Mă uit în cameră. Destul de încăpătoare, cu masa şi scaunele în mijloc, o sobă în stânga, ferestre mari la stradă, celebrul tablou cu pepenele roşu, tăiat felii, şi atârnat deasupra patului, iar în dreapta uşii, pe un perete, un covor cu „Răpirea din serai". Pe jos, nişte ţoale cam vechi…Eram atât de mulţumit de norocul care a dat peste mine încât îmi făceam deja planul cum s-o răstorn pe Sofia în pat, cum să-i trag chiloţii, ce fericit voi fi când, în sfârşit….Şi ce femeie frumoasă…, bună, extraordinară…Colegele mele erau nişte urâte, nişte neîmplinite…! Asta femeie! Nici nu-mi terminai gândurile că Sofia, ca adevărată doamnă, veni cu o farfurie plină, cu pâine, cu furculiţă, cu şerveţel…

-Ei, ţi-am adus o tocană de cartofi şi tot ce trebuie pe lângă ea…..

Am rămas plăcut impresionat de gestul ei. Apoi Sofia a venit lângă mine, mi-a pus mâna pe picior, apoi mai sus, îşi băgă mâna în pantalonii mei, eu am îmbrăţişat-o şi am încercat s-o duc spre pat…Ea însă rămase calmă, mă mângâie pe faţă, pe păr, spunându-mi blând la ureche: „Stai liniştit, nu trebuie să te năpusteşti aşa asupra unei femei, trebuie s-o alinţi, s-o pupi…şi pe urmă …restul…." Eu, întărâtat, dau să intru în intimitatea ei totală, dar ea mă opreşte din nou: „Dragule, avem tot timpul din lume. Chiar de ti-aş permite ceea ce vrei, n-ai putea rezolva nimic…Eşti fleaşcă, nu vezi? Şi eu sunt

dorită de o aventură, că Sile al meu e cu douăzeci de ani mai mare ca mine…El nu mă doreşte, dar lasă, lasă….Vedem noi…Să te întreb, însă, ceva: te-ai culcat cu vreo femeie?
Ce puteam să spun? Cu multe, foarte multe….dar…în vis. Sofia m-a înţeles:
-Nu-i nimic, nu-i nimic…Dar fii atent când vine Sile! Să fii respectuos cu el, cu mine, cu toată lumea. De obicei, băieţii sunt cam prostuţi, se laudă şi cu ce n-au făcut, aşa că încearcă să nu strici binele care va veni, aducând, prin vorbe fără rost, doar răul…
Nu, doamnă, eu sunt serios, o să vedeţi….
Pe la orele 18 a venit şi Sile, un moşneguţ de vreo 60 de ani, slab, cocârjat, cu un căciuloi tras până în dreptul ochilor, deşi nu venise frigul, nebărbierit, obosit. M-a privit ca pe o gâză, n-a zis nimic (l-o fi informat Sofia ce-i cu mine pe acolo?), a mâncat ceva în fugă, dar nu din ce-am mâncat eu cu proprietara, ci o salată orientală, parcă. N-a mulţumit după ce-a terminat, nu şi-a făcut cruce şi a plecat spre camera din spate, dormitorul conjugal. Mă întrebam în ce fel de familie am intrat, dar stăpâna casei, bănuind, probabil, frământările mele, a dat din ochi cu subînţeles înainte de a sfârşi bietul om de mâncat, dar şi după aceea. Pe unde mai fusese, pe la rude sau pe la străini, mesele familiei erau adevărate mici sărbători la care toţi îşi împărtăşeau cele întâmplate în timpul zilei, erau veseli….Cum ar fi putut fi veselie aici, ştiind că bietul Sile stătea în frig toată ziua (cam 12 ore), cu o mâncare vai de ea, nu putea, ca om bătrân ce era, să se întindă măcar câteva minute pe un pat…Sofia îmi spusese deja că soţul este un fel de hamal şi toată ziua încarcă lemne în maşini, căruţe, roabe…Ea

era însă din altă lume, arăta foarte bine, era chiar modernă din câte îmi dădeam eu seama, dacă nu prea modernă în anumite privinţe, îngrijită, elegantă….Cum de-a acceptat asemenea soţ? Mai târziu, sper, mă voi lămuri, deocamdată sunt mulţumit cu ce mi se oferă.

Am încercat să învăţ la chimie şi la matematică, dar gândul îmi zbura numai la combinezonul Sofiei, la vorba ei caldă, la ochii ei albaştri, la tenul ei atât de fin. Familia s-a culcat, iar eu, cum îşi închipuie oricine, am făcut dragoste toată noaptea cu Sofia, femeia care îmi stăpânea trupul şi sufletul. În vis, bineînţeles…Poluţiile m-au inundat, m-au murdărit, dar nu mai conta: am dormit cu Sofia în braţe…

Dis de dimineaţă, pe la şase, cred, am auzit poarta deschizându-se şi apoi închizându-se. Am bănuit că a plecat Sile…Dorinţele mă împingeau spre camera Sofiei, dar n-am îndrăznit…Simţeam că o să se întâmple ceva…Esenţial pentru mine. Pe la şapte şi un sfert, uşa mi s-a deschis şi în prag a apărut zâna visurilor mele : Sofia. Avea o tavă mare, pe ea o ceaşcă plină cu ceai şi pâine cu margarină. M-au impresionat mai mult ochii ei strălucitori şi faţa care degaja o nemaipomenită bună dispoziţie…

-Ei, prinţul meu, ce-ai visat, cum ai dormit?

Surprins de titlul de nobleţe pe care mi l-a acordat, am răspuns simplu şi sincer: bine, doamna Sofia! Nu vă spun ce-am visat…Cred că vă daţi seama…

S-a aşezat lângă mine, pe pat. Eu m-am apropiat de ea, a încercat să se ridice, am luat-o de mână şi am tras-o spre mine. N-a zis nimic, s-a întins în partea mea dreaptă, a început să-mi atingă părul, trupul…M-a rugat s-o mângâi şi eu peste tot…I-am mângâiat sânii, mi-a spus să-i

sărut, aşa am făcut şi am simţit imediat o tresărire aproape violentă a întregului ei trup. Din instinct, probabil, am dus mâna la chiloţii ei, dar nu-i avea, în schimb părul ei creţ mi-a creat o plăcere de neimaginat…Sofia mi-a mângâiat bărbăţia care mă trădase… În timpul mângâierii ei, m-a mai trădat o dată…Am încercat s-o posed. M-a oprit, m-a atins iar uşor cu mâna, m-a rugat s-o sărut iar pe sânii ei frumoşi, mi-a indicat chiar cum s-o fac, eu nu prea pricepeam…Am încercat din nou să fie a mea, aşa ştiam că se spune, dar mi-a întrerupt pornirea zicându-mi: „Lasă-mă pe mine să am iniţiativa…" Am lăsat-o, deşi eu n-aveam stare, nu puteam să fiu calm, cum mă ruga. Stătea în genunchi şi mă săruta pe faţă, pe pieptul meu îngust şi fără păr, peste tot…Apoi, simţind că sunt, în sfârşit, ce-şi dorea, aproape că m-a săltat peste ea. Am penetrat-o, m-a luat cu braţele de gât, şi-a strâns picioarele în jurul trupului meu atât de fragil. Am simţit o mică durere, o bucurie imensă şi o ridicare la cele mai înalte înălţimi ale fericirii mele, înălţime de la care mă uitam cu milă spre lumea care se zbătea în chinuri fără să cunoască asemenea clipe… M-am pierdut repede în această încleştare atât de inegală, dar muşchii şi creierii încordaţi la maximum s-au relaxat. Am căzut frânt lângă corpul ei fierbinte…Ce fericit eram! Cum eu nu eram în stare să spun ceva, femeia de lângă mine m-a dezmeticit: "A fost bine, foarte bine, va fi şi mai bine….Eşti un adevărat bărbat, iar eu te voi face şi mai şi…", mai spuse şi se ridică. „Dar tu nu te duci la şcoală"?

Lasă, dragă, că chiulesc şi eu de la primele două ore. Cred că evenimentul de astăzi îmi dă acest drept. Apoi m-am dus în baie şi m-am spălat, am mâncat ceva din

tava adusă de Sofia, am pupat-o cu drag, i-am mulţumit pentru tot şi am plecat la şcoală.
Colegii mi-au atras atenţia că profu l de matematică e supărat pe cei care chiulesc şi a promis că-i va lăsa corigenţi. Dar ce-mi păsa mie de aceste ameninţări când aveam ca gazdă o doamnă care mă aştepta ca pe un prinţ. Mă uitam de sus şi la colegii care nu ştiau ce-i adevărata fericire. Ce ştiau ei, în fond? Cui foloseşte atâta matematică, istorie, chimie, fizică? Acestea pot fi bucurii? Doar o tristeţe continuă…Abia aşteptam s-o revăd pe Sofia…Acolo-i raiul, nu între colegele care nu vor sau nu ştiu ce-i un sărut, ce-i o îmbrăţişare…Doar să înveţe papagaliceşte şi să nu-şi mai amintească nimic după ce-au fost ascultate…Ca şi băieţi ca Riki, Petre, Vasile, Grig, Niki etc. Aceştia, ca şi mine până astăzi, ştiu doar masturbarea pe de rost…Altceva, despre rostul bărbatului? Nimic, desigur. Ah, şi timpul acesta trecea atât de greu…Dar, iată, în sfârşit, am terminat orele şi alerg ca un nebun pe străduţele orăşelului pentru a ajunge în paradis. Ce conta că mă văd colegii, că mă văd profesorii, că mă văd miliţienii că alerg ca din puşcă prin mijlocul drumului! Iată-mă ajuns! Sofia lăsase poarta deschisă şi mă primeşte ca pe un oaspete de onoare. Am îmbrăţişat-o cu toată dragostea de care eram capabil. Dacă mai dura mult această îmbrăţişare, cred că m-aş fi pierdut cu totul sau mi-ar fi dat lacrimile…Noroc de Sofia, care m-a invitat ceremonios la masă. În timp ce mâncam, a început să-mi spună cuvinte pornografice care nu sunau prea bine în gura unei femei, în alte situaţii mi-ar fi făcut scârbă, dar cele pronunţate de ea acum şi aici mă excitau la culme. Aceste cuvinte îmi deschideau calea spre o altă lume, spaţiu interzis mie până ieri,

fantezia mea o lua razna şi îmi făceau atât de bine…Nu la carte, bineînţeles…Cartea era ultima problemă care mă interesa de când am intrat în aria de influenţă a Sofiei. Mai ales că, aşa cum mi-a spus, săptămâna viitoare va veni de la Iaşi o prietenă de-a ei, Titica, de 22 de ani, fată care trebuie să se întâlnească aici, în camera mea, cu un prieten mai în vârstă, care lucrează la Secţia financiară a oraşului. Domnul respectiv va face nişte meditaţii pentru că Titica va da la A.S.E.
Eu însă trebuia să-mi anunţ, la sfârşitul săptămânii, părinţii că m-am mutat la altă gazdă. Oricum, aveam misiunea foarte grea de a mă arăta indiferent de noua gazdă şi a nu-i stârni mamei vreo bănuială, care ar fi putut să-mi distrugă fericirea. N-a fost greu să-i lămuresc să nu vină la Sofia că aici e aşa cum mi-am dorit, plus apropierea de liceu. N-am suflat o vorbă despre „talentele" extraconjugale ale Sofiei. Părinţii s-au bucurat că, în sfârşit, băiatul lor se descurcă singur, s-a maturizat şi , chipurile, şi-a luat destinul în propriile mâini. Bănuiesc şi faptul că între ei se felicitau că nu mi-au dat atenţie când m-am plâns de faptele gazdelor. Se pare că doar îngerul meu păzitor m-a salvat. Dar de acum înainte, singurul înger de lângă mine va fi, negreşit, Sofia.

Luni dimineaţa, după şapte kilometri de marş forţat, am ajuns la liceu şi am intrat în clasă odată cu profesorul, care s-a supărat de îndrăzneala mea. După ce i-am explicat de unde vin şi că aduc şi unele produse pentru gazdă, s-a mai îmbunat.
Duminică, acasă, am învăţat la istorie şi română, iar într-o pauză, luni dimineaţa, am scris la matematică. Niki, prietenul şi colegul meu de bancă, m-a tot urmărit

cu atenţie şi m-a întrebat, într-un final, dacă mi-a fătat vaca sau am câştigat la Loto. N-am înţeles ce vrea să spună şi s-a explicat:
- Domnule, ai un aer de bucurie permanentă, de bunătate care nu te prea dădeau afară din casă până acum…Ai vrea, parcă, să împarţi tot ce-ţi aparţine cu lumea din jur, faţa ta, de obicei mai tristă, are o lumină, o veselie care vine din interior şi care, pentru mine, bănuiesc şi pentru alţii, nu are nici o explicaţie logică…”
I-am promis, altfel nu scăpam de el, că în scurt timp va primi un răspuns din care-şi va da seama ce se întâmplă. Aş fi promis orice ca să finalizez discuţiile şi să ajung la Sofia mea…Aşa că, terminându-mi orele, am uitat să-mi iau rămas bun de la colegi, colege, şi am zbughit-o spre gazdă. Nu ştiu dacă m-am întâlnit pe stradă sau pe coridoarele şcolii cu vreun profesor, pedagog sau cu altcineva, pentru în faţa ochilor mei aveam doar un singur punct luminos : Sofia. Doream s-o văd imediat nu pentru a-i da cei o sută cincizeci de lei de la părinţi, ci pentru a o vedea, a o îmbrăţişa, pentru a-i auzi vorba dulce, pentru a o iubi. Deşi îmi era jenă să recunosc, o îndrăgeam din ce în ce mai mult, eram pur şi simplu nebun după ea…Simţurile îmi dominau complet sentimentele. Eram sigur că n-o să mă mai intereseze învăţătura multa vreme de acum încolo. Doream să învăţ, cum citisem şi prin cărţi, ce-i viaţa, ce-i femeia….Şi acest lucru nu putea să-l facă decât Mama Natură, reprezentată în acest caz de singura fiinţă apropiată, de către Sofia. Ajung la gazdă, dar lacătul era pus. O îndoială încolţeşte în mintea mea panicată de poarta închisă: dacă nu mă mai primeşte Sofia? Dacă planurile mele pe termen lung se opresc în această blestemată zi

de luni? Cum aş reacţiona? M-aş da, cred, cu capul de poartă până l-aş zdrobi, aş plânge ca milogul, până m-ar lua miliţia de acolo, sau vreun om milos…Sau m-aş sinucide pur şi simplu. Sinuciderea aceasta, recunosc, mi-a mai trecut prin minte, când aveam necazuri mari…Tocmai când făceam aceste scenarii sinistre, văd faţa zâmbitoare a Sofiei, îmbrăcată cu acelaşi capot de zanana…, de data aceasta prins cu cordonul…Mă uit la corpul ei bine făcut, la mersul ei legănat, excitant, la tenul curat fără să fie, de data aceasta, fardat. Îi stă mult mai bine aşa. Recunosc în sinea mea, ca şi cum cineva ar vrea să mă contrazică, faptul că este o femeie foarte atrăgătoare. Dar ce dar dumnezeiesc are ea între picioare! Câte poate o femeie să facă, doamne, cu acest dar, har? Unele îl vând ca pe o marfă de mare preţ, pur şi simplu, altele îl dăruiesc…Sofia are vreun interes cu mine? Nu, bineînţeles că nu. Doar mi se dăruieşte! Mulţumesc cerului că am fost alesul! Le mulţumesc şi tuturor gazdelor, care şi-au bătut joc de mine şi m-au forţat să plec de la ele ca să ajung în această oază a fericirii. A, dar iat-o aproape de mine, în toată splendoarea:

-Ei, a venit prinţul meu?

Da, sărut mâna, ce mă bucur că te văd! Am adus şi banii, zic eu fără tact, de teamă să nu-mi închidă poarta.

-Da, da, bine, intră!

Am dat s-o îmbrăţişez, dar a sărit ca arsă, spunându-mi că nu trebuie să acţionez prosteşte în public, niciodată să nu fac măcar vreo aluzie la această legătură, nici în casă, când nu suntem singuri. Poate a cedat prea uşor, dar a văzut în timiditatea mea un semn de curăţenie sufletească mai rar întâlnită la tinerii de astăzi, a dorit

chiar să mă scape de o virginitate care mă obosea şi mă făcea să fiu veşnic nemulţumit de mine. Ea, care a urmat câţiva ani de Şcoală Pedagogică în Basarabia natală, mă va forma ca om, ca bărbat mai mult decât toţi profesorii la un loc. Odată intrat în casă, am uitat îndemnurile de bun simţ ale Sofiei şi am vrut iar s-o îmbrăţişez, dar ea m-a respins din nou, delicat, blând:

-Tu, dragule, înţelege că nu trebuie să ai astfel de apucături, mai ales când e vorba de o dragoste clandestină! Mă forţezi să iau atitudini care pot să te jignească. Îţi dai seama că dacă- ţi accept orice ieşire de acest gen, tu le vei face mereu fără să înţelegi pericolul? Te voi anunţa eu când este posibil şi când e cazul.

Dar nu te înţeleg, Sofia, îmi exprim eu, cu lacrimi în ochi, nedumerirea. Una ai fost acum două zile şi alta eşti acum?

-Sunt aceeaşi, dar sunt obligată să gândesc mai mult decât tine, pentru că eu, femeie bătrână, fac ceva interzis de societatea în care trăim. De aceea, eu trebuie să am mintea limpede, spre deosebire de tine, care, acum, adolescent fiind, judeci doar cu organele genitale…Ştiu câte dezastre se pot produce în viaţa unui om atunci când acesta este condus doar de poftele animalice.

Dar, încerc eu să mă dezvinovăţesc, de-abia aşteptam să te văd, pentru că te iubesc, pentru că…

-Nu-i nimic, eşti tânăr, aceasta-i o treaptă în calea devenirii tale. O vei uita când vei întâlni altă femeie. Este normal…Nu e bine însă ca omul să fie condus de partea de jos a corpului. Uite, eu am ajuns în acest oraş mizerabil şi m-am măritat cu un bătrân semianalfabet tocmai pentru că, până pe la vreo 25 de ani, m-am lăsat condusă de sentimente şi nu de raţiune. Acest om cu care

trăiesc, aşa cum trăiesc, mi-a dat casă şi masă fără a mă obliga să muncesc, el nedorind de la mine decât să mă vadă aici când pleacă şi când se întoarce de la munca lui de adevărat sclav. Nu mi-a pretins niciodată să facă sex cu mine, deşi eu, pentru bunătatea şi devotamentul lui, aş accepta orice ar dori el în acest sens. Nici nu ştiu dacă este impotent sau nu….

Dar eu, Sofia, vreau să te simţi bine, pentru că eu te iubesc, eu……

- Nu-i şi nici nu trebuie să fie iubire între noi. Nu face promisiuni pe care n-o să le poţi respecta. Eşti prea tânăr, vei cunoaşte femei mai tinere, le vei iubi pentru că viaţa îşi cere drepturile. Eu ştiu că voi rămâne nu doar în inima ta, ci şi în mintea ta ca prima femeie şi sunt mândră de asta, pentru că, sigur, vei ajunge om mare…Şcoli înalte, funcţii mari, intelectual de calibru….Presimt că aşa va fi…Mă vei pomeni, şi asta este de ajuns. De altfel, te voi îndemna, tot eu, să cunoşti şi alte femei, pentru ca în viaţă să nu te laşi păcălit de una sau alta…Peste câteva zile vine Titica de la Iaşi, iar soţului îi spun că e o verişoară de-a ta. Pentru că atunci când nu e cu d-l Zamfir, pentru care vine, va rămâne în camera ta, noaptea.

Da, Sofia, voi face cum zici! îi promit, deşi nu înţelegeam ce se întâmplă în casa aceea. Stăteam în aşteptarea clipei când mă va mai accepta în intimitatea ei, dar şi când va veni fata aceea de la Iaşi. Spre sfârşitul săptămânii, vineri, dimineaţa, pe la şapte, a venit Sofia cu mâncarea în camera mea. Până atunci am mâncat în bucătărie. Făcând acest gest, am înţeles că iar şi-a întors norocul faţa spre mine. S-a repetat întocmai scena de

data trecută. S-a aşezat lângă mine, eu doream să-mi satisfac poftele cât mai repede.
-Fii calm, dragule! Să ne dezbrăcăm complet, să ne simţim trupurile…Sărută-mă peste tot şi eu voi face la fel. Ei, nu-i mai bine aşa?
Da, Sofia, e foarte bine! M-am uitat la faţa ei care degaja căldură, dar şi o lumină specială. Am iubit-o doar câteva secunde, dar ea m-a încurajat să mai aşteptăm, că aşa se întâmpla cu băieţii. N-am înţeles ce şi cât aşteptăm: altă zi, altă săptămână? M-a lămurit: „În câteva minute, vei fi din nou bărbat. Te voi ajuta”!
A avut mare dreptate. Într-adevăr, de data aceasta am fost şi eu un bărbat care a satisfăcut o femeie. Cât de mult contează ca unul din cei doi să aibă experienţă! Dar, de obicei, citisem undeva, bărbatul este, sau ar trebui să fie, cel cu experienţa. Îmi spune la ureche că este perfect dacă o să fac mişcări mai lente. Actul a durat destul de mult timp, mai ales că m-a îndemnat să nu mă gândesc neapărat la ce se întâmplă. Doar astfel se va întârzia marea plăcere a finalului. Aşa s-a întâmplat. Exclamaţiile de bucurie ale Sofiei şi ale mele (mai multe) au completat fericit acest al doilea mare eveniment al formării mele ca bărbat. Apoi, trupurile epuizate au stat unul lângă altul multe minute. Ne mângâiam, Sofia mi-a pus mâna la gură ca să nu vorbesc, să lăsăm trupurile să-şi spună tainele în voie. Într-un târziu, tot ea şi-a amintit că am ore. Eu mai doream trupul ei, dar m-a îndemnat să fiu cuminte şi să-mi fac şi datoria, nu numai plăcerea. Avea dreptate. M-am spălat, am mâncat ceva şi, foarte mulţumit de performanţele mele sexuale, am plecat spre şcoală. Tocmai se suna de ieşire la ora a doua. Colegii se uitau la mine foarte miraţi pentru că eram încercănat,

obosit, dar foarte vesel. Eram prezent la ore, dar gândurile îmi zburau departe de clasă, la marea mea descoperire, marea, singura mea dragoste, Sofia. Copilăriile cu Tatiana, prin clasa a VI-a, sau întâlnirea, pe câmp, la păscutul caprelor, cu Marghioliţa, erau nişte amintiri şterse şi penibile. Descoperisem, în sfârşit, marele mister pe care îl caută orice băiat, bărbat: femeia. Ce minunăţie a creat Dumnezeu! Mulţumesc, Doamne, că am ajuns la împlinirea menirii oricărui bărbat! Şi ce devreme am ajuns bărbat! Sunt foarte mândru de performanţa mea de azi. Notele proaste la matematică, mustrările părinţilor, observaţiile profesorilor, frigul din clasă, superioritatea ostentativă a unor colegi de la oraş faţă de noi, cei de la ţară, matematica, durerea mea de fiecare zi, lipsa unui ban pentru o halviţă, o bragă, o îngheţată, bocancii mari şi uzaţi, pe care-i purtam de ani şi ani, servieta ciorsăită, aruncată de tata de rea şi luată de mine ca bună, salutul profesorilor, prin ridicarea şepcii de la 10-15 metri, mersul în coloană (ca la chinezi) la anumite evenimente sau la filmele revoluţionare sovietice, vietnameze şi coreene, eliminarea sau chiar exmatricularea unor elevi prinşi la filme capitaliste sau cu scene de dragoste, subiectivismul unor profesori, prieteni cu părinţii unor colegi de clasă, care colegi erau favorizaţi cu nota sau cu vorba, în timp ce noi, „ţăranii" (mai ales în clasele a IX-a şi a X-a) eram luaţi peste picior când încercam să avem o părere personală, ei, bine, toate acestea nu mai aveau nici o valoare în faţa trupului curat, frumos proporţionat şi seducător al Sofiei. Câteodată, ştiind că Sile nu era pe acasă, mai dădeam câte o fugă până la gazdă, s-o mai văd pe stăpâna inimii. Astfel, după vreo trei săptămâni

de la mutarea la Sofia, într-o joi, în pauza mare, am alergat iar, îndemnat de sentimentele mele înălţătoare pentru gazdă, până acasă. Poarta era deschisă, ce bine! M-o fi aşteptând Sofia? Intru vesel, pus pe glume…Cum am intrat, am văzut-o pe Sofia cu un zâmbet larg, dar nu adresat mie, ci unui alt bărbat, care stătea pe scaun, în stânga, lângă geam. De aceea nu l-am văzut decât după ce-am intrat. Am rămas perplex, mi-a îngheţat, parcă, orice gând, orice cuvânt. De-abia am îngânat un „Bună ziua" şi am explicat că am uitat un caiet. Am luat unul la întâmplare şi am dat să ies cu un salut stângaci. Dar Sofia, dându-şi seama ce gânduri negre m-au cuprins, m-a oprit:"Nelule, ţi-l prezint pe d-l contabil şef al raionului, pe d-l Zamfir, prietenul Titicăi, care va veni aici, cum ţi-am spus deja".

A, bună ziua, domnule! Privindu-l, gândeam că nu este posibil să fie vreo legătură între aceştia doi, ţinând cont că Zamfir are deja o prietenă mai tânără. Formându-mi această impresie, pe loc îmi dispărură gândurile rele. Nu, Sofia este numai a mea….

-Eşti băiatul lui Corneliu Georgescu, fost şef al Secţiei Secretariat a raionului?

Da, răspunsei…

-Nici nu ştii ce tată deosebit ai! Mare om, domnule! Poate o să am timp într-o zi să-ţi spun cine a fost tatăl tău. Îl cunosc pentru că am lucrat sub conducerea lui…

D-le Zamfir, da când vine viitoarea soţie, Titica? m-am arătat eu curios.

-Tinere, eu sunt însurat, am copii de vârsta matale. Titica e o bună prietenă, pe care o ajut să se ducă la studii, e din satul meu, îi cunosc părinţii…Pe fată mai trebuie s-o îndrume cineva, s-o mai mediteze că se duce la o

facultate grea, ASE-ul. Aşa că o să fac nişte ore de meditaţie, câteva zile. Îi mulţumesc d-nei Sofia pentru ajutorul dezinteresat, pe care-l dă acestei fete cu părinţi mai săraci…..

Am plecat cu gândul la oamenii care vin în casa în care locuiesc. Ce se întâmplă acolo, în lipsa mea? După ce am tras poarta, mi-am amintit că domnul Zamfir era cam de vârsta Sofiei, era foarte elegant şi amabil. Ce însemnam eu în comparaţie cu acel om? Un zero, normal. Probabil terminaseră o partidă de sex şi acum discutau ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Femeia aceasta mă înşelase cu un bătrân, iar eu o iubeam din tot sufletul, aş fi dărâmat munţii pentru ea…Dar nu se poate să mă trădeze! Mi-a jurat, într-un fel, că ţine la mine. Ea este corectă, cinstită…Corectă? Cu cine? Cu mine, da, dar cu soţul? De fapt, mi-a explicat care-i situaţia. Eu am crezut tot. O fi însă şi adevărat? Ştiu doar „adevărul" unei părţi. Celălalt „adevăr"?

Dar ce-a spus omul acela despre tata? Om mare, tata? Dar mama de ce-l făcea cu ou şi cu oţet? Că nu-i gospodar, că nu ştie decât să meargă la băut, la curve, că nu prea dă bani în casă, că ea a trebuit să ridice casă nouă doar când el a fost în staţiune cu boarfele lui, iar când a venit, în loc s-o felicite pentru isprava ei, el a bătut-o, că a trăit cu toate proastele din sat, că o compromite în sat tocmai pe ea, care-i o doamnă. Întrebările mamei seamănă cu povestea profesorului meu de geografie, Blându, care, surprinzându-şi soţia, tot profesoară, în plină activitate sexuală cu profesorul de sport chiar în cabinetul de geografie, nu-l supărase faptul în sine, ci sacrilegiul că amorezii se destrăbălau pe harta României, pe care el o desenase în luni de zile. Pe

mama, nu pierderea mângâierilor tatălui meu o durea, ci doar pierderea banilor pe care bănuia că acesta i-a dat la femei, dar şi pierderea influenţei, autorităţii asupra lui. Considera că merită să-l influenţeze deşi n-am văzut vreodată vreun gest de tandreţe din partea ei către tata. El mai făcea, dar nu prea avea cu cine…Mama nu înţelegea, iar surorile erau prea mici. Pe mine nu mă alinta după ce l-am respins de câteva ori, când a încercat să-mi atingă părţile intime ale corpului. Aşa ceva, pentru mine, era un sacrilegiu. Cel puţin pe vremea aceea…Totuşi, nu înţelegeam vorbele lui Zamfir despre tata : Om Mare.

Până la şcoală m-am gândit şi la atracţia exercitată de Sofia asupra mea. Cum puteam să iubesc o femeie apropiată de vârsta mamei? Sofia avea sigur 35-36 de ani, deci cu 20 de ani mai mult ca mine. Înseamnă că Sile n-avea, dar părea, de 60 de ani…

Am ajuns, după mai multe ocolişuri prin oraş, special făcute ca să gândesc la toate cele care mi se întâmplă, şi la şcoală. Din cele şase ore fusesem şi eu la trei. Mai era una : filosofia. Am intrat la oră. Spre surprinderea clasei, care mă ştia drept un elev retras, care vorbea doar când era întrebat, de data aceasta un resort interior, necunoscut până acum, m-a îndemnat să mă ridic şi să-l întreb pe profesor (om cult şi scriitor cunoscut, deşi nu mulţi dintre elevi ştiau asta), cum ar putea să ne demonstreze atracţia sexelor. Colegii au rămas trăsniţi auzind o întrebare atât de obraznică. Dar ea era frământarea mea de mult timp. Profesorul mi-a răspuns că subiectul nu este deloc de neglijat şi că Freud a citit şi a scris mult în acest sens. Copilul are încă de la naştere instinctul foarte dezvoltat. El simte, dacă este băiat, că

mama îl atrage. Chiar şi când este alăptat…Ne-a mai spus multe profesorul şi nu mi s-a părut deloc supărat. Ora a fost chiar mai atractivă din cauza mea, zic eu. Colegii însă mi-au reproşat că am fost obraznic şi că proful ne poate scădea mediile. După ce am aflat cum e cu atracţia sexelor, mă tot întrebam de ce nu m-a atras niciodată mama. Era o femeie frumoasă, destul de deşteaptă pentru studiile ei, dar parcă avea aspect de icoană pictată. Era rece…Nu puteam s-o iubesc aşa cum îşi iubesc băieţii mamele, care-i protejează, care le dau copiilor tot ce-i mai bun…Când plecam eu la şcoală (pe la şase dimineaţa), în casa noastră nu se trezea nimeni, eu mă spălam şi plecam trist şi nemâncat. Când veneam, pe la l5-16, iar nu se prea deranja nimeni să mă primească, aşa cum se făcea în alte case, în care mamele erau ca titirezul: să ajute şi copilul, şi soţul…Şi nici bani pentru vreun cornuleţ, pentru vreo „Eugenia" nu mi se dădeau. Deseori îi reproşam mamei că n-a făcut mâncarea bună, n-are sare, n-are gust, e arsă…Aşadar, concluzionai eu, Freud şi profesorul nu aveau întotdeauna dreptate în legătură cu atracţia sexelor. Sau nu oricând, nu cu oricine şi nu oricum…

La întoarcerea la gazdă, nu l-am mai găsit pe Zamfir. Plecase la gară s-o aducă pe Titica. Abia terminasem eu şi Sofia de mâncat, că cei doi au şi ajuns. Odată prezentările făcute, Titica m-a uimit prin frumuseţea, tinereţea şi sinceritatea ei. Ba, Zamfir i-a spus că arată ca un pepene copt. A avut dreptate. Nu era o slăbănoagă, cum vor fetele moderne. Îmbrăcată destul de subţire pentru răcoarea de afară, fata atrăgea prin formele ei rotunde, dar, mai ales, prin ochii negri, scânteietori, prin faţa albă ca o coală de hârtie, prin nasul aruncat în vânt,

prin sprincenele arcuite (şi le-o fi aranjat?), prin buzele cărnoase, nerujate, date doar cu strugurel, prin decolteul discret al bluzei, care te făcea să bănuieşti ce-ar fi dat la iveală dacă ar fi fost mai adânc, prin sânii micuţi dar ţanţoşi (nu cred că din cauza sutienului), prin şoldurile nu prea mici (aşa cum le stă bine fetelor), prin picioarele foarte lungi şi prin pantofii atât de delicaţi. La toate acestea, observ, se holba şi Zamfir. Deşi eu o aveam în gând şi suflet numai pe Sofia, nu puteam să nu constat, chiar cu puţina experienţă pe care o aveam, marea diferenţă dintre cele două femei.. Pe de o parte, siguranţa bazată pe experienţa de viaţă a Sofiei, pe de alta, naivitatea (reală sau aparentă) a Titicăi. Ca şi diferenţa dintre corpurile celor două femei: una (Sofia) cu corpul bine făcut, dar cu tentă spre durduliu, ca urmare a unei vieţi casnice, statice, cealaltă (Titica), avea o supleţe de invidiat, dar fără celebrii muşchi ai gimnastelor, care le masculinizează şi le diminuează frumuseţea. E clar că, până la urmă, la gustul meu de adolescent, ar fi fost mai potrivită o relaţie cu o parteneră de vârstă apropiată, dar Sofia îmi dădea o siguranţă, o protecţie…Ea mi-a dat tot ce-mi doream…Şi nu mă interesa dacă avea o altă motivaţie decât plăcerea pură sau obsesia unor bătrâne pentru puştani. Sunt mulţumit cu ceea ce mi s-a oferit şi îi voi mulţumi mereu Sofiei.

Gazda mă reţine mult timp în bucătărie, pentru că Titica şi Zamfir s-au retras în camera mea pentru stabilirea programului de meditaţie, manualele necesare, şi, probabil, o scurtă trecere în revistă a cunoştinţelor fetei în domeniul ştiinţelor economice, pe care dorea să le aprofundeze. Am sesizat însă ca au tras zăvorul. N-am înţeles, dar nici n-am întrebat. Să nu fie deranjaţi de

cineva? De cine? După jumătate de oră au ieşit mulţumiţi, încântaţi. Mai ales Zamfir. A ţinut chiar să precizeze că fata ştie carte. Şi n-am observat vreo nuanţă de ironie în glasul său. O fi atât de bună, Titica? Bine ar fi să ajungă studentă! Cu aspectul ei, ar ajunge departe…Apoi contabilul şef a plecat repetându-mi că, într-o zi, îmi va vorbi de tata, aşa cum nu-l ştie lumea din satul meu şi nici mama. Titica l-a condus până la poartă, iar eu m-am retras în dormitor să-mi fac temele. Cele două femei au sporovăit mult timp în bucătărie, eu m-am odihnit puţin şi am început studiul, pe care, în ultimele săptămâni, l-am neglijat.

Pe seară, a venit şi Sile. O cunoştea pe Titica. Sofia a insistat pe rudenia fetei cu mine, altfel, cred, i s-ar fi părut moşului dubios că fata se culcă în camera mea..
După ce am mâncat, pe la 21, Sofia s-a retras cu soţul, iar eu cu Titica, la mine. Musafira nu realiza că eu trebuie să mai învăţ câte ceva, aşa că a adus aparatul de radio din bucătărie şi a prins un program de muzică de dans. Când m-a întrebat dacă ştiu să dansez, am uitat de chimia şi matematică de a doua zi. Am răspuns afirmativ. M-a invitat la un tangou. S-a apropiat de mine, s-a lipit de fapt de firavul meu trup. „Ei, cum te simţi”? m-a întrebat râzând. Nu vezi cum mă simt! i-am răspuns. „Văd că într-adevăr, stai bine!” mai spuse după ce a pus mâna pe prohab şi mă mângâia în continuu. „Cum dormim?” s-a mai interesat. Fiecare în patul lui sau împreună”? Am înlemnit. Ce se întâmplă cu mine, ce se întâmplă cu femeile din casa asta? Eu ştiu că nu sunt frumosul frumoşilor, nu sunt bărbatul feroce dorit de orice femeie…Atunci, de ce atâta solicitare? Nu că m-ar deranja, dar mă miră. Dar Titica aştepta un răspuns. Cum

să nu i-l dau. Facem doar cum vrei tu, dragă! i-am zis, ca şi cum i-aş fi făcut o mare favoare. Dar, pe de altă parte, cum să dorm cu altă femeie? Eu o am pe Sofia şi mi-i de ajuns. Am mai dansat un timp, fata m-a excitat la culme şi, până la urmă, i-am propus eu să doarmă cu mine. Titica s-a dezbrăcat cu lumina aprinsă. Combinezonul ei alb- strălucitor, frumos, care-i ajungea până la chiloţei, îi descoperea picioarele lungi şi albe până sus, la locul râvnit, bănuiesc, de atâţia bărbaţi. Pulpele atât de rotunde şi de frumoase îmi stârneau senzaţii profunde şi necunoscute cu Sofia, mă împingeau pur şi simplu s-o îmbrăţişez, s-o răstorn pe patul acesta care a trăit cine mai ştie câte scene de dragoste…Cum să nu-mi placă ce văd, i-am răspuns înfierbântat. Te iubesc, te iubesc, am spus dintr-o suflare. Şi chiar credeam cele spuse.

„Atunci să aruncăm acest înveliş, combinezonul! Fă şi tu la fel! Dăm şi chiloţii! decide Titica, iar eu mă conformez odată cu ea. S-a îndreptat cu goliciunea ei atrăgătoare spre mine şi m-a îmbrăţişat, apoi m-a sărutat. De unde până atunci eram ţanţoş cu toate cele care ar caracteriza un bărbat, deodată m-am moleşit ca o legumă pălită…Asistând neputincioasă la căderea bărbăţiei mele, Titica s-a exprimat destul de brutal:

-Hai, măi Nelule, eşti şi tu ca boşorogul de Zamfir?

Cum ca boşorogul de Zamfir? Dar omul are facultate, are funcţie, vrea să te mediteze, e respectabil…este…

-Termină, d-le! Mie nu-mi trebuie funcţie mare, îmi trebuie altceva mare şi tare! Fac atâta drum, înghit atâta frig şi, la urmă, cu ce mă aleg?

Dar nu-i meditatorul tău, nu-i apreciezi bunăvoinţa, efortul…? îmi exprim nedumerirea…

-Ce-mi pasă mie de efort, mie îmi trebuie bărbat! Şi nu-i vorba de nici o meditaţie….Credeam că pot să-l păstrez ca amant, pentru că el m-a dezvirginat acum câţiva ani.
Am rămas cu gura căscată şi mi se părea că asist la un film de groază…Câtă minciună în lumea asta, iar eu sunt chiar în miezul fierbinte al acestei minciuni…Ce pot să fac? Să mă supăr ca văcarul pe sat sau să profit de ocazia ivită…N-am mai avut timp să mă gândesc la micimea lumii în care trăiesc, pentru că m-am trezit ca pălmuit de cuvintele Titicăi:"Ce-ai rămas ca blegu'? Asta-i situaţia! Nu m-am întâlnit cu el de un an şi parcă-i alt om….Nu mai e în stare de nimic, m-a murdărit degeaba…"
Tu te-ai culcat cu Zamfir astăzi, când v-aţi închis în casă? Nu te-a meditat? mă mir eu din nou.
-Meditat pe dracu! Ăstea-s glume de adormit copiii sau de-alde tine şi Sile. Credeam însă că tu eşti mai deştept…Ia să te vedem cât eşti de bărbat! şi se înfipse în mine. Nici una, nici două, mi-a băgat mâna între picioare pentru a se convinge.
-Şi la tine tot nimic! Dar ce dracu au bărbaţii cu care m-am întâlnit azi?
Îi explic faptul că în timpul dansului m-am excitat prea tare, dar fiind foarte tânăr, îmi revin foarte repede. Va fi bine. Am stins lumina, ne-am culcat…După un timp, în sfârşit, am început o noapte de neuitat. Cel puţin pentru mine. A fost numai dragoste, după care a urmat iar dragoste…N-am dormit mai mult de o oră. Pe la opt, m-am trezit şi am rugat-o să treacă în patul celălalt, pentru a nu şti Sofia ce s-a întâmplat. Mi-era, clar, jenă despre felul cum m-ar fi caracterizat. A urmat sfatul meu, deşi, după tot ce am aflat, nu cred că va rămâne secretă petrecerea din seara asta. Ştiam că pe la zece va mai avea

o întâlnire cu Zamfir. Dacă şi de data aceasta va fi un eşec, Titica îi va cere bani de drum, alte cheltuieli şi va pleca. Am pornit spre şcoală, făcându-le cu mâna celor două femei din viaţa mea. Ce-or mai pune la cale? Ce voi mai afla într-o zi? N-aveam chef de şcoală, dar am ajuns şi acolo. La ora a doua, bineînţeles…Am intervenit chiar în timpul ascultării. M-am descurcat bine. Dar la cealaltă oră, de la 10 la 11, am adormit… Noroc de colegul de bancă, Niki, care mă trezea când trecea profesorul prin dreptul nostru. La sfârşitul orelor, Niki m-a întrebat cu cine stau în gazdă. A trebuit să-i spun tot secretul, dar nu m-a crezut. Atunci i-am propus ca pe la orele 21 să vină la fereastra camerei mele, care dădea chiar în stradă, şi să privească. Eu voi lăsa un colţ al perdelei ridicat.

De-abia aşteptam să ajung la paradisul meu. Îmi erau dragi cele două femei, mă atrăgeau. Pe masă era pregătire de banchet: fripturi, răcituri, sarmale, plăcinte. Ele îşi dădeau în cărţi. Mi-am dat seama că nu pentru mine e atâta pregătire, ci pentru Zamfir. Într-o zi, îmi ziceam în gând, vor fi astfel de pregătiri şi pentru mine, cel care, sigur, voi deveni, cum a prevăzut Sofia, un mare intelectual. Mă uitam în ochii Titicăi să citesc dacă astăzi a fost mulţumită de „prestaţia" lui Zamfir. Oricum, cheltuiala după masă era din banii „boşorogului". Dar mâncam şi eu câteva zile ca la restaurant. Poate şi Sile, dacă se îndură Sofia. Titica era veselă, parcă. Dar mai ştii când sunt sincere femeile? Şi în ultimul timp am luat atâtea lecţii de minciună! Asta o fi viaţa? Numai minciună? Nu poate fi doar astfel! În nici un caz, eu nu va accepta să trăiesc numai în minciună….Aceea nu e viaţă, este orice numai viaţă nu.

Faptul că mă complac, deocamdată, în această bălăcăreală este altceva. N-am nici o obligaţie, iubesc pe cine am ocazia, cred că nu mă complic…Totul este ca atmosfera din această familie să nu-mi afecteze şcoala. Scopul venirii mele în acest oraş e clar : trebuie să termin liceul şi după aceea o facultate pentru a deveni un adevărat intelectual. Sigur că acum sunt într-un mediu sub cel aşteptat de mine, dar, dacă vrei, poţi învăţa de oriunde, chiar şi de la cei mai proşti ca tine. Poate într-o zi voi scrie o carte despre ce mi s-a întâmplat…Să înveţe şi alţii din cele păţite de mine….

M-am retras în cameră, lăsând fetele la un lung taifas. Obosit fiind, am dormit vreo trei ore până a venit Titica.

-Ei, dar ce se întâmplă? Băiat tânăr şi viguros care doarme atât de mult? Te pomeneşti că eşti obosit?

Nu i-am răspuns, bănuind că ştie de ce sunt obosit. Am încercat s-o sărut, dar a întors capul şoptindu-mi: „Când ne vom culca!" Promisiunea cădea bine ţinând cont de aranjamentul cu Niki. Am înţeles că mai rămâne, deci la ora zece a mers totul strună cu Zamfir. A fost satisfăcută, iar eu aveam stări de gelozie inexplicabile. În sufletul meu de copil mare se dădea lupta între gelozie şi iubire. Iubire după o noapte de dragoste? Încep să mă autoanalizez: acum trei zile o iubeam nebuneşte pe Sofia, acum pe Titica. Este normal să se întâmple aşa? N-ar trebui ca omul să fie constant? Dar, aşa cum ne povestea un politician, numai boul este constant….Cred că-i valabilă doar în politică expresia respectivă…

-Ştii că am fost în târg cu Zamfir? La cumpărături….A fost destul de galant.Vrei să-ţi arat ce mi-a cumpărat? Uite, o broşă de aur, cizmuliţe de piele, chiar şi o geacă de piele…

Deoarece se apropia ora 21, am rugat-o să se dezbrace în chiloţi , dar fără sutien, ca în seara trecută. A acceptat. Cred că Zamfir îi dăduse şi ceva de băut pentru că a început să mă pipăie în chiloţi, iar eu o sărutam cu foc. Se făcuse ora 21, lumina era aprinsă. Spectacolul putea începe. Eu dansam şi o strângeam pe Titica de sâni, de fese, apoi am tras de chiloţi. I-a dat singură jos şi am apropiat-o de pat. Zgândărâtă de muzică, de insistenţa mea, s-a lungit în pat. M-a rugat să mă aşez lângă ea şi să mă dezbrac şi eu complet. M-am bucurat că Niki avea ce vedea. Deodată, fata s-a urcat deasupra mea. Surprins de acest mod de a face dragoste, m-am lăsat în voia ei. Instinctul şi priceperea ei m-au ridicat până în al nouălea cer. După ce eu am capotat, ea a insistat prin multe mângâieri, prin săruturi şi mi-am revenit. Aşa că a reînceput nebunia…De data aceasta era atât de aprinsă încât îşi striga bucuria în gura mare. Eu, culmea, mai stăpân pe situaţie, i-am pus mâna la gură, ca să nu ne audă Sofia. În frenezia ei de femeie tânără şi temperamentală, uitase, probabil, că este în casă străină.
Dacă Niki este acolo unde l-am chemat, îmi va explica el mâine ce şi cum s-a întâmplat, pentru că eu, sincer, nu mai eram în stare să gândesc. Noaptea şi-a continuat ritmul impus de Titica…Eu, cel care doream atât de mult să fiu cu o femeie, recunoşteam, în această noapte, că chiar dacă ai lângă tine o frumuseţe ca Titica, până la urmă oboseşti şi nu mai vrei nimic…La pretenţiile ei nu ar fi rezistat nici zece bărbaţi, la rând. Ce să mai vorbim de bietul Zamfir! Altceva era Sofia, femeie împlinită, echilibrată, chiar înţeleaptă, îngăduitoare, protectoare….Pentru Titica, orice bărbat era doar o maşină de făcut sex…S-a stricat maşina sau nu funcţiona

la toţi parametrii, trebuie aruncată. Şi, apropo de Zamfir, mi-a spus că după ce-şi va scoate cheltuielile de drum plus restul (ce-o fi însemnând „restul", n-am întrebat), va pleca fără să se mai întoarcă pe aici. Doar pentru mine, când voi deveni bărbat cu adevărat, va mai călca prin târguşorul acesta insipid. Culmea este că, deşi pielea ei fină şi fierbinte mă încălzea şi mă excita, nu mai aveam chef de nimic…Mai degrabă aş fi stat la o oră de matematică, decât să mai stau în pat cu această femeie…Clar că folclorul are dreptate când ne avertizează: ce-i mult, strică….

Dimineaţă, după ce-am mâncat cu toţii, mi-am luat rămas bun de la fata din nopţile mele fierbinţi (prea fierbinţi, chiar), exprimându-mi (de formă) regretul că ne părăseşte. Oricum, ea mi-a dat o lecţie pentru viitor. Mi-am propus ca nici o femeie, şi niciodată, să nu mai profite de mine, să nu fiu forţat vreodată să mai fac ceea ce nu-mi convine, ceea ce cred că n-are sens. Dar nu am reuşit deloc să mă ţin de promisiune…Din păcate. Sigur că am şi plâns puţin în drumul spre şcoală. De faţă cu Sofia, nu prea mi-am arătat ochii încercănaţi şi roşii de nesomn. Dar, iată, în sfârşit, am ajuns, ca niciodată în ultimele săptămâni, cu cinci-şase minute înainte de a suna clopoţelul de intrare. Când am intrat în clasă, băieţii erau grupaţi în spate şi discutau aprins ceva. Niki dădea din mâini, parcă făcea şi nişte gesturi indecente, încerca să-i lămurească pe ceilalţi de ceva care nu pricepeau…. Fetele stăteau în faţa catedrei. Când m-au văzut, băieţii au început să aplaude. M-am uitat în spate, nu era nimeni…N-am înţeles, nu luasem nici un premiu, nu mă felicitase dirigintele pentru rezultatele de excepţie la învăţătură, nu apărusem în ziar pentru vreo ispravă

haiducească…Dar Niki iese în faţă şi spune emoţionat : „Felicitări, maestre! Te-am văzut aseară…Eşti mare, domnule!”
A, înseamnă că aţi fost acolo? Cum a fost spectacolul?
„Nu mă întreba numai pe mine, mai zise Niki. Au mers cu mine şi Mihai, şi Riki, şi Petre. D-le, da ce femeie era aia! Artistă de cinema, nu alta! Iar eu nu pot uita fundul acela rotund şi mişcător”! adăugă Petre.
Da, „a fost un vis misterios/Frumos din cale-afară/ Şi prea a fost de tot frumos/ De-a trebuit să piară!” spusei eu versurile lui Eminescu. Cât îmi aminteam din ele. Ei, fata pleacă după alte cuceriri, cred. Dar nu prea îmi pare deloc rău.
-Măi omule, tu îţi dai seama ce ne spui? se sperie Mihai. Cum, d-le, să nu vrei să stai cu mândreţea aia? Păi eu aş fi stat numai în genunchi în faţa ei!
Îl opresc brutal: uită-te la mine şi spune-mi ce vezi! Faţa, ochii, mâinile care-mi tremură…Dacă mai stătea câteva zile, nu mai puteam merge pe stradă, îmi luam cârjă…Dacă nu paralizam….
-Dacă te-ai băgat şi tu în….problemă până la gât! Mă mustră Petre.
-Chiar aşa, chiar aşa! intră şi Puiu în vorbă. Cu măsură, totul, amice!
-N-ai văzut femeia, Puiule, de vorbeşti aşa! D-le, e femeia pentru care nici un sacrificiu nu-i de ajuns. O iubeşti până cazi mort pe ea sau sub ea! îşi continuă discursul Niki.
Fetele, curioase, veniră spre noi.: „Ce puneţi la cale? În legătură cu matematica sau cu româna?” îndrăzni Flory.
-Da, de unde! Lucruri mult mai importante decât cartea cu care ne omoară părinţii şi profesorii! răspunse Mihai.

Avem un eveniment esenţial, ca să nu-i zic epocal: colegul Georgescu tocmai s-a despărţit de amantă. Parcă nu i-ar fi ajuns gazda, care, şi ea, este o femeie de nota zece.
-Cum amantă? La vârsta lui? Dar Nelu a început deja viaţa sexuală? se impacientează Gabi. Dar sunteţi nişte copii!
-Ia uită-te la el! Arată stors ca o lămâie, dacă-i dai o palmă, a căzut şi nu se mai ridică!….completează Riki portretul eroului zilei.
Fetele s-au apropiat, s-au uitat şi au concluzionat: „Da, prea obosit şi prea maturizat”! S-au retras imediat în bănci pentru că a intrat profesoara de română. Însă din ziua aceea, colegele m-au privit cu alţi ochi, se pare că aveau un respect faţă de colegul cu amantă. Câteva, despre care se ştia că începuseră de mult viaţa sexuală, se aşezau mai mereu, ca din întâmplare, lângă mine, mă luau confesorul lor, făceau adesea aluzie la experienţa mea, la mâinile mele frumoase, la dinţii perfecţi, la talentul meu de a povesti şi a face compuneri de excepţie, la… Pe parcursul trimestrelor, am observat că, odată cu creşterea prestigiului meu pentru unele rezultate foarte bune la obiectele umanistice şi pentru zvonul că sunt un bărbat expermentat, a crescut şi ura lui Niki, a lui Petre, a lui Mihai. S-au îndepărtat de mine ca să nu-i eclipsez tocmai pe ei, băieţi de la oraş, cu părinţi intelectuali, cu funcţii. De-abia în aceste condiţii am realizat câtă dreptate are buna mea prietenă Sofia, că asta îmi devenise de-a lungul lunilor care au urmat, când îmi spunea că nu toate faptele noastre trebuie expuse prietenilor sau rudelor.

Acestea erau aproape toate amintirile mele de la gazda, care mi-a făcut atâta bine, dar, iată, printr-o greşită sau intenţionată deturnare a sensurilor, şi atâta rău. Dar care dintre colegii mei să fie atât de pornit împotriva mea? Sunt sigur că e doar o chestiune politică. Nimeni nu m-ar putea urî chiar atât de mult. Colegii mei şi-au văzut de meseriile lor…doar unul era într-un partid de opoziţie. Chiar aici, în judeţ. Era Petre Bocancea, veşnic candidat la Camera Deputaţilor şi niciodată deputat. Dar nu candidam în aceeaşi zonă, eu fiind candidat pentru Camera Superioară, a Senatorilor. Şi-o fi dat numele real? Aş vrea să-l întâlnesc şi să-i bat obrazul…Dar de unde au putut scoate asemenea bazaconii? Cu sex anal, cu mine în centrul atenţiei bărbaţilor doritori de senzaţii tari? Doar după revoluţie am auzit despre mulţii amatori de astfel de perversiuni. Poate or fi fost şi până atunci, dar nu în târguri ca acela al meu….Eu, cel puţin, am auzit dar nu am văzut practicanţi ai unor asemenea „sporturi" interzise. Şi când am auzit? De-abia după aşa zisa noastră mare revoluţie, mai bine zis, după înghesuiala din decembrie….

INTRAREA MEA ÎN PARLAMENT AMÂNATĂ SINE DIE, „SPRIJINUL" FAMILIEI ÎN SITUAŢII DRAMATICE, O REVISTĂ AŞTEPTATĂ ŞI O DEMISIE SURPRINZĂTOARE…

Este miercuri. La ora treisprezece va fi o şedinţă specială a Comitetului Judeţean al partidului de care aparţin. Chestiunile de discutat sunt delicate: prezentarea unui scurt raport de activitate pe ultimele 30 de zile şi situaţia candidaturilor pentru alegerile ce vor urma.. Liderul pe judeţ, Mircea Onescu, o persoană tăcută, introvertită, a fost ocupat în ultimul timp cu licenţa la a doua facultate, cu boala soţiei, cu loviturile care i s-au dat pe la spate de către cei care-l contestau şi doreau să-i ia locul. E drept că era altfel de om, în comparaţie cu cei care au condus partidul până a ajuns el în frunte. Însă membrii de rând nu-l agreau pentru că trebuiau să facă multe ore de audienţă pentru a ajunge să-şi spună păsurile. Pentru aceştia era un simplu străin de partid, care se cocoţase sus de tot şi acum uitase de unde a plecat. Se spunea că are un singur ţel: să ajungă deputat. În rest, Dumnezeu cu mila…Avea însă o oarecare diplomaţie : îşi apropiase mulţi din Comitet, dar şi fruntaşi ai partidului din comunele judeţului…Oricum, în Comitet îşi formase o gaşcă care însemna 70 la sută, ca procente. Pe mine, spre exemplu, mă atrăsese cu promisiunea că, având în vedere prestigiul pe care-l aveam, mă va pune pe primul loc pe lista senatorilor. Asta când eram director şi scriam şi la ziar, având susţinători mii de muncitori, dar şi intelectuali. Acum însă…

Este ora 13. A venit toată lumea. Doar şeful întârzie… Uite-l că intră şi el.

-Începem, prieteni, începem imediat, dacă avem prezenţa sută la sută!

Era, nu ştiam de ce, mai volubil ca de obicei, ochii lui negri sclipeau şi-i jucau în orbite…Ce să fie? O fi primit vreo veste de la şefii de la Bucureşti? O fi aflat vreun sondaj, în care partidul nostru se află pe primul loc? O fi descoperit că zvonurile despre mine sunt simple minciuni? Sau ne despărţim de vreun aliat, care ne face şicane înainte de a intra la guvernare? Mulţi din partidul principal al alianţei sunt inşi corupţi, îngâmfaţi peste poate, cu aere de mari conducători, mizând, probabil, pe locomotiva partidului, şeful lor, care are un procent foarte mare de credibilitate în rândul maselor…O fi avut, şeful nostru, vreo realizare de valoare în familie sau şi-o fi făcut o nouă amantă?

-Dragi prieteni! începu Onescu. Astăzi, după nenumărate discuţii şi negocieri la sânge, ca să spunem aşa, după testarea din teritoriu, s-a hotărât, într-un cadru restrâns, definitivarea listelor de candidaţi la Camera Deputaţilor şi la Camera Superioară. După cum vă amintiţi, am discutat şi în acest comitet de mai multe ori situaţia. Vreau să vă repet că s-a ţinut cont, în alcătuirea listei, de disponibilitatea unora dintre dv. de a candida, de popularitatea pe care o aveţi, de contribuţia financiară a fiecărui candidat, care poate fi destul de consistentă, de priceperea dv. de a coopera cu cei din coaliţie şi câte altele. Am subliniat ultimele condiţii ştiind că, datorită atitudinii unora din aliaţii noştri, suntem tentaţi să începem un scandal în timpul campaniei şi aşa ceva nu

este permis. Ordinele de la Bucureşti sunt clare în acest sens. Doar cine va fi mai abil, politic vorbind, va câştiga!
-Dar partidul ne ajută cu ceva? întreabă Ionescu, de multe ori candidat, dar câştigător niciodată.
-Cum să nu! Cu prestigiul său, cu afişele care sunt făcute direct la Bucureşti, cu organizarea întâlnirilor televizate, cu venirea şefilor mari, de la centru, ai partidului lângă candidaţi, cu multe altele. Însă principala contribuţie este a dv., a candidaţilor….
Liderul dă cuvântul vicepreşedintelui pentru a citi listele. După ce a terminat de citit, dar chiar şi în timpul citirii, în sală s-au văzut zâmbete de fericire, dar şi mulţi nemulţumiţi. Marele nemulţumit, cel care vocifera cel mai mult, era Ionescu. Nu s-a mai regăsit pe listă.
-Dar eu nu am fost citat! Nu mai sunt pe listă sau e vreo greşeală? spuse nemulţumitul Ionescu.
-Îmi pare rău, d-le Ionescu. Ştiţi ce mi s-a spus la Bucureşti? Să nu mai pariem pe un cal mort…
-Cum, cal mort? Doar n-am murit!
-Politic, d-le Ionescu! S-a ţinut cont că n-aţi întrunit niciodată numărul de voturi!…explică Onescu
-Voi contesta, voi reclama, pe mine mă iubeşte poporul, o să vedeţi! Eu am străbătut judeţul în lung şi în lat, am luptat cu reaua credinţă, cu ţăranii îndoctrinaţi cu ideile lui Iliescu şi V.C. Tudor, eu am lipit afişele şi am mâncat bătaie de la adversari…Pe când dv., d-le preşedinte, nici nu eraţi înscris în acest partid…Eu…
-Lasă, d-le Ionescu, noi ştim toate astea! Dar noi ştim şi altceva: că patriotismul matale nu-i cel clamat permanent, că toată viaţa ai fugit de stagiul militar obligatoriu, că ai fost adus de miliţie din post în post la recrutare…, că fugiseşi în Maramureş, ca să ţi se piardă

urma, că ţi-au fost părinţii arestaţi până te-au prins…În timpul serviciului militar ai fost judecat de tribunalul militar pentru că dormeai în postul de pază la care ai fost repartizat…Ai scris în vreun CV toate acestea? Ne-au fost aduse la cunoştinţă de la centru, de acolo de unde aflăm tot despre toţi…

-Nu este cinstit din partea partidului că ţine cont de nişte fapte neimportante ale copilăriei şi se uită devotamentul pentru partidul în care sunt de atâta timp!

-S-o lăsăm aşa până la viitoarele alegeri, d-le Ionescu! Cine ştie, s-o mai schimba ceva în felul cum se promovează acum cadrele.

-Eu zic că e mai rău ca pe vremea comunismului, cu dosarul de cadre şi cu disciplina impusă de un şef sau altul! În partid nu trebuie să ai nici o opinie, nu te place şeful, n-ai nici o şansă, ţi se face oricând un dosărel de nu te mai speli de el toată viaţa, ţi se face scârbă…, da, scârbă de politica de imbecili…

-Te rog, d-le Ionescu, fii rezonabil! se supără şi vicepreşedintele…

Eu nu mai eram atent şi mă gândeam la viitoarea mea funcţie de senator. Discuţia de dimineaţă cu şeful am considerat-o doar o simplă avertizare….Ştiam însă cât mă va costa reuşita: muncă permanentă pe teren, mulţi bani pe care nu pot să-i iau decât de la vreo bancă. Însă după ce voi ajunge acolo, sus, la senat, voi scoate din datorii. În primul rând, din retribuţia de senator, care nu-i mică, din Consiliile administrative din care, obligatoriu, voi face parte, din aranjamentele din Comisiile parlamentare, din angajările făcute la Biroul senatorial din judeţ şi din alte locuri, din cheltuielile zilnice declarate, dar nefăcute (aşa am auzit la alţii), din plata

destul de consistentă a cazării la Bucureşti (în timp ce eu va sta la socri) etc. Ce bucurie voi face la părinţi, mai ales mamei, chiar unii colegi, care nu fac politică, vor fi mândri de mine şi mă vor vota în masă.

De obicei, după astfel de şedinţe, toţi cei propuşi pe liste, chiar pe locurile 4, 5 şi 6, plecau la o cabană cunoscută din vechea staţiune turistică a judeţului, aflată, ce-i drept, cam în paragină. Acolo se mânca şi se bea mult. La un moment dat însă apăreau animatoarele, fete frumoase, tinere, insistente când vedeau vreun politician mai retras, mai burtos, dar bine cotat la bursa funcţiilor la nivel de oraş sau chiar de ţară. Eu, care participasem la astfel de evenimente, ştiam că toată distracţia era condusă de undeva, de cineva din umbră. Urmau filmări, fotografii… Pe cât am putut, m-am sustras de la acestea, ştiind că într-o zi, nu se ştie când, fotografiile sau filmele erau scoase pe piaţă….Când dansam şi observam că puştoaica se apropia prea tare de mine, că-mi face ochi dulci sau că-şi dezgolea provocator sânii, o readuceam la dansul decent, îi mulţumeam şi mă retrăgeam. Alţii, în schimb, prinşi de aburii alcoolului, încălziţi de trupurile fierbinţi ale fetelor cu picioarele acelea lungi şi bronzate, fete care-ţi promiteau Paradisul, le propuneau în gura mare întâlniri sau le sărutau şi plecau cu ele spre camerele special amenajate…Anul acesta nu mă voi duce la acest banchet. Fiind primul pe listă, fetele mă vor agresa pur şi simplu…

Deodată, peste gândurile mele fără nici o legătură cu sala în care eram, s-a prăvălit un nume, numele meu pronunţat de Onescu: „Deocamdată, d-l Georgescu nu mai este pe listă, până vom lămuri anumite chestiuni care s-au ivit…Ştiţi, bănuiesc, că în presă au apărut nişte

declaraţii deloc favorabile prietenului nostru, care, s-o recunoaştem, are destule merite în partid".
Am dat să mă ridic de pe scaun, dar n-am putut..Reuşii să îngân totuşi ceva: Dar domnilor…Mintea funcţiona, dar se produsese, ca şi acasă, dimineaţă, o dereglare care nu-mi permitea să vorbesc…, să-mi duc gândul până la capăt, să mă ridic, să acţionez, să ripostez…La un moment dat m-am trezit singur în sală….S-a apropiat de mine Virgil Misăilă, coleg de partid, un om de o mare modestie şi curăţenie sufletească, omul care făcea de toate în partid, dar care nu a cerut niciodată vreo funcţie…Era doar un simplu învăţător pe lângă capitala judeţului…
-Ce-i, Nelule, cu tine? De ce ai rămas aici?
Păi n-ai auzit ce mi-au făcut ăştia sau alţii de mai sus?
-Lasă că se vor lămuri lucrurile…Oricine poate vorbi, bălăcări, dar mai trebuie şi dovezi. Vei face o contestaţie, vei reuşi să-i lămureşti şi-ţi vei continua drumul tău ascendent în politică. Să ieşim de aici!
Şi astfel, încet, încet, sprijinindu-mă de acest om bun, am reuşit să ies din sala umilinţei mele. După ce mi-am revenit complet, m-am despărţit de Virgil, mulţumindu-i. În drum spre casă, m-am oprit, ca de obicei, la biserica părintelui Sanda, un prieten vechi. M-am rugat pentru adevăr, pentru alungarea răutăţii din jurul meu…Ca şi în copilărie, mă impresiona mereu biserică şi liniştea pe care ţi-o dă, împreună cu speranţa că nedreptăţile nu te vor atinge…Ies mai liniştit din biserică. După vreo jumătate de oră de mers pe jos, ajung acasă. Nu venise nimeni din familie…Mă uit în apartament şi nu mai văd aici raiul pe pământ, nu mă mai interesează mobila de care eram aşa de mândru altădată, patul bucuriilor mele

pare ceva minor, inexistent, de fapt…Ce risipă cu tablourile acestea de pe pereţi! Dar candelabrele scumpe de ce le-oi fi cumpărat? Mă lungesc în pat. Încerc să mă liniştesc…Gândurile năvălesc în mintea mea ca o cascadă năvalnică…Ce vor zice Mihaela, Nely, prietenii despre cele scrise în ziar? Dar bieţii mei părinţi? Mihaela va avea, sunt sigur, înţelepciunea să lupte împreună cu mine pentru adevăr, pentru doborârea ziariştilor şi martorilor mincinoşi. Dar ce ziarist a putut să-şi permită, mai bine zis, cine l-a împins să-şi permită să publice un material în care munca de o viaţă a unui om să fie anulată, prestigiul acestui om să dispară, familia acestuia putând să se destrame, viaţa acestui om putându-se transforma într-un dezastru sau chiar să înceteze….Şi cât de corect am fost toată viaţa, câtă dreptate am împărţit când am avut ocazia, cât de mult îmi iubesc oamenii din fabrică, practic sunt ca fraţii mei… E clar că şefii, sper că nu şi cei de la judeţ, vor să mă elimine, se tem de concurenţă, probabil se va încerca şi forţarea demiterii mele din fruntea fabricii pentru a putea să vândă totul pe nimic la clienţii care sponsorizează partidul.

Mă trezesc din gândurile mele negre când aud cheia în uşă. Ce bucurie! Vine, în sfârşit, cineva care este cu mine, este suflet din sufletul meu. Bănuiesc că vine Nely...Nu, este Mihaela.

-Ai citit ziarele, senatorul lui peşte, care eşti? mă ia foarte „delicat” Mihaela.

Îi spun că nu le-am citit, dar am auzit că m-au bălăcărit cum au vrut. Or fi mari interese, le stau la mai mulţi în cale sau în gât…

-Ce bălăcărit? Acolo sunt fapte, nume, jurnale, ziarişti care merg la surse şi nu pot arunca acuzaţii nefondate!

Ce spui, dragă, deja m-ai condamnat sau asta ai aşteptat dintotdeauna? Să mă vezi căzut şi să-mi mai dai şi tu un ghiont, ca să ajung la fundul prăpastiei? îmi expun eu părerile, cu mare durere în suflet, dar şi cu speranţa că nu este chiar cum am afirmat. Şi continui: aşa m-ai cunoscut tu de vreo douăzeci de ani, de când suntem împreună? Vine un mizerabil şi aruncă o piatră în baltă şi noi ne chinuim s-o scoatem? Aruncă cineva, un interesat, o vorbă şi o viaţă, a mea, este distrusă fără dreptul de a mă apăra? Tu, după câte văd, eşti alături de nemernicii care-mi vor răul! Deci ţi-ai ales tabăra, nu?

-Eu cred în ce scrie…Nu mi-ai repetat obsesiv că „scripta manent, verba volant”? Eu nu voi putea suporta să ies pe stradă şi să fiu arătată cu degetul că sunt soţia poponarului, a ăluia care a făcut şi a dres…

Sper că nu crezi că până acum te salutau toţi fiindcă erai bibliotecara lui peşte? Ca să folosesc expresia ta. O făceau doar pentru că erai soţia directorului, omului cu prestigiu, care eram. Eu te-am iubit, te iubesc, pentru tine, pentru ce eşti tu, nu pentru funcţie. Nu ţi-am spus niciodată câte mi-au ajuns la ureche despre comportamentul tău înainte şi după căsătorie…N-am ţinut cont de nimic…

-Ce spui, ce spui? Mâine, poimâne, dacă mă despart de tine, aud c-am fost o destrăbălată, o curvă ordinară? Eu, care, absolventă de filologie şi cu post la un liceu din Bucureşti, m-am sacrificat pentru tine venind într-un orăşel de provincie fără teatru, fără filarmonică, fără minimum de confort intelectual necesar unor oameni ca mine…N-am ascultat-o nici pe biata mama, preoteasa, care l-a ţinut în chingi pe tata, nimic n-a avut voie să

facă, săracul! Din această cauză s-a luat şi de băut. Iar eu ţi-am lăsat libertatea totală şi uite unde am ajuns!
Mihaela, încerc eu s-o temperez, tu realizezi ce spui? Atât a fost viaţa noastră? Un mare chin şi numai frustrări, cum ai amintit?
-Dacă tu mai crezi că eu mai pot sta în casă cu un poponar ca tine, te înşeli amarnic! Să mai stau lângă unul care a fost încă de mic curva bărbaţilor din târguşorul său? Nu e posibil aşa ceva! Şi bănuiesc, sunt chiar sigură, că ţi-ai continuat obiceiurile şi matur fiind. Poate tocmai datorită acestor obiceiuri ai avut şi ascensiune rapidă în funcţii importante încă de tânăr! Divorţez şi plec la mama, la Bucureşti!

Stau în pat, sunt iar în situaţia de a nu mă putea mişca din cauza frământărilor din mintea şi din sufletul meu…Nu am timp să-i expun Mihaelei tot ceea ce gândesc, pentru că a trântit uşa şi a plecat cine ştie unde…M-a ameninţat însă că nu se va mai întoarce acasă. Dar unde va sta, cum va aranja cu serviciul? Mă gândesc mereu la sufletul acestei femei. De obicei, ţi-e milă şi de un străin când îl vezi lovit, căzut…Ea mi-a aplicat alte lovituri, văzând situaţia grea în care mă aflam. Mi s-a părut că asta aştepta. Distrugerea soţului, a tatălui copilului său? Numai un criminal e în stare de aşa ceva….Cu cine am locuit, doamne, douăzeci de ani? Sunt atât de mâhnit că nu-mi mai trebuie nimic, doar linişte…Ah, se aude cheia…O speranţă îmi inundă interiorul meu vătămat: se întoarce Mihaela să-şi ceară scuze, şi-a dat seama că a greşit…Ce bine e! Dar nu este ea, a venit fetiţa mea, Nely. Ea este altfel, mă iubeşte…Intră fără să mă salute, întreabă de mama sa. Nu se uită în ce hal sunt…Ştiind că mă iubeşte, mă

preţuieşte, îi explic ce s-a întâmplat, că mama ei, în loc să fie alături de mine, vrea să divorţeze şi să plece la Bucureşti.
-Plec şi eu după mama. Are dreptate, nici eu nu mai suport oraşul acesta cu străzi înguste, cu minţile şi mai înguste, cu bârfe de tot felul, cu şcoli proaste, în care eu nu sunt apreciată la justa mea valoare, cu…
Dar ai prietene bune, până acum apreciai şi profesorii, tati te iubeşte, părinţii mei te iubesc, de asemenea, eu te protejez, te ajut, eu…
-Ei, mă ajuţi! Tu n-ai timp decât pentru fabrica, pentru politica şi pentru literatura ta învechită! Mama era foarte supărată, de mult se gândea la divorţ, mi-a spus mie…
Dar de ce nu mi-ai spus nimic, draga tatii? O rog s-o lămurească şi pe mama ei că nu-i bine, că are o vârstă, că… Dar ea mă anunţă solemn că a hotărât deja:"Plec şi eu cu mami, cu ea mă înţeleg, ea nu-mi impune anumite reguli stricte ca tine. Eu sunt o fată modernă, nu vreau să învăţ permanent şi să rămân repetentă la viaţă! Tu crezi că rostul vieţii omului e să înveţe, eu consider că distracţia ar trebui să primeze! Mă voi căsători chiar dacă nu termin liceul…Îl voi termina eu…O să fac chiar şi o facultate, dar nu atât de repede cum vrei tu".
Eu reiau gândul meu cel mai negru: Aceste hotărâri le-ai luat deja cu mama ta? Sunteţi amândouă de acord, nu? Şi cu divorţul şi cu viaţa care înseamnă numai distracţii? Dar cine vă dă de mâncare, cine vă găzduieşte?
-N-avea tu grijă! Tu ai grijă doar de fabrică…
Dar de când aţi plănuit voi această evadare?
-De mult! Dar era cam pentru sfârşitul acestui an!
Cum, fetiţa mea adorată, cea pe care o consideram lumina ochilor mei, a complotat împotriva tatălui ei?

Vrei să mă distrugi, te iei după mama ta, care, probabil, mă urăşte? De ce m-o fi urând atâta, nu-mi închipui. Trăiesc un coşmar, care nu se mai termină…Dacă aş putea să mă ridic din pat, aş pleca la o crâşmă să mă îmbăt, să nu-mi mai dau seama ce se întâmplă cu mine, cu familia mea, pe care am considerat-o sfântă! Uite ce complot se cocea aici! Tot nu-mi vine să cred că tot ceea ce trăiesc este adevărat! Familiile unite, în astfel de cazuri, se adună în jurul celui lovit pe nedrept de societate, de duşmani. Voi mă vedeţi căzut la propriu şi în loc de o mână de ajutor, pe care o dai şi unui străin, voi îmi faceţi brânci în prăpastie! De ce toate acestea? Pentru că v-am acordat o încredere oarbă. Nu v-am urmărit ce faceţi, pe unde umblaţi şi mai ales cu cine! Şi, mă rog, cine te va mai întreţine la şcoală, cine te va îmbrăca după ultima modă, cum am făcut-o eu?

-În Bucureşti se găsesc sponsori, tată! Uită-te şi tu cum arat! Crezi că voi rămâne dezbrăcată? Mai este şi pensia mamaiei, salariul lui tataia, iar tu vei fi obligat de lege…

Frumos îmi zici, fata mea, că mă obligă legea…Eu voi fi alături de fata mea fără să apelaţi la lege….ca să finalizezi liceul, apoi facultatea…

-Hai, tată că devii plictisitor! Numai asta mi-ai spus mereu…Am colege fără liceu, fără studii superioare, care o duc ca în Pampas, se îmbracă după moda Parisului, au blănurile cele mai scumpe….

Şi cât crezi că va dura frumuseţea lor, care le aduce atâtea beneficii? îmi exprim eu neîncrederea. Doar 4-5 ani şi pe urmă băieţii răi le părăsesc…Într-o zi se termină totul şi doar dacă ai o şcoală serioasă vei reuşi să te echilibrezi, să fii om. Dacă şi Mihaela are ideile tale, va fi rău tare de voi! Pe tine te înţeleg, dar pe o persoană de

40 de ani, ca mama ta, nu! În mintea ta eu sunt părintele rău, în timp ce mama ta este cel bun. Cât de mult greşiţi! Din păcate, veţi vedea asta mai târziu…Tu îţi dai seama ce vei ajunge? Cu sprijinul Mihaelei, vei trece de la un bărbat la altul, ea, la fel…Vai şi amar dacă cele mai dragi fiinţe ale vieţii mele mă părăsesc acum, când necazurile m-au potopit! Probabil, Dumnezeu vă va pedepsi!

-Dar, tată, eu trebuie s-o urmez pe mama!

Înţeleg, înţeleg! Dar de ce n-aţi făcut-o când îmi mergea foarte bine atât în carieră cât şi în politică? Acum v-aţi găsit, când invidioşii mă atacă pe nedrept, născocind tot felul de aiureli, de care n-am habar, de care m-am ferit toată viaţa, perversiuni care mi-au repugnat întotdeauna! Pe când eram copil, nici nu am auzit măcar despre pedofilism, despre homosexualism…De unde or fi luat duşmanii mei asemenea tâmpenii? Atât de proşti sunt aceştia încât au luat perversiunile la modă astăzi şi le-au teleportat cu 30 de ani în urmă…Ei speră să mă zdrobească, folosind minciuni. N-o să le fie uşor!

-Dar eşti un om compromis total, tată! Lumea va râde când te va vedea pe stradă, la fabrică n-o să mai ai autoritate…Eu nu pot să fiu aproape de un asemenea om! Simpla ta prezenţă, mă compromite…De aceea voi pleca la Bucureşti, cu mama!

Ca să vă uşurez situaţia, nu crezi că ar trebui să mă sinucid? Ce zici?

-Ei, nici chiar aşa, dar dacă ai face-o, nu te-ar regreta nimeni….din…fabrică…

Bravo! Aud asta de la mândria vieţii mele! Sunt sigur că mama ta ţi-a inoculat de mult asemenea prostii în creier, dacă duşmanii mei n-or fi în legătură cu ea! Pe maică-ta,

acum, o cred în stare de orice, dar în ceea ce te priveşte, nu pot crede că ai atâta răutate şi prostie în minte!
-Mă jigneşti că-ţi spun adevărul?
Asemenea adevăr aştept eu de la copilul meu atât de drag? Să-mi spună că n-am avut şi nici n-am un sens pe lume? De unde atâta ură? Văd că educaţia mamei tale a dat roade: a reuşit să te îndepărteze de mine, să mă desconsideri total, să-mi doreşti moartea sau, şi mai grav, după cum observ, nici să nu-ţi pese de ce se va întâmpla cu mine! Şi pentru ce? Pentru că maică-ti i-am impus să aibă comportament de doamnă, iar ţie ţi-am cerut să nu te mai vezi cu anumiţi derbedei ai oraşului…
-Nu erau derbedei, erau prietenii prietenului meu, om pe care-l iubesc şi pe care-l voi urma….
Şi cu ce te va întreţine? Vânzând ţigări prin piaţă sau droguri şi etnobotanice? Cât va dura până va ajunge în puşcărie?
-Va dura mult şi bine, iar tu vei ajunge un bătrân ramolit, care n-a ştiut să-şi aprecieze soţia şi copilul!
Ce să aprecieze la ele? Lenea, fumatul, vestimentaţia stridentă, de ţaţe, venitul acasă la ore târzii, cheltuiala fără măsură a banilor, relaţiile cu indivizi dubioşi? Nu m-aş mira ca şi maică-ta să fie amestecată în afacerile derbedeilor sau a tartorului lor, afemeiat recunoscut, bătrânul puşcăriaş Săndulescu, pe care am auzit că-l cunoaşte foarte bine!
-Şi dacă ar fi aşa? Ţie nu ţi-a păsat decât de carieră şi atât! Dar se lungeşte prea mult discuţia şi n-are sens! O să plec şi nu vreau să mai aud de acest târg, de acest apartament, de oamenii din jur…Bucureştiul e Bucureşti!

Normal că Bucureştiul vă aşteaptă pe voi, prinţesele neînţelese din provincie! Frumoase, deştepte şi bogate…Da, covorul roşu vi s-a întins deja! Cât o să regretaţi familia aceasta serioasă, chiar şi morala pe care am încercat să v-o inoculez şi n-aţi primit-o!
-Tată, nu ne mai jigni! E destul, e destul! Îmi dau seama de-abia acum cât a suportat mama în această casă, de la constrângerile tale morale până la cele pecuniare…Tocmai ea, unicul copil al unui preot de la Bucureşti, om bogat, material vorbind, dar şi sufleteşte…A fost crescută în puf şi tu ai adus-o în acest grajd, care-i târgul în care nu se întâmplă nimic, unde orice zvon se întinde ca o plăcintă, unde viaţa adevărată, plină de riscuri, de plăceri, de lux o duc doar cei pe care tu îi numeşti bişniţari, lume în care eu am avut privilegiul să intru împreună cu mama….
Să nu te mai aud! Voi vă lăudaţi cu această lume, care are la bază crima, prostituţia, puşcăria? Ai avut privilegiul să ajungi în astfel de lume! Aşa zici? Exprimând aceste idei în faţa mea, idei pe care le împărtăşeşte, sigur, şi mama ta, îmi faceţi despărţirea mai uşoară…Mă gândesc chiar ce sunt eu în faţa acelor puşcăriaşi, cât dispreţ pot avea pentru o astfel de familie, în care tatăl doreşte prosperitatea prin muncă şi prin studiu, iar soţia mea şi mama ta, ca şi tine, consideraţi că totul se rezolvă prin adulter şi bişniţăreală…Eu, desigur, am o vină, dar nu aceea pe care o vehiculaţi voi, ci vina că nu am fost foarte atent la falsitatea voastră, la ieşirile şi venirile nocturne ale voastre şi chiar la un limbaj de mahala pe care-l folosiţi. Toate acestea le aflu acum, când duşmanii mei din totdeauna mă lovesc din toate părţile şi cu toate armele! Din păcate, după câte văd, nu

sunt acei politicieni interesaţi de un ciolan nenorocit, de o funcţie, ci voi, fiinţele care mi-au bucurat tinereţea şi speram să fiţi nădejdea bătrâneţii mele, care se apropie vertiginos. Bătrâneţe, pe care, de ieri, o simt în tot corpul…Nu mai am 47, ci peste 60 de ani. Tu şi mama ta mi-aţi dat lovitura de graţie…

-Tu ne-ai făcut viaţa un calvar şi acum te vaieţi? Ai căpătat doar ce-ai meritat…Nu ai avut, nu ai calităţile pe care ni le-ai tot scos în faţă! Nu-ţi mai suport văicărelile! Am ţinut la sân două vipere periculoase. Vă detest! Pleacă! Pleacă la derbedeii tăi, la ţiganii aceia raşi pe cap şi cu ceafa groasă! Nu vreau să vă mai văd, creaturi malefice! N-am mai auzit, din punctul maxim al durerii mele, că unica fiinţă atât de scumpă sufletului meu, Nely, a trântit uşa şi a dispărut, probabil, pentru totdeauna din viaţa mea. Încerc să mă calmez, dar din pat tot nu pot să mă ridic. Încet, încet intră totul în normal. Ce fel de normal? Să descopăr că ultimii 20 de ani i-am petrecut lângă nişte adevărate scorpii, care aşteptau cu nerăbdare o spărtură în scutul meu pentru a mă distruge din interior? Oare munca, prestigiul, devotamentul, corectitudinea şi dragostea nu mai sunt calităţi? Calităţile au devenit furtul, delaţiunea, adulterul, mitocănia, loviturile pe la spate, duşmănia, limbajul penibil şi politica fără principii? Cât va mai rezista o astfel de societate? Mă întreb dacă optzeci la sută din oamenii de lângă mine nu-şi pun aceste întrebări. Încotro se îndreaptă lumea? Cei care cred în dreptate, frumos, adevăr ce sunt? Nişte relicve, nişte cadavre vii, care trebuie să dispară? Ar trebui să mă sinucid ca să le fac plăcere acestor bestii cu chip de om?Simt că aşa ar trebui făcut, dar nu pentru plăcerea lor, ci din disperarea mea că

nu mai pot repara nimic din viaţă. Tocmai eu spun asta, eu, care am considerat că omul nu are voie să-şi ia ce nu şi-a dat : viaţa. Iată-mă astăzi oscilând, răsturnându-mi-se toate principiile în care am crezut. De ce? Din cauza unor oameni care sunt sub influenţa diavolului. Ajută-mă Doamne, să ies din acest impas! Mama, dacă ar şti prin ce trec, ar condamna slăbiciunea mea şi mi-ar aminti: „Credinţa te întăreşte!" Ştiu câtă dreptate are şi mă voi conduce din cele auzite şi citite prin biserici, prin mănăstiri. Până acum m-am gândit la asemenea fel de a acţiona? Da, dar, iată, se mai dovedeşte o dată că doar atunci când îţi merge rău pe pământ, încerci să-ţi schimbi drumul, să te îndrepţi mai direct spre biserică. Voi învinge aceste căderi trecătoare, voi căuta, probabil, un om, care să-mi fie aproape, îmi voi întemeia o nouă familie. Măcar de asta dată voi fi atent ca partenera să aibă un dram de credinţă în Dumnezeu, să aibă, cum spunea bunicul meu cel mai iubit, „măcar oleacă de dragoste şi pentru tine. Oleacă, nepoate! M-ai înţeles, ori nu?" De ce gândesc la astfel de chestiuni tocmai eu, care nu sunt adeptul schimbării partenerului? Din cauza constatării că nu mai pot ţine un şarpe la sân şi din dorinţa de a avea un suflet căruia să i te destăinui, să-i mărturiseşti succesele sau eşecurile, dorinţa de a nu fi singur într-o lume debusolată, în care lupta intraspecifică este cruntă. Cât de bine mi-ar prinde acum un sfat de la un om sincer, un om care să mă iubească măcar „oleacă".

Am tot auzit că întotdeauna răul pe care-l faci se întoarce la tine, ca şi binele făcut. Dar ce rău am făcut eu? Am râvnit la femeia altuia? Da, am râvnit. Am păcătuit cu vreuna? Da, am făcut-o până m-am căsătorit. Cu gândul,

chiar şi după. Am înşelat, am luat şpagă? Da, am greşit şi în acest sens, dar nu la nivel monstruos, cum se întâmplă astăzi. Aş zice că am ajuns doar la nivel de găinării: îţi aduc o damigeană, un coniac, un pachet de carne…Asta să fie corupţia? Acesta să fie marele Rău?

M-am trezit dis de dimineaţă, după o noapte agitată. Sunt curios dacă pot să merg, pentru că de ieri, de la aflarea tuturor veştilor proaste, n-am mai fost în stare să mă ridic. Nu ştiu ce boală o fi, dar nu e bine…Oricum, nu cred că este ceva în legătură cu bănuiala de cancer la colon, de care îmi vorbise un doctor la care am fost la control. Va trebui, desigur, să mă duc la alte analize, pe care le-am tot amânat. De câte ori spuneam în casă de pericolul existent în corpul meu, Mihaela râdea şi spunea că mă alint. Am considerat, deşi nu-mi convenea comportamentul ei, că nu trebuie să-mi fac probleme atâta vreme cât sunt tânăr. Dar boala nu alege…Mă gândeam să mă duc chiar pe la doctorii de la Bucureşti, când plec în delegaţii. Fără să ştie Mihaela. Încerc, după gândurile acestea atât de negre, să merg. Mă sprijin în mâini şi cobor uşor din pat. Acum e acum: să văd dacă mă ţin picioarele. Îl pun pe dreptul în pământ, dau să cad, dar mă agăţ de marginea patului. Mă arunc spre înainte, aduc şi piciorul celălalt. Mă apropii de fotoliul, care mă ţine drept, în picioare. Rămân aşa, dar nu îndrăznesc să mut pasul. După vreun minut, duc piciorul drept înainte, apoi pe stângul, capăt curaj, mă sprijin de pereţi şi ajung pe hol. E bine. Mă întorc spre dormitor …Şi tot aşa de vreo cinci ori. Mă duc la toaletă…Când mă uit în oglindă, mă sperii. Mă priveşte un bărbat aspru, bătrân de cel puţin 60 de ani. Mă bărbieresc pentru a-mi micşora vârsta, să ajung măcar pe la 55 de ani…Mă duc

în sufragerie, stau pe un scaun şi încep să fac un calcul: acum 24 de ore eram cel mai fericit om de pe planetă. Ajunsesem în vârful piramidei sociale, pe care mi-o clădisem de 20 de ani. Credeam că familia mă iubea, eu o îmbrăţişam cu ochii, cu gândurile, cu toată fiinţa mea. Până unde am coborât astăzi? Până la punctul cel mai de jos, până la punctul zero…Sunt un simplu director de fabrică…Cine ştie ce lucrături s-au făcut şi acolo! Este ora şapte. Mă pregătesc să plec. Aud soneria telefonului…Salt riscant până la măsuţa respectivă. N-am căzut. O fi soţia, fata? Încă mă gândesc la ele…Din păcate…Deşi sunt convins că nu merită nimic din partea mea. În adâncul sufletului încă mai există speranţa că n-am trăit o viaţă în casă cu minciuna, cu trădarea, cu…Dar nu sunt ele. Este Lungeanu, directorul de la Cultură pe judeţ. Mă cheamă, în calitate de scriitor ce sunt, diseară, la sărbătoarea înfiinţării unei noi reviste literare a judeţului. Despre care eu ştiam de mult timp. Eram chiar printre mentorii ei.Toate frustrările, toate nerealizările pe orice plan să le transform în literatură? Idee extraordinară…Iată salvarea! Da, arta , literatura, ce binecuvântare! Sigur, şi biserica! Voi trece şi astăzi pe la prietenul meu, părintele Sanda.

Ce bine că reiau preocupările de literatură, pe care în ultimul timp le cam părăsisem….Din cauza politicii, uitasem, aproape, de literatura care m-a pasionat toată viaţa. Trebuie să reînnod legăturile cu scriitorii de care eram atât de ataşat. De aici, de acum înainte, vor veni singurele bucurii adevărate. Da, cărţile sunt singurele care nu trădează, rămân fidele sute şi sute de ani. Se compară, oare, credinţa în cărţi cu credinţa în sentimentele Mihaelei sau în dragostea lui Nely pentru

tată? Sau în satisfacţia politicii? Chiar dacă ai unele mici împliniri politice, totuşi riscul de a fi compromis total pentru întreaga viaţă sunt atât de posibile încât nu merită să te complici. Da, rişti să fii acuzat de orice, de la pedofilie până la crimă, de la abuzul sexual asupra unei bătrâne, la evaziune fiscală, la cumpărarea unei diplome universitare…Sigur că după un timp se dovedeşte că n-ai făcut evaziune, pentru că n-ai firmă, că nu ai diplomă falsă de studii superioare, pentru că n-ai terminat liceul. Da, politica este mizerabilă, iar unii ziarişti plătiţi te împroaşcă în fel şi chip cu toate noroaiele, cu toate fecalele fără a avea vreun element doveditor. Cine-i pedepseşte atunci când se descoperă că aceşti ziarişti, cât or fi de ziarişti este altă problemă, au distrus cariera cinstită a unui cetăţean doar că le-a spus lor cineva, care a auzit de la altcineva, care…? Şi până când oamenii corecţi sau chiar ziariştii adevăraţi, profesionişti, vor tolera asemenea fapte, care pot deveni fatale pentru cei care nu pot depăşi momentele acuzatoare?

Cu aceste gânduri intru pe poarta fabricii, pe care o conduc şi în care n-am mai fost de câteva zile. Oamenii mă salută respectuos, se vede că n-au citit ziarele, secretara îmi dă ultimele noutăţi, iar inginerul şef îmi prezintă datele producţiei la zi. Piesele produse de noi nu prea mai sunt căutate de clienţi, mai ales cei din capitală, pentru că acolo şi-a instalat o fabrică un consorţiu japonez, care are o tehnică foarte modernă şi preţuri mai mici. Există pericolul, mă anunţă inginerul şef, deşi ameninţarea o ştiam de mai multă vreme, să intrăm în incapacitate de plată a salariilor, dacă nu chiar intrarea noastră în faliment. De la partid, am primit, prin unii amici, veşti destul de proaste: nu prea mai am susţinerea

pe post şi se va organiza concurs pentru funcţia de director. Iar dacă n-ai în spate partidul, oricât de pregătit ai fi, nu reuşeşti. Veşti triste, dar la care mă aşteptam. Deşi mi se promisese că nu-mi va fi afectat scaunul. Îmi amintesc, pentru a nu mă supăra chiar de la primele ore, ce spunea Iorga în asemenea situaţii: „Fous, tous les moments courent!" Şi câtă încredere am avut în colegii mei de partid! Cum se întâmplă de obicei, după o mică absenţă de a mea, la uşă aşteaptă fel de fel de indivizi, care vor să dea câte o informaţie, în schimbul unui avantaj, bineînţeles. Toţi cei veniţi să mă linguşească, să mă liniştească sau să mă avertizeze, mi-au demonstrat că citiseră presa, erau la curent cu încercarea compromiterii mele. Ba, mai mult, Valentin Musceleanu, un ziarist informat, căruia, de nenumărate ori i-am dat în premieră unele subiecte tari din fabrică, mi-a confirmat că oamenii care m-au săpat, m-au trădat pentru a face jocul cuiva, erau foşti colegi de liceu, cărora nu le convenea ascensiunea mea…Colegii nu erau alţii decât Petre Bocancea şi Niky Popescu, doi din cei patru, care veniseră, cu 30 de ani în urmă, la fereastra camerei în care eu o iubeam pe Titica. Dar de ce transformaseră cele văzute în cu totul altceva? Au inventat şi un jurnal al unei codoaşe. Cine l-a văzut? Pe Niki îl înţeleg că-i învăţător pe undeva departe de Focşani şi face o navetă cruntă. Dar ce vină am eu? Aflu de-abia acum că soţia sa este tehniciană în fabrica noastră, iar postul îi este pe ducă… Să fi gândit Niki că am făcut-o special pentru a-i lovi familia?

Petre Bocancea este un bun profesor la un liceu din oraş, iar acum candida la un partid din opoziţie. Din când în când, se spune, trăgea cam tare la măsea, ca şi Niki.

Poate, la un şpriţ, au pus la cale porcăria inventată despre mine… Petre candida la Senat, dar pe lista partidului său. Nu-l concuram. Nu sunt eu, la partidul meu, e altul. L-o fi speriat prestigiul meu?

Ce-i de făcut? gândeam eu cu febrilitate. Nu este, oare, momentul să ies din acest WC public, care este politica noastră atât de originală? Asta înseamnă automat şi renunţarea la privilegiile funcţiei…Voi demisiona din toate, voi scăpa de această cloacă…Voi scăpa de imixtiunea mass-media în viaţa mea privată, mai ales că, în urma divorţului, se vor afla atâtea despre legăturile soţiei şi fetiţei mele cu mediul interlop din oraş. Cât de bine ar fi să nu se afle despre mizeria sufletească a soţiei, care a ales astfel de oameni ca să-şi acopere frustrările! Dar eu cum de n-am bănuit nimic? Am crezut în verticalitatea acestei femei, în mândria ei. Practic, căsătoria a fost un fiasco total, eu fiind un om de paie, un paravan în spatele căruia Mihaela şi-a făcut de cap, fata, probabil, participând la orgiile acelor oameni certaţi cu legea, oameni capabili de orice gest abominabil. Având în vedere promiscuitatea în care s-au scăldat şi se scaldă aceste femei pe la bişniţarii din oraş, nu ştiu de ce nu şi-au deconspirat planul lor mârşav până acum. Sigur, nu bunul simţ le-a oprit. Or fi având niscaiva conturi, cecuri cu bani furaţi din casă sau primiţi de pe la „prietenii” lor? Că socrii au ceva bani, dar nu cât vor aceste mizerabile, care au doar chef de destrăbălare. Să nu-i distrugă şi pe socri, oameni buni, dar pe care, cele două sunt capabile să-i escrocheze, să le vândă apartamentul, folosind vreun act fals, vreo semnătură falsă. Poate le-o da Dumnezeu şi un dram de omenie, ca să nu arunce în stradă nişte bieţi bătrâni…

Mi-am propus astăzi să ajung din nou pe la biserica părintelui Sanda, pentru a sta câteva clipe să mă rog în linişte. De altfel, în acest sens, am urmat mai mereu sfaturile mamei, care m-a învăţat să cred în Dumnezeu, să mă duc la mărturisit de câte ori am ocazia, chiar dacă nu ajung şi la împărtăşanie. Să ţin post, mai ales miercurea şi vinerea, dar, pe cât posibil, şi parte din posturile mari. După ce am tot trecut prin felurite şcoli, nu mi s-a întâmplat ceea ce toţi intelectualii afirmă: renunţarea la credinţă. Am citit destule cărţi vechi despre ortodoxie, dar şi unele în care sunt tratate modern aceste chestiuni. Trebuie să recunosc, totuşi, că adesea mi se pare că ortodoxismul are unele reguli, care nu s-au schimbat de la Iisus încoace. Este, uneori, o religie prea dură şi inflexibilă. Acest fapt, bănuiesc, îndepărtează destui credincioşi, care se îndreaptă spre religii mai tolerante în anumite privinţe. În ultimul timp am citit cărţi în care m-au impresionat teoriile lui Newman, Blondel şi Teilhard. Când unii sau alţii mă luau în râs că am rămas, din multe puncte de vedere, la principiile strămoşilor, le răspundeam ca inginer şi ca scriitor. Alteori le aduceam în sprijinul teoriei mele un citat din Newman: „Credinţa este, ea însăşi, un act intelectual”. Cumpăr câteva lumânări şi mă rog pentru sănătatea mea şi pentru sănătatea minţilor soţiei şi a fetei mele. După jumătate de oră, plec spre Ateneul oraşului, unde avea loc un eveniment cultural major: întâlnirea tuturor marilor personalităţi culturale ale oraşului, dar şi câteva de la Bucureşti. Scopul? Înfiinţarea revistei „Mioriţa” sub egida Fundaţiei Social-Culturale „Vrancea”. Pe drum mă gândesc iar la demisia de la funcţia din fabrică, din partid, apoi să-mi fac o firmă privată în meseria mea.

Nemaiavând, în această situaţie, alte obligaţii, aş reveni la bucuria vieţii, literatura. Mi-aş termina romanul început cu mulţi ani înainte, aş scrie articole prin ziarele şi revistele din ţară, mi-aş lua o rubrică permanentă la revista ce se va înfiinţa în această seară…În Liga Scriitorilor, care funcţionează deja, voi încerca să adun cât mai mulţi membri şi nemembri ai Uniunii Scriitorilor din România pentru a lupta pentru drepturile celor care, cu trudă mare, editează cărţi fără sprijinul statului, cel care are obligaţia să ajute. Voi organiza, prin Ligă, colocvii despre critica literară (cu care am cochetat un timp), plecări ale scriitorilor din judeţ în taberele naţionale şi internaţionale de creaţie, unde, sigur, vor cunoaşte persoane din elita scriitorilor ţării şi ai lumii, voi milita pentru susţinerea celebrului Festival Naţional de Literatură „Salonul artelor”...Voi exclude pe cei veniţi cu scopul de a provoca doar conflicte în Ligă.

Am ajuns la Ateneu. În hol multe persoane din lumea literară, din cea a afacerilor, dar, mai ales, din politica locală. Se ştie că judeţul nostru este numit „judeţul roşu”, pentru că de la revoluţie este condus numai de către partide de stânga. Chiar şi atunci când în România a ajuns dreapta la putere. Cum intelectualitatea, în afară de câţiva indivizi care-şi vând „favorurile” cui dă mai mult, este, aici, de dreapta, se văd mai multe figuri din acest palier politic. Nu lipsesc nici scriitori care au avut funcţii mari pe vremea lui Ceauşescu. Sunt curios dacă aceştia vor suporta evenimentul cultural până la final. Poetul Florică Muntean, fost activist al PCR şi redactor şef al unui ziar de stânga, scoate acum o revistă la care are un singur asociat, pe Tinel Rusu. Acesta din urmă, prozator cu multe, ba chiar prea multe volume, cu premii

numeroase, este, se pare, mai puţin ranchiunos, a publicat în revistă şi scriitori în devenire, nu loveşte cu vorba şi cu scrisul pe cei mai tineri. Cum aceştia doi veneau permanent în fabrică, înainte de revoluţie, pentru a-şi da cu părerea, deşi habar nu aveau de industrie, am intrat deseori în conflict cu ei. După revoluţie, am scris foarte dur, dar corect, despre ei şi, de aceea, acum, îşi fereau privirea de a mea. Îi numisem undeva, în scris „Cele două suferinţe literare şi maşina lor (neapărat) roşie". Nu m-au iertat niciodată pentru acest curaj….Important că unul dintre ei, Florică, poet, mi-a declarat, pe vremea când eram prieteni, că Eminescu a avut numai un volum, iar el are zece…Ştiu că de atunci l-am evitat. Am realizat că este nebun de legat sau dominat de o mândrie agresivă şi periculoasă…Oricum, nu merita atenţia unui om normal.

Cei invitaţi oficial de Directorul de la Cultură, Nae Lungeanu, om de dreapta, sunt cei care se opun şefilor de stânga de la toate instituţiile statului, şefi care, de peste două zeci de ani, nu vor să cedeze nici un post. Să mizeze aceşti politicieni de stânga atât de mult pe naivitatea votanţilor amăgiţi cu o acadea sau o bere? Respectivii aduceau, la alegeri, fel de fel de bolnavi de pe la vestitele cămine, în care erau cazaţi aceşti defavorizaţi …Legea prevedea că bieţii oameni nu au discernământ şi, din acest motiv, nu aveau voie să voteze. Dar unii membrii ai comisiilor de votare se făceau că nu observă, ba chiar îi aşteptau cu buletinul de vot ştampilat şi îndoit. Însoţitorii grupurilor de 10-20 de bolnavi mental, îi instruiseră zile întregi pentru gestul lor sublim de a vota cu cel pe care i l-a impus directorul. Astfel se face că în unele oraşe sau comune ale judeţului

ieşeau procente de aproape sută la sută. Mai rău ca pe vremea comunismului.

Îl văd pe Gelu Mandiş, unul din scriitorii care a lucrat cu celebrii „corifei" ai scrisului vrâncean, care a publicat în revista acestora…S-a retras, normal, pentru că „marii" scriitori îl tratau ca pe o slugă, nu ca pe un coleg. În sală erau şi cei mai cunoscuţi scriitori ai momentului din acest „colţ de rai": Dan Petrovan şi Ion Panaitescu, neînscrişi în nici un partid, veşnic veseli şi veşnic nemulţumiţi de autorităţi. Nici între ei nu erau cele mai bune relaţii, dar odată întâlnirea oficială terminată, scriitorii respectivi deveneau prieteni la cataramă, iar la un pahar deveneau amici atât cu cei de stânga cât şi cu cei de dreapta. Începeau un recital de muzică de excepţie. Toţi erau atraşi de vocile lor, care se completau de minune.

Nae Lungeanu deschide festivitatea prezentând invitaţii de seamă: Radu Vameşu, consilierul prezidenţial pe probleme de culte şi cultură; prefectul Ion Costin, Vasile Moşescu, reprezentant al Ministerului Culturii şi poetul disident Ion Stoicescu, plecat din judeţ ca director al unei mari reviste de cultură din capitală.

M-am uitat în sală. „Corifeii", văzând că nu sunt prezentaţi şi că Ion Stoicescu, acela pe care aranjaseră ei să-l trimită la mină pe vremea PCR, este prezentat ca mare personalitate, au plecat imediat.

După acest episod, Nae Lungeanu arată scopul întâlnirii: înfiinţarea unei reviste de cultură, în redacţia şi în paginile căreia să se întâlnească talentele judeţului. Dacă va fi posibil, revista să devină un port drapel al culturii vrâncene în ţară, dar şi în străinătate…Vorbitorii următori au susţinut această apariţie, iar profesorul

Nicolae Măluţan, cu fundaţia sa, „Vrancea”, va da legitimitate revistei „Mioriţa”. Propunerea a fost aprobată şi aplaudată la scenă deschisă. Toţi participanţii erau bine dispuşi, aveau încredere în cei care au venit cu propuneri şi promisiuni de sponsorizare, de colaborare, de amenajare a unui sediu. Persoanele cu experienţă în astfel de manifestări şi în acest gen de promisiuni ştiau că puţine din ele vor prinde viaţă, că se va pierde entuziasmul din seara aceasta de pomină, că de-abia la momentul începerii activităţii îşi vor da seama toţi la ce s-au înhămat, că marea pe care va naviga barca noastră numită „Mioriţa” va avea şi furtuni, dar important este să nu fie părăsită la primul vânticel. E sigur că manifestarea în sine a fost un mare succes, mai ales că scopul declarat, care era şi cel real (nu ca la celebrele adunări electorale), n-a mai existat până acum, iar scriitorii aveau încredere în ceea ce va urma.

După ce au plecat oficialii, şi-au intrat în rol Dan Petrovan şi Ion Panaitescu, unul prozator şi celălalt poet, dar şi cântăreţi de stirpe aleasă. Ne-am alăturat şi noi, ceilalţi, dar vocile noastre erau acoperite de basul Petrovan şi tenorul Panaitescu. Peste o sută de persoane acompaniau şi aplaudau. După mai multe ore de conversaţie pe toate temele posibile, dar mai ales imposibile, după cântecele antrenante, participanţii s-au retras gândind la cât va dura prietenia şi colaborarea la noua revistă, cât va trece până va apărea primul număr al revistei, câţi vor lucra efectiv la machetarea, la conceperea ei. Practic, din cei cinci care hotărâseră încă mai demult să se întâlnească pentru a stabili responsabilităţile fiecăruia, doar unul, Nicolae Măluţan, lucrase la o revistă literară de prestigiu a unui liceu

renumit din oraş. Doi, Candid Ponea şi Ion Panaitescu, erau ziarişti, care, însă, nu ştiau bucătăria alcătuirii unui ziar sau reviste. Ei îşi scriau doar articolele şi atât…Oricum, cei cinci, din rândul cărora făceam parte şi eu, ne-am întâlnit a doua zi după masă, după ce am ieşit de la serviciu. Au venit şi alţii la sediul fundaţiei, undeva, lângă restaurantul Zimbru. Printre ei Gelu Donose, Dumitru Doncu, persoane talentate, serioase, care fuseseră chemate de Candid Ponea. S-a propus, la această primă întâlnire, fixarea responsabililor rubricilor de publicistică, de critică, de poezie, de proză. Pentru fiecare număr va fi un coordonator. Toţi erau egali în redacţie, de aceea n-a fost ales redactorul şef. S-a considerat, la momentul respectiv, că este suficient un coordonator pentru fiecare număr. Candid Ponea, care lucra la Cultură şi era un apropiat al directorului Lungeanu, ne-a anunţat că primul număr şi chiar şi altele vor fi plătite pe banii Direcţiei de Cultură şi ai televiziunii „Atlas", condusă de Nelu Martiş. Nicolae Măluţan ne spune, cu bucurie, că s-a documentat la tribunal şi a studiat statutul fundaţiei, din care rezultă că "Fundaţia poate înfiinţa posturi de radio, de televiziune, edituri, reviste, ziare…." Aşadar, revista poate apărea oricând pentru că are o pălărie care s-o protejeze: Fundaţia" Vrancea". Eu insist pe încurajarea tinerilor debutanţi, ca urmare propun chiar o rubrică pentru „Debuturi". Mai propun şi o rubrică de Istorie a culturii locale, chiar o istorie a Festivalului Naţional „Salonul artelor", care a ajuns la venerabila vârstă de 35 de ani. Era sigur că revista va fi o reuşită pentru că toţi cei implicaţi într-o formă sau alta aveau o dorinţă puternică de a depăşi vechiul din cultură, vechiul însemnând, din

păcate, revista „Viitorul”, revistă bună un timp, dar, pe care cei doi „cactuşi” ai literaturii vrâncene, cum i-a numit un ziarist maliţios, o conduc de parcă le-a luat Dumnezeu minţile: nu primeau pe nimeni în redacţie, orice scriitor vrâncean era considerat nul, iar geniile absolute nu puteau fi decât ei.

Am stabilit ca primul număr să fie coordonat de Candid Ponea. El se arată mândru de alegerea noastră. Promite că va face totul pentru a ieşi o revistă de excepţie. Cere şi celorlalţi să-l ajute, mai ales la corectură…Un „cap limpede” este necesar, dacă nu chiar două astfel de capete. Propunerea lui Candid este completată de aceea a lui Nicolae Măluţan: pe prima pagină trebuie să apară mesajul celor trei instituţii care girează revista: Fundaţia „Vrancea”, Televiziunea „Atlas” şi Direcţia de Cultură. Da, este bine să se ştie că avem în spatele nostru organizaţii vechi şi cu experienţă în multiple domenii, insist şi eu pe o problemă pe care o consideram importantă.

Reintrarea mea în domeniul literaturii, domeniu părăsit de ceva vreme, s-ar părea că mă va stimula, mai ales că ultima perioadă a vieţii nu a fost cea mai fastă, ca să nu spunem că, de fapt, a fost chiar nefastă….Aici voi avea preocupări de suflet, nu aride ca până acum. Îmi venea din ce în ce mai greu să intru în fabrică şi să ascult necazurile tuturor, să văd că piesele lucrate cu atâta efort şi cheltuială zac în magazie pentru că nu le cumpără nimeni, iar eu să fiu obligat, tocmai din această cauză, să dau afară oameni, care n-au ce să pună pe masa copiilor, care au rate la bănci, ba, unii au şi câte un părinte sau chiar doi de hrănit….Câtă durere, foame şi disperare poate aduce sistemul capitalist, pe care l-am aşteptat atât

de mult timp! Oare este normal ce se întâmplă? Văd că totul merge de-a-ndoaselea pe la noi, dar n-aş putea să despart definitiv lucrurile şi să spun: astea sunt bune, celelalte sunt rele…Câte o dată îi dau dreptate mamei sau altor oameni fără pregătire, care-mi spun hotărât că înainte era mai bine, pentru că totul era bine planificat, pe atunci nimeni n-ar fi putut spune că moare de foame sau n-ar avea un acoperiş deasupra capului, că n-are de lucru, că nu se vând produsele unei fabrici, că un tânăr dornic de învăţătură n-ar avea posibilitatea să meargă la facultate….E clar, pentru mine dar şi pentru alţii, că fabrica pe care o conduc nu va supravieţui mediului deloc loial şi fals concurenţial de astăzi…Muncitorii mă vor scoate pe mine vinovat de tot ce va urma. Am auzit că s-ar pregăti şi o grevă. Deşi sunt legat prin mii de fire de această întreprindere, deşi nu sunt un laş, simt că va trebui să plec. O fi ceea ce tot spun unii tineri? Anume, că trebuie să dispară vechiul, persoanele cu concepţii comuniste…? Nu cred deloc să fie aşa pentru mine, omul care am luptat să înfiinţez secţii noi, să modernizez totul, am adus cei mai buni specialişti din ţară, am construit blocuri pentru salariaţi, chiar o cantină foarte dotată şi ieftină pentru muncitori…Dacă voi încerca să lupt pentru menţinerea fabricii, voi fi dărâmat de unii membri ai Consiliului de Administraţie, care, bănuiesc, au fost plătiţi să-mi saboteze orice acţiune în acest sens. Plus că aceste personaje sunt implicate politic şi au legături cu unii afacerişti, care vor să cumpere corpuri întregi de clădiri, în care funcţionau secţii importante…Ei vor să transforme munca mea de douăzeci de ani în mool, în universitate particulară, chiar în sedii de partide…Deocamdată, m-am opus…Dar câte

bobârnace am primit! Chiar aceste zvonuri, atacuri din ultimul timp au, sunt sigur, legătură cu atitudinea mea….Nu cred că soţia lui Niki ar putea fi la baza calomniilor din presă! Să fi avut un rol minor, dar în rest doar opoziţia mea vehementă de a da pe nimic fabrica unor bişniţari legaţi de conducerea partidului m-a făcut nesuferit tuturor şefilor. Cum să lupt cu toţi parveniţii, persoane care, pentru un argint în plus sau un post politic şi-ar vinde şi mama? Sigur că anumiţi ingineri, care au lucrat în fabrică, ştiu ce maşini moderne am adus chiar eu din Germania, din Cehoslovacia şi acum şi-au deschis secţii cu acelaşi profil. E de la sine înţeles că vor să la cumpere pe nimic. Pretextul? Nu mai produc în fabrică pentru că nu mai au comenzi. Clar că maşinile moderne şi clădirile de sub conducerea mea fac mai mereu cu ochiul acestor inşi, care văd oriunde doar profitul personal. În acelaşi timp, facultăţile private, prin oamenii cooptaţi în conducerea decanatelor şi rectoratelor, asaltează pe cei cu funcţii politice mari de la Bucureşti. Aceştia intervin la minister sau la prefectură şi consiliul judeţean în favoarea vânzării clădirilor respective. Cu atât mai mult nu va mai putea rezista, cu cât există în judeţ un precedent: câteva întreprinderi au fost desfiinţate complet, aparatura fiind dată pe nimic, iar clădirile au devenit sediile unor firme şi partide...Chiar şi fostele parcări au început să producă: au devenit benzinării. Şi apoi, această campanie din presă, ba chiar şi de la o televiziune, la care o realizatoare aservită intereselor şefilor politici şi ale ei şi-a permis, aşa cum a făcut-o şi altă dată, să omită anumite replici de ale mele…Îşi riscă postul, dar ea o face…Atât de bine să fie plătită? Ca să nu mai vorbim de moralitatea individei.

Da, hotărârea este aproape luată: nu pot să văd cum tot ce am construit se năruie. Voi aduce mare bucurie în tabăra celor care cred că sunt piatra de moară de care nu pot scăpa. Intru, ca de atâtea ori când sunt în situaţii disperate, la biserică. Mă rog lui Dumnezeu să-mi dea înţelepciune şi linişte. Ies de acolo mai uşor şi cu gândirea mai clară. Ştiu sigur ce trebuie să fac: merg chiar acum la judeţ ca să-mi dau demisia.

FABRICA SE VA DESFIINŢA, MUNCITORII VOR AJUNGE PE DRUMURI, IAR GUVERNANŢII SUNT MULŢUMIŢI…

Cam după vreo două săptămâni de la demisia mea, inginerul şef Predoiu Vasile a primit vestea pe care o aştepta de atâta vreme: a fost numit, fără concurs, cum mă ameninţau şefii pe mine, directorul celei mai moderne fabrici a oraşului. Văzându-mă atât de abătut şi supărat, ba, în foarte multe cazuri, lăsându-l pe el să ia decizii capitale în unitate, Vasile s-a gândit de mult timp că nu voi rezista atacurilor încrucişate ale interesaţilor şi voi demisiona. Oricum, a intuit de departe că nu mai sunt în cărţile guvernanţilor, datorită încrâncenării mele de a menţine fabrica aşa cum a fost. De aceea, deşi era printre fruntaşii unui partid din opoziţie, a trecut de partea puterii. Strategia sa a dat roade: puterea l-a numit imediat director. Iar eu doream să preia el conducerea pentru că era un bun specialist şi-l iniţiasem în arta, să-i zicem aşa, de a lucra cu oamenii, de a le înţelege durerile…

Din momentul demisiei, n-am mai călcat prin fabrica pe care am construit-o şi am iubit-o mai mult decât pe nevastă-mea. Ştiam sigur că Predoiu era şi bucuros , dar şi trist, în acelaşi timp, că a venit în locul meu. Avea 36 de ani şi ascensiunea sa îl făcea să creadă că este un bărbat deplin realizat. La locul de muncă, cel puţin… Îmi amintesc anul când l-am primit în fabrică, el venind direct de pe băncile facultăţii…L-am trimis la specializări, am avut grijă de el ca de propriul meu copil,

l-am propus apoi ca inginer şef. Eram sigur că, având sfătuitori proşti ca soţia sa, o nimfomană recunoscută în oraş, dar necunoscută în acest sens tocmai de soţul ei, nu va putea să înfrunte mult timp pe cei de la conducerea judeţului şi astfel întreprinderea se va desfiinţa. Sau, în cel mai bun caz, va deveni o simplă anexă a fostelor fabrici căpuşă…

Trecând prin hala mare, Predoiu a fost ajuns din urmă de portar, care-l anunţă că e chemat de urgenţă la prefectură. În drum spre poartă, observă cât de mult s-a schimbat comportamentul muncitorilor faţă de el : toţi îl salută, îi cer părerea…Veşnicii codoşi, care duceau zvonurile de colo, colo îşi încearcă norocul şi cu el pentru că eu îi cam alungasem. Iată-l pe Pandele, care-i transmite vorbele injurioase ale lui Secară şi Firan despre soţia sa, despre felul cum a ajuns director, despre…Predoiu se întreabă ce vor aceşti oameni. Promovări, premii? Asta vor, dar n-o să le meargă cu el. Un ghimpe despre Rodica, soţia lui, au reuşit acei indivizi să-i strecoare în suflet. O fi adevărat tot ce se spune, se întreabă în timp ce conduce maşina spre centru…”Ei, voi analiza mai târziu, îşi zice. Acum să fiu lucid pentru confruntarea cu grangurii, care vor să-mi ia fabrica!” Ajunge la prefectură. Era aşteptat de prefect, de cei doi subprefecţi, de secretarul general al prefecturii, de şeful partidului de guvernământ.Toţi erau veseli şi amabili….Prefectul, care, ca om al guvernului, avusese un rol major în numirea lui Predoiu, îi spuse clar, de la început:

-Credem că dv., d-le Predoiu, veţi fi mai cooperant decât d-l Georgescu, care, mai ales în ultima perioadă, nu mai era, în nici un chip, de acord cu noi, cu partidul.

-Suflet de artist, d-l Georgescu, d-le prefect! interveni subprefectul Vicenţiu Moraru. Ştiţi că are pasiunea scrisului, este membru al Uniunii Scriitorilor şi în conducerea unei reviste literare…
-Ştiu, cum să nu ştiu! D-l Georgescu este încă membru al partidului nostru, dar apărând nişte zvonuri în presă, a rămas pe tuşă cu candidatura, ca să zicem aşa…Ar mai fi ceva şi cu familia sa…., cu starea lui psihică…
-Lumea îl regretă în fabrică! adaugă Predoiu.
-Dar nu pentru Georgescu ne-am adunat aici. În ultimul timp era doar un Ghiţă Contra. Acum avem probleme mult mai presante… reluă discuţia prefectul. Aşadar, ştiţi d-le Predoiu că fabrica pe care o conduceţi nu mai merge demult la parametrii normali, comenzile au scăzut, oamenii nu-şi primesc salariile întregi, maşinile în care s-au investit sume uriaşe stau şi se uzează moral, la prefectură vin multe reclamaţii, grevele par iminente….Eşti implicat nu numai de azi de ieri, ci din vremea când erai inginer şef şi discipol al lui Georgescu. Vrem să ştim ce strategie ai!
-Eu, ca director, voi încerca să produc mai mult, să dau de lucru oamenilor, să reangajez pe cei disponibilizaţi, să…
-Lasă, d-le Predoiu, chestia cu reangajarea , ăstea se spun la televiziune, la ziare! îşi face simţită prezenţa şi Onescu, şeful partidului…Cum să produci mai mult dacă n-ai cui să vinzi? Ai redus preţul şi tot degeaba! Alta e soluţia! O intuieşti?
-Nu, d-le Onescu!
-Păi, matale de ce crezi că ai fost pus acolo? se supără al doilea subprefect, Grig Manolache. Când ai fost numit director, ne-am gândit că eşti tânăr şi trebuie să te

evidenţiezi prin ceva…Cine ştie să iasă mai bine din criză decât fostul inginer şef? Mai ales că fabrica are şi datorii! Întreţinerea unor clădiri care nu produc nimic este o povară, locul în care stau şi putrezesc maşinile care nu mai sunt necesare, costă…

-Am trimis delegaţi în oraşele din ţară şi din străinătate unde am avut desfaceri mari, vom renegocia preţurile pentru stimularea vânzărilor, încearcă Predoiu să scape de intenţia vizibilă a celor care l-au chemat….Intenţia din totdeauna de a vinde fabrica pe nimic…

-Eu zic, adaugă prefectul, că singura soluţie reală este vinderea clădirilor energofage, iar maşinile care ocupă locul fără folos să fie, la fel, vândute.

-Ştiu şi eu, tărăgănează Predoiu finalul. Mă gândeam la relansarea producţiei…

-Ce relansare îţi trece prin cap! îl atacă destul de brutal şeful său de partid, Onescu.

Predoiu nu mai aminti argumentele, care supărau atât de tare pe şefii, care aveau interese, aveau obligaţii faţă de cei de la Bucureşti. Pe de altă parte, îşi dădea seama că funcţia sa depindea de cum înţelegea el să se despartă de interesele a sute de oameni, care aveau încredere în director…Cum înţelegea el să se prefacă faţă de aceşti „reprezentanţi ai poporului", care, sub scuza ineficienţei fabricii şi a consumului de energie, îşi aranjau viitorul politic şi material. Pentru că, sigur, la mijloc erau bani mulţi…"Cum să lupt eu cu aceşti rechini care, de fapt, erau, măcar cât stăteau pe posturi înalte, nişte indivizi puşi pe căpătuială. Merită să-mi risc o carieră aşa frumos începută, de vreme ce ei , conducătorii, cu mine sau cu altul, tot vor finaliza proiectul de distrugere a tuturor obiectivelor construite pe timpul comunismului?

A învăţat, probabil şi de la viaţa şi cariera mea, că, în această perioadă, dacă nu eşti de partea celui puternic, dispari. Îşi propune doar să tergiverseze procesul dizolvării întreprinderii, să ia preţuri bune pe ceea ce vinde, poate în acest fel vor avea vreun beneficiu şi cei care vor fi daţi afară, va reuşi să le dea cât mai multe salarii compensate. Vinderea pasivului fabricii va fi, sigur, şi o şansă de a primi muncitorii mai mulţi bani când vor fi daţi în şomaj…

-Ei, ce faci, d-le Predoiu? Ai adormit? îl luă, parcă, de guler, Onescu

-Nu, nu, cum să dorm! Mă gândeam la o rezolvare favorabilă pentru muncitori….

-Păi şi noi ne-am gândit numai la oamenii muncii…! continuă Onescu în stilul său comunist. Prin vânzare, vor câştiga toţi, chiar şi patria! declară el patetic

-Sunt de acord cu varianta dv., domnilor, spuse cu durere Predoiu.

-Aşa te vrem , d-le director. Ştiam noi că matale eşti din alt aluat! Îţi lămureşti şi Consiliul de Administraţie, dacă nu-i de acord, îi schimbi şi-ţi pui oamenii matale! Te descurci!

O ÎNSURĂTOARE PENIBILĂ, UN REDACTOR ŞEF AUTONUMIT, UN DICŢIONAR LITERAR CA UN TRIBUNAL REVOLUŢIONAR…

După o lună de la fixarea colegiului de redacţie, după drumuri multe la Iaşi, la Bucureşti, Bacău şi în alte colţuri ale ţării pentru adunarea materialelor, după zvonurile aruncate pe piaţă de „geniile" de la revista „Viitorul", în care afirmau sus şi tare că nimeni, vreodată, n-o să reuşească performanţa lor, aceea de a edita o revistă prestigioasă, iată că a venit şi ziua cea mare: publicaţia literară „Mioriţa" a apărut. Toţi cei care contribuiseră, într-un fel sau altul, s-au adunat la Direcţia de Cultură şi Patrimoniu. Îşi citeau cu înfrigurare textele apărute.

Prima pagină începea cu poezia „Marină" a lui Ion Panaitescu, iar în stânga era statuia lui Eminescu. Mai jos erau menţionate numele tuturor colaboratorilor şi cuvântul de salut al şefilor instituţiilor care au contribuit la această apariţie: Direcţa pentru Cultură, Televiziunea S.C. Atlas Internaţional şi Fundaţia „Vrancea". Nae Lungeanu arată, printre altele: „Săptămâna luminată a anului a acestui an a făcut ca o nouă scânteie de cuget şi spirit să iasă de sub teascul tiparului aici, în Vrancea lui Varlaam şi a tulburătoarei „Mioriţa"….Fie ca această nouă plămădire de nelinişti şi năzuinţe să aducă mai multă căldură şi înţelegere în sufletele prietenilor şi neprietenilor noştri"!

La rândul său, directorul postului de televiziune S.C Internaţional, Nelu Martiş, care, împreună cu directorul Direcţiei de Cultură susţinea material revista „Mioriţa",

afirma: „Credem că eforturile noastre financiare şi logistice sunt o investiţie întru spiritul acestor locuri. Căci nici un lucru bun şi temeinic nu se poate face fără bani şi nu e lipsit de truda începuturilor”.
Preşedintele Fundaţiei Culturale „Vrancea”, sub umbrela căreia apărea această publicaţie, sentimental şi apropiat de actul de cultură, aduce în memoria prezentă substanţa culturală şi emoţională a Vrancei: „Vrancea, carne şi sânge din trupul României, locul dezvăluirii imaginilor de chintesenţă mioritică, reprezintă un tezaur de frumuseţe, demnitate şi patriotism intrate de mult în istoria milenară a neamului”.
Gelu Donose, unul dintre fondatori, studiind revista şi observând că i se transformase un text de patru pagini în două, a sărit ca ars când a văzut cum i s-a ciopârţit „opera”:
-Ce-ai făcut, Candid? De ce mi-ai tăiat articolul?
-Dragul meu, ar trebui să ştim dintru început că nu este, oricât am dori, spaţiu pentru tot ceea ce scriem…Să încercăm să scriem mai puţin şi să includem cât mai multe idei…Esenţialul…
-Dar te-am întrebat câte pagini ai disponibile şi mi-ai spus: patru. Nu înţeleg! N-o să mai colaborez!
D-le Donose, intervin şi eu, vă rog să fiţi mai calm! Suntem la început, Candid e şi el la început, n-a putut aprecia chiar la milimetru fiecare material, el s-a chinuit să bată absolut toate articolele noastre la calculator. I-o mai fi scăpat şi lui unele chestiuni…
-Mie mi-a înjumătăţit un articol despre un mister de la Vauclouse pentru care am făcut cercetări în Franţa, adaugă şi Costică Ursu. S-a greşit, dar noi cu ce-am contribuit în afară de articole? Ne supărăm, ne punem

hârtiile în geantă şi plecăm? Numărul viitor va fi mult mai bun, e sigur. Ne trebuie timp şi răbdare…
-Vai de poeziile mele! se plânge şi Mitică Popescu. Nu-mi recunosc versurile! Sunt inversate…Greşeli gramaticale, cuvinte incomplete…Clar : capul limpede nu şi-a făcut treaba! Trebuie doi oameni pentru corectura finală. Te pomeneşti că „prietenii" de la „Viitorul" au avut dreptate: nu-i vom ajunge niciodată, aşa cum au cobit.
-Fugi de aici, d-le! se înfurie Nicolae Măluţan. Tot ce se întâmplă, este normal. Cât se poate de normal! Eu am lucrat în tinereţe la o revistă şcolară de prestigiu- cea mai bună din ţară la ora aceea- sub îndrumarea unui mare profesionist, Dinu Petrache. De câte ori n-am refăcut revista! Câtă muncă! Dar până la urmă ieşea ce doream să iasă!
- Are mare dreptate Nicu Măluţan! vine şi Ion Panaitescu să-l salveze pe Candid, care era pus la zid. Ce-a făcut Candid este destul de grav, dar dacă doar un om va lucra, aşa se va întâmpla mereu. Să ne implicăm toţi! Şi nu vă mai văicăriţi! Apariţia unei noi reviste este un prilej de bucurie maximă şi nu de tristeţe. Tocmai de aceea am adus nişte bere şi nişte vin. De mâncare se ocupă Nicu Măluţan, că numai el bea doar dacă mănâncă…Oamenii serioşi fac invers…
-Aduc, aduc…Plec la un magazin acum…
S-au aşezat la masa mare din centrul sălii de festivităţi a Direcţiei de Cultură. S-au stabilit din nou sarcinile, eu urmând să scriu editorialul. De rubrica poezie se va ocupa Ion Panaitescu, de proză, Costică Ursu, de publicistică, Dumitru Doncu, de filosofie, Ivan Parascan…Când frunţile s-au mai descreţit, când micile

diferende au fost uitate, Candid Ponea, acuzatul principal, a strigat la toţi:
-Aveam şi eu o mare bucurie personală să vă destăinui, dar aţi început cu pretenţiile voastre absurde şi, astfel, mi-aţi anulat cea mai mare realizare din ultimii 20 de ani!
-Care-i această nemaipomenită realizare? Să nu spui că revista, care nu-i cine ştie ce nici în conţinut şi nici în formă! stopă Donose veselia lui Candid.
-Revista e o realizare personală? E realizare colectivă, d-le! Alta e bucuria mea: m-am însurat, fraţilor, m-am însurat a treia oară!
-Cine naiba te-a luat? nu-şi stăpâni surpriza Ion Panaitescu.
-O fată cu 35 de ani mai tânără decât mine! Ce ziceţi de performanţa mea?
-Eşti un tâmpit, doar atâta pot să-ţi spun! îi tăie tot entuziasmul Ion Panaitescu.
-Aşa este, aşa este! veni corul celorlalţi.
-Ce ştiţi voi? Voi avea un mare avantaj faţă de voi, toţi! Vă şi plâng de milă…
-Tu eşti de plâns, nefericitule! ripostă Măluţan văzând inconştienţa lui Candid.
-Sunteţi de plâns, fraţilor! Nu-mi spuneţi voi mie! continuă să se scalde Candid în penibilitatea de care nu îşi dădea seama. Eu nu voi avea soarta voastră….s-o văd pe nevastă-mea… îmbătrânind….
-Măi Candid, eşti mai idiot decât mi-am închipuit! îl bruftului din nou Panaitescu. Dacă una ca asta te-a luat de bărbat pe tine, bătrân, urât şi ştirb, e clar că a fost folosită pe toate părţile de oricine i-a ieşit în cale! Pe când soţiile noastre au fost şi sunt folosite, sper, numai

de noi. Sigur că vei muri ca prostul … Te va băga în groapă în câţiva ani, dacă nu în câteva luni! Nu te-a luat, cred, pentru talentul tău literar, care, suntem de acord, există. În pat îţi trebuie alte…. talente…
-Nu veţi înţelege niciodată satisfacţiile mele cu o femeie mai tânără! ripostă Candid Ponea.
-Dar nu ne mai înnebuni, d-le! se enervă Donose, persoană care nu se amesteca, de obicei, în asemenea discuţii. Despre ce este vorba?
-Hai să nu vă mai ţin în suspans! Domnilor, am lămurit-o pe Cameluş să facem sex în trei…Am adus la mine un tânăr care bate la porţile literaturii…Ei, închipuiţi-vă cum ne distrăm noi trei de câte ori dorim!
-Candid, dragă, eşti într-adevăr mai candid decât mi-am închipuit vreodată că poate fi vreun bărbat! Dar ţie trebuie să-ţi spună omul direct: eşti mai prost decât poate fi orice alt bărbat pe lumea aceasta! îşi reluă cuvintele de „laudă" Panaitescu. Cred, pur şi simplu, că oricine te aude, îşi pune problema dacă eşti sănătos la minte! Şi noi te-am rugat ca, în continuare, să ai grijă de revistă…Nu am siguranţa normalităţii tale. De aceea aş propune alt coordonator al numărului viitor: pe Nicolae Măluţan, om serios şi care a lucrat mult timp la o revistă!
-Suntem toţi de acord, strigară ceilalţi, speriaţi de concepţiile de viaţă ale lui Candid. Ca şi de minusurile descoperite la revistă.
Mare dreptate a avut Panaitescu în tot ce a afirmat despre Candid. După o lună de la discuţiile serioase despre primul număr şi după schimbarea coordonatorului, dar şi după ce s-a amânat încă o dată numirea redactorul şef, iată că „prietenul" Candid recidivează şi ne face alte surprize. La apariţia celui de-al doilea număr, chiar pe

prima copertă, scrie cu litere de o şchioapă: redactor şef-Candid Ponea, director-Nae Lungeanu. Deşi coordonator era Măluţan.
La vorbele dure ale colegilor, Candid a răspuns doar că era nevoie să-şi asume cineva răspunderea…Donose şi Doncu n-au mai călcat pe acolo…Doar Costică Ursu, Ion Panaitescu, eu şi câţiva tineri mai ajungeam şi încercam să îndreptăm direcţia spre care o luase revista…

Astfel, cu răbdarea unora dintre noi, cu materialele primite nu numai de Candid, ci şi de către unii dintre redactori, a apărut al treilea număr. Ne-am adunat, cei puţini, care rămăsesem lângă Candid. În general, n-am mai atins problemele delicate, de ceartă, ci doar pe cele referitore la materialele apărute. Eu îi spun lui Candid că nu înţeleg poezia cu versul atât de liber a lui Dan Cernescu şi a Gabrielei Topală…De ce o promovează? Parcă ar transmite idei, dar puţine…Poate n-ar fi rău să dăm, în revistă, poezie cu şi fără rimă, pentru comparaţie. Revista, e clar, nu va fi citită numai de filologi sau de experţi în critică…Ştiu cititorii de rând să despartă un poem în proză de un poem, pur şi simplu?
-În ce priveşte pe Eminescu, e de părere Costică Ursu, ar fi de recomandat să-l promovăm pentru a demonstra că şi poezia cu rimă are idei. De obicei, îl citim doar şi nu-l citim. Foarte grav, din punctul meu de vedere…Oricum, Candid a lăsat, şi nu ştiu de ce, prea puţină lirică…
-Aşa am conceput eu partea aceasta şi nu cred că am greşit, declară din ce în ce mai ostentativ Candid!
-Dar nu tu erai coordonatorul acestui număr, măi om fără caracter! Noi de ce ne-am strofocat să adunăm cât mai

multă poezie? Nu pentru a lăsa cititorul să aleagă? îl apostrofă Panaitescu.
-Măi băieţi, dar parcă prea mă puneţi la zid! Ce naiba, puţină toleranţă nu aveţi? încearcă Candid să iasă din chingile pe care le puneau colegii şi pe care el nu avea de gând să le tolereze, să le respecte.
-Care toleranţă? Dacă vrei aşa ceva, caută casele anume create, după revoluţie! Tu faci parte din acele case, după cum respecţi cuvântul dat, după onoarea pe care o degaji în jur, îi reproşă Costică Ursu.
-Moş Donie, se adresă Candid celui mai bătrân dintre noi, prozator şi grafician de talent, dar care venea, datorită vârstei de peste 80 de ani, foarte rar pe la astfel de întâlniri. Moş Donie, matale ce zici? cerşeşte, aproape, un răspuns în favoarea lui, Candid.
-Eu, începu bătrânul, poate sunt de modă veche, de aceea nu trebuie să mă luaţi în seamă. Am citit mult din Robert Frost, care consideră că a scrie poezie cu vers liber înseamnă a juca tenis cu plasa lăsată. Mai e acela un joc serios? Daţi-mi voie să fiu de partea lui Frost.
-Şi eu îl admir pe Frost, dar, nea Donie, noi trăim în alte vremuri şi poezia cu vers liber a câştigat pariul cu aceea cu rimă.
-Dacă e să le spunem pe toate, nici critica nu e bine reprezentată. D-l Donose ştie cam ce să puncteze, dar Oloeru cred că nu mai trebuie promovat! completă Ion Panaitescu tabloul revistei. Ştiţi cum ar arăta infernul criticii? Să-ţi citească unul, la urechea dreaptă, o cronică de-a lui Oloeru, iar la stânga o cronică scrisă de Donose…Cam aceeaşi situaţie, dacă ţi-ar cânta cineva la urechea dreaptă o manea, iar în stânga muzică de operă.

În ce mă priveşte pe mine, în afară de unele observaţii tehnice la alcătuirea revistei, aş fi scris mai mult împotriva celor care voiau să subjuge judeţul din punct de vedere economic, dar şi cultural. Aveam avantajul că lucrasem în domeniul economic şi ştiam metodele deloc ortodoxe ale politicienilor de a acapara toate întreprinderilor de la stat. De aceea atrăgeam atenţia asupra grupusculului din fruntea judeţului, persoane puse pe căpătuială cu orice preţ. Pe cei care se considerau geniile Carpaţilor în literatură i-am atacat într-un pamflet, care a stârnit mare scandal între revistele „Mioriţa" şi „Viitorul". Candid şi alţii din redacţie m-au sfătuit să mai diminuez duritatea, dar eu, care suportasem atâtea de la acest cuplu mizerabil, n-am acceptat nici o modificare. Subliniam, în material, că „aceşti nostalgici au ţinut sfat de taină, zicându-şi în barbă: vom scrie o capodoperă pe care o vor duce <secolii din gură în gură>. Vreun roman de "excepţie" (cum este întreaga "operă" a lui T.R?) sau vreun "poem" de 2-3 versuri, "chintesenţa" poeziei româneşti de la începuturi până în prezent (cum numai Florică Muntean putea să producă?), ne întrebam noi cu sfială. Şi mai adăugau "geniile": "Vom anatemiza pe toţi aceia care neagă valoroasa noastră creaţie, pe toţi aceia care s-au aliat cu Ioan Stoicescu atunci când, indignaţi, am solicitat partidului comunist glorios pedepsirea poetului răzvrătit (scrisese la "Vocea Americii") şi trimiterea lui la munca subterană, în mină, pe toţi aceia care…." Dar cum veţi reuşi, întrebasem noi în şoaptă, ştiind că nu mai aveţi sprijinul finului vostru, secretarul cu propaganda pe judeţ, că, fără acest "tătic" al culturii vrâncene, voi sunteţi doar nişte Nimeni cu ifose? i-am atenţionat pe

“intelectualii” neamului. “Vom scrie un Dicţionar al scriitorilor şi publiciştilor din judeţ şi acolo vă vom distruge”, am auzit un muget al văzduhului. Nu am ţinut cont de furtuna ce sta să se prăvălească peste noi, ba chiar ne-am bucurat că judeţul va dobândi, în sfârşit, cartea de căpătâi. Nu bănuiam însă în care din cele două suferinţe literare va pogorî inspiraţia divină. Minunea s-a produs: a apărut, sub semnătura lui Florică Muntean, un ghiveci cu titlul anunţat, având 200 de pagini, cu câteva caricaturi literare, cu 180 de ilustraţii, din care peste 20 prezintă cactuşii ghiveciului (Florică Muntean şi Tinel Rusu). Autorul se inspiră într-o veselie din studiile unor critici adevăraţi fără a-i menţiona, modifică biografii, incompetenţa şi răutatea făcând din acest Dicţionar…un Tribunal revoluţionar, din care au fost eliminaţi peste patruzeci de personalităţi. Găsim, în schimb, la loc de frunte, persoane care n-au decât meritul (literar?) de a fi vecinii, fiii, nepoţii, prietenii sau servitorii celebrului tandem, indivizi care ne “ameninţă” cu “creaţii” sau care au comis broşurele la editura ce s-a aciuat la umbra unei şandramale numită …”Viitorul”. Pamfletul se încheia destul de brutal : “Fără să vreau, îmi amintesc afirmaţia “Literatorului” despre criticul Alex. Ştefănescu, care, chipurile, “n-a fost zămislit din spermă, ci dintr-un strop de diaree”.

Ei, bine, dacă despre un critic sensibil şi talentat s-a scris astfel, continuam eu, îmi închipui, cu groază, din ce-au fost zămisliţi Florică Muntean şi Tinel Rusu, conform “Literatorului”, dacă le-ar fi citit “capodopera” în discuţie şi cum ar fi fost catalogată “varza cu preţ de bişniţă, care se vinde drept…Dicţionar’’.

LENA, FEMEIA VAMPIR- MARIA, O MARE SPERANŢĂ DE VIAŢĂ - EU, CONFESORUL VĂDUVELOR ŞI DIVORŢATELOR...

Deşi îmi plăcea munca la revistă, trecând peste marile sau micile incoerenţe ale lui Candid, eu nu mai aveam, totuşi, nici un mijloc de subzistenţă. Salariu nu mai primeam, economiile de pe CEC le luase Mihaela…Trebuia să trăiesc….într-un fel…Clar că o dată cu familia mi s-a destrămat şi viaţa. Unde am greşit, oare? Îmi puneam mereu această întrebare şi nu găseam răspunsuri viabile. Ce le-a lipsit acelor femei scumpe vieţii mele, Mihaela şi Nely, de m-au părăsit? Poate că eu, om de la ţară, nu aveam ca pretenţie de la viaţă decât strictul necesar…Ele doreau lux, distracţii, excursii în străinătate, maşini luxoase…Însă în 20 de ani de convieţuire, ar fi trebuit să arate pretenţiile lor. N-au îndrăznit sau primeau din altă parte tot ce doreau…Eu, omul de paie al familiei…Frumos din partea Mihaelei! Să mă schimbe cu un bătrân bişniţar, să ajungă în anturajul ultimelor specimene din oraş. Ar trebui să înnebunesc, să ajung la Sopoca, să dau în cap cuiva, cel mai nimerit în capul Mihaelei, dar Dumnezeu mă ajută să rămân printre oaameni normali, să am chiar mici satisfacţii literare…Însă nesiguranţa zilei de mâine este mai gravă decât chestiunile sentimentale…Ce să fac? Voi deschide un magazin în apartamentul mătuşei mele din Focşani. Va avea şi ea un mic câştig, iar eu voi putea trăi cu puţinul obţinut…

Ah, Mihaela, Mihaela ce-ai putut să-mi faci? Dumnezeu te va pedepsi, sunt sigur! Sper să nu mor înainte de a te

vedea cum vei suferi pentru cea mai mare gafă a vieţii tale! Nu m-ai iubit niciodată! Şi acesta n-ar fi cel mai grav lucru! Dar nici măcar nu m-ai respectat absolut deloc! Deşi nu fumam, nu beam, nu cheltuiam banii aiurea…Atunci când dragoste nu e, sigur că nimic nu poate fi…Biblia nu greşeşte…Când bărbatul nu este iubit de soţia sa, orice calitate a acestuia se transformă într-un defect de neiertat. S-a terminat viaţa mea la aproape 50 de ani? Nu mai pot încerca? Ba da, dar cu mare atenţie…Va trebui să ţin cont întotdeauna de sfaturile bunicului, care-mi spunea să nu ne gândim niciodată la bogăţia materială a femeii, la frumuseţea ei ieşită din comun, la numeroasele ei diplome…Ea, soţia, să aibă puţin suflet şi pentru tine. Atât! Dacă nu există acea minimă apropiere sufletească, nu va fi nimic bun în casa respectivă. Câtă dreptate avea!

Dar iată, pare să răsară soarele şi pe strada mea: sunt invitat de o veche prietenă de familie, Lena, la Slănic. Mai merge o pereche…Mă voi duce, deşi nu sunt în cea mai bună formă. Lena mă ademeneşte cu frumuseţea hotelului, cu peisajul de excepţie…. Dacia mea nu mai făcuse de mult distanţe mari. Aşa că am plecat plin de speranţe. Drumul este plăcut, mi-am pus muzica pe care o puneam când plecam cu familia. Această muzică, deşi bine aleasă şi frumoasă, îmi dă un sentiment al zădărniciei: ce exprima ea cu familia şi ce-mi spune acum? Doar tristeţe şi plânsete în inima mea în acest moment, atunci doar bucurie, sete de viaţă, planuri de viitor pentru mine, pentru Mihaela, pentru Nely…În acelaşi timp, constat, punând lucrurile cap la cap, că acele unice femei ale vieţii mele pluteau, în timpul excursiilor noastre, în cu totul alte planuri, cu alte

personaje lângă ele…Îngrozitor! Poate ar trebui să alerg după ele, să le aduc la calea cea bună, să mă războiesc cu clanurile ţigăneşti…Pentru ce? Să recuperez soţia şi fata? Îţi râd ăştia în nas, dacă nu-ţi înfig vreun cuţit în spate şi spun apoi că ai căzut în vreo ţepuşă, pentru că erai beat. Martorul principal: Mihaela. Batjocorit şi după moarte…

Am ajuns, cu gândurile mele "vesele", numai bune de petrecere, la Slănic. Lena mă aşteaptă în hol. Ne îmbrăţişăm ca doi buni prieteni…Deşi este un frig de îngheaţă apele, prin bucuria pe care o degajă Lena, m-am încălzit déjà, am uitat şi de necazuile mele…Îmi spune că a oprit pentru noi o cameră deosebită, iar peste jumătate de oră ne întâlnim cu ceilalţi prieteni ai ei în restaurant. Ajungem la camera 11. Intrăm. Îmi dau geaca jos de pe mine şi am îngheţat pe loc. Lena, pe lângă mine, îmi spune că a aflat ce mi s-a întâmplat şi că nu merită să sufăr, sunt tânăr, am viitorul în faţă…Îmi mângâie părul, o sărut…"De când te aştept! îmi spune. Mi-am făcut atâtea vise pentru noaptea aceasta!" Culmea: eu nu-mi făcusem nici un plan, nici un vis! Nu înţeleg de ce nu mă aşteptam la cine ştie ce! Îi spun cât mă bucură cuvintele ei. Mai mult, mint că m-am gândit cu mult timp în urmă la întâlnirea de faţă. De când eram prieten cu soţul ei, de care a divorţat de un an, am avut chiar şi gânduri necurate pentru ea, continuai eu cu minciunile, care, simţeam, îi făceau foarte bine. Şi ea o fi minţit în ceea ce-mi declarase? Mai eşti sigur pe ceva cu acest fel de femei? Toate intenţiile mele bune sunt distruse de gerul năpraznic. Mă îmbrac şi o rog să plecăm la întâlnirea din restaurant. Nu prea i-a convenit, dar trebuia s-o fac. Am ajuns în acelaşi timp cu perechea, care, observ, e mult mai tânără. Ei mă cunoşteau, eu nu.

Se încinge, sper că nu din cauza frigului, o discuţie pe tema divorţului, amantelor, amanţilor, bătrâneţii etc. Le spun că, după mine (eram şi cel mai în vârstă din grup-mai sper că nu la mine se făcea aluzie), bătrâneţea o simţi de-abia atunci când aproape tot ce funcţionează în organismul nostru doare, iar ce nu doare, nu mai funcţionează. Lena este apropiată, ca vârstă, de mine şi nu-i place subiectul abordat, în schimb, celălalt cuplu intră în jocul discuţiilor cu entuziasm. El, Eugen, nu crede în sensul afirmaţiei: "Eşti bătrân dacă te simţi astfel! Eşti cum vrei tu să fii! Poate şi mediul în care te învârteşti are un rol"! Prietena sa consideră că la bărbaţi este mai acută problema deoarece apare impotenţa. Eu susţin că nu este adevărat. Nu sunt bărbaţi impotenţi, ci femei nepricepute! Lena sare ca arsă, ca şi cum ar fi fost mare cunoscătoare în de-alde astea. Nu avusesem nici o relaţie sexuală cu ea, aşa că n-am înţeles supărarea. "Oricum, zice ea, dacă ai de-a face cu un babalâc, ce naiba să-i mai faci? Să învii mortul de la groapă?" Multe poţi să faci, continui eu, sperând ca discuţia să nu aibă de-a face cu mine, bărbat de peste 45 de ani…Îmi duc ideea până la capăt, motivând că atunci când ai de-a face cu un babalâc sau babă, îţi asumi toate riscurile. Şi dacă îl iei pe babalâc, tu, femeie cu scaun la cap, îl iei pentru ceva…Pentru bani, de cele mai multe ori…Dacă ai bani, se spune, îţi găseşti ce-ţi trebuie şi în privinţa sexului. O femeie divorţată sau văduvă are între 40-50 de ani şi va găsi un partener mai în vârstă, spre 60. Indivizi pe ultima sută de meti cu sexul…Deşi am văzut şi inşi foarte viguroşi la 65-70 de ani. "Hai, d-le, se supără Lena, unde ai văzut de ăştia pe care îi apucă potenţa la 70 de ani?"

Odette, prietena lui Eugen, deşi tânără, pare foarte înţeleaptă. Ea ni-l aduce în discuţie pe Moisil, care spunea că la bătrâneţe dosarul medical e mai gros decât acela de la cadre…."Am colege, continuă ea, de 50-55 de ani, care nu se mai gândesc la sex de mulţi ani. Stau cu soţii prin spitale, apoi aceştia ţin regim alimentar strict, din cauza aceasta sunt slăbiţi…Ştiţi care e fericirea femeilor respective? Să stea cu bărbaţii lor acasă şi nu la spital. Să mai aducă şi ei vreo pâine de la un magazin, vreun sifon…Tot ele mi-au spus, sărmanele, că un bărbat în casă e mult mai bun decât doi-trei, de pe stradă."
O urmăresc pe Lena. Nu-i de acord, bineînţeles. "Stai, dragă, dar din viaţa asta scurtă a mea, luată din toate punctele de vedere, ce mai rămâne? Mâncare - nu, că trebuie să ţinem regim din cauza vreunei boli sau vrem să slăbim, sex – nu, că are soţul cardiopatie ischemică, plimbări - nu, că nu avem bani…Dacă mi-aş pune ştreangul de gât, ce-aş pierde? De trăit, de ce mai trăiesc? Să sufăr? Eu ştiu că trecând anii, nimic nu se îmbunătăţeşte, din contra…Nu trebuie profitat de toate cât se mai poate?" Îi spun că are mare dreptate. Ea gândeşte ca o femeie sănătoasă şi liberă. Dar dacă ar fi îmbătrânit alături de soţul ei, cu care are copii în vârstă de 20-25 de ani, acum ar avea nepoţi de 5-7 ani, iar soţul s-ar îmbolnăvi? Cum ai gândi? Mă surprinde neplăcut răspunsul ei: „Repet ideea că nu vreau să închei socotelile cu viaţa nici măcar în condiţiile expuse de tine, Nelule! Ori plec în lume fără să-mi pese de soţ şi de copii, ori îmi găsesc vreun refugiu…" În artă, spre exemplu, completez eu plin de speranţe în ceea ce priveşte sufletul Lenei. „Glumeşti, prietene! Eu doresc satisfacţii imediate, concrete şi nu virtuale! Mai am de

trăit zece ani, ca femeie, îmi găsesc un amant, dacă se poate mai tânăr ca mine, şi le rezolv pe toate. Cât despre copii şi nepoţi, ştiu ce vor : să te sacrifici total, să le fii servitoare, iar când nu ai ce le da, nu eşti mamă şi bunică bună. Am experienţa asta! Şi apoi, dacă eu m-aş fi îmbolnăvit, crezi că fostul soţ, un dement care umbla toată ziua cu porumbeii lui şi cu unele femei de speţă joasă, s-ar fi sacrificat de dragul meu?"

„Dar dragoste, milă, prietenie nu mai există pe lumea aceasta?" întreabă foarte intrigat Eugen.

Lena vrea să lămurească până la capăt chestiunea. Eu am impresia că n-o interesează deloc părerea mea despre ea, de aceea ia atitudini complet diferite de ale mele. Altfel s-ar mai abţine.

-Cum să trăiesc din milă cu cineva? răspunde ea cu o întrebare la gândurile mele. De altfel, în principiu, are chiar dreptate, dar aş fi vrut mai mult tact din partea unei femei mature. M-aş fi apropiat mai mult de ea. Nu mai este deloc femeia pe care o ştiam alături de Gogu, fostul meu prieten. Într-adevăr, era preocupat de porumbei…Dar din această cauză să-ţi neglijezi soţia? O fi uitat Gogu că femeia nu te urăşte când o ataci sexual, ci doar când o neglijezi sexual? De aici atâta ură, cruzime şi o impertinenţă fără sens.

-Milă ai, dacă ai, faţă de cerşetori, faţă de nevăzători, dar nu poţi sta o viaţă sub acelaşi acoperiş cu un om doar din milă! Cui prodest? Nimănui! Când mă uit la el să plâng?

Eugen mai are o tentativă: „Dar dragostea, d-na Lena, dacă a fost, nu poate rămâne? Nu în totalitate, desigur. Dacă a fost, nu s-a anulat absolut totul…"

Lena îl priveşte superior şi îl atacă în stilul ei: „Ştii ce înseamnă dragoste? Este triumful imaginaţiei. Asupra

cui, crezi? Asupra inteligenţei, domnule! Să trăim cu picioarele pe pământ”!
- Iertaţi-mă, d-na Lena! Îmi vine în minte discuţia cu un bătrân, pe vremea când eram adolescent. Fără nici o legătură cu dv. Mă sfătuia să n-am nici o legătură, nici măcar una sexuală, întâmplătoare, cu femei care au mai multe probleme de viaţă ca mine. Pe cât a fost posibil, m-am ferit. Şi totuşi, fără să vă cunosc soţul şi fără să vreau să vă jignesc, dar nici să-l sperii pe d-l Nelu, dv. aţi avut, sper să greşesc, mari probleme…Ori n-aţi iubit niciodată, iertaţi-mă, ori v-aţi condus în viaţă după alte principii….
Lena e un cazan care fierbe…Să nu explodeze…când o fi în cameră numai cu mine! mă sperii eu. Dar nu, a explodat acum: ”Dar cum îţi permiţi? Ce-i cu individul ăsta, măi Odette? Îl cunoşti de vreun an şi n-ai apucat să îl educi? Dacă n-ai făcut-o până acum, l-ai pierdut, să ştii!
-Eugen e mai direct, Lena! El spune totul, dar nu cu răutate! E doar nelămurit, ca şi mine, în ceea ce te priveşte! Ai reacţii, uneori, bizare. Mă gândesc ce crede şi d-l Nelu despre unele absurdităţi exprimate de tine.
-Ei, lasă că o rezolv eu cu Nelu! Văd că mă acuză unii că n-am iubit. Ba da, am iubit un imbecil, care n-a meritat nimic. Mi-am impus să nu-l mai iubesc pentru că doream să apuc să iubesc şi eu un om de onoare, un domn, şi apoi să pot muri liniştită! Pentru că eu consider moartea un hotar al vieţii, nu şi al iubirii…Câteodată mi-e frică să mă mai îndrăgostesc. Eu sunt aceea care iubesc şi dincolo de viaţă…

Bravo, Lena, izbucnesc eu la accesul de sinceritate al femeii. Cred că ai mare dreptate! Poate şi aparenta

brutalitate a exprimării sentimentelor tale e tot din cauza unei mari suferinţe anterioare…Dar trebuie să rămânem, orice ar fi, optimişti!
Lena se bucură că o susţin, dar se vede cu ochiul liber că a obosit-o acest dialog. Poate din această cauză, doar nu or fi şi altele, dă prima semnalul de plecare spre camerele noastre. Se reazemă, familiar, de mine, parcă ar vrea s-o duc în cârcă. Apoi mă apucă de braţ, vrea un sprijin… I-l dau…Ajungem sus, în cameră. Frigul s-a făcut şi mai aprig. O întreb cum vom dormi în mijlocul acestui gheţar. Mă linişteşte, spunându-mi că ne vom încălzi unul pe altul.. Dar eu nu suport deloc frigul. Nimic nu-mi funcţionează normal în asemenea condiţii. Nici mintea nu mai este la parametrii funcţionali. Ce să mai vorbim de restul! Ne dezbrăcăm rapid, ca la armată, şi intrăm sub plapumă. Lena se apropie de mine, eu o pipăi, arată bine în lenjeria intimă. Femeie bine împlinită, cu forme rotunde, chiar dacă prin unele locuri sunt mai pline şi mai rotunde decât aprobă standardul meu. Cu toate îmbrăţişările, dezmierdările şi săruturile, frigul nu mă ajută să-mi pot demonstra virilitatea. Din contra. Are loc o partidă de sex anemică. Mă supăr pe mine şi pe Lena pentru alegerea unui astfel de loc pentru prima noastră întâlnire. Cum de n-a întrebat dacă hotelul este sau nu încălzit? Nu s-a gândit că va fi chiar atât de năpraznic gerul, îmi răspunde ea. Încercăm să dormim, eu chiar aţipisem…Lena se apropie de mine, îmi suflă în ureche cât de mult s-a gândit la această întâlnire şi face aluzia nefericită că ar vrea să fructifice orice minut…De obicei, nu sunt genul de om care să pun în situaţie penibilă o femeie, dar insistenţa Lenei mă supără….Intru iar în jocul ei…Fiind a doua oară într-un interval scurt,

va fi mai bine, chiar şi sub zero grade. Bănuind şi ea ce se va întâmpla, mă avertizează ca atunci când va ajunge la orgasm, să ridic puţin capul pentru că ea va avea o stare de voma, poate chiar va vomita. Aşa fac, dar mă gândesc serios dacă nu pot pleca acasă încă din seara aceasta….S-a întâmplat exact cum a preconizat. Iar se apropie, mă mângâie, îmi explică, simţind o oarecare încordare în corpul meu, că de când a divorţat n-a mai fost cu nimeni în astfel de situaţii.

Nu răspund, dar mă mir că aceste femei îi cred atât de proşti pe toţi bărbaţii universului, încât le îndrugă poveşti de genul celor spuse de Lena, dar şi de altele, tot penibile, pentru a-şi motiva adulterul sau dorinţa de a avea cât mai mulţi masculi. Toate repetă aceleaşi minciuni sfruntate, pe care nimeni nu le poate crede. În satul ei, mai spune, unde lucrează ca profesoară, toţi oamenii sunt cu ochii pe ea ca să descopere că „dementu" de Gogu, soţul ei, a avut dreptate când a afirmat peste tot că ea este o curvă. O alint şi-i spun că sunt alături de ea. O asigur că ne vom întâlni mai des şi în împrejurări mai favorabile discuţiilor şi iubirii, nu ca aici, unde îţi îngheaţă şi cuvintele. În gând însă am plănuit să scap cu orice preţ şi cât mai repede de o femeie care comandă când şi cum trebuie să facă sex. Deşi furios, încerc iar să dorm, dar, de fapt, mă gândeam la ţăranul acela isteţ care-şi învăţase femeia să vină pentru sex doar când o fluiera. Aşa s-a întâmplat până la vreo 60 de ani. După aceea n-a mai avut chef să fluiere. În schimb, se trezea cu nevastă-sa, o dată la două zile, că vine în camera bărbatului, pe la orele 23, şi întreabă: ai fluierat, bărbate? Şi uite aşa, bietul bărbat era la cheremul soţiei, de câte ori dorea ea…E clar că şi eu

sunt personajul păcălit din poveste. Mâine dimineaţă voi juca un teatru ieftin, făcând-o pe veselul. Până scap din această împrejurare mizerabilă. O voi lăsa pe Lena în satul ei dintre Oneşti şi Adjud. La poartă, nu voi intra în casă. Voi pretexta că mă grăbesc pentru că am o şedinţă la partid. Şi cine s-o mai întoarce pe aici, ca mine să păţească. Am avut noroc, dimineaţă a fost totul bine, pe Lena am asigurat-o de viitoarele întâlniri, faţă de ceilalţi o făceam pe fericitul, deşi n-aveam nici un motiv. Am plecat spre casă, eu cu Lena şi Eugen cu Odette. Am lăsat-o pe Lena la o sută de metri de casă pentru a nu da naştere la comentarii.

Mi-am continuat drumul neglorios…După Adjud, mi-am amintit de tanti Cornelia, sora mamei, care dorea de mult să-mi prezinte o văduvă, doctoriţă veterinară în sat. Tanti şi unchiul Costică tocmai puneau masa de prânz. Bucurie mare că le-a venit nepotul cel cu multă carte şi multe cărţi scrise. Aşa mă prezentau pe unde vorbeau de mine. Ce oameni minunaţi! Le-am ţinut loc de fiu într-o vreme când fiica lor a fugit de acasă pentru vreo zece ani…O întreb despre doctoriţa văduvă. Îmi spune că Maria a avut neşansa de a-i muri soţul acum doi ani şi că n-o interesează nimic decât meseria şi băieţelul de 15 ani. Băiatul e frumos şi educat, ascultător. Mănânc în fugă şi o trimit la Maria. Sigur că, din bun simţ şi fiindcă i-a promis mătuşii mele, a venit. După prezentările de rigoare, rudele ne-au rugat să trecem în camera de curat, la „nivelul" nostru, iar ele au rămas în bucătărie. Maria nu dorea să deranjeze, dar eu am insistat şi s-a conformat. Când am intrat în sufragerie, mi-au îngheţat iar oasele de frig. Eram doar în sacou. M-am şi exprimat ca pe vremea studenţiei : e atât de frig că, oricât de tânăr

ai fi, îţi îngheaţă gogonelele. Maria a făcut ochii mari, dar n-a comentat gafa mea. Nu dorea, probabil, să aibă, din start, o atitudine de respingere, aşa că mi-a amintit câteva titluri ale articolelor pe care mi le citise în ziare. Le avea de la tanti, care se lăuda cu mine. Avea şi o revistă cu excursiile mele prin Franţa. I-au plăcut mult de tot…Mă uitam la ea şi făceam comparaţie cu Lena. Era atâta diferenţă între ele!

Maria era calmă, frumoasă, bine proporţionată (femeie de vreo 35-38 de ani), avea un nas mic şi aruncat în vânt. Purta ochelari. Îi spun că e mare păcat că-şi ascunde ochii aceia verzi, pătrunzători. Tot frumoase erau şi buzele nerujate, dar atrăgătoare. Avea însă o paloare accentuată a feţei. De aceea am întrebat-o dacă a fost la vreun control medical. Îmi răspunde că în patru ani şi-a îngropat trei fiinţe dragi: mama, sora şi soţul. Probabil asta să fie cauza. Îşi cere scuze că a venit să mă cunoască, dar i-a promis vecinei, tantei Cornelia, şi nu se făcea s-o refuze. De altfel, nu-i pare deloc rău că a venit. Speră să nu mă deziluzioneze . „Probabil, mai zice, acolo, în mediul dv., aveţi persoane vesele, pline de viaţă, interesante şi nu ca mine, care port pe faţă, în ochi şi în tot corpul tragedia existenţei mele…”

Îi spun că lumea poate fi şi altfel, mai prietenoasă, mai degajată. Are ea vreo vină că i-au murit atâţia oameni dragi? A greşit ea faţă de Dumnezeu? Ea, care a făcut şi face mereu pomeni la biserică, după cum povesteşte tanti? „Nici nu ştiu dacă am avut vreo rudă atât de nemernică pentru a ispăşi eu toate păcatele acesteia. Aşa se spune la noi. Păcatele altora, chiar de la a şaptea spiţă, pot cădea pe urmaşi…” Simţind marea ei durere, dar şi o timiditate care se întâlneşte foarte rar, mai ales la

femeile de mult timp măritate sau divorţate, dar şi văduve, îi aduc la cunoştinţă, dorind eu să-i testez şi umorul, că anticii considerau timiditatea apanajul oamenilor mari, pe când îndrăzneala doar la cei mici. Femeia zâmbeşte amar, dovadă că a sesizat nuanţa, dar crede că având multe necazuri într-o perioadă scurtă, a fost obligată să-şi depăşească timiditatea înnăscută. După trecerea evenimentelor, însă. Şi fără folos, desigur…"Pentru că, iată un exemplu, fostul socru, atunci când eu alergam prin Bucureşti să-mi salvez soţul, care era băiatul său, ce credeţi că putea face, domnule? Ştiind, pesemne, că-i va muri fiul, mi-a furat maşina din faţa porţii, seara. Fără faruri, ca să nu vadă lumea. A spart apoi toate lacătele de la halele cu piese de schimb pentru tractoare, combine şi scule. A furat tot, în valoare de sute de milioane, banii împrumutaţi de noi din multe bănci. Unde era atunci Dumnezeu? Părinţii hapsâni ai soţului trăiesc bine-merci, în timp ce fiul lor s-a prăpădit la 40 de ani. Unde-i dreptatea dumnezeiască în care eu încă mai cred?" Poate, reiau discuţia, judecăm prea aspru pe Dumnezeu, ale cărei acţiuni nu le înţelegem. Noi coborâm totul la nivelul nostru de înţelegere, uitând mereu, din păcate, că divinitatea este în altă dimensiune. Din acest motiv, n-o să putem vreodată pătrunde sensul faptelor dumnezeieşti. De aceea nici nu trebuie judecat..

-Dar eu nu judec neapărat! mă combate cu calm şi bun simţ, Maria. Eu doar mă şi vă întreb: de ce eu? De ce să fiu lovită atât de crunt tocmai eu, care nu sunt în stare să lovesc o furnică, eu, care aş da şi chiar dau, când am posibilitatea, mâncare la toţi săracii, aş da şi hainele mele, dacă m-ar lăsa mama, copilul…

Te cred, îi spun, dar aş vrea să faci un salt în timp, să încerci să ieşi din această suferinţă permanentă, să uiţi, altfel vei ajunge la balamuc…Şi ai de crescut un copil, eşti tânără, poţi să-ţi refaci viaţa. La nici 40 de ani rişti să devii o băbătie, pur şi simplu. În vestimentaţie şi în comportament…Viaţa ta, sub toate aspectele, poate şi trebuie să continuie. Vino într-o zi la Focşani, te anunţ eu când este vreun concert sau vreun eveniment cultural deosebit, poţi să te mai destinzi! Nu se poate numai muncă şi iar muncă! Doar atât crezi că mai poţi face? E drept că omul adevărat munceşte pentru a deveni şi nu, ca alţii, pentru a obţine. Tu, sigur, nu obţii nimic decât supravieţuirea… Sunt sigur că pentru orice serviciu faci în plus, în meseria ta, nu primeşti bani. Nu pentru că n-ar trebui, ci pentru că aşa eşti tu construită…Nici nu ştiu dacă trebuie să te condamn sau să-ţi ridic statuie! Nu-i un merit, nu-i un defect, aşa te-ai născut!

Simţeam că are multe de spus, dar se jena. Mai era şi frigul nemernic din sufragerie, aşa că, pentru a o scăpa de chin, deşi discuţia era interesantă, i-am cerut telefonul şi am revenit în bucătăria călduroasă. Curioşi, tanti şi unchiul se uitau la noi insistent. „Ei, începu tanti, ce-aţi vorbit, când vă mai întâlniţi aici, la noi?”

Curând tanti, curând! O amăgesc eu…Maria suferă mult, dar nu e omul pe care să-l strămuţi din locul şi nici din părerile sale…De aceea voi mai veni pe aici…

- Da, trebuie făcut ceva, Nelule! Femeie aşa de tânără şi frumoasă, cu un suflet de aur…Au trecut destui ani de la nenorocirile abătute asupra ei…Poate încearcă altceva! Am rugat-o să nu mai poarte doliu, să se rujeze şi ea ca intelectualele de la oraş, dar nu m-a ascultat, deşi eu o consider ca şi fata mea…

- Ei, d-na Cornelia, nu-i chiar uşor, v-am mai zis! Ce-o să creadă d-l Nelu despre mine? Că-s vreo încuiată, vreo de aia….Sunt un biet om sub vremi, am păcate destule, în ultimul timp ajung rar şi la biserică, dragostea şi orice preocupare a mea s-au îndreptat doar spre băieţelul meu, trebuie să ţin loc şi de tată…
Lasă Maria, încerc eu să închei discuţia, care, se pare, o afecta pe biata femeie. Dacă vei crede în Dumnezeu, nu se poate să nu te ajute! Numai să te rogi şi să nu-l mai judeci! Oricum, suferinţele tale, chiar de nu crezi acum, se vor transforma în învăţăminte de viaţă…Îţi vor folosi mai târziu. Ai devenit un om prea lucid. Poate ar trebui, câteodată, şi puţină nebunie, să mai ieşi din mediul care îţi aminteşte doar de durere şi suferinţă. Zic şi eu….Clar că noi doi vom mai vorbi. În interesul amândurora….Deşi tu vorbeşti atât de puţin. Mă tot gândesc la cei care cred că experienţa le dă dreptul să pălăvrăgească, eu aş spune că, din contra, cum este şi cazul tău, tocmai experienţa nu-ţi dă dreptul să vorbeşti, să pălăvrăgeşti. Poate e timpul să-ţi îndrepţi atenţia, eforturile spre altceva. Fără a comite o impietate în cazul tău, eu mai cred încă în puterea dragostei. Deşi sunt unul dintre cei loviţi puternic în această direcţie…Toate zbaterile pentru avere, pentru celebritate n-au rost fără iubire. Ar fi bine să nu ne mai batem joc de norocul nostru, al meu şi al tău, Maria. Ne poate părăsi. Mă gândesc la multele variante de a ne schimba situaţia, chiar viaţa, dar pe care, din comoditate sau din teamă, le evităm. Am învăţat toţi că pentru a înţelege viaţa la justa ei valoare, trebuie să ne cunoaştem trecutul, dar, privindu-l prea insistent, uităm să privim înainte şi asta ne poate distruge. Unii dintre noi ne spunem că va veni

un moment potrivit pentru toate, aşa că trebuie să aşteptăm acel moment…Procedând astfel, suntem permanent depăşiţi de aceia care nu aşteaptă şi profită de orice clipă. „Aveţi mare dreptate, mă întrerupe Maria. În teorie, desigur, căci în practică e foarte greu să te rupi de toţi şi de toate…Mai ştiu că timpul nu trece, cum se spune, niciodată. Doar noi, muritorii, trecem…Dar cum trecem? Ca o legumă, ca un animal sau ca un om adevărat? Aţi trezit, în forul meu interior, nişte cuiburi de lumină pe care le-am acoperit mereu cu reziduurile vieţii mele."

-Păi, vezi, se amestecă şi mătuşa, care n-a înţeles chiar tot ce am discutat. Păi vezi, să stai cu gunoaiele în suflet? De ce nu le arunci odată pentru totdeauna? Asta e o pacoste, un blestem…Aşa că…"

Da, tanti Cornelia, Maria este un om delicat, care, s-o recunoaştem, nu-şi prea destăinuie suferinţele, sufletul. Tocmai începuse şi noi am întrerupt-o.

-Aşa este , maică! Ne-am băgat şi noi ca proştii ca să nu vă simţiţi prea singuri…Noi…

- Până astăzi, continuă Maria, am considerat că aceasta mi-e viaţa, soarta, să mor în satul natal după ce copilul meu îşi va termina toate şcolile posibile. Din ce mi-a spus d-l Nelu, am constatat că, de fapt, nu suntem prizonierii sorţii, ci ai propriei minţi. A spus-o un învăţat, de mult timp, dar până azi nu mi-am amintit aceste adevăruri simple. Mulţumesc lui Dumnezeu că mi-am dat seama, în sfârşit, că nimeni nu-i de neînlocuit. Şi-mi pare atât de rău că acesta este adevărul. Cum e posibil ca un om, un copil sau o colectivitate care ţi-au stăpânit mintea şi sufletul într-o anumită perioadă, poate chiar foarte multă vreme, să fie înlocuiţi? Nu e drept"!

Simt nevoia s-o calmez, s-o liniştesc pe Maria. Ştiu că se gândeşte la fostul soţ. Îi spun simplu că, spre fericirea noastră, aşa am fost creaţi. Eu am dureri mult mai grave decât tine: la mine, partenerul e mai mult decât mort: trăieşte cu indivizi de ultimă speţă. Dacă ar fi murit, l-aş fi plâns, m-aş fi răcorit şi, în cele din urmă, l-aş fi uitat. Să-ţi vezi perechea transformată în diavol! Cum ai reacţiona?

-Îngrozitor ce-mi spuneţi! Dar am stat cam mult aici, de aceea vă rog să-mi îngăduiţi să mă retrag! M-am cam depăşit pe mine cu vorba. Vine copilul de la şcoală şi nu mă găseşte acasă…. Poate să se sperie.

Spunând acestea, Maria se ridică de la masă, îşi ceru încă o dată scuze pentru deranj şi vru să plece.

-Dar nu ne-ai deranjat deloc! Tu eşti ca fata noastră! se simţi obligat şi unchiul să spună ceva în ziua asta. Tanti, la fel. Eu eram însă îngrijorat de atitudinea acestui om deosebit, Maria….

-Oricum, continuă Maria, n-o să uit ziua aceasta! D-le Nelu şi dragii mei vecini, m-aţi ajutat mult să-mi desluşesc anumite laturi ale sufletului, pe care nu le cunoşteam sau doar le neglijam.

Da, Maria, şi eu m-am bucurat că te-am cunoscut, sper să ne mai vedem, i-am răspuns fără să-mi ascund surprinderea pentru această plecare intempestivă. Rudele mele au încercat s-o mai oprească, dar nu s-a putut. Cu toată modestia şi bunul ei simţ, Maria ştia să-şi impună punctul de vedere. Bănuiesc, în acest caz, că îşi reproşa faptul că a destăinuit prea mult din trăirile ei interioare…

După ce Maria ne-a lăsat singuri şi destul de nelămuriţi, am mai stat cam o oră la rude. În acest interval, mi-au tot lăudat-o pe Maria, iar eu le-am

răspuns că am constatat că e un om special, nu e ceea ce vedem zilnic la televiziune sau prin ziare. M-a impresionat prin tot ce a zis şi prin tot ce i s-a întâmplat. De aceea merită respectul şi atenţia mea…Rudele mele, oamenii aceştia atât de simpli şi de apropiaţi de mine, au şi concluzionat: „Ei, înseamnă că ţi-a plăcut tare de tot! Când te mai vezi cu ea, când te însori cu ea?"
Staţi, staţi dragii mei! Să nu ne pripim!Trebuie s-o mai întâlnesc, nu poţi să tragi o concluzie despre un om în câteva minute sau într-o oră şi apoi să te căsătoreşti! Avem timp berechet! Deşi, câteodată, nu trebuie să laşi ocazia din mână! Din păcate, societatea în care trăim ne obligă să avem mai multe feţe, chiar o mască pe care n-o suporţi, dar o porţi! Dacă nu procedezi astfel, cei din jur, în majoritate nişte trădători ordinari, te lovesc atunci când crezi că eşti pe cai mari…Zic şi eu ca un mare scriitor: necazul vieţii mele este că am fost un optimist incurabil în privinţa oamenilor şi aceştia m-au dezamăgit. Adică, şi mai simplu, am crezut în oameni şi toţi m-au lovit, m-au înşelat…Dar cred că n-ar fi fost bine deloc nici dacă aş fi fost un pesimist notoriu şi aş fi avut dreptate mereu. Cu alte cuvinte, dacă spuneam întotdeauna că-mi va merge numai rău şi chiar aşa s-ar fi întâmplat. Maria, după cum o vedeţi, e dezarmată în faţa vieţii. Dacă o duci undeva unde trebuie să lupte pentru o funcţie, pentru un post, ea se retrage, nu face faţă. Ea crede că totul pe lumea asta e pe dreptate, pe cinste. Şi, sigur, e foarte bună în meseria ei. Ştiţi ce n-are? Tocmai masca de care vorbeam. Va avea întotdeauna mare nevoie de cineva care s-o protejeze. Deocamdată şi eu plutesc pe nişte ape destul de tulburi, nu am serviciu

pentru că mi-am dat demisia, trebuie să-mi stabilizez situaţia financiară, culturală, politică…
-Cum, n-ai serviciu? se minunează ei. Dar din ce trăieşti?
Da, n-am. De-abia după aceste clarificări , voi mai lua legătură cu Maria. Salvând-o pe ea, mă salvez şi pe mine, sper.
-Deci te însori cu ea? dă glas mătuşa mea dorinţei permanente de a-mi fi mie bine. E o femeie deosebită, iar copilul, o bomboană de băiat: învaţă bine, e ascultător, să-l vezi cum dă săru-mâna la toate babele, mai mare dragul ! continuă ea.
Lasă, tanti şi unchiule, că dacă o fi să iasă ceva din întâmplarea aceasta cu Maria, o să iasă! Acum plec şi eu că am multe de rezolvat, dar vă voi ţine la curent.
-Să te ajute Dumnezeu, dragul nostru nepot! îmi urară ei într-un glas. Da, să-ţi dăm nişte vin, nişte fasole, făină, cartofi, ce avem şi noi…
Nu vă deranjaţi, că găsesc din astea pe la Focşani! Şi nici nu prea ştiu să gătesc! Sunt sigur că voi veni de acum mult mai des pe aici! Vă sărut!
-Să te audă Dumnezeu şi să-ţi dea ce nu ai! În primul rând, liniştirea sufletului tău atât de încercat în ultima vreme! Doamne ajută!
Plec şi mă gândesc, nu ştiu de ce, la câte aş afla dacă m-aş opri pe o uliţă şi aş întreba pe vreun nene sau vreo ţaţă despre Maria. Când eşti amărâtă, îndurerată, devastată, femeilor le este milă şi vor să-ţi dea o mână de ajutor, să te consoleze, într-un fel. Dar când văd că ai o şansă de a ajunge puţin mai sus decât ele, mai fericită, gata, s-a schimbat atitudinea…Nu mai eşti cea bună, cea sfântă! Eşti doar Maria, aceea care s-a culcat cu Gigi, cu Vasile, cu Ionică…şi câţi or mai fi. Pe de altă parte, dacă

nimereşti vreun bărbat respins de Maria, afli ce n-ai fi putut să-ţi închipui că a putut face un om: e o dezmăţată, o mironosiţă, care mănâncă bărbaţi pe pâine, nu contează că-i beţiv, curvar, ordinar, tânăr, bătrân, ea n-a avut şi nu o să aibă discernământ, fie măritată sau nu…N-o să întreb pe nimeni, vreau să duc acasă, lângă mine, un portret frumos, la care să mă uit şi să sper din când în când. Într-o zi, cât o fi de târziu, mă voi lămuri singur de ce-a fost şi ce va mai fi.

Mă îndrept cu viteză spre casă. Mă deconectasem vreo trei zile de tot ceea ce mi se întâmplase în ultimul timp. Mi-a fost, într-un fel, bine. Acum eram destul de îngrijorat. Cine ştie ce surprize voi mai avea de la Mihaela şi Nely…Dacă au spart yala şi au furat totul? Mai bine aş cumpăra acest apartament blestemat! Dar de unde bani, dacă eu de-abia am din ce trăi? M-aş muta, undeva într-o linişte desăvârşită, la ţară…Dar aş scăpa de propria minte? Aş duce, e clar, coşmarul cu mine, oriunde. Poate la o mănăstire, intrând în alt mediu, stând lângă alt fel de oameni şi având preocupări total diferite de cele lumeşti, s-ar schimba şi viaţa mea. Dar ce mă fac, totuşi, cu boala mea de la colon. Sper să nu fie adevărat diagnosticul doctorului. Cancer la colon. Asta îmi trebuia, ca să le am pe toate. Cât priveşte pe Maria, ar putea rămâne o amintire a purităţii, a frumuseţii, dar şi a durerii, în aceeaşi măsură. Dar Lena? Ei, nu mai vreau să aud, cu atât mai puţin să văd astfel de paţachine! Pe veci! Rar mi s-a întâmplat să fac sex cu vreo femeie la comanda acesteia! Şi-o găsi ea vreun tractorist sau mecanic pe care să-i dirijeze cum doreşte…Între cele două femei, e clar că o aleg pe Maria. Dar dacă şi ea are obiceiuri care nu-mi plac? Nu cred că fumează, deşi n-ar

fi cel mai grav defect, şi apoi, la necazurile avute de ea, poate că ar fi fost chiar îndreptăţită să aibă acest viciu. Am observat că-i plac mult cafelele, mie nu…Dar nu-i mare lucru! Câte defecte nu am şi eu! Să te ferească, însă, Dumnezeu de omul fără defecte! Oricum, zâmbesc în sinea mea, în ultimul timp am devenit confesorul văduvelor şi divorţatelor. De preferat ar fi să nu mă încarc, totuşi, cu durerile Mariei, cu atât mai mult cu cât nu am avut şi nici nu am vreo legătură cu biata femeie. Ce-i drept, mă simt atras de misterul ei de femeie, de sufletul ei agitat, delicat, complicat…E deosebită de mine: eu sunt mai expansiv, mai vesel…Dar mie nu mi-au murit cele mai dragi fiinţe în 3-4 ani. Îi înţeleg retragerea în sine. Oare câţi ani îi vor trebui pentru a-şi reveni? O simt că realizează faptul că drumul ei nu este cel pe care ar trebui să fie. Să întrerupi orice legătură cu viaţa pentru că soarta nu ţi-a fost favorabilă? Nu trebuie să luptăm pentru orice fărâmă de speranţă, de iubire? În primul rând să renunţe la doliul de care nu se mai desparte şi care, sunt sigur, o apasă atât de greu. Practic, ea duce cu sine, prin hainele sale, povara morţilor din viaţa ei. Minut de minut, oră de oră, an de an….N-ar fi exclus ca şi în casă, dacă nu şi la serviciu, să ţină la loc de cinste fotografii şi obiecte de ale fostului soţ. Nici un zeu n-ar putea duce atâta greutate în suflet, dar un om, o femeie atât de fragilă ca Maria!

În sfârşit, cu gândurile mele nu prea vesele, cu drumul nu prea bine întreţinut de societăţile plătite atât de scump pentru asta, ajung acasă. Ce frumos suna în minte şi în inimă, pe vremea când aveam o familie, acest cuvânt! De vreo doi ani, când eram încă împreună cu Mihaela, nu mă mai atrăgea acest loc. Simţeam, fără să ştiu nimic, un

miros urât de la încruntările, răbufnirile fără sens şi ochii ascunşi ai Mihaelei. Ajung la uşă. Constat că nimeni n-a umblat la broască, totul e neschimbat…E clar că individele care mi-au distrus viaţa au plecat spre capitală. Mihaela nu mai are serviciu, Nely întrerupe ultima clasă de liceu. Este o crimă…Când se va mai întâlni cu aceşti ani? Va trece, probabil, la seral, sau, fiind sub influenţa bişniţarilor, n-o s-o mai intereseze vreodată şcoala. Exemplul acestor indivizi este mai atractiv decât cel promovat de viaţa şi munca mea…De ce să înveţi până la 25-30 de ani, de fapt toată viaţa, şi de-abia să-ţi câştigi existenţa, când, urmând exemplul micilor rromi de 14-15 ani, vinzi valută şi ţigări fără timbru şi câştigi de două ori salariul de inginer? Inginer? În zilele noastre, ieşi la 23-24 de ani de pe băncile facultăţii, iar patronii nu te încadrează pentru că n-ai vechime. Sau dacă te încadrează, o fac la negru şi cu un salariu de mizerie. Te ţin o lună, două „în probe" şi apoi, fără a-ţi plăti, te dau afară ca necorespunzător…În aceste condiţii, încep să fiu de partea lui Nely şi a bişniţarilor ei. Totuşi, mai cred că valoarea se va impune într-o zi. Dacă nu se va întâmpla, totul se va duce de râpă…În politică, se vede bine spre ce mergem: cei fără valoare, fără caracter, dar cu bani, ajung la vârf, parlamentul este plin de penali care se ascund la umbra imunităţii, miniştrii nu au nici o legătură cu domeniul pe care îl conduc…Celebrul caz cu ginecologul ajuns ministrul agriculturii. Au apărut altele şi mai şi: ministrul învăţământului n-a predat măcar o oră în domeniul pe care-l conduce, pe când ministrul de interne şi-a luat cu chiu cu vai bacalaureatul, pare-se, prin fraudă şi la o vârstă respectabilă… Unde vom ajunge, ce vor învăţa

copii noştri de la astfel de „modele”? Când ne vor întreba cum am luptat ca să devenim o ţară a valorilor şi nu o ţară în care adevărul umblă cu capul spart, ce vom răspunde? Ce se mai poate învăţa într-o ţară în care profesorii sunt anatemizaţi, bătuţi de către elevi sau părinţi, jurnaliştii nevânduţi pe trei parale sunt arestaţi, preoţii sunt acuzaţi de fapte reprobabile, iar elevilor li se dau doar drepturi, chiar şi acela de a-i jigni sau agresa pe profesorii corecţi? Până unde vom coborî?

Este ţara în care ţăranii n-au nici un sprijin de la stat, dar n-au nici reprezentanţi reali în parlament, scriitorii fac împrumuturi de la bănci pentru a-şi publica, în regie proprie, vreo carte, pe care, după apariţie, s-o dea cadou vreunui iubitor de frumos, este ţara al cărui buget pentru educaţie este ridicol în comparaţie cu ţările conştiente de rolul acesteia, o ţară din care tinerii fug spre alte meleaguri pentru un trai mai decent, pentru un salariu mai stimulativ. Ei, bine, dacă această ţară, pe care toţi o iubim, nu-şi va alege conducători educaţi, învăţaţi, patrioţi, această ţară va pieri…

SOCRUL SE DESTĂINUIE, UN MARIAJ POLITIC DUBIOS, MAMA NUŢA ŞI UN MAGAZIN CU PERSPECTIVE….

Mi-am pregătit baia, deja mă simt mai bine…Intru în apa fierbinte. Ce stare specială îmi dă: m-am curăţat, parcă, de toate…Mai ales de contactul fizic cu Lena. Ies din baie mai uşor, mai sprinten, gata de a lua lumea în piept…Dau câteva telefoane, aflu starea de spirit în politica, economia şi cultura judeţului. Mă uit puţin la televizor şi, în sfârşit, mă întind în singurul loc de pe acest pământ în care mă simt proprietar şi, mi se pare, sunt în siguranţă : în patul singurătăţii mele. De ani buni, la cererea expresă a Mihaelei, dormim în camere diferite. O fi contribuit şi această separare la despărţirea definitivă? Am stins lumina, vreau să dorm măcar vreo 24 de ore…Ce bine mi-ar prinde! Adorm adânc. Le visez pe Mihaela şi Nely, care fac gesturi penibile către mine, un fel de sâc-sâc al copilăriei, când unii dintre noi, vrând să facă în ciudă celorlalţi pentru că ei aveau trotinetă şi noi nu, băteau din pumni. Ele arătau spre Casa Poporului….În traducerea mea liberă, gândeam că semnificaţia gesturilor femeilor nu e decât una: ele au ajuns într-un loc măreţ. Nu ca mine, într-un loc mizerabil şi sărăcăcios. Dar apare şi socrul, preot dedicat în totalitate profesiei, uitând, din această cauză, de multe ori de familie. Îmi spune lucruri ciudate: „Nu le da atenţie! Sunt sub influenţa Amaliei, soţia mea, om fără carte, fără caracter…Dacă ţi-aş spune că în cei peste 40 de ani de căsătorie m-a înşelat permanent, nu m-ai crede! Din cei trei copii pe care i-am avut (după cum ştii, doi au

murit, o fi un blestem), nici unul nu era al meu. Fiecare a fost cu un alt bărbat…Cunosc adevăraţii taţi ai copiilor mei! E caraghios, dar şi tragic în acelaşi timp. Amalia nu ştie ce viaţă mi-a creat, nu ştie că am aflat de mult adevărul, dar, ca să-mi păstrez parohia şi prestigiul, precum şi din dragoste pentru aceste fiinţe nevinovate, copiii, i-am ajutat să facă şcoli, i-am educat să fie corecţi şi niciodată nu i-am lăsat să înţeleagă că nu sunt ai mei. M-am comportat ca un adevărat tată. Acum însă, văzând că Mihaela a moştenit apucăturile mamei ei, prin urmare nici Nely să nu fie fetiţa ta, cred că a venit vremea să spun tuturor adevărul despre atmosfera pestilenţială în care m-am bălăcărit peste 40 de ani. Vino la Bucureşti, la spectacolul marii dezvăluiri ! Vino! Mai spuse omul şi începu să plângă….M-am trezit şi eu din somn tot în plânset şi lac de transpiraţie….Dacă este adevărat ce spune acest nefericit? Voi începe să caut prin oraş tatăl copilului meu? Dar tată este cel care creşte un copil, nu cel care l-a conceput! Merită să-mi distrug complet viaţa pentru a afla că acum 20 de ani, când Mihaela era pentru mine cea mai strălucită stea, ea-şi stingea strălucirea în pat cu altcineva? La vremea când ne mărturiseam amândoi dragoste veşnică? Această femeie poate fi om? Nu-i prea mult spus? Să fi avut atâta dreptate Caragiale când afirma că în lumea aceasta toţi înşelăm şi suntem înşelaţi? Să încep investigaţiile? Ce rost are? Mai bine încep romanul pe care l-am plănuit cu atâţia ani în urmă. Dar socrul mi-a dat un îndemn care poate fi şi primul capitol al romanului: mizeria morală din familia Mihaelei. Cum să facă ea altceva decât ceea ce a văzut? Pentru că, sigur, copiii ştiau mai mult decât tatăl. În aceste momente, gândul mi se duce spre un eventual

sprijin al vieţii mele, spre Maria. Cât de curată sufleteşte este! Ce voi afla despre ea într-o zi? Şi totuşi, merită efortul, sunt convins! În romanul meu, ea va avea un capitol distinct…Cum se va numi cartea? După toate peripeţiile cu Lena, cu Slănicul, cu… Voi vedea!

S-a făcut ora nouă. Am nevoie s-o aud pe Maria. Ştiu că n-ar trebui să sun la ea, dar, în ciuda tuturor precauţiilor pe care ar fi bine să le respect, nu ţin cont. Ce-o fi cu mine? Am uitat ce mi s-a întâmplat pentru că am avut încredere nelimitată într-o femeie? Trec peste precauţii…Sun! Răspunde….Eşti la serviciu sau e prea devreme? „Devreme? La ora şapte punct, uneori chiar mai dimineaţă, sunt la slujbă! La noi, în agricultură, lucrăm la zi lumină, nu ca boierii de la oraş!"
Cunoşti astfel de „boieri", Maria? Ce n-aş da să fiu lângă tine, la aer curat! „Dar cine vă opreşte? Aici este mereu nevoie de un om adevărat ca dv.", răspunde ea. O rog să nu mă mai domnească atât şi să vorbim la persoana a doua singular. Ea continuă: " Un om ca tine, aici, ar face minuni! Cu mine, dar şi cu cei din jur…" Sunt atât de dotat eu pentru muncă? „Dar nu mă refer doar la muncă! răspunde Maria. Asta o pot face şi roboţii…La oamenii adevăraţi, care sunt atât de rari, mă refer, Nelule! Vino!" Dar lumea din jur ce va zice când va vedea un "angajat" ca mine? Nu te va calomnia că aşa şi pe dincolo? „Lasă astea pe seama mea! Şi nu uita că afirmă aşa ceva un om care toată viaţa a ţinut cont de gura lumii! Dar în urma discuţiei cu tine şi cu unele rude mai în vârstă, mi-am dat seama că gura lumii numai mormântul o acoperă. Subiectivitatea acestei lumi nu-mi va mai conduce destinul! Voi fi, pentru că altfel nu se mai poate, indiferentă la mediul îngust în care mă învârt. Faţă de cei

care gândesc clar şi corect ca tine, sigur, voi fi eu, cea din totdeauna…În momentul de faţă aşa gândesc. Sper să rămân la acest nivel…”
Mă voi strădui să intru în portretul pe care mi l-ai făcut. Iar dacă străduinţa mea nu va avea efect, să ştii că nu va fi vine mea. Oricum, eu voi lupta să fiu omul pe care l-ai descris.
-Dar nu-i nevoie să faci nimic! Să rămâi doar cum eşti! E mult, e puţin, doar viaţa va decide!
Eu sunt mulţumit, Maria, că te-am auzit. Îmi încep ziua bine, datorită ţie…Deie Dumnezeu să rămânem amândoi cu părerile primei întâlniri! La revedere!
Cu această bună dispoziţie, plec spre sediul partidului. Mai mult ca niciodată, mergând pe jos, privesc cu mare atenţie trecătorii, parcă şi clădirile sunt altfel, mai înalte, mai vizibile. Mă nemulţumesc feţele triste ale oamenilor, care se îndreaptă spre piaţă, spre magazine. De ce, oare? N-au bani să-şi asigure cele necesare traiului, asta e! De ce n-am văzut până acum toate aceste feţe? Am ajuns aproape de centru şi intru în prima biserică întâlnită. Mă rog, ca întotdeauna, pentru binele unei lumi nefericite, pentru a avea şi eu putere să trec peste necazurile avute, dar şi pentru cele viitoare. Pentru că, deşi sunt sigur de ocrotirea dumnezeiască, ştiu că-mi va trebui timp şi putere de luptă cu evenimentele care vor năvăli peste mine. Mulţumesc întotdeauna pentru tot ce mi s-a dat: de la inginer stagiar, direct inginer şef, apoi, printr-un concurs de împrejurări, director. Am muncit, m-am evidenţiat prin inovaţii, prin organizarea impecabilă a fabricii, dar cârcotaşii tot au găsit motive să creadă că am vreun unchi prin minister sau, măcar, prin centrală. Poate au fost norocul, munca sau rugăciunile mamei. Mai

sigur, toate la un loc. Acestea se întâmplau în comunism. Dar în capitalismul nostru original? Din nefericire, capitalismul nostru prost înţeles, de fapt neînţeles, nu se bazează pe merite, pe valoare…Acum, doar interesul şi banul stăpânesc totul.

N-am putut lupta cu principiile unui capitalism de-a dreptul sălbatec, străin educaţiei mele. Poate din acest motiv sunt pe cale de a fi complet eliminat din joc. Stau adesea şi mă gândesc dacă n-a fost laşitate ce-am făcut! Într-un fel, vor zice unii, am depus armele fără luptă. Dar ce sorţi de izbândă aş fi avut să lupt pentru recucerirea Mihaelei, care nu mai este o cetate, e doar o ruină! S-o cuceresc după ce au folosit-o toţi borfaşii? Ar fi fost nu o nebunie, ci pur şi simplu o mare prostie. Iar în politică nu am depus armele! Fac jocul isteţilor din fruntea partidului, dându-le senzaţia că nu ştiu ce fac, dar, de fapt, eu lucrez pentru alegerile viitoare. Îmi fac mâna, muncind pentru campania altora…Nu voi câştiga nimic, în schimb voi învăţa toate dedesubturile politicii. Dacă aş fi luptat pe viaţă şi pe moarte să ajung iar primul pe listă, aş fi reuşit? Mereu mi-am pus această întrebare şi răspunsul a fost acelaşi: se formase un curent de opinie contra candidaturii mele, prin urmare luptam fără sens. Sunt destabilizat de eşecul în carieră, în căsnicie, în politică…Dar dacă aş redirecţiona toată energia spre literatură? N-ar fi cea mai bună alegere? Nu-i rea alegerea, dar nici în acest domeniu n-ai linişte. Te zbaţi pentru întâietate, pentru cronici favorabile, pentru funcţii în cadrul breslei. Dar eu, care evit încăierările de orice fel, eu, care am un bun simţ înnăscut şi n-am atacat niciodată primul pe cineva, eu, care nu eram capabil

decât să critic o carte şi nu o persoană? Mă voi descurca, oare, dacă-mi voi face din literatură o profesie?
Ajung la sediul partidului…Câţiva membri îmi comunică unele schimbări în Comitet, dar şeful, Onescu, a rămas. Încep pregătirile intense pentru campanie. Mă voi angaja şi eu să merg pe teren, deşi am ieşit dintre favoriţi. Voi ajunge chiar să lipesc afişe, deşi e penibil pentru mine? Mă duc, aşa cum mi-am propus, pentru a învăţa, dar şi pentru a lămuri lumea despre marile idealuri ale partidului de mare prestigiu pe care-l reprezint. Unii din comitet mi-au explicat că pentru explicarea esenţei partidului s-ar putea ajunge şi la folosirea bâtei. M-am uitat la ei ca la simple lighioane…Cum să umble membrii unui partid mare şi cu o istorie bogată cu bâtele pe stradă? La acest nivel a ajuns politica? Ei, să n-o iau chiar aşa, la concret, cu exemplul bâtei. A fost o metaforă, îmi spun, după ce au văzut că m-am speriat, chiar supărat. Le promit că voi veni ori de câte ori mă vor chema la sediu pentru conceperea unor materiale propagandistice, pentru a implementa strategia partidului în documentele trimise la centru, dar pentru lupta stradală sau pentru lipirea afişelor nu am „calificarea" necesară. Se simte totuşi, în această clădire, o atmosferă care nu-i deloc destinsă. Când să plec, a venit şi Anton Ghenadie, cel care se ocupă, din partea Comitetului Naţional de judeţul nostru. Mă ia la rost că i-am cam părăsit. Mă scuz cu problemele mele de familie…
„Ştiam asta de mult, poate chiar înaintea matale, dar nu ne-am amestecat". Deşi mirat de cele spuse de Ghenadie, nu pot să nu observ, prin sediu, figuri sinistre dintr-un partid de stânga. Atât de mult spre stânga, încât se apropiau de comunism. I-o şi spun lui Ghenadie. El mă

ironizează: „Păi, eşti în urmă, d-le! Vrem să facem o alianţă, poate cea mai mare şi mai importantă din istoria acestei ţări. N-a fost şi nu va mai fi aşa ceva…Vom mai include nişte partiduleţe ca să dominăm parlamentul, să conducem nestingheriţi treburile ţării, să aplicăm concepţiile noastre moderne, să ne impunem legile care ajută producătorul de plus valoare. Să ieşim odată din marasm!

Ce marasm? mă supăr eu. Noi, partid de dreapta, să ne unim cu stânga, cu centru dreapta? Dar este contra naturii! Eu ştiam că dv. îl admiraţi pe Ţuţea!

- Aşa-i domnule! Ţin carte lui la cap. Mare om! confirmă Ghenadie.

El scria clar: „Toate formele de stânga violează cotidian ordinea naturală a lui Dumnezeu". Şi voi, conducerea, vreţi să ne căsătorim, chiar dacă nu din dragoste, cu oameni alăptaţi cu ideile lui Ion Ilici Iliescu? Va putea cineva, vreodată, să efectueze o operaţie chirurgicală atât de periculoasă de separare a celor două corpuri crescute pe acelaşi trunchi? Eu cred că va fi, după o perioadă nu prea lungă, mortală pentru ambii parteneri, dar şi pentru trunchiul care este ţara.

Ghenadie, care se aştepta la astfel de întrebări, probabil avusese instructaje serioase pe acest subiect şi ştia că în teritoriu membrii sunt şocaţi de trădarea doctrinei de dreapta a partidului, îmi răspunde cu emfază: „Vom forma un duet mai special, în care timbrul nostru nu trebuie să distoneze…Şi apoi, dispunem, ca în orice democraţie, de arta compromisului, a negocierii. Dialogul să primeze…Cele două entităţi vor respecta regulile democratice. Acesta va fi secretul succesului nostru. Democraţia, care incumbă toată construcţia

politică, dacă vrei chiar cultura politică a poporului nostru, mi-aş imagina-o ca un copac la care trunchiul este Constituţia, crengile mari şi puternice reprezintă ideologiile, care, la rândul lor, se despart în cele care simbolizează doctrinele şi acestea se divizează până la nuanţe în curente politice etc. Ce este important în acest proces? Să respectăm toţi Constituţia. Atât cei de dreapta, cât şi cei de stânga…"

Între timp a ajuns la sediu şi Mircea Onescu, preşedintele partidului pe judeţ. Deşi ştiu că ar trebui să mă opresc din această cavalcadă de întrebări cu care îl agasez pe Ghenadie, mai ales că am o situaţie de neinvidiat în partid, uit că e şi Onescu de faţă şi mă lansez în continuare în „atacuri" (pentru cei care nu gândesc la soarta partidului), deşi sunt doar nelămuriri de-ale mele, sper : Sunteţi siguri că veţi fi respectaţi de partenerii noştri, care ne depăşesc prea mult în procentaje, că vor fi de acord cu doctrinele noastre, cu documentele negociate? Nu-i văd pe tinereii aceia, la momentul când vor fi cocoţaţi în fruntea ţării, să vă mai dea vreo atenţie !

Intră în discuţie şi Onescu: „D-le Georgescu, Constituţia nu-i o carte de joc, e piatra de temelie a acestei ţări. Cei care vor să guverneze în dispreţul cărţii fundamentale, Constituţia, aceia vor fi permanent duşmanii noştri. Dar eu cred că tocmai acest respect va uni partidele şi nu le va diviza. Vom avea un mesaj comun, convingător atât pentru interior, cât şi pentru comunitatea europeană. Oricum, nici un partid nu-şi va diminua profilul ideologic sau virtuţile cultivate de ani şi ani…"

D-le Onescu, nici nu ştiţi cât mă bucur că vă reîntâlnesc pe dv. şi pe ceilalţi colegi, chiar dacă la ultima şedinţă nu

m-am simţit deloc bine, ţinând cont de lista pe care nu m-am regăsit… Din primul pe listă să nu mai fii deloc, nu-i confortabil, e clar! mi-am spus eu, pentru prima dată, oful….

-Păi, dragul meu, noi ne întâlnim mereu, dar matale eşti cam scump la vedere, n-am avut de unde să te mai luăm! La fabrică nu eşti, la fixul de acasă nu răspunzi, mobilul nu ni l-ai dat…Dar mai bine mai târziu, decât niciodată!

Sincer, continui eu, mi-e dor de acele discuţii despre doctrina noastră, despre ce face şi mai ales ar trebui să facă omul politic! Îmi amintesc o afirmaţie a dv., care mi-a mers la inimă, cum se spune. Spuneaţi că acest om politic nu numai că arată direcţia de mers, după ce s-a documentat profund, ci şi faptul că el ar trebui să ia poverile celor mulţi, pentru ca aceştia să-şi poată continua drumul spre progres, spre bunăstare. Acum, când am ceva experienţă, când văd ce-i în politica românească, îmi închipui că aţi vorbit despre politicieni din Franţa, din Germania, America…Că ai noştri…

-Văd unde baţi şi poate ai şi dreptate. Nu în totalitate, desigur. Adevărul este clar : eu vorbeam despre o responsabilitate şi nu despre o realitate. Că realitatea o cam ştim cu toţii…Sarcina noastră? Să luptăm ca responsabilitatea să devină realitate. Să ni-l amintim pe Moise, călăuza evreilor spre Ţara Făgăduinţei. I-a condus până acolo, misiunea i s-a încheiat, fiecare din participanţi a început să acţioneze după propriile concepţii, liber. Sincer, văd în întrebarea matale şi insinuarea că numai politicienii sunt de vină pentru tot ce e rău în România. Şi nu cred deloc să fie chiar aşa. Toată colectivitatea este, într-un fel sau altul, de vină…

Îi răspund că, din păcate, are dreptate… Dar colectivitatea trebuie învăţată ce şi cum să facă acum, când e liberă să aleagă…S-o facă în cunoştinţă de cauză. Oamenii să citească doctrinele partidelor şi de-abia după aceea să se înscrie într-unul sau să devină simpatizanţi. Chiar dacă nu se înscrie, nu va mai putea fi înşelat la vot, nu va mai fi amăgit cu un covrig, cu o găleată sau o bere. Iar noi, cei care suntem mai demult în partid, n-ar trebui să ne implicăm mai puternic în acest sens?

-Vezi matale, d-le Georgescu, în România există nişte idei ciudate, în general vorbind. Una ar fi că românul votează că aşa i-a spus lui unul, care a auzit de la altul, că partidul acela e bun şi celălalt e rău. Fără să gândească la consecinţele votului său. Alta ar fi că sunt, chiar şi în rândul intelectualităţii, concepţii de genul comploturilor universale, care împiedică poporul român să progreseze sau să ia Premiul Nobel. Auzim, în discuţii de la colţ de stradă sau din parlament, formulări de tipul: „ca la noi, la nimeni" şi „să fie şi la noi ca în străinătate". Mi se pare o umilire fără sens. Aş zice să nu ne dăm nici prea grozavi, dar nici mai proşti decât suntem. Patriotismul a dispărut, cel puţin cel verbal. Nu vorbim despre politicienii cu funcţii mari, care, ca în Caragiale, stau permanent cu ţărişoara pe limbă…

Sunt de acord cu ce spuneţi, d-le Onescu, îi răspund preşedintelui meu de partid, dar, în prezent, trăim toţi sau aproape toţi conform dictonului lui Hobbes: Homo homini lupus. În acest caz, cum o spunea şi Cioran, am ajuns la „decăderea admiraţiei", auzim în toate locurile doar cuvinte mizerabile, pizmaşe, prietenia a fost înlocuită cu trădarea….Observăm asta şi aici, la noi, în

partid. Şi atunci mai este ceva sacru pe acest pământ românesc?
-Totuşi, d-le Georgescu, această clasă politică românească, pe care matale o vezi în negru, şi-a trecut în dreptul marilor ei realizări, integrarea în NATO, în Comunitatea Europeană etc. E aşa de puţin lucru? Chiar dacă nu suntem la standardele cerute…Cu timpul, sunt sigur, ne vom angaja în ample proiecte naţionale, care vor scoate societatea românească din criza perpetuă în care ne bălăcim…
Cât sunteţi de optimist, d-le Onescu! îi spun eu dezamăgit. Poate ar fi bine să fim toţi aşa. Deşi, cum se spune în glumă, pesimistul este un optimist foarte bine documentat…Şi totuşi, realitatea dintr-o Românie împănată cu manele, cu partide extremiste şi penibile, cu emisiuni tip „Ciao Darwin" sau cu blonde, cu admiratori ai Sandrei Brown sau cu romane ca „Pizdeţ", „Letopizdeţ" sau „Băgău", ar putea să ne ducă spre un pesimism iremediabil.
Ce-i mai grav este că a dispărut, din cauza intereselor de tot felul, prietenia. Un mare scriitor de prin părţile noastre afirma că astăzi doar vorbăria, calomnia şi ura proliferează. Prietenia o găseşti în privirile unui câine sau orice alt animal, numai în privirile piezişe ale oamenilor, nu. Ca să nu mai vorbim de privirile politicienilor, mai ales ale celor cu care concurezi pe vreun post nenorocit…Eu am simţit-o pe pielea mea.
-D-le Georgescu, ai idei interesante, unele cam exagerate, după opinia mea, dar poate ai şi matale dreptate, aşa cum suna celebra afirmaţie a rabinului… Sigur că în cazul de faţă o fi şi vreo predispoziţie de-a matale sau din motive ce ţin de ultimele evenimente

deloc plăcute pe care le-ai trăit…Ar merita să continuăm discuţia şi-ţi promit c-o vom face, dar acum trebuie să plec la o şedinţă. Mai vino pe la sediu, te rog!
Onescu a plecat împreună cu Ghenadie, care, sigur, nu a înţeles în totalitate rostul întrebărilor mele, dar mă bizui pe bunul simţ al lui Onescu. El îi va explica totul. Din păcate, eu am şi alte treburi decât acelea de a mă lua în beţe cu şefii de la partid. E timpul să-mi găsesc un serviciu. Cel mai uşor şi rapid ar fi să deschid un magazin. Pe urmă voi căuta să înfiinţez vreo secţie pe profilul meu sau voi cere de la foştii subalterni, care au firme private, să mă angajeze ca simplu inginer. S-ar putea ca, ştiindu-mă foarte corect şi foarte bun specialist, să am şanse. Sau, tocmai din cauza acestor calităţi, să mă evite. Pentru magazin îmi trebuie însă un om priceput. M-am gândit la Telu Chiriţă, inginer agronom, despre care se ştia că-i un bun manager. Având în vedere că aş aduce un spaţiu central, s-ar putea ca Telu să fie tentat. Am aranjat o întâlnire cu acest prieten. La întâlnirea cu el, a fost, la început, cam reticent. Dar spaţiul de lângă marele restaurant „Zimbru” l-a făcut să cedeze. Profilul magazinului l-a fixat tot el, care cunoştea foarte bine zona. Ce tip de magazin lipsea? După o numărare, în gând, a tuturor magazinelor apropiate, a găsit ce lipsea: magazin alimentar profilat pe salamuri, carne, poate şi peşte. Am stabilit ca eu să aduc spaţiul şi transportul, iar Telu să aducă banii şi munca. De amenajări se ocupa tot el, iar câştigul pe din două. Ne-am despărţit şi eu am alergat la mătuşa Nuţa, mama Nuţa, cum îi ziceam, ştiind-o cu un suflet de aur. Era sora mamei, nu avusese copii şi toată viaţa m-a considerat un adevărat fiu. După ce-am sunat, mi-a deschis uşa invitându-mă ca de obicei:

- Hai, dragul mamii, hai că de când te aştept! Acum am terminat cu mâncarea. În două, trei minute, pun şi mămăliga pe masă…
Tanti Nuţa, dar matale de-abia îţi ajunge pensia pentru ce ai nevoie, nu trebuie să-mi dai mie de mâncare. Am venit să-ţi spun doar despre camera aceea dinspre „Zimbru", în care vorbisem altă dată că o să fac un magazin. Câştigi şi matale un ban, şi eu la fel. Îţi voi plăti toată chiria apartamentului, iar dacă deschid magazin alimentar, îţi voi da şi produse, ca să nu mai cheltuieşti …
-Mamă, dar eu am cu ce trăi! Tu ar trebui să vii în fiecare zi pe la mine pentru o masă caldă, că, după cum mi-a spus maică-ta, soru-mea, eşti singur acum. Şi să nu suferi, mamă, că nu merită! Femeia aia a ta nu era blândă cu tine, pe noi nu ne suporta că nu eram din familie mare, că eram de la ţară…S-a dus la Bucureşti, foarte bine! Tu eşti om serios, vei găsi o creştină, chiar mi-a zis şi Cornelia de doctoriţa aia, pâinea lui Dumnezeu.
Bine, tanti, nu-ţi face probleme pentru mine! Şi eu cred că Dumnezeu mă va ajuta. Ştiu doar atâta: n-am făcut nimănui rău, sunt curat în faţa lui Dumnezeu, nu mi-am înşelat soţia, mi-am iubit copilul, am făcut, pe cât am putut, dreptate oamenilor…Nu ştiu ce greşeală gravă am putut face de m-a lovit Dumnezeu atât de tare! Dar, sunt sigur că după nori va veni şi soare în viaţa mea. Mă ierţi că nu stau la masă, dar puţină fasole şi cârnaţi tot gust! Apoi trebuie să ajung la primărie pentru a obţine aprobare de spargere a zidului, ca să nu deranjez locatarii cu intrarea magazinului. Fac altă intrare, pe la „Zimbru". Doream să te mai întreb ceva, dar acum e timpul prea scurt. Şi totuşi, nu mă pot abţine: nu ştiu de ce nu pot sta

mai mult de jumătate de oră, maximum o oră, la biserică?
-Deocamdată, eu zic că-i bine, băiatul mamii! După un timp, vei reuşi să stai toată slujba, ca mine, ca maică-ta….Oricum, stai la liturghie, în genunchi, mai dai un ban de pomană…Dumnezeu va fi cu tine. Toţi am fost, la început, ca tine…Încearcă şi postul! Cât poţi, deocamdată.
Dar, dragă tanti, într-o discuţie cu părintele Cleopa, la care am fost cu mama şi cu Nely, fetiţa mea, i-am mărturisit că eu ţin post o săptămână la început şi una la sfârşit. Mi-a dat exemplu cu podul pe care trebuie să treci şi, din 40 de metri, nu sunt construiţi decât şapte metri pe malul stâng şi şapte pe malul drept. Ceilalţi 26 de metri îi treci prin apă? m-a întrebat. Este un mare credincios, dacă n-o fi cel mai mare, dar nu ne judecă pe noi, cei din afara mănăstirii, prea aspru?
-Băiatul meu! Să nu judecăm noi aceşti călugări, care au stat în puşcăriile comuniste, în pustie, pe aceşti isihaşti care practică rugăciuneaa inimii! Ei sunt desăvârşiţi! Judecându-i pe ei, ca şi cum l-ai judeca pe Dumnezeu. Ori Dumnezeu nu este în lumea noastră şi nu poţi să-l judeci cu minte de pământean! Noi să încercăm să facem ce ne spun aceşti sfinţi părinţi, care vieţuiesc printre pământeni: Cleopa, Paisie, Ion de la Sâmbăta, maica Veronica de la Vladimireşti şi atâţia alţii. Bine ar fi ca tu, om învăţat în comparaţie cu noi, să ajungi, punând câte un ban deoparte în fiecare zi, la originile creştinătăţii, la capitala ortodoxismului mondial, la Muntele Athos. Aş ajuta şi eu, din puţinii mei bani, ca un membru al familiei mele să ajungă la acel loc sfânt. Oricum, dacă vei ajunge tu, vei duce şi pomelnicele

noastre. Deie Dumnezeu să reuşeşti! Poate afacerea pe care o începi va merge, deşi întâi ar fi trebuit să ajungi la Mecca ortodocşilor şi după aceea să începi….O să fie bine, foarte bine…
Acum plec spre primărie şi mai vorbim noi, mamă Nuţa.
-Bine maică, bine. Du-te! Uite toate actele apartamentului! Poate că prin această muncă inferioară pregătirii tale, vei avea mai multe satisfacţii decât cu funcţiile acelea mari! Lasă că-ţi revii tu şi cu banii şi cu familia! Nu mor caii când vor câinii! Şi credinţă multă să ai! Cel de Sus nu te va părăsi!
Sărut mâna, mamă Nuţa! Să-ţi dea Dumnezeu după sufletul matale bun! Te caut când mai este nevoie de ceva! îi spun şi plec spre primărie.
Mă gândeam cât de diferită este mătuşa mea faţă de sora ei, mama mea. Mama e mai aspră, cu dorinţa permanentă de a construi, de a avea haine scumpe, fără a fi ca după revistă, pentru că nu citea aşa ceva. Avea pantofi de calitate şi eleganţi, cam vreo 50 de perechi. Pe când tanti Nuţa era un om foarte modest în pretenţii, începuse dar nu finalizase studiile superioare. Era un om discret şi distins, parcă ar fi făcut studiile la Paris. Când o vedeai cu rujul acela abia vizibil, cu ţinuta statuară, cu mersul ca de balerină, cu vestimentaţia curată şi elegantă, îţi închipuiai, fără să vrei, că este o doamnă din înalta societate a anilor 30. Avea 77 de ani, dar nu se cunoştea. Era văduvă de vreo 6-7 ani…Nu se plângea niciodată că are pensie mică, de vecini, de scumpiri, de guvernele care creau insomnii de nesuportat celorlalţi. Cât de rău îmi pare că n-a dorit niciodată s-o ajut cu ceva şi că am trecut foarte rar pe la ea! Nu ajungeam, probabil, pe la ea pentru că ştiam că se descurcă…Cu Mihaela nu veneam

pentru că tanti a îndrăznit să-i atragă atenţia că eu am cămaşa necălcată, iar pantalonii n-au dungă, ceea ce nu este normal pentru un director care comandă mii de oameni. De atunci, soţia mea n-a mai vrut să audă de „baba asta”(cum o „alinta” ea). Dar eu cum de m-am lăsat convins de femeia aceea fără scrupule? Cum să nu ţin cont de bunătatea şi dreptatea mătuşii mele şi să ţin cont de o nemernică? Clar că sinceritatea tantei Nuţa nu plăcea la toată lumea. Să-mi fi sucit minţile atât de mult, Mihaela? Cuprins total de gânduri, am ajuns la primărie. Cineva cunoscut m-a îndrumat spre omul potrivit, care m-a anunţat că va încerca să scurteze termenul pentru autorizaţie. Imediat după aceea plec spre staţie, iau autobuzul şi ajung acasă. M-am urcat direct în pat. Sunt obosit, deşi nu-mi explic de unde vine oboseala. Sper să nu se adeverească spusele medicului despre boala mea gravă. Când voi avea timp, mă duc în vreun oraş mare să-mi fac alte controale.

Încerc să mă odihnesc, dar telefonul nu mă lasă. De la Cultură mă anunţă că eu, ca şi ceilalţi membri al Uniunii Scriitorilor din România, dar şi membri ai unor ligi şi fundaţii, suntem invitaţi mâine, la ora 17, la sediul Direcţiei.

CRITIC DE PRESTIGIU ALUNGAT DE LA O REVISTĂ CENTRALĂ, CRITICA ÎN PROVINCIE, UN ORAŞ CU MULTE ACŢIUNI CULTURALE

A doua zi nu m-am simţit deloc bine. Am stat ca o cloşcă în pat, m-am acoperit cu plapuma până la urechi, aveam nişte tremurături care mă apucau atunci când, spuneau medicii, era temperatura corpului sub cea normală. Eram, probabil, subfebril. Se adunaseră toate cele prin care am trecut în ultimele luni. Mi-am făcut un ceai, pe la ora 14. M-am întremat cât de cât, pot să merg, deşi am o slăbiciune, pe care n-am mai avut-o. Ce-o fi? Plec pe jos, pe la 15,30, spre centru, unde, la 17, va fi o întâlnire cel puţin interesantă. Dar va fi mult mai mult de atât. Mă opresc la biserica mea preferată, la părintele Sanda. Slujba s-a terminat de vreo patru ore, dar biserica rămâne deschisă. Un bărbat mai mătură, mai aprinde câte o lumină, mai vinde câte o lumânare… Cumpăr şi eu două.

De unde îşi are originea cuvântul biserică? De la basilica…? Dar acest substantiv defineşte un tribunal în care vine lume multă…Deturnare de sens sau acesta-i rostul bisericii? Să vină oameni mulţi cu pricinile cele mai diverse, pe care să le expună în faţa Domnului… Să se roage pentru iertare. Creştinii adevăraţi au respectat şi respectă acest loc mai presus de orice. Nu ştiu de ce îmi vine în minte o conferinţă a Mitropolitului Bucovinei din anul 1940, la Teatru Naţional din Cernăuţi? Poate pentru că e în legătură şi cu ceea ce simt eu. Definea într-un fel foarte original, dar cât de corect,

poporul român: „ un popor, ca orice om în parte, atât preţuieşte cât a înţeles din Evanghelie şi cât poate să urmeze Învăţătura lui Iisus”. Mă uit în această biserică şi mai văd doar o doamnă, undeva, într-un colţ, rugându-se. Mă întreb câţi, dintr-un popor întreg, intră în astfel de lăcaşuri pentru a se numi creştini? Astăzi, când tentaţiile cu radioul, televiziunea, internetul, restaurantele, stadioanele şi atâtea altele, pe ce loc mai este biserica? Şi totuşi, mulţi din cei care ne-au studiat neamul cu adevărat, au aflat, cu surprindere, că noi, românii, spre deosebire de acei Farisei şi Cărturari din Biblie, care gândeau îngust şi aveau suflet mic, suntem oameni deschişi, prietenoşi chiar şi cu alte religii, nu desfiinţăm pe nimeni, luăm de la viaţă ce ne dă, fără a abuza de nimeni şi de nimic. La noi, ortodocşii, nu există acea Lege a Talionului, în care a te răzbuna pe timp de generaţii întregi este rostul vieţii unui individ. La toate acestea mă gândeam în timp ce aprindeam lumânări pentru toţi ai mei, pentru sănătate şi înţelepciune, pentru viitorul meu în cultură şi în familie. Dar s-a făcut ora 16,45. Mă grăbesc spre Teatrul Municipal, unde se va ţine simpozionul. Iniţial se anunţase că va fi în sala de şedinţe de la Direcţia de Cultură, dar, ştiindu-se prestigiul criticului Ştef. Alexandrescu, şi, bănuindu-se că va veni un public divers, s-a schimbat locaţia. Într-adevăr, la Ateneu erau mulţi prieteni şi neprieteni de-ai mei, dar care, sigur, erau toţi apropiaţi de literatură. Mi-a fost prezentat şi criticul. Un bărbat voluminos, cu o burtă respectabilă, cu ochii negri şi cu părul proaspăt vopsit în negru (la culoarea ochilor, nu?), înalt, cu un vocabular ales şi o oarecare afectare în glas. Vocea îi era plăcută, documentaţia perfectă, ştia să domine sala. Presa

anunţase că tocmai fusese îndepărtat de la o revistă literară centrală, la care colaborase aproape 20 de ani. A fost îndepărtat în acelaşi timp cu un tânăr critic, persoană foarte dotată în domeniu, dar care, ca şi Alexandrescu, a avut proasta inspiraţie de a critica o carte de-a şefului revistei. Mari critici şi romancieri de seamă ai ţării, care urmăreau ruperea prieteniei dintre redactori şi redactorul şef, îşi spuneau că acei îndrăzneţi nu vor fi imediat demişi. Având puţin tact, şeful va mai aştepta un timp şi de-abia după aceea se va simula vreo demisie, ca la politicieni, din cauză de sănătate… N-a fost să fie aşa: de a doua zi, redactorii n-au mai fost primiţi în redacţie…În anumite interviuri, şeful amintea că toţi cei plecaţi au făcut-o din proprie iniţiativă, au ieşit la pensie sau n-au avut contract de colaborare permanentă. Se pare că în unele cazuri chiar aşa a şi fost. Sigur că unii din cei plecaţi au alte variante, care să-i victimizeze, să-i arate nişte viteji, nişte mari luptători cu „balaurul"…Aşa este şi cazul lui Alexandrescu. De altfel, prima întrebare pusă de un scriitor din sala a fost referitoare la acea plecare. A pus-o George Negreanu, recent venit pe meleagurile noastre. Răspunsul a venit prompt şi diplomatic: „Îi datorez mult fostului meu şef, pentru că, încă de pe vremea studenţiei, m-a propulsat în critică. Probabil că, la un moment dat, uiţi tot ce-a făcut un om pentru tine şi crezi că poţi să-ţi expui sincer părerile. Nu poate nimeni să fie toată viaţa pe aceleaşi coordonate cu altcineva. Din această cauză intervin mici diferenţe de opinii, care, dacă se repetă, ajung la conflicte. Oricum, n-am cum să nu recunosc marea şansă pe care mi-a dat-o fostul meu şef. Nu se va întâmpla nimic decât că vom merge pe drumuri separate, dar tot spre critică mare, bineînţeles….

Costică Ursu vrea să i se confirme o idee mai veche de-a lui, şi întreabă ce este un critic literar.
-După cum ştim încă de la Călinescu, criticul este acela care a ratat în cât mai multe specii literare…pentru că, logic, nu poţi să-ţi dai cu părerea despre o nuvelă sau un roman fără ca tu să nu fi scris sau măcar să fi încercat să scrii roman sau nuvelă. Bune, rele, nu contează. Dacă au fost bine primite de critică, cu atât mai onorant.
Gelu Donose intervine şi spune că afirmaţia lui Călinescu nu trebuie luată la propriu. Oare se gândea marele critic să rateze vreo specie literară, când el a excelat în toate?
-Nu, bineînţeles că nu! continuă Alexandrescu. Autorul „Enigmei Otiliei" ar spune, în traducere liberă, că nu poţi critica atunci când tu, personal, n-ai construit nimic viabil, nu poţi să-ţi dai cu părerea când eşti în necunoştinţă de cauză. Aviz amatorilor de a face critică…De la nerespectarea acestei condiţii minime, s-a ajuns la amatorism, la impostură şi în critică. De aici putem înainta în tema noastră cu o întrebare des pusă, dar la care, în cea mai mare parte, doar criticii au răspuns, pentru a-şi apăra onoarea, casta: este criticul un autor? Ce-aţi zice de o istorie a criticii literare scrisă doar din acest punct de vedere?
-Nu credeţi, intervine Ivan Parascan, care cocheta din când în când cu critica, d-le profesor, că pentru a aduce argumente în favoarea criticului-autor, ar trebui să plecăm nu de la rezultantă (ce este un critic-autor), ci de la cauza devenirii sale: care-i rostul scrierilor criticului literar? Pentru că unii, sigur, n-ar fi ajuns critici dacă nu ar fi avut o catedră de la înălţimea căreia să-şi impună punctul de vedere…Unii au urmat modelul maiorescian,

bine pregătiţi şi impersonali, ba chiar cu o morgă, care te intimidează, dacă nu te-ar înspăimânta.
-Aşa o fi, se implică şi Candid Ponea, dar îl uităm, ca de obicei în zilele noastre, pe Eminescu. Fără să am intenţia de a jigni pe cineva, aş aduce în discuţie şi părerea marelui poet: „ un critic trăieşte din munca altuia”. Şi, aş adăuga eu, ce-ar mai fi un critic dacă noi n-am scrie? În sprijinul celor spuse, mai dăm un citat, care spune mai mult şi mai bine decât noi, toţi: „Scriitorul este fundamental, criticul este un derivat”.
-Sunt Nae Lungeanu, directorul Direcţiei de Cultură şi, chiar dacă sunt jurist de meserie, trăind printre atâţia scriitori am învăţat multe şi le ştiu şi calităţile, şi defectele. Aş da doar un răspuns de bun simţ: criticul literar are obligaţia, în primul rând, de a fi om de cultură. În al doilea rând, trebuie să fie un remarcabil teoretician al domeniului său. Doar aşa ar putea să-şi permită să emită judecăţi de valoare, care pot avea influenţă covârşitoare asupra unei cărţi, asupra unui scriitor, mai ales unul care-i la început de drum. Aş merge şi mai departe. Obiectivitatea sau subiectivitatea au un rol determinant. Subiectivitatea poate distruge, în timp ce obiectivitatea, ca o condiţie sine qua non a criticului, trebuie să-l propulseze pe acesta ca Reper, Autoritate. Aşa va ajunge criticul să fie un adevărat ghid printre aceste curente literare, meandre în care nu te descurci fără îndemnurile Reperului, Autorităţii.
-D-le director, vă felicit din toată inima! îl gratulează Alexandrescu pe Lungeanu, care, de fapt, îl şi chemase. Ce-aţi spus dv. ca nespecialist, mi se pare de o profunzime care, adesea, ne scapă nouă, specialiştilor. Aveţi dreptate în toate sensurile! Pentru că, hai s-o

recunoaştem, şi criticul e om şi poate greşi. Unii au uitat sau o fac pe uitucii în ceea ce priveşte rolul criticii şi, conştienţi de puterea lor, se apucă să ciopârţească. Am întâlnit critici care negau în gura mare acel rol formativ al criticii. Unii, deşi n-o spuneau, tot aşa procedau. Anume, că adevărata critică trebuie să dărâme, ba chiar să ajungă la desfiinţarea acelora cu pretenţie de autori….Însă eu ştiu, din practica mea de peste 30 de ani, că valoarea adevărată este modestă şi demnă. Tare n-aş mai dori să aud o formulă criminală a unor critici: „Nu-i frumos ce-i frumos, ci-i frumos ce-mi place mie!"

Şi totuşi, d-le profesor, afirm eu, critica are o importanţă imensă. Doar ea poate face ordine în haosul literaturii, doar ea poate să identifice lumi (în operele scriitorilor), doar ea selectează sau legitimează gustul, sau, şi mai interesant, spiritul dintr-o perioadă dată. În acelaşi timp, vrem, nu vrem, criticul este un luptător cu liota de impostori, de plagiatori. Ne-ar plăcea să fie şi învingători. Cum pot? Doar printr-o expertiză desăvârşită în ceea ce fac. Cred însă că aici ajută acei critici-autori de care a fost vorba până acum. Ştiţi care este culmea? Ei sunt nişte narcisişti în felul lor…Narcisişti fără orgolii, dacă e posibil aşa ceva. Nu sunt preţuiţi nici măcar de cei care beneficiază de munca lor, pentru că stau în umbră. Ştiţi de ce scriu ei? Din pură plăcere şi nu din datorie sau, ferească sfântul!, din interes. Doar aşa au devenit şi autori. Mari. Supărarea lor perpetuă? Că frumuseţea textului, a culorii, a exprimării (sub toate formele) nu salvează lumea. Văzând inaderenţa mediului la ideile şi luările lor de poziţie, vor scrie din ce în ce mai puţin.

-Iertaţi-mă, d-le, mă întrerupe Alexandrescu. Sunteţi scriitor?
În primul rând sunt inginer, după aceea membru al Uniunii, cu trei cărţi publicate, mă recomand eu…
-Cum inginer, domnule? Păi dv. aţi ţinut aici un curs de critică literară, care ar depăşi pe mulţi universitari! Culmea, astăzi constat un fapt surprinzător: cei care nu sunt în domeniu, au devenit atât de pasionaţi încât depăşesc specialiştii. Pasiunea, ştiam şi eu, domină profesiunea! Dar aici domeniile sunt total diferite!
Dacă tot s-a început această discuţie interesantă, îmi continui eu ideea, daţi-mi voie să-mi exprim dezaprobarea pentru redactorii şefi de la unele reviste literare destul de prestigioase, care dau rubrica de critică unor fetişcane sau băietani. Stimate domnule profesor, această atitudine a redactorilor şefi mi se pare atât de periculoasă, încât ar trebui daţi pe mâna justiţiei. Verdictul? Atentat la siguranţa culturală a ţării. Aceste fătuci şi acei băieţandri nu citesc textul, nu citesc nimic. Nu sunt împotriva tineretului, din contra…Dar critica e muncă grea şi cere pregătire serioasă. Nu mi-e clar ce urmăresc acei redactori şefi! Denigrarea cu orice preţ a criticii sau diminuarea prestigiului scriitorului care trudeşte?
-Domnule Georgescu, este atâta realitate şi durere în ceea ce aţi spus, încât nu cred să fie cineva care să nu vă dea dreptate! Am ridicat această problematică în foruri foarte înalte. Acei redactori cred că o revistă trebuie să fie voluminoasă, apoi să aibă un nume, două de notorietate şi în rest plevuşcă, pe care pot s-o arunce oricând de la bord, atunci când nu execută orice ordin. O astfel de revistă poate face dintr-un gângav, dintr-un

Nimeni un mare critic, om cu pretenţii pecuniare deloc mici, care-şi aserveşte bieţii scriitori din zonă, deveniţi simpli servitori la curtea „zeului”. Am auzit că şi pe la dv. sunt cazuri…..

-Sunt unii şi pe la noi. Indivizi care-şi etalează pe toate siturile sau în cât mai multe reviste „realizarea” a sute de cronici, indivizi care ne spun că toţi marii profesori ai ţării, dacă nu ai lumii, i-au elogiat! spuse dintr-o suflare Valer Angelescu, poet şi mare profesor de limbă românească. Maiorescu, Lovinescu, Manolescu, Simion sunt nimic în comparaţie cu cele câteva genii, pe care de-abia le suportă acest blând şi minunat „colţ de rai” al Vrancei.

-Mă iertaţi, d-le profesor, nu vreau să vă jignesc, n-am făcut-o cu nimeni, cu atât mai puţin cu dv., dar mie mi se pare, poate greşesc, că această categorie specială de literaţi, criticii, sunt nişte paraziţi. Nu există operă, nu există nici critică. Ei depind de lucrul altuia. Paradoxal, îşi dau cu părerea, se autointitulează justiţiari şi aplică nişte grile strâmte, chiar strâmbe la creaţiile celor care transpiră să creeze ceva. Pentru mine, a fi critic mare înseamnă automat să fii şi creator mare. Vorbim de criticul ideal. Să faci critica operei lui Eminescu şi să nu fii creator aproape de talia acestui gigant, este blasfemie! s-a răcorit Alexandru Săndulescu, prozator.

-După câte văd, este aici un nucleu artistic deosebit, am citit chiar şi nişte cărţi bune. Luările de poziţie ale unora sunt poate mai radicale, ca aceea a d-lui Săndulescu, dar discuţiile m-au convins că Vrancea, dacă nu este încă, va deveni o zonă culturală de care va trebui să se ţină cont…Deja, unul de-al dv., d-l Ioan Stoicescu, e redactor şef la o revistă din Bucureşti, altul, Corneliu Ştefanache,

la Iaşi…Şi câţi or mai fi! Vrancea este loc binecuvântat de Dumnezeu, se vede!
-Este şi va fi şi mai mare dacă revista apărută de câtva timp va avea succes! se alătură prozatorul Costică Ursu criticului de la Bucureşti. În ultimul timp, însă, unii au împărţit critica în mică sau mare, alţii în tânără şi bătrână, bună şi rea….Eu ştiam că este critică şi punctum! Obiectivă sau nu, este critică!
-L-aş putea completa pe d-l Ursu! se exprimă şi Vincenţiu Popescu. Nu voi fi vreodată de acord cu acei aşa zişi critici, care scriu mai mult despre autor decât despre carte. Culmea, sunt filologi! Nu te cunoaşte personal sau nu eşti dintr-o anumită generaţie, criticul nostru „modern" nu dă nici o atenţie cărţilor tale. Şi apropos de generaţii, Generaţia 80 este o grupare care s-a sprijinit în orice situaţie şi a devenit foarte cunoscută. Orice apariţie editorială a fost susţinută şi lăudată în toate revistele şi pe toate posturile de televiziune. Sigur că s-a mai şi greşit! Poate ar trebui să luăm toţi exemplu!
-Nu sunt de acord cu unele aluzii destul de străvezii făcute aici! se ridică nervos Gelu Donose, care s-a simţit atins de cele spuse de Candid şi Valer. Din păcate, critica şi succesul în literatură n-au nici o legătură. Cărtărescu este cel mai mediatizat scriitor român şi este mai puţin cunoscut decât cel mai puţin mediatizat: Eminescu. Îngăduiţi-mi şi alt exemplu pentru a vedea că atât de hulita critică n-are, de cele mai multe ori, importanţă. Autoarea lui Harry Potter a fost desfiinţată de critică şi este cel mai vândut autor de pe planetă. Care-i explicaţia? Cum educi gustul cititorului? Scriind critici dulcege în care eu te laud pe tine, tu pe mine? Toţi cei care plătesc, au impresia că şi cartea şi cronica sunt,

trebuie să fie, bune. Parcă mi-e dor de critica de ieri! Nu era atâta bălăcăreală, atâta subiectivitate! Culmea e că regret frica aceea care nu-ţi permitea pornografia în opere, nici în critică. Oricum, critica s-a cam diluat. Au rămas încă nume grele care ţin ştacheta sus, văd şi nişte tineri care promit….Din păcate, critica de azi nu mai poate impune scriitori, cărţi. Văzând ce cărţi au fost desemnate „ale anului", încep să fiu pesimist. Aş vrea ca la unele cărţi, cele bune, să se facă o propagandă mai agresivă pentru ca bietul cititor, din curiozitate sau snobism, să citească şi, astfel, să părăsească televiziunea, internetul….Mai ştiu că oricine îşi doreşte o critică favorabilă…Deşi este periculoasă o gândire de acest fel. N-aş încuraja criticii demolatori, dar nici pozitiviştii cu orice preţ. Şi apoi, tu, creator, dacă ai ceva de spus, spune-o, indiferent de încurajarea sau descurajarea criticii. Într-o zi, dacă scriitorul are vână, va străpunge toate zidurile.

-Sunt de mult pe baricadele literaturii, mărturiseşte Mihai Corhană, şi rog pe toţi criticii din această sală să mă scuze dacă voi spune încă de la început că nu cred în critică. Pentru că, în afară de câteva excepţii, cum sunteţi şi dv., d-le Alexandrescu, cine nu are talent în proză sau în poezie, devine, peste noapte, critic. Poate or fi eşuaţii, rataţii necesari ai lui Călinescu…Eu am încredere doar în cititorul adevărat, permanent. Mai recunosc adevărurile arătate de un prieten poet, care-mi demonstra pe text cum ar fi scris el poezia, pe care i-am citit-o. Repet: un prieten adevărat, care vede ce-i bine şi ce-i rău în poezia mea. Pe acel om dezinteresat mă bazez…

-Stimaţi prieteni ai literaturii! începe Alexandrescu un discurs final. E clar, plec din acest oraş mai bogat

sufleteşte…Iată un loc în care se scrie, unde critica este prezentă, unde scriitorii (nu toţi, ce-i drept) apreciază ce face bun această critică, dar mai ales pe criticii creatori. Este foarte bună observaţia că doar o lectură în profunzime a cărţilor şi stăpânirea perfectă a teoriei literare îţi dă dreptul să faci critică pertinentă. Ce obligaţii au criticii? Să recomande cărţile. Cum? Prin descoperirea mesajului operei şi impunerea acestui mesaj în rândul publicului larg. Dacă te adresezi direct autorului, este riscant. Glumind, aş spune că mult mai bine ar fi dacă ai rescrie opera. Doar aşa ar fi toată lumea mulţumită, dar mai ales autorul şi cei care vor critici creatori. Cum afirma un duşman declarat al meu din Vrancea, nu recunosc nici eu decât doi mari critici competenţi: Nicolae Manolescu şi Eugen Simion. Îi citesc cu plăcere, deoarece sunt adevăraţi artişti. Oricum, luându-mi rămas bun de la dv., vă mulţumesc pentru o seară cum rar mi-a fost dat să trăiesc!

PARTENERUL DE AFACERI UITĂ PROMISIUNILE, MOARTEA TATĂLUI, INTENŢIA MAMEI, ÎNCORNORAŢII DE LA CAPUL MORTULUI…

Încep serios pregătirile pentru deschiderea magazinului. Plătind foarte mult, am reuşit să obţin toate autorizaţiile pentru a transforma o fereastră în uşă, pentru a înscrie profilul magazinului pe societatea mea comercială. În zece zile, totul era pregătit. Urma expunerea firmei. S-a rezolvat şi acest amănunt. Doar din banii mei. M-am întâlnit cu Telu, care, conform înţelegerii, aducea banii pentru cumpărarea produselor alimentare. Prietenul meu îmi spune că nu are ce a promis. Mă înfurii la culme, îl fac de două parale: cum e posibil aşa ceva, măi omule? Dar vorbele noastre nu înseamnă chiar nimic? Nu mi-ai spus tu că ai strâns nişte bani când ai fost în Maroc, când ai fost în schimbul acela de experienţă de un an? Tu nu poţi să ai onoare? Parcă ai fi din noua generaţie, care n-a auzit de onoare, de cuvântul dat, de promisiunea care este mai mult decât datoria, de….? Cuvântul dat între oameni adevăraţi valorează mai mult decât documentele notariale. Eu am cheltuit câteva zeci de milioane cu tot ce a fost necesar, iar tu cu ce naiba vii? Ce fel de om eşti?

-Te rog să mă ierţi, Nelule! A intervenit ceva rău între mine şi soţie, iar băiatul, profitând de această neînţelegere şi crezând că va urma un divorţ, a luat toţi banii familiei şi a fugit în lume împreună cu soţia lui, care, de fapt, e capul răutăţilor. Sunt disperat, dar n-am

mai vrut să te încarc şi cu necazurile mele, ai tu destule…
Dar acum plesnesc de fericire cu ce-am aflat, nu? îl întrerup din motivaţia, care nu-mi folosea la nimic. De ce nu mi-ai comunicat situaţia? Mă opream din cheltuirea ultimelor mele economii! Prin urmare, tu cu ce vii în afacerea asta? Ca mireasa aia proastă şi săracă: doar cu ce-i pe ea, nu?
-Vin cu munca mea şi cu maşina pentru transport! Tu te mai împrumuţi de ceva ca să demarăm acţiunea. Eu n-am de unde, dar pe tine te cunosc toţi şi au încredere. Nu se poate să nu găseşti!
Bravo, măi Telule! Eu aduc tot şi la profit dăm din două! Frumos, n-am ce zice! Că aşa-i la noi! Ca într-o căsnicie: un bou şi-o belea! Chiar nu trebuie să mai încredere în nimeni? Doar nemernicie şi trădare peste tot? Chiar şi tu, pe care te ştiu din copilărie, vrei să mă înşeli?
-Te rog să mă ierţi că ţi-am schimbat părerea despre oameni în acest fel? Trebuie mers înainte cu iniţiativa ta, eu o să muncesc mult şi o să vezi că nu e chiar aşa cu oamenii! Se întâmplă evenimente care pot să ne depăşească, independent de voinţa noastră! Voi face în aşa fel încât să-ţi recuperezi toată investiţia!
Dar cu investiţia mea în oameni, ce-o să se întâmple, Telule? îi spun cu durere.
-O să ţi-o schimbi şi pe aceea! Cel puţin în ceea ce mă priveşte…

Bine, o să încerc să mai caut câteva milioane şi mâine mergem la Abator, unde îl cunosc pe director. Sper să nu ne înşele şi el! Vom lua salamuri scumpe , dar şi ieftine, carne proaspătă şi afumături. Cât mai multe produse pentru a testa piaţa.

-Da, aşa trebuie, dar să nu luăm mult! Putem rămâne cu ele. Întâi să observăm preferinţele clienţilor! Eu am mai fost pe la unii prieteni, care au astfel de magazine şi mi-au explicat ce dificultăţi mari au când se învecheşte marfa. Cât este de periculos când salamurile îşi schimbă culoarea. Taie bucăţi mari, pe care le aruncă (pe banii lor), pentru a nu scârbi şi îndepărta clientul. Să nu ajungem în astfel de situaţii!
Când să plec, mi-am amintit că nu aveam gestionar. Cine vinde produsele? Eu nici nu mă pricep şi nici timp nu am. Va trebui să umblu cu divorţul, cu partajul, cu pasiunea mea pentru literatură… Dar câte nu am de făcut!
-Nu te îngrijora! vine propunerea salvatoare a lui Telu. O săptămână, o lună voi vinde eu. Până angajăm o gestionară…Dar tu va trebui să aduci marfă sau o aducem în pauza dintre orele 13 şi 16. Ce zici?
Rămâne cum ai hotărât, Telule! Sper să te descurci şi să nu mergem numai în pagubă, pentru că, bănuiesc, ştii că am de recuperat mulţi bani (o să-i calculăm într-o zi, nu astăzi că sunt şi aşa foarte supărat), voi plăti chiria mătuşii, pe firmă am dat câteva milioane….Dar câte nu sunt de recuperat!
Plec spre casă. Mă întorc atât de greu…Parcă am îmbătrânit cu 20 de ani…Numai lovituri, numai înşelăciuni, numai escroci şi oameni fără onoare. Eu am fost înşelat de soţie, de copil, de unele rude, de prieteni…Unde o să ajungă omenirea, dar eu? Dacă nu reuşesc să mă adaptez, voi muri, sigur. Ajuns la bloc, mă uit la cutia de scrisori. Nimic. Mă întristez, pe moment, dar îmi amintesc spusele înţeleptului: orice lipsă de veşti este o veste bună. Intru în casă, privesc la cuierul mare,

pe care îl cumpărasem anul trecut pentru că Nely avea haină scumpă şi grea, de blană, iar cuierul vechi nu rezista. Îl pusesem lângă uşa de la intrare. Văd şi sufrageria pustie, în care mobila sculptată pentru care am alergat atâta, nu mai avea nici un rost. Cine a apreciat că am alergat, am dat şpagă pentru a o avea? Mihaela? A spus doar atât: „Lasă, domnule, că am văzut şi la ţigani de asta!" Acum realizez la ce ţigani se referea. La cei de lux, bineînţeles, pe care îi frecventa mereu. Cum poate o femeie vicioasă şi permanent nemulţumită să distrugă atâtea vieţi? Cine o fi de vină? Lipsa ei de măsură sau lipsa mea de atenţie? Sau vreo boală de care nu era conştientă. S-ar fi putut menţine corabia familiei pe linia de plutire? Nu, nimic n-ar fi putut opri nenorocirea! Odată ce unul din parteneri a pornit pe un drum al desfrâului, al înşelăciunii, în general vorbind, nu mai exista nici un respect din partea viciosului, care a cunoscut alt mediu, alt partener sau care avea o pornire spre perversiuni. Şi eu, care bănuiam că doar cererile ei repetate de a pleca în delegaţii la Cluj, Timişoara, Petroşani (când Nely avea crize de astm) erau cel mai rău lucru care se poate întâmpla în această familie, pe care o organizasem pe bază de bun simţ, de dragoste, de respect, de autoritate. Bănuiam la ce se deda în anturajul de acolo, unde nu era nimeni din oraşul nostru. Deşi , chiar dacă ar fi fost, îmi dau seama de-abia acum, Mihaela s-ar fi destrăbălat după cum poftea, fără nici o jenă. Cine şi de ce ar fi oprit-o? Dacă avea viciul în sânge, şi pornise pe această cale, orice intervenţie de-a mea sau de-a nu ştiu cui altcineva n-ar fi avut efect. Mai rău, putea avea efectul invers celui scontat. Ca soţ, sunt sigur că există şanse s-o pot lua de la capăt, dar ca tată?

Nu concep că, în fapt, eu nu mai am copilul pe care douăzeci de ani l-am îngrijit, l-am ocrotit, l-am iubit cum n-am iubit altceva pe lume! Că doar eu mi-am dorit copii, nu Mihaela! A trebuit s-o ameninţ că divorţez, că altfel nu vroia să-şi „strice" corpul, să i se urâţească sânii şi câte alte bazaconii mai spunea…Ce voi face când o voi revedea pe Nely, după ani? Eu, sigur, voi plânge şi voi uita suferinţele pe care mi le-a provocat cu indiferenţa ei…Dar ea? Va sări în braţele mele şi-mi va cere iertare? Sau nici nu-mi va da „bună ziua"? Sunt înclinat să cred că a doua variantă va fi cea reală. Mai ales că am sunat-o de multe ori pe telefonul mobil, dar nu a catadicsit să-mi dea măcar un bip. E clar că-i sub influenţa totală a mamei şi, probabil, a vieţii de noapte a capitalei. Dar ea nu are minte de loc? Judecă mereu altcineva în locul ei? Până când? Pe cine aş putea întreba eu cum să procedez pentru a-mi fi copilul aproape? Mă voi duce la vreo mănăstire. Cel mai sigur, împreună cu mama, la părintele Cleopa. Cu sinceritatea şi aparenta lui duritate, acesta îmi va spune dacă mai are rost încercarea mea de a nu-mi abandona fata, care, în schimb, m-a abandonat de mult timp. Ca şi în cazul mamei adultere, eu sunt ultimul care află ceea ce ştia tot satul…Da, la părintele Cleopa voi ajunge…

Deocamdată, părinţii mei nu ştiu amănunte despre distrugerea familiei mele. Doar despre o simplă şi provizorie despărţire, am dat eu de înţeles surorilor…Pe la ţară, pe la ai mei, n-am ajuns de peste jumătate de an…Evitam pentru că-mi era ruşine să recunosc faţă de aceşti oameni că am fost însurat cu o destrăbălată şi am o fată, minunea vieţii mele, cum o numeam faţă de ei şi faţă de alţii, care avea comportamentul de vampă al

maică-si. Mai ales că mama a încercat de câteva ori să îmi sugereze să fiu mai atent la acţiunile Mihaelei. Ceva i s-a părut suspect întotdeauna. Dar eu nu am ascultat de mama. Ce ştie ea? îmi ziceam. Iată că instinctul mamelor trebuie luat în seamă. Dar mă întorc iar spre mine şi nu pot să nu dau dreptate celebrei expresii ţărăneşti a dragului meu bunic dinspre tată, atunci când acuza pe unul sau altul din vecini de prostie. O zicea mai blând, deşi semnificaţia expresiei era foarte dură: „Băi acesta, da tu ce eşti în casa ta? Glugă de coceni?" Asta am fost: glugă de coceni!

Niciodată n-am auzit o vorbă bună a Mihaelei sau a lui Nely despre bunicii ei, de aceea am şi evitat întâlnirile prea dese. Cum să ies eu din această mocirlă, pe care nu am putut-o evita? Să plec din judeţ? Unde? Undeva unde nu mă cunoaşte nimeni…Şi cât o să tot fug aşa? N-ar fi bine să stau un timp la vreo mănăstire? Temporar sau definitiv?

Este foarte târziu în noapte, ora 24,35. Mă culc mai târziu pentru a putea dormi măcar trei-patru ore. Aveam o stare confuză, neclară pentru prezentul şi viitorul meu. Probabil şi din cauza aceasta nu mai aveam somn. Ce-i mai grav este că nici viitorul nu-l vedeam roz. Aşteptam, deşi nu doream aşa ceva, lovituri şi mai mari de la cei din jur, chiar de la cei cu care n-aveam nici o tangenţă. Nu-mi explic starea mea şi nici n-am pe cine să întreb…Doar în Maria aş fi avut încredere. Şi în mama Nuţa….Mama nu cred că ar fi înţeles…Sting, în sfârşit, lumina. Am adormit. Visez. O văd pe mama tânără, eu copil. Ea îmi face semn să vin repede la ea. Nu-mi întrerup jocul. Ea ţipă şi face semn că vine ceva din spatele meu. După faţa ei speriată, urâţită şi după

ţipături, era vreun balaur…Ţipetele mă sperie şi sar din somn…Nu erau ţipetele mamei, zgomotul venea de la soneria telefonului…Cine poate să sune la unu noaptea? S-o fi întâmplat ceva cu fata mea! Cu mama, care-i bolnavă şi are peste 70 de ani! De obicei, nu răspund la astfel de ore. Răspund totuşi. La telefon este Gicu Jeleriu, prieten şi consătean. Îngână ceva despre…moarte . Nu înţeleg. Întreb cu voce tăioasă: cine a murit, Gicule?

-Cum cine, măi omule? Tatăl tău e mort de 24 de ore! Mama mi-a spus că s-a mirat nevăzându-te la capul tatălui tău. Doar surorile şi mătuşile tale o susţineau pe mama ta.

Ce spui, d-le, acolo? Poate vorbeşti despre mama, care-i destul de bolnavă! îl atenţionez eu pe Gicu. Şi apoi, nu m-a sunat nimeni, deci nu cred.

-Este vorba despre tatăl tău! Eu te-am sunat acum fiindcă acum vin din satul nostru natal! Vezi ce faci! Fii atent la drum!

Mulţumesc, Gicule, bolborosesc eu ceva şi încep să plâng în singurătatea apartamentului meu gol, ca şi sufletul meu. Plâng, gândesc, plâng….Ce se întâmplă cu lumea aceasta, cu lumea de care sunt legat? Lumea mea….Familia întemeiată de mine s-a neantizat, Mihaela în direcţia ei, Nely cam în aceeaşi direcţie, eu în nici o direcţie….Iată, acum a început dezastrul şi pe partea cealaltă, a legăturii mele fireşti cu cei care mi-au dat viaţă, cu cei care mi-au inoculat o educaţie simplă, bazată pe respect, pe onoare, pe judecată, pe ideea de a nu face rău nimănui, nici chiar duşmanului, pe ideea de a crea armonie în jur, echilibru şi bucurie…Una din rădăcinile mele cu pământul din care am provenit, a

dispărut. Mama e, şi ea, bolnavă, aproape de plecare. Ce mai sunt eu după ce pleacă amândoi? Ce mă mai ţine pe aceste locuri? Nimic…Dar tot nu-mi închipui cum a murit tata, care era un om sănătos, tare! L-am văzut acum câteva luni, era supărat de situaţia mea familială, fără să ştie toate amănuntele, îmi spunea că şi el a fost lovit pe la serviciu, pentru că nu întotdeauna a respectat indicaţiile celebre ale partidului, el a pus pe primul plan omul, cu ce are el mai frumos….E drept că în ultimul an fusesem rar prin satul natal. Asta şi pentru că, pe linie de partid, îmi fixasem să ajung acolo în ultimă instanţă, atunci când era vorba de voturi multe. Eram sigur că oamenii mă iubeau şi m-ar fi votat în masă. Doar era bazinul meu de votanţi…Iată însă că dacă nu m-a mai interesat bazinul electoral, nici n-am mai trecut aproape de loc prin satul natal. Ce păcat! Iar acum să aflu această veste groaznică…Dar cum s-o fi întâmplat? Şi surorile, mătuşile ce-au făcut de nu m-au sunat? Nu eu eram cel care ducea numele de Georgescu mai departe? Deşi, probabil, bietul tata, văzând distanţa care s-a creat între mine şi el, s-o fi apropiat mai mult de fete şi de soţii lor, care erau acolo, lângă el. Oricum, pe fete le-a iubit enorm, în primul rând pentru că nu i-au ieşit niciodată din cuvânt. Pe mine m-o fi iubit sau nu? Tind să cred că nu m-a iubit. De ce? Pentru că semănam la fizic şi la suflet cu mama, pe care, când s-a însurat, a iubit-o mai mult ca orice pe acest pământ. După un timp, constatând că nu se potrivesc în nici un fel, a început, sigur, s-o urască şi să caute alinare în altă parte.

Iată de ce cred că numai cât mă vedea şi-o amintea pe mama şi, mai ales când eram mic, nu era foarte prietenos cu mine. Se mai adăuga răcelii dintre noi şi faptul că i-

am zis de câteva ori să înceteze s-o mai bată pe mama. Roata se poate schimba, l-am ameninţat eu.…Aveam vreo 17 ani când i-am spus asta…De atunci, mama nu mi s-a mai plâns de tata…Nici nu ştiu ce m-a apucat să am curajul să-i spun aşa ceva tatei! Poate durerea când o vedeam pe mama numai vânătăi şi celebra frază pe care a îndrăznit s-o spună tata chiar în prezenţa mea şi a surorilor: „o să te omor şi-ţi bag apoi în gură furtunul cu vin, ca să se vadă că ai murit de beată!" Aceste cuvinte mi-au traumatizat adolescenţa, aşteptându-mă oricând să primesc vestea morţii mamei mele. Poate din acest motiv am rămas un singuratic. Odată cu însurătoarea, credeam că nu mai sunt aşa, dar, în fond, nu s-a schimbat nimic. Dacă nu mult mai rău…Culmea previziunilor mele din totdeauna? N-a murit mama, ci tocmai cel care era mai sănătos, mai tare: tata. Ce l-o fi măcinat? Dacă am şi eu o vină? Nu mi-aş ierta asta, mai ales că l-am admirat pe tata din foarte multe puncte de vedere!

Mă spăl pe ochi, mă îmbrac, îmi iau cheile de la maşină şi plec spre casa părintească. Port cu mine o tristeţe copleşitoare, care mă face să n-am nici un chef de viaţă, de conversaţie, nici un chef de a fi compătimit. Ajung acasă. Luminile aprinse peste tot. La căpătâiul mortului, deşi este aproape două noaptea, sunt mama, surorile, ginerii şi alte rude…La întrebarea mea legitimă de ce nu am fost anunţat, răspund evaziv…Au fost ocupaţi cu multele cumpărături, cu groapa, cu…Nu mai zic nimic, dar nu-mi place situaţia. Prostie, răutate sau ce altceva? De la mama nu aveam nici o pretenţie, dar de la ceilalţi, da. Mama credea că, totuşi, s-o găsi cineva să mă anunţe….Uite că nu s-a găsit, dacă familia a uitat….Dar mama nu pare prea supărată. Ştiam că chiar dacă nu

aveau o relaţie perfectă, căsnicia mergea binişor. Îmi explic atitudinea doar prin faptul că mama şi-a impus să fie tare pentru a-şi duce misiunea până la capăt. Toate treburile gospodăreşti sunt în responsabilitatea ei. Sora mai mare, care seamănă mult cu tata, şi care stă mai mereu la capul mortului, nu poate, din cauza plânsului, să comunice cu noi. Mă întâlnesc afară cu sora mai mică şi-o întreb de ce este mama în starea aceasta ciudată de parcă n-ar fi ea, parcă n-ar avea mortul pe laviţă. „Ei, ce să-ţi mai zic şi ţie, poate nu şi-ar avea rostul să ştii toate prostiile, mizeriile de care sunt capabili oamenii să spună sau să le facă! Că aşa sunt toţi bărbaţii!"
Cum sunt bărbaţii? Ce-mi ascundeţi toţi? De ce n-ar fi trebuit să ştiu că a murit tata, de ce n-ar trebui să ştiu ce a făcut sau ce-a spus? Ce-i cu secretomania aceasta? Chiar cu mine v-aţi găsit?
-Ei, nu te mai supăra şi tu, că toată uliţa este supărată deja şi nu vine la mort! Aşa ne-au ameninţat! Însă la vreo zece ore de la deces, au venit trei bărbaţi de pe uliţa noastră şi i-au spus mamei nişte baliverne, care i-au schimbat total atitudinea….
Dar ce puteau spune oamenii ăia atât de grav? Sper că nu a vândut tata casa şi mama va sta pe drumuri? mă sperii eu de-a binelea.
-Nu, nu asta! Deşi, după mama, ar fi fost mai bine să se fi întâmplat aşa decât ce s-a întâmplat…
Bărbaţii i-au spus mamei că tata a murit foarte fericit. Mama, nepricepând despre ce-i vorba, a răspuns că şi ea este fericită şi poate să moară oricând, că nu-i pare deloc rău. Ei s-au speriat că mama a luat-o razna, dacă spune astfel de poveşti. O întrebară dacă moare fericită din aceleaşi cauze ca soţul ei. Mama răspunde că e posibil ca

din aceleaşi cauze…Ei, atunci, sunteţi o familie model, d-na Georgescu, au ironizat-o. Sigur, le răspunde mama. Avem cu ce ne mândri…"Da, cu ce?" insistă ei contrariaţi. Păi, am fetele aproape, ginerii sunt educaţi, buni, harnici, cu frica lui Dumnezeu, chiar dacă n-au prea multă şcoală, băiatul a ajuns mare domn, e director sau ce-o mai fi! Ce-aş mai dori de la Dumnezeu? „Mare dreptate ai Sando, îi spune unul de acelaşi leat cu mama! Numai că bărbatul tău n-a murit fericit din cauzele pentru care ai fi tu în stare să mori! El avea motive speciale." „Care erau ălea?", scurtează mama vorba, fiindcă bănuia ceva necurat la mijloc. „Păi, se codeşte omul, bărbat-tu spunea chiar cu câteva zile înainte de moarte că de pe uliţa noastră a rămas nerezolvată de el doar o femeie. În rest, în afara celor bătrâne ca a mea şi încă vreo două babe, toate au trecut prin aia a lui! Vezi vreun bărbat sau vreo femeie de pe uliţa noastră la priveghi? Nu, şi nici n-o să vină!"

„Ei, încearcă mama să mai diminueze nenorocirea provocată de gura slobodă a tatei, aşa se laudă bărbaţii, mai ales când sunt la chef, la bufet! Şi când sunt pe ultima sută de metri cu puterea lor bărbătească." Vorbea aşa, dar inima îi fierbea de mânie, îi venea (aşa mi-a zis mie) să dea foc la casă şi să fugă oriunde…Îi era mare ruşine de lume. La un moment dat, ne-a zis că se internează în spital şi să facem borş cu mortul. Îţi dai seama, Nelule, că n-o să-ţi spună ţie mama despre toate astea!.

Mă hotărăsc s-o întreb şi pe mama ce s-a întâmplat. „Nu putem discuta aici, hai în odaia grajdului, că sunt mai multe de spus! îmi zice. Că şi eu vroiam să te întreb de ce vii singur la înmormântarea lui taică-tu? Unde-i

Mihaela? Unde-i Nely? Şi tu mă faci de râs în lume? Nu ştii cât de mult ţin eu ca în această lume să nu fie arătată cu degetul familia?"
Stai mamă, că nu situaţia mea este în discuţie! Dar, în fugă, am să-ţi spun că am divorţat de Mihaela, care a călcat întotdeauna cam strâmb…Ţi-am urmat întocmai sfatul de a-mi purta crucea până la capăt! Însă am ajuns la alt capăt, la capătul puterilor…
-Nu trebuia să mă asculţi, că doar tu o cunoşteai! Când ai constatat că nu se mai poate, rupeai motanul! Şi tu ai văzut de mult timp asta! Dacă şi eu am observat multe, îmi închipui câte ai suportat! Eşti încă tânăr şi-ţi vei găsi omul care ţi se potriveşte. Meriţi asta!
Dar ce s-a întâmplat cu tata? El era sănătos!
-Ei, taică-tu! N-a fost niciodată sănătos! Era vineri seara, eu ţineam post, dar făceam nişte sarmale pentru sâmbătă şi duminică. El a lenevit toată ziua, deşi trebuia să meargă la judeţ să dea sânge. L-am rugat să ţină şi el post în această sfântă vineri, dar el şi-a pus vreo trei litri de vin negru la fiert, a pus şi zahăr mult, foarte mult…Nu a ţinut cont de părerea mea, ca de obicei, şi a mâncat sarmale, apoi şi-a adus şi nişte afumătură. Şi dăi cu vin până noaptea târziu. Eu, supărată pe ce făcea taică-tu în zi de post, m-am închinat, rugându-mă celui de sus să facă el cum e bine şi cu tat-tu, şi cu mine. Dormeam în bucătărie, el într-un pat, eu în celălalt. Pentru că noaptea se face cam frig, ne acopeream cu plapuma şi pe cap. Dimineaţa, pe la 6,30, eu m-am sculat, m-am spălat şi am plecat să dau la găini şi la câine….După vreo jumătate de oră, m-am întors şi am strigat la el să taie nişte lemne. El, tot cu plapuma peste cap. Nu mi-a răspuns, am ieşit iar pe afară, am vorbit cu

vecinii. M-am întors în casă, era de-acum ora nouă. Am tras plapuma după faţa lui taică-tu…şi… m-am îngrozit: era negru, negru şi nu spunea nimic….L-am zgâlţâit, i-am dat câteva palme, nimic. Dumnezeu să mă ierte, dar mi-am zis că acesta-i semnul lui Dumnezeu, aşa a hotărât el că trebuie rezolvată situaţia în casa asta. Dacă l-aş fi iubit pe acest om, e sigur că aş fi murit acolo, lângă pat…Acum noi ne facem datoria, după ce el şi-a trăit viaţa exact cum a vrut, n-a ascultat vreodată de cineva, şi-a îndeplinit orice dorinţă, câteodată mă gândeam că-şi bate joc de mine cum vrea, dar, de fapt, el şi-a bătut joc de el şi de viaţa lui…Eu îl am alături pe Dumnezeu şi mi-i de ajuns.

Lasă, mamă, că va trece şi necazul acesta, caut s-o liniştesc. De acum nu te va mai ameninţa nimeni, cum a făcut-o deseori în prezenţa noastră, mai ales când eram eu mic…Dar ştiam că nu te-a mai lovit, parcă aşa spuneai!

-Aşa-i, nu m-a mai lovit cu palma, doar cu cuvântul chiar în faţă sau prin ce spunea altora…

Eu am avut, mai am şi acum coşmaruri cu bătăi, cu ligheanele de sânge care-ţi curgeau din nas, din gură, din ochi, când te lovea tata. Mă trezeam numai apă şi îngrijorat pentru viaţa care-ţi era în pericol…

-Ei, mamă, mamă! Am zis să ţin de casa mea, de copiii mei, să nu fiu de râsul satului…Să aveţi un tată. Şi nu am spus nimănui despre iadul vieţii mele, mai ales în tinereţe. Îţi dai seama că dacă-i spuneam fratelui meu Vasile, îl omora pe taică-tu pe loc? Am zis să aibă cinste fetele mele, chiar şi tu, deşi la oraş nu te întreabă nimeni dacă taică-tu e curvar sau dacă maică-ta e beţivă…În ce mă priveşte, obligaţiile cu înmormântarea şi pomenile,

voi face ca totul să fie în ordine, ca nimeni să nu ştie ce necazuri au fost în casa mea. Am şi banii necesari pentru asta. Ca orice om, tatăl tău a fost aşa cum îl ştii şi tu, cu calităţi lăudate de oamenii din sat, dar şi cu multe defecte…Când te-ai născut tu, eu ştiam că eram căsătorită, că altfel nu mă luam de făcut copii. Atunci lumea nu era depravată ca acum, să facă copii cu oricine şi oricum. Era strict: doar cu soţul sau soţia. Fusesem la primărie, semnasem actele necesare împreună cu el….Ne declaraseră soţ şi soţie. Ca să aflu zilele acestea, când am tot fost pe la primărie, că tu eşti, de fapt, copil din flori. Mi s-a dat, de-abia acum, certificatul de căsătorie, care era făcut la un an după ce te-ai născut tu. Deci tu n-ai avut tată, iar eu am fost una din ălea care fac copii cu oricine…Lucrând el prin primărie la vremea aceea, a modificat, a anulat multe acte...Te-a declarat după un an de la naştere pe numele lui. Dacă te vei duce tu pe la secretar, cine ştie ce mai aflăm. Atunci, sigur, a profitat de prostia mea, de faptul că n-am avut prea multă carte, că n-aş fi înţeles actele chiar dacă mi le dădea să le văd. Orice mi-ai face, nu înţeleg ce-a avut de gând? Gânduri curate n-au fost, asta e clar. Dar până la urmă tot Dumnezeu le rezolvă! El ne salvează pe cei curaţi la suflet. Uită-te şi la tine! Ai trăit 20 de ani în casă cu un duşman şi cu puiul său pe deasupra, la fel de nerecunoscător. Poate fi lumea alcătuită numai din trădare, din nemernici? Nu cred că poate fi atât de rău clădită lumea în care trăim? Eu cred, oricâte mi s-ar întâmpla, încă în copiii mei, în cinste. Nu se poate ca voi să n-aveţi mintea şi sufletele curate, pline de intenţii bune pentru cei din jur! Fetele sunt mai puţin pregătite la şcoli, dar nu le merge deloc rău şi nu mi-ar fi trebuit din

ălea cu multă şcoală, care nu dau măcar bună ziua. Tu, dacă ai făcut atâta carte, eşti fericit? N-am auzit eu că te-au bălăcărit ca la uşa cortului în ziare, la televizor!

Mă gândesc la ce mi-a spus mama. Într-adevăr, mă îngrozesc. Pe cine descopăr în tata? Un derbedeu, care şi-a bătut joc de noi, toţi? Poate o fi fost mai uşuratic în tinereţe, ca noi, ceilalţi. Dar ce-a urmărit? S-o lase pe mama, e mai mult ca sigur. De ce? Era fără şcoală, era săracă, era foarte cicălitoare. Dar n-a văzut-o de la început? S-o laşi după ce ai copii? Acest fapt este condamnabil din toate punctele de vedere. Cred că pe mine m-a trecut totuşi pe numele lui după ce a văzut, după cum mi-au spus neamurile, vecinii şi chiar mama, că bunicul meu după tată nu putea sta fără mine. Mă iubea atât de tare încât, când mama, din cauza traiului rău cu tata şi cu soacra (o viespe, după expresia mamei), a fugit cu mine cu tot la casa părintească, el m-a pândit printre garduri, m-a furat şi m-a adus înapoi, unde locuiam cu toată familia. Din cauza mea, a fost nevoită să revină şi mama.

Se luminase de multă vreme, afară se adunase vreo zece persoane care aflase nenorocirea, dar de pe uliţa noastră, nu văd pe nimeni. Or fi supăraţi pe ultimele afirmaţii ale tatei. Dacă o fi avut şi meteahna asta, bietul tata? Bine că nu-i semăn! Şi totuşi, spre deosebire de familia sa, mai precis, de mama mea, Corneliu Georgescu era foarte respectat de oamenii din sat. Tuturor le făcuse numai bine. Nu exista să fi venit cineva la el cu vreo problemă, cu vreo cerere (după unii era un adevărat maestru: dacă îţi făcea el o cerere, ori deveneai mare şef, ori ajungeai, ca duşman, direct în puşcărie) şi el să nu-l servească. Fără plată. Doar un mulţumesc.

Unora le dădea şi bani. Acasă însă era sever, mai ales cu mine. Pentru că semănam cu mama şi eram şi eu mai distant. Pe fete, care nu făcuseră carte prea multă, le alinta şi acum, bătrâne…Aceasta o fi diferenţa între cei cu carte şi cei fără? Cei cu carte sunt mai mereu lipsiţi de afecţiune, nefericiţi, ceilalţi crapă de fericire? Probabil că studiile îţi facilitează cunoaşterea şi de aici pesimismul persoanei care îşi dă seama că omul s-a născut ca să sufere. Cunoaşterea să însemne doar nefericire şi suferinţă? Chiar atât de cioranieni să fim? Aş zice că, totuşi, există multe bucurii ale cunoaşterii şi că doar cei cu puţine cunoştinţe îndeamnă lumea spre necunoaştere…Neştiind nimic, eşti întotdeauna fericit? Deşi nu pot fi de acord cu această concluzie, viaţa mi-a arătat că, într-un fel, eşti mult mai liniştit când îţi ştii doar meseria ta, când stai doar în locurile în care te-ai născut, nu te deplasezi în locuri îndepărtate şi fermecătoare, nu citeşti despre sfârşitul lumii, despre ce poate să-ţi cadă în cap, oricând, din cosmos, nu cunoşti toate răutăţile de care sunt în stare oamenii şi ce pericole ne pasc imediat ce am ieşit din casă….Dar câte n-ar fi de spus în favoarea necunoaşterii! Dar ce mai suntem noi dacă ne înconjurăm numai de necunoaştere, de prostie perpetuă? Mai rămânem oameni? Nu, nu, nu!

De câte ori aveam o întâlnire în familie, discuţiile între mine şi cumnaţi se limitau la chestiunile casnice, evenimentele cotidiene din familie, oricum, după felul întâi, dacă eram la masă, ne uitam pe pereţi. Subiectele de discutat se terminau. Cumnaţii se bucurau enorm de manele, de Iliescu, de Vadim (mama chiar l-a votat). Stăteam printre cei care formau mare masă de manipulare a politicienilor. Cu toate acestea, îmi erau

dragi cumnaţii pentru că îşi iubeau soţiile, familia, erau gospodari de frunte ai satului, mă respectau, în felul lor, şi pe mine…..Evident că mama nu mi-a amintit nimic despre ultima ispravă a tatălui înainte de a da ortul popii. Declaraţiile sale de virilitate exacerbată la vârsta senectuţii puteau să-l aducă în situaţia de a nu mai fi înmormântat cu cinstea cuvenită unui om de talia lui intelectuală.

Îmi aminteam, în aceste împrejurări, de ameninţarea Mihaelei, care îmi spunea că, dacă aş avea un accident şi în automobilul meu s-ar descoperi şi o persoană de genul feminin, ea nu m-ar mai înmormânta, considerând că am trădat-o. Ca să vezi cine putea vorbi despre trădare: o mare nemernică, o stricată, o….După ea (care, probabil, mergea cu cine ştie câţi în maşină), a lua, în drumul spre serviciu, o colegă, însemna trădarea supremă. Cum n-am văzut cât era de nebună? Sau o fi fost o nimfomană ordinară, dar cu mine juca rolul omului normal. De obicei, ştiam, curvele n-au voie să fie proaste pentru că trebuie să ţină minte minciunile spuse amantului, soţului, copiilor, cunoştinţelor. Dacă amestecă informaţiile, îşi dau de gol meseria pe care o practică. Într-o zi tot se află însă, chiar dacă femeia adulteră n-are nici un interes de a afla cineva numărul amanţilor. Aceştia se vor lăuda într-o zi şi secretul tău penibil va deveni secretul lui Polichinelle. Aşa că va auzi şi soţul încornorat, cel pentru care era fericirea, binecuvântarea lui Dumnezeu. De ce s-or fi apucând femeile sau bărbaţii să înşele? Este neapărat în firea tuturor oamenilor? Aşa este în vremurile noastre, desigur. Ne închipuim că în antichitate era numai virtute, când, de fapt, prostituţia era floare la ureche, Biblia fiind plină de incesturi, de femei

şi bărbaţi plini de vicii…Astăzi, gândesc eu, în timp ce am plecat la oraş să mai cumpăr câte ceva pentru înmormântare, asistăm la o desentimentalizare înfricoşătoare a oamenilor. Tineretul se întâlneşte, practică sexul ca o băutură sau drog, uneori în grup, uitând că pentru iubire trebuie numai doi, apoi se despart fără nici un regret…Alt grup, altă partidă şi la revedere! De aceea şi bolile au acoperit lumea, vindecările fiind foarte grele, în timp ce librăriile, tarabele şi ecranele televizoarelor sunt inundate de literatura porno şi de penibilitatea fără margini a oamenilor plini de sine şi de prostia lor incomensurabilă. Orice ar fi, însă, eu tot mai cred că adevăratele valori nu depind întotdeauna numai de voinţa oamenilor, ci de o poruncă superioară, divină. Doar literatura valoroasă are darul-harul de a ne salva pe noi, oamenii, de sălbăticie, de erezie, de prostie, de instinctualitate…Din păcate, adevărata literatură se scrie în singurătate, pentru că scriitorul profund este un singuratic. După Vauvenargues, singurătatea este o foarte bună dietă pentru trup. Cu o condiţie: să nu fie prea lungă, în această situaţie existând riscul de a fi mortală. Dar ce-o fi, până la urmă, singurătatea? Un lux sau o pedeapsă? Şi altă întrebare: cine te împinge spre ea? Unii răspund că doar din cauza prietenilor nemernici şi trădători, care te-au dezamăgit întotdeauna. Cine te mai salvează? Doar o preocupare serioasă cum este scrisul. Mă duce gândul spre familia mea formată din Mihaela şi Nely: cât efort făceam să pot scrie! Neputându-mă izola, să stau doar cu mine, aşteptam să adoarmă aceşti inşi (inse) pentru a scrie ce mi-am propus. Doar prin această pasiune poţi ieşi din cadrul petrecerilor de nivel submediocru, la care te supun rudele

cu preocupări rudimentare sau aşa zişi prieteni, care nu se deosebeau cu nimic de vulgul cel mai hidos. Culmea, îmi lipseau chiar şi acest soi de prieteni! Marguerite Yurcenar îi compara cu stelele, care, chiar şi când nu se văd, există.

Am avut câţiva în cadrul unei organizaţii, pe care, cu ani în urmă, am înfiinţat-o. I-am susţinut în fel şi chip, i-am considerat fraţii mei, iar acum îi văd asociaţi cu un individ total compromis, care este acuzat de nerecunoştinţă faţă de cei care l-au ajutat în literatură, l-au publicat când era un nimeni, i-au comentat favorabil „opera", l-au împrumutat (şi a uitat să înapoieze banii) şi care n-a înţeles şi nici nu va înţelege vreodată că a fi om e lucru mare. Dacă în familie n-ai avut oameni de caracter, pe cine să moşteneşti? Spiritual vorbind, desigur. Putem deosebi, totuşi, prietenii de neprieteni? Sau, neputând sau neştiind înspre ce direcţie s-o luăm, vom sucomba ca măgarul lui Buridan? În ce poate omul să se refugieze în aceste zile deloc favorabile vieţii şi realizărilor majore? În singurătate. Dar şi aici, dacă nu ai o pasiune, nu rezişti. Dacă scrisul îţi procură o mare bucurie interioară şi nu este un chin, de-abia atunci poţi spune că eşti fericit şi când eşti singur. O scriitoare pe care o respect afirma că a putea să extragi maximum de frumos din minimum de semne, acesta ar fi rostul scriitorului chiar şi în singurătate! Scriitorul să fie, obligatoriu, un narcisist maniacal, care scrie un text de zece ori? Este la modă să scrii un roman de 400-500 de pagini, altfel nu dă bine la critică, la festivaluri…Total lipsit de sens. Autorul spune ce are de spus în primele o sută – două sute de pagini, apoi gata cu inspiraţia! După aceea, chiar de-ar mai scrie mii de pagini, e doar o apă

de ploaie. Se uită prea repede în ce secol trăim! Ce al vitezei, al supervitezei…Cine are timp să stea în mână cu un cărţoi de zece kilograme? Dacă ai prostul obicei să citeşti în pat, ai scăpat pe ochi „marea operă" (la propriu) şi te-ai sufocat…

Iar îmi amintesc de bietul tata. Cum să declare, în mediul acela atât de modest, intelectualiceşte vorbind, şi atât de uşor influenţabil, că s-a culcat cu toate femeile de pe uliţă, în afară de una…..Să fi fost beat? Dar el nu se îmbăta! Dar dacă este, exact ce spuneam adineauri, doar răutatea proverbială a unor foşti prieteni, care n-au reuşit niciodată să aibă funcţiile tatei, succesele profesionale sau chiar la femei (el nefiind o frumuseţe, în schimb fiind foarte inteligent, iar femeile deştepte au ştiut să-l aprecieze). Sigur că aceşti inşi urâţi şi proşti, lipsiţi permanent de curaj şi speriaţi de scrisul său impecabil în formă şi în conţinut, în faţa bunătăţii sale proverbiale, mai ales cu cei din afara familiei, au găsit, în sfârşit, momentul să se răzbune pe cel care i-a dominat toată viaţa. Momentul când tata nu mai putea da replica sa usturătoare…

Ca să mai ies din starea aceasta apăsătoare, mi-am amintit un banc potrivit glumelor spuse de tata înainte de moarte. Îl spusese un muncitor, cu referire la inginerul şef Predoiu. El, Predoiu, neştiind încă nimic despre unele preocupări ale soţiei, află că, din blocul său turn, un afemeiat notoriu al oraşului a avut toate femeile. Toate, în afara uneia. Bucuros, gândindu-se că virtuoasa nu putea fi decât Rodica, soţia sa, a alergat într-un suflet să-i dea vestea. Femeia îi dă, pe loc, un răspuns năucitor: „cred că-i proasta aia de la etajul patru, pe care n-o vrea nimeni!" De fapt, nu prea era banc, ci o realitate cruntă

cu care se confrunta, fără a şti toate amănuntele, Predoiu. Eu ştiam despre el şi el, probabil, despre mine, nici unul neîndrăznind să ne spunem necazurile. Iată aici o femeie de o mare prostie, care ducea de nas un bărbat delicat, sincer, bine pregătit profesional, credincios familiei.
În schimb, Rodica avea, pe lângă prostia vizibilă de la distanţă, şi viciul atât de periculos al adulterului. Nu analiza, nu gândea la consecinţe când era vorba de plăcerile ei…Acum, când, în sfârşit, am aflat despre escapadele Mihaelei, îmi închipui ce râsete şi ce bătaie de joc erau în fabrică pe seama celor doi şefi: directorul şi inginerul şef. Amândoi păcăliţi, amândoi buni specialişti…În afară de specialitate, ce mai ştiam? Orice, doar chestiunile grave ale vieţii ne erau străine…Ne lipsea arta de a ne descurca, artă care, pentru tine, ca persoană, valorează mai mult decât toate doctoratele din lume. Dacă vrei să trăieşti bine. Nici nu ştiu cum de ne mai respectau oamenii, care sunt atât de subiectivi în aprecieri şi care te apreciază după criterii fără vreo legătură cu realizările profesionale… În ultima perioadă însă am simţit destule schimbări în atitudinea muncitorilor. Şi nu cred să fi fost din cauza soţiilor noastre adulterine, ci pentru că salariile scăzuseră, nu veneau la data stabilită, că se vor vinde clădirile iar mare parte din cei care produceau celebrele piese de schimb vor intra în şomaj. Sigur că printre cei care apostrofau conducerea erau şi unii care ne imputau lipsa de autoritate asupra familiei. Cum să conducă ăştia ditamai fabrica, dacă nu ştiu să-şi stăpânească nici femeia? Dar erau puţini…Mi-a venit acum o idee despre forţarea demisiei mele, despre eliminarea mea din cursa pentru funcţia de senator…Oare nu au avut toate acestea, şi

multe altele, o legătură strânsă cu Mihaela? Ştiu că adesea mă plângeam de greutăţile ivite în fabrică şi ea mă sfătuia să cedez funcţia, să plecăm la Bucureşti, unde vom sta la părinţii ei. Dacă toate au fost calculate de ea şi mafia ţigănească în care intrase, mafie care avea o forţă bănească pe care n-o bănuia nimeni. Şi legăturile mergeau până la Bucureşti, în cercurile foarte înalte. Dar în ce pericol m-a pus această femeie. Aceşti indivizi pot schingiui, pot ucide fără nici o remuşcare. Puteau să intre în casă, peste mine, peste copil…Sau soţia mea a intrat fără să vrea în acest cerc şi n-a mai putut să iasă. Fără s-o apăr în ochii mei, cred că a fost şantajată şi n-a mai putut scăpa. De ce nu mi-a spus? Deşi eram gelos, deşi eram mândru, sigur aş fi înţeles-o şi aş fi luptat alături de ea pentru salvarea copilului, a familiei…

În sfârşit, am făcut cumpărăturile pentru mort şi m-am întors la căpătâiul tatei. L-am iertat de mult pentru felul aspru cum s-a comportat cu mine, pentru că n-a vrut să mă sprijine în timpul facultăţii, când mi-a spus: „fiecare pentru el". Deşi eu îi promisesem că tot ce-mi va da când nu voi avea bursă, îi voi înapoia după ce ies la salariu.
Cât am stat alături de mama şi de surori, nu le-am mai dat voie să-l denigreze pe tata. Să nu uite nimeni că despre morţi se vorbeşte numai de bine. S-au conformat, deşi nu-mi place nici mie că, la înmormântări, spunem numai minciuni despre morţi, ba îi scoatem chiar eroi…Când ei n-au fost, mai ales unii, decât nişte simpli păcătoşi. Toţi însă apar în anunţurile din ziare ca părinţi desăvârşiţi, profesionişti de talie mondială, bunici de excepţie, deşi n-au dat o bomboană copiilor şi nepoţilor, mame eroine, deşi au umblat cu toţi derbedeii, fără a le păsa de copii, de soţ etc. Oricum, din momentul venirii

mele, dar mai ales după ce a venit şi bunica dinspre tată, mama Eugenia, o bătrână de aproape 90 de ani, care mă confunda mereu cu tata, lucrurile s-au schimbat în sensul că lumea se uita mai mult la bunica îndurerată decât la actanţii principali: eu, mama, surorile…Nu s-a mai făcut nici o referire la faptele care i se imputau tatei. Totul numai despre rolul benefic pe care l-a avut de ani buni în satul natal. După înmormântarea la care au slujit vreo trei preoţi (aşa este obiceiul când moare o personalitate a locului) şi după o pomană bine organizată, fiecare dintre noi a plecat la casa lui, încercând, desigur, să uite necazul. Dar mama? O văd încă tare, dar după ce va rămâne singură, ce va face? Am întrebat-o şi mi-a răspuns frumos: îl are pe Dumnezeu. Cât va rezista? O să vin şi eu mai des pe la casa natală.

Plec spre Focşani, raiul şi iadul meu. Ce voi face de acum încolo? Sunt atât de singur! Toată viaţa voi rămâne aşa? Nu se poate. Trebuie s-o sun pe Maria!

PREDOIU CEDEAZĂ ÎN FAŢA ŞEFILOR, MARIA MAI APROAPE DE MINE, O LANSARE DE POMINĂ, UN DUET DE EXCEPŢIE…

Directorul celei mai mari fabrici din judeţ, inginerul Vasile Predoiu este chemat la cabinetul prefectului. Pleacă cu inima desul de grea. Bănuieşte ce se va întâmpla. Până la parcarea în care-şi ţine autoturismul, se întâlneşte cu mulţi muncitori şi ingineri. Câţiva îl opresc şi-i spun cât se tem de ziua de mâine. Au aflat câţi râvnesc la bunurile imobile ale fabricii, iar un inginer îl acuză că-i sprijină pe cei care au plecat de la ei şi şi-au deschis firme căpuşă, care produc aceleaşi piese, dar mai bune ca ale fabricii, pentru simplu fapt că au luat pe nimic hale întregi în care erau maşinile cele mai performante, dar neutilizate. Maşinile acelea erau aduse de fostul director Georgescu, om care a preferat să demisioneze decât să cedeze presiunilor nemernicilor, care vor să ne distrugă, mai spuneau ei. Ce să le răspundă bietul Vasile, mai ales când oamenii mă lăudau? Că n-are puterea să demisioneze? Să le spună unde este acum chemat şi ce se va întâmpla? Că ştie foarte bine că, dacă nu vor mai avea de lucru, aceşti muncitori nu vor mai avea ce pune pe masa copiilor, nu vor mai avea un ban pentru tratament, că…Va lupta, sunt sigur, pentru oamenii pe care-i iubea…Aşa-i dicta sufletul său generos…Dar mintea? Se mai gândea şi la cariera sa, la familie….

Odată ajuns la prefectură, este condus de şeful de cabinet direct la prefect. În cameră mai erau şi deputatul Liviu Istrate, senatorul Cezar Leonte şi încă o persoană.

Prefectul îl salută bucuros, ştiindu-l mai docil ca mine. Practic, era o întâlnire de afaceri doar în favoarea celor care ne conduceau judeţul şi ţara. În nici un caz a celor mulţi, pe care îi reprezentau. Dar câte astfel de întâlniri au avut loc şi în care muncitorii, care primiseră atâtea promisiuni de la politicieni, au fost trădaţi în cel mai mârşav mod! Ei, baza societăţii, cum li se spunea, nu mai aveau nici un drept în fabrică, în oraş, în ţară…Doar să plece din ţară. Unii conducători ai ţării chiar au recomandat acest exod. Pentru că pecinginea acestui capitalism atât de original, al nostru, s-a întins peste tot. Se vindea şi se cumpăra totul. Cine cumpăra? Cei care deţineau banii, puterea. Chiar fără bani, dacă aveai puterea, puteai face împrumuturi minore şi cumpărai mastodonţi industriali. La toate acestea gândea Predoiu, care se afla în camera aceea luxoasă a fostului prim secretar P.C.R. al judeţului Vrancea.

-Ia loc, d-le director! îl invită prefectul. Ai deja vechime în funcţie, aşa că vom putea discuta foarte serios despre soarta fabricii pe care o conduci, ca să nu sufere votanţii noştri, muncitorii dumitale!

-E foarte bine că vă gândiţi la muncitorii noştri, d-le prefect! Bieţii de ei au aşteptat o lume şi au dat de alta! Vin la mine şi-mi spun că le este teamă de ziua de mâine!

-N-au de ce, d-le director! Maşinile şi halele care nu produc, se vând, cum am stabilit, la inginerii care au fost în fabrică şi care deschid secţii cu profilul dv. Ei angajează muncitori care nu mai au de lucru la voi, angajează şomerii. Şi salariile sunt mai mari…Deci totul în binele lor, cum le-am promis la alegeri…

-Da, d-le prefect!

-Dar nu ca să ne lăudăm ce-am făcut până acum te-am chemat! Uite, avem aici pe d-l deputat, d-l senator şi pe d-l prorector al Universităţii „George Coşbuc”din Sibiu, d-l profesor Geambaşu. Această instituţie de învăţământ superior doreşte să deschidă o filială în oraşul nostru. Motivul? Are mulţi studenţi din zonă. Unii chiar copiii muncitorilor matale….Să sprijinim dorinţa de cultură, de studiu a tineretului nostru!
-Şi cum pot ajuta eu această pornire spre studiu? întreabă Predoiu.
-Simplu! intervine prorectorul. Noi avem profesori de excepţie, avem material didactic din abundenţă, avem studenţi foarte buni, dar nu avem, cred că aţi ghicit, nu avem un sediu în Focşani. Vă gândiţi, d-le director, cât am ajuta pe părinţi? Dacă am avea sediu, s-ar reduce cheltuielile lor la minimum.
-Aveţi dreptate, dar tot nu înţeleg rolul meu? Cu ce să vă ajut?
-Cum să nu înţelegi, d-le director! vine şi senatorul în ajutorul prorectorului. Matale ai un sediu de patru etaje, pe care nu-l foloseşti în întregime! Ai funcţionari puţini şi fiecare, ca boierul, cu birou personal. În timp ce studenţii noştri n-au unde să înveţe!
-Şi ce să fac cu personalul?, nu înţelege Predoiu. Îl ţin în aer liber?
-Hai d-le, pornim discuţii de începători? se supără deputatul. Este simplu, simplu de tot! Aveţi multe hale în care nu se lucrează….Veţi despărţi hala aceea mare cu pereţi din ăştia moderni şi astfel se fac zeci de birouri. Mai mari, dar vor începea toţi, nu vor mai avea gânduri sinucigaşe (cum au când sunt singuri în birou), vor

socializa mai bine. Cu cheltuială minimă, pe care o plăteşte, bineînţeles, universitatea.
-Noi plătim totul, desigur! sare cu oferta şi prorectorul. Vă plătim clădirea şi dv. vă amenajaţi birourile.
-Dar muncitorii ce câştigă? pune şi Predoiu o întrebare fără sens. Ce luăm pe mere, dăm pe pere! Şi pierdem şi clădirea….
-D-le Predoiu, dar matale eşti mai încuiat ca Georgescu! Iartă-mă că ţi-o spun de la obraz! Atunci când te-am numit, am făcut-o cu bună intenţie. Mi-am zis că eşti tânăr, că trebuie să te promovăm, că ai tot viitorul în faţă dacă eşti cu noi, că poţi ajunge în minister, că….Şi matale ce faci? Ne iei drept alţii? Păi noi putem fi cu matale cum am fost cu Georgescu! Te pierdem din vedere câteva luni şi pierdut rămâi…În loc să fii mândru că ai participat la un eveniment de anvergură, ai pus bazele primei instituţii de învăţământ superior în micul nostru oraş, matale ne pui beţe în roate? Păi beţe nu ştim noi să punem? Ne înveţi matale? Ştiu că mobilier aveţi, pereţii vor costa puţin, iar toţi banii pe clădire vor rămâne pentru mărirea de salarii, pentru deschiderea de secţii noi, pentru ajutorul de şomaj, pentru…Că vor veni vremuri grele, îţi dai seama! Ce spui? îşi încheie prefectul seria de ameninţări şi constatări.
-Ce să mai spun? Aţi spus dv. destule! Oricum, unele idei de-ale dv. sunt bune, altele…..
-D-le director, eu sunt deputat de câţiva ani, dar n-am venit de la Oxford, ci am venit direct din producţie şi ştiu bine ce se întâmplă într-o fabrică, sunt venit de la şaibă, cum se spune…Ca şi d-l prefect, ca şi d-l senator, de altfel….De aceea ştim situaţia muncitorului, materială şi culturală. Câteodată mai trebuie şi sacrificii. Numai noi

să le facem? În interesul învăţământului, al culturii, poate să facă şi muncitorul un sacrificiu. În cazul de faţă ne referim doar la personalul TESA. Dv. sunteţi om tânăr, sunteţi obligat să gândiţi altfel decât fostul director Georgescu, pe care-l cunosc foarte bine. Vedeţi ce-a ajuns? O epavă dusă de valuri…Pentru că, trebuie să v-o spun, s-a opus oricărei iniţiative benefice din partea noastră. Deviza noastră este să nu uităm niciodată omul…Ce cuvânt sfânt!

-Aşa este, d-le deputat! Totul, după cum văd, este pentru om, în general vorbind. Aşa era şi în comunism. Şi la revoluţie am aflat şi care era acel om…Norocul nostru că l-au omorât. Omul, ce cuvânt minunat! încheie Predoiu scurtul său comentariu.

-Să nu fim ironici, d-le director! îşi dă cu părerea prorectorul. Una a fost în comunism, alta e acum…Atunci era un singur om, Ceauşescu, astăzi s-a schimbat radical totul…Ce-aţi hotărât? Ne ajutaţi în marele nostru proiect de a avea învăţământ superior în oraşul dv.? Prima universitate particulară din judeţ! Ce moment măreţ! Poate vor deveni cadre didactice şi unii ingineri capabili din fabrică. Dumneavoastră, în primul rând…

Predoiu vedea că totul este o afacere făcută nu de dragul oamenilor, cum spuneau aceşti politicieni. Doar pentru buzunarul lor, era clar. Fiecare îşi luase partea şi trebuia să rezolve cât mai repede problema. Când i s-a mai spus cât de „bine" am ajuns eu, "epava" Georgescu, s-a tot gândit dacă trebuie să-şi asculte inima şi să-i apere pe muncitori sau să asculte de raţiune. În primul caz îl dădeau urgent afară şi politicienii îşi rezolvau interesul cu alt director. De aceea le spuse: „pe mine m-

aţi lămurit de importanţa iniţiativei dv., să vedem ce spune şi Consiliul de Administraţie."
-Îmi place cum gândeşti şi cum acţionezi, d-le Predoiu! îşi exprimă entuziasmul prefectul. Ştiam că eşti om de ispravă! Nu-i aşa, domnilor? se adresă el celorlalţi participanţi la discuţie. Iar Consiliul ţi-l schimbi, îţi pui oamenii matale, te descurci!
-Da, un om între oameni! exclamară ei bucuroşi că l-au dat pe brazdă pe Predoiu.
Acesta plecă spre fabrică…Cum va lămuri Consiliul, s-a gândit chiar să mă sune şi pe mine ca să-i dau un sfat…Deşi în acest caz, mi se părea că pe unele locuri aveau dreptate şi politicienii. Chiar de-o făceau din interese pecuniare. Pentru judeţ, deschiderea unei filiale a unei universităţi prestigioase era un fapt de excepţie. M-a sunat pe mobil şi i-am spus chiar această părere.
I-am mai spus că zvonuri despre vânzarea sediului circulau de mult prin oraş. De fapt mi s-a propus şi mie o variantă, dar am refuzat. Deşi eu am refuzat atunci propunerea, acum îl felicit pe Vasile. Am simţit că i-am luat o piatră de pe inimă. El crezuse, probabil, că făcuse o afacere proastă pentru subalterni. Da, discuţia cu mine l-a făcut mai încrezător. Îmi comunică şi impresia oficialităţilor despre mine: o epavă. Dar eu ştiam că nu-i numai a lor. Ar putea fi a tuturor celor care mă cunosc. Nici măcar nu mă mai deranjează…Îmi spune ce a citit în ziare despre mine şi că este supărat din acest motiv, dar a aflat şi despre implicarea în evenimente culturale de profunzime, despre soţia mea…Aminteşte şi de soţia lui, pe care pornirile trupeşti o domină, dar speră că acum, de când a devenit soţie de director, să se schimbe. Nu vreau să-i stric încrederea în schimbarea oamenilor în

bine, dar ştiu că timpul nu ameliorează, ci accentuează răul din om. Crede că dacă ar ţine-o acasă pe Rodica, ar fi mai bine. La serviciu acceptă, din cauza nimfomaniei, orice semn venit din partea unui bărbat, fie el frumos, deştept, urât, titrat, cerşetor. Nu refuză pe nimeni. Ce boală îngrozitoare o stăpâneşte! Cât va putea şi acest om să suporte o femeie care-l compromite în fiecare minut? Sigur este că, dacă ar divorţa, îşi zice el mereu, sutele de martori în favoarea lui ar face ca Rodica să piardă apartamentul şi copilul. Şi ea unde va ajunge? La vreun azil. Nu se poate aşa ceva! E clar că bunătatea sa proverbială îl va împiedica să ia vreo măsură drastică în familia lui. În fabrică, însă, nu era deloc aşa. Putea oricând să ajungă la sancţiuni dure cu cei care greşeau, putea, ba chiar lua, atitudine faţă de chiulangii, mincinoşi, puturoşi…Până la alungarea din fabrică. Poate din această cauză nu se comenta, la locul de muncă, situaţia din familia directorului. Mai ales că nu era omul care să închidă ochii în faţa nemerniciei sau slăbiciunii femeii pe care, culmea, o mai iubea. Avea discuţii aprige cu ea. Dar niciodată cu bătăi, cu ameninţări folosite în astfel de împrejurări.

Practic, Predoiu era un bărbat atipic: fără violenţă, fără a-şi îneca supărarea în alcool, fără a se plânge cuiva, fără a pleca după alte femei, fără ca necazurile propriii să-i afecteze relaţia cu ceilalţi…Unii îl condamnau, neînţelegându-l. Dar erau puţini şi erau din afara fabricii. Eu l-am înţeles întotdeauna, chiar dacă aş fi vrut să-şi lămurească, totuşi, situaţia din familie. O dată pentru totdeauna. Cei din interiorul acestei mari familii, care era fabrica, aveau o atitudine atât de îngăduitoare faţă de director că până şi pe el îl mira situaţia. Mulţumea, în

felul său ciudat, acestor oameni, care, în delicateţea lor, nu-i răscoleau sufletul, de câte ori îl întâlneau, cu noile aventuri ale Rodicăi. Eu, ştiind în amănunt situaţia lui, de-a mea nu am avut habar mult timp, sigur că încercam, ca, la fiecare telefon sau întâlnire cu el sau cu cineva care-l cunoştea, să diminuez pe cât posibil evenimentele deloc plăcute în care-l implica soţia sa fără minte şi fără puţină ruşine.

După telefonul lui Predoiu, după valul de amintiri din fabrică şi din viaţa acestuia, am revenit şi la ale mele, care, în fond, erau mai multe şi mai grele ca ale directorului actual. Încercam să-mi fac mult curaj pentru a o chema la mine pe Maria. De multe ori am uitat că sunt bărbat, din cauza unei scârbe pentru femei provocată de comportamentul Mihaelei. Judecând la rece, am realizat cât de greşit judec femeile. Ce vină au toate femeile dacă o Rodică sau o Mihaelă sunt bolnave sau proaste şi nu-şi ţin sub control instinctele? M-am întâlnit, în ultimul timp, cu unele foste prietene ale tinereţii mele, cu care m-am simţit bine…

Asta ca să-mi amintesc, totuşi, că sunt bărbat. Ca un sport necesar. Dar aveam nevoie de altceva…De ce? De un umăr de care să mă sprijin şi nu de un umăr pe care să plâng…, de un om adevărat. Îl cunoşteam? Sigur! Era Maria….Dar dacă se simte jignită de invitaţia la mine? Dacă i se pare o impertinenţă? Dacă n-a lăsat nici acum doliul? Trec peste aceste frământări şi sun: ce faci, Maria? Tot cu munca?

-Da, Nelule, cu munca…Condoleanţe din partea mea! Am citit în ziare despre decesul tatălui tău! Te-am sunat chiar de câteva ori, dar, probabil, erai plecat. Eu, cel

puţin, chiar dacă mai am şi necazuri, stau cu părinţii care-mi sunt aproape în orice împrejurare.
Mulţumesc, Maria, pentru că te-ai gândit la mine! Când mai ajungi prin capitala judeţului?
-Când o să am timp! De fapt, nu acesta este răspunsul! Când vrei tu, o să am timp!
E un răspuns frumos, Maria. Îmi bucură sufletul cuvintele tale cu atâta sens, cu atâta bunătate în ele! De-abia astăzi am observat şi eu că afară s-a mai încălzit…După atâta gheaţă adunată în interiorul meu…mi-era frică să nu rămân aşa, un sloi…am văzut prin parc şi câteva fire de iarbă, iar în piaţă se vând ghiocei. Vreau să-mi dai prilejul să ofer un bucheţel unei femei frumoase şi bune! Poţi să ajungi vineri pe aici? Vom participa şi la câteva lansări de carte, vei cunoaşte şi nişte personalităţi, voi vorbi şi eu…Deja, am emoţii pentru că vei fi şi tu în sală, plus televiziunea, radioul, ziarele…
-Mă flatezi, luându-mă cu tine! Nu ţi-e teamă că te pot compromite fiind lângă tine la o mare manifestare culturală?
Dar cum poţi gândi astfel? Tu eşti o femeie frumoasă, inteligentă, creezi în jur, cel puţin aşa mi s-a părut, o stare de bine…Vei fi bucuria mea din seara aceea!
-Ei, chiar dacă exagerezi ca să mă flatezi, cum aş putea să nu vin? Voi fi prezentă la trenul de 15,30.
Îţi mulţumesc şi fii sigură că eu cred în ce-am spus! Nu am exagerat cu nimic!
-Bine, voi veni!
După această discuţie care mi-a făcut atât de bine, încep să fac puţină curăţenie în casă, plec în oraş pentru a cumpăra câteva alimente. Să gătesc ceva, dar ce? Ştiam

să fac ochiuri, friptură, iar vara, mâncare de mărar…Dar mai aveam două zile până la venirea musafirului…
Aranjez totul astăzi pentru că mâine am întâlnire cu cei doi prieteni care-şi lansează cărţile poimâine. Dan Petrovan nu-i pretenţios, în schimb, Ion Panaitescu e cam cârcotaş din fire…

A doua zi, m-am întâlnit, conform înţelegerii, cu cei doi, la şedinţa revistei „Mioriţa". I-am rugat să-mi spună cu cine au stabilit să comenteze volumele. Ion avea doi comentatori, Dan-trei. Insist să avem o mică regie pentru a nu avea surpriza să vorbească orice neavenit din sală. Va fi şi un protocol, au subliniat ei. Clar că bucuria apariţiei cărţilor va fi stropită, la final, şi cu un vin de la Odobeşti, Jariştea, de la „ bunele rude" , de fapt rudele soţiei lui Dan. „Zgârciţi" până la Dumnezeu, cum îi lăuda permanent scriitorul. După aceste detalii, mi-am cerut scuze că trebuie să ajung acasă pentru a le studia cărţile. Ion îmi zice că pot merge pe improvizaţie, cum face mai mereu Dan. Răspund că nimic nu-i mai periculos decât improvizaţia. Aceasta te descalifică pe tine, comentator, dar anulează şi valoarea cărţii. Nu poţi merge la infinit cu glume de doi bani de genul „n-am citit cartea, dar îmi închipui ce-a vrut să spună maestrul". Joi seara am citit şi subliniat chestiunile mai interesante din cele două volume, unul de proză şi celălalt de poezie. Am extras chiar elemente semnificative. Aceeaşi preocupare şi vineri până la orele 12. După aceea m-am ocupat cu bucătăria, cu fripturile. Mi s-au părut bune. Nu mă fac de râs în faţa Mariei. Sper. Am cumpărat şi flori, le-am aşezat în vaza de pe masă, am şi un buchet pentru primirea de la gară. Conform anunţului Mariei, la 15,30 eram în gară. A sosit trenul. O privesc pe Maria cât de

maiestuos coboară. Cu pletele în vânt, cu ochelarii de soare, cu faţa albă, buzele rujate discret şi un costum deschis la culoare…Nu mai era femeia pe care o cunoscusem în satul acela amărât de lângă Adjud. Bucuros că nu mai purta doliu şi că arăta ca de 30 de ani, i-am sărutat mâinile, i-am înmânat buchetul şi am recunoscut cât de mult şi în bine este schimbată.

-Am lăsat doliul pe care îl purtam de câţiva ani buni, de fapt ne-buni…Ţi-am ascultat sfatul. Acolo, în sat, nimeni nu şi-a pus problema doliului meu, care mă încărca permanent cu energie negativă. Trebuia să apară cineva din exterior pentru a-mi schimba atitudinea, care-mi devenise un mod de viaţă. Aşa că, dacă sunt într-un fel schimbată, ţi-o datorez şi ţie. Mulţumesc. Sper să ai un rol benefic în ceea ce mă priveşte şi de acum încolo!

Normal că asta vreau la toţi semenii. Ţie, cu atât mai mult. Şi acum te invit în „vastele" mele apartamente, unde vei mânca, probabil, ceva, apoi vom discuta unele chestiuni şi, în final, vom ajunge şi la acea faimoasă lansare.

-Mă inviţi direct acasă? Sunt femeie bătrână, dar o asemenea invitaţie îmi produce un sentiment de nesiguranţă. Pe tine, însă, parcă te-aş cunoaşte de când lumea…Tanti Cornelia mi-a povestit viaţa ta, ştiu cine eşti, cât ai fost de dedicat familiei, cât ai luptat pentru cariera ta în inginerie şi în literatură…Mai ştiu că eşti un om de mare caracter…Aşa că, la fel ca toate femeile, sunt curioasă să văd cum ţi-ai aranjat casa, cum te simţi în colţul tău de rai, acolo unde eşti liber să gândeşti şi să acţionezi cum vrei…Mă refer la perioada de când eşti singur, singur…

În sfârşit, vorbind câte şi mai câte, am ajuns la apartamentul meu de trei camere din sudul oraşului. De cum a intrat, Maria a făcut ochii mari, dar s-a abţinut, pe moment, să facă vreun comentariu. I-am prezentat şi biroul. Am văzut că faţa femeii s-a luminat. I-am explicat că doar aici mă simt bine, chiar şi când e atât de greu, în faţa foii albe de hârtie, foaie care aşteaptă destăinuiri…

-Da, acest loc îmi place. Se vede cu ochiul liber că te reprezintă. În celelalte camere se văd prea multe gusturi amestecate, mobilă veche şi nouă, servicii de masă scumpe, dar şi prea ieftine, covoare manuale dar şi de duzină…Un melanj care spune multe despre cei care au locuit aici. Da, camera cu biroul tău mi-e dragă…Locul bucuriilor tale intelectuale, dar şi al frământărilor, al insomniilor nopţilor tale. Chiar dacă e o dezordine totală, tu aici eşti cel adevărat…Sunt sigură că nu ai lăsa pe cineva să facă ordine în acest amestec de cărţi, caiete, topuri de hârtie, leptop, difuzoare, televizor, radio şi atâtea altele!

Nu, Maria, n-aş lăsa pe nimeni. Pe tine doar…În această dezordine browniană doar eu mă descurc, doar eu înţeleg ce se întâmplă….Dacă mă întrebi despre un manuscris sau o pagină despre un anumit subiect, numai eu le pot descoperi…Dar, Maria, mai avem 30 de minute până la începerea manifestării noastre culturale….Nu vrei să asculţi puţină muzică?

-Da, dacă îţi face plăcere…

Fără să întreb ce muzică îi place, am deschis difuzoarele leptopului, din care au început să ne mângâie un tango atât de potrivit atmosferei create între noi…Nu dansezi,

Maria? Deşi surprinsă din cale afară de propunerea mea, îmi răspunde cu blândeţe:
-Nu m-am mai gândit de multă vreme la aşa ceva. Dar dacă un cavaler a invitat o fată la dans, nu-i corect să-l refuzăm….
Ne-am îmbrăţişat pentru prima dată în acest dans, care ne transpunea în timpurile noastre bune, pe când viaţa era frumoasă şi răbdătoare cu noi, pe când încă mai credeam în Ilene Cosânzene şi Feţi Frumoşi…Deşi eram oameni pe care viaţa nu i-a iertat de loc, fiorul acestei melodii ne străbătea corpul şi pluteam, parcă, în altă lume, mult mai bună şi atât de departe de locurile noastre natale…Pătruns de aceste trăiri, pe care le credeam de mult pierdute, am strâns uşor partenera şi am sărutat-o. Deşi nu m-a respins brutal, cum ar fi făcut vreo ţaţă care ar fi dorit să pară neprihănită, Maria s-a retras pe nesimţite din braţele mele…
Dansezi ca un fulg, Maria, spun eu ceva pentru a umple starea de stânjeneală a femeii. Parcă am întinerit cu zece, cincisprezece ani…Ce frumos era pe la 25 de ani! De unde să ştii ce te aşteaptă în viaţă! Câteodată mă gândesc serios că ar fi fost mai bine dacă nu mă abţineam de la nimic, mi-aş fi făcut de cap…Aş fi ajuns mai rău ca acum?
-Nu ştiu dacă ar fi fost bine, deşi până şi eu am câte o astfel de străfulgerare prin cap! Dar dacă acum, aici, ai fost capabil să-ţi deschizi sufletul cu o boare de tinereţe, înseamnă cel mai frumos lucru care ţi se putea întâmpla! Intemperiile vremurilor trecute peste tine nu ţi-au afectat sufletul! Ce vrei mai mult? Mulţumeşte-i lui Dumnezeu pentru această favoare! În ceea ce mă priveşte, e clar că m-am întors şi eu în timp, chiar mult de tot, când mi s-a

furat primul sărut pe…obraz. Atunci am fost furioasă pe mine şi pe colegul meu de clasă, care a îndrăznit…N-am mai discutat cu el o lungă perioadă de timp pentru gestul său. Cât de rău îmi pare că l-am jignit. Un gest copilăresc, un alt mod de a-mi spune că mă iubeşte sau, mai simplu, că mă place…De ce nu ne-o da Dumnezeu mintea de la bătrâneţe?
Sper că nu te-am jignit şi eu…?
-Nu, sigur, nu! Dar m-a surprins…Şi nu într-un mod neplăcut….Dar parcă este prea devreme. Spuneai că vom merge la un program…serios? La Casa Armatei…
Da, Maria, mai avem vreo zece minute, nu te grăbi! Mergem cu maşina…Înţeleg că nu mai ai timp de un dans? glumesc eu.
-Om găsi câteva minute şi altă dată! Deocamdată, am aflat cum dansezi, deşi nu era o prioritate. Dar ai chiar calităţi de dansator, ceea ce mi se pare ciudat la un om cu preocupările tale sedentare. Poate s-a produs şi o apropiere sufletească mai mare, pentru că apropierea trupească nu intră, pe moment, în intenţiile mele. Atmosfera a fost însă adolescentină, ceea ce mă face să roşesc, dar, în acelaşi timp, mă face să mai cred în viaţa adevărată. Până acum, credeam că, pentru mine, cel puţin, totul e terminat. Mulţumesc pentru faptul că m-ai ajutat să descopăr că părerile mele nu sunt imuabile, definitive.
Ah, am uitat să-ţi dau să mănânci. Am o friptură pe cinste! Ai mâncat ceva până la ora asta? o întreb.
-Sigur că am mâncat! Nu plecam la drum chiar aşa! Nu ştii ce te aşteaptă!
Ei, atunci mâncăm când ne întoarceam! concluzionez eu.

-De ce să ne întoarcem? Eu am tren la ora 20. Copilul mi se sperie dacă nu mă vede noaptea în casă, mâine la şapte încep programul, tehnicianul nu ştie care sunt problemele urgente…
Ei, dacă aşa ai hotărât , aşa va fi! Te rog să mă scuzi că m-am gândit să rămâi. Nu-i deloc o propunere indecentă, dar la astfel de lansări se întinde cheful foarte mult, mai ales că sărbătoriţii nu sunt nişte zgârciţi….Acolo vei cunoaşte oameni de toată mâna, de la mari personalităţi cu peste zece cărţi scrise, până la acei fomişti care parazitează orice manifestare serioasă, ei având doar rolul de a mânca şi a bea pe banii altora. Despre vreo carte citită în ultimul deceniu, nu se poate vorbi. Dintre ei, recunosc, unii mi-au devenit prieteni, au învăţat să recite minunat, imitându-şi perfect maeştrii. Printre scriitori sunt inşi care vin şi mănâncă sau beau într-o veselie pe la toate sindrofiile, dar când lansează şi ei vreo broşură sau chiar vreo carte de 80-100 de pagini, nu-i vezi să dea un covrig de pomană pe masă. Deci, va fi sărbătoare din punct de vedere intelectual, dar şi o distracţie în care lumea se destinde, vorbeşte foarte liber, uneori chiar prea liber…Şi se duce sărbătoarea până dimineaţa, uneori.
De aceea m-am gândit să rămâi la mine peste noapte…
-Ei, nu se poate, pentru mine această ieşire este deja prea mult! În sensul că am trecut peste chestiuni care pentru mine erau tabu…Printre altele, să te duci în casa unui bărbat!
Mi se pare că vrei să măguleşti un bătrân ca mine! Eu mai sunt bărbat? În ultimul timp nu mi s-a mai spus asta şi nici eu nu mai credeam că îndeplinesc acest rol!

-Dar cum să nu fii? Aşa te-am simţit întotdeauna, iar aici cu atât mai mult! Aş îndrăzni să spun că te cunosc, dar adevărul e că nimeni nu cunoaşte pe nimeni. Stai cu omul în casă două zeci de ani şi la urmă vezi că, de fapt, a rămas aceeaşi enigmă de la început.
Bine, bine, hai să mergem c-or să se sperie scriitorii, pe care îi voi prezenta, că nu mai ajung. O să cunoşti şi oameni interesanţi! Mi-e teamă deja că te voi pierde, încerc eu să ieşim din casă pe ritmul unei glume.
-Nu pot eu să mă apropii destul nici de mama, dar de un străin. Eu sunt altfel de om: mă apropii greu şi mă desprind la fel de greu. Şi o spun fără a mă lăuda. Nu e de laudă să fii dificil, să nu vrei să-ţi expui sentimentele, ideile, corpul…E ca şi cum ai avea un organ de care nu poţi scăpa decât prin operaţie. Operaţie foarte grea, fireşte. Voi rezista eu, oare, la astfel de intervenţie?
Vei reuşi sigur, îi spun Mariei, în timp ce-i deschid uşa celebrei mele Dacii.
-Dar câţi kilometri avem până la Casa Armatei? se interesează Maria.
Am şi ajuns, o liniştesc eu. Uite clădirea aceea înaltă! În parcare era şi directorul acestei instituţii, colonelul în rezervă Eugen Ghiorghiu, un prieten sincer, un mare iubitor de literatură şi de muzică, dar şi un recitator desăvârşit. Bine v-am găsit, d-le colonel! îl salutai eu de la distanţă.
-Bine aţi venit! Să ştiţi că au ajuns cam trei sferturi din invitaţi! A, dar sunteţi însoţit, d-le inginer! Soţia?
Nu, fosta soţie se ferea de asemenea manifestări! D-na Maria este o prietenă bună, pe care am invitat-o să ne vadă „la lucru”…

-Sunteţi binevenită, d-na Maria! O să vă placă, sigur, şi veţi reveni pe la noi! îşi laudă colonelul acţiunea din ”colţul lui de rai”, cum denumea acest loc binecuvântat.
-Vă mulţumesc! O spuneţi cu atâta convingere încât sunt sigură că voi reveni! îi ţinu isonul şi Maria.
Intrarăm printre coloanele rotunde şi puternice ale acestei clădiri. Actorii principali ai serii, Ion Panaitescu şi Dan Petrovan mă întâmpină şi-mi spun că se va respecta regia mea. Doar Dan are o reţinere şi-mi comunică la ureche că despre el va mai vorbi cineva…Nu comentez, dar îl avertizez să nu fie prea mulţi şi să nu vorbească mult. Sala se plictiseşte repede.
Ajungându-se la ora fixată, şi nevrând eu s-o lungim prea tare, am anunţat că începem. Eu şi cei doi am urcat pe scenă, urmând ca vorbitorii să fie invitaţi pe rând. Nu înainte de a-i spune Mariei să ia un loc şi să asculte. Începe mica prezentare :

Stimaţi prieteni ai literaturii! Avem astăzi marea bucurie de a sărbători doi scriitori de frunte ai zonei noastre, pe domnii Ion Panaitescu şi Dan Petrovan. După cum ştim toţi, domniile lor au adus prestigiu culturii judeţului şi sunt bine cotaţi la nivel naţional. Consider că pentru activitatea lor de până acum, ambii având câte opt volume publicate, fiind şi membrii ai Uniunii Scriitorilor din România, prietenii noştri, care sunt mirii acestei seri, merită din plin felicitările şi aplauzele noastre! După aceste aplauze „furtunoase”, cum spunea cel mai mare dramaturg al neamului, permiteţi-mi să dau cuvântul primului dintre cei care au studiat cu seriozitate, cu creionul în mână, cărţile care sunt lansate astăzi: d-l Nicolae Zărnescu.

Vorbitorul comentează pe rând cărţile, una de poezie, a lui Panaitescu şi cealaltă de proză, a lui Dan Petrovan. Ţinând cont că am rugat încă de la început să se vorbească 5-7 minute pentru fiecare volum, Zărnescu s-a conformat şi a fost aplaudat pentru performanţa aceasta. Au mai urmat doi comentatori care au prezentat volumele. După aceştia, Petrovan îmi şopteşte încă un nume care-l va elogia, nu prezenta…Va fi scurt cum ai sugerat, mă asigură. Îi dau cuvântul bătrânului profesor Marin Leontescu, persoană cu prestigiu în domeniu. De obicei, acesta citea după o foaie, de data aceasta observ, cu surprindere şi bucurie, că n-o are. Leontescu, foarte educat şi chiar curtenitor uneori, se înclină teatral în faţa publicului şi duce mâna la piept. Am crezut că-i tot o formă de atragere a publicului…Să pui mâna pe inimă, e ceva, nu? Dar, din dreptul inimii, mâna se duce, observ cu îngrijorare, chiar spaimă, spre buzunar. O fi uitat foaia de hârtie acolo? Poate n-o găseşte…Într-adevăr, nu găseşte foaia, în schimb scoate ceva voluminos şi greu…Ce, cum? Este un caiet. Probabil are foaia scrisă acolo…Deschide caietul, dar nu ia nimic. Se apucă de citit prima pagină. O fi doar aceea…Ce se întâmplă? Trece de prima pagină, de a doua, de a treia…Nu cred că e scris tot caietul, dar de ce nu se opreşte? La a cincea pagină, Panaitescu a plecat de pe scenă. Am rămas eu cu Petrovan. Eu mă apropii încet, pe nesimţite, ca să văd câte pagini format A5 avea caietul. Constat cu stupoare că avea cel puţin 40. La a zecea pagină am rămas numai eu cu Leontescu pe scenă. Petrovan, deşi comentatorul citea despre volumul său de proză, a fugit în culise, şi de acolo cine ştie unde. Dar observ ceva şi mai grav: primele trei rânduri din sală se goliseră. Însă Leontescu

dăi şi dăi cu caietul! După alte cinci-şase pagini, în sală mai erau doar vreo zece persoane, probabil foşti elevi de-ai vorbitorului. Alarmat din cale afară, plec şi eu de pe scenă, ca să întorc oameni spre cultură. Mai erau mulţi care îşi exprimaseră dorinţa de a discuta cărţile, care, după opinia multora, erau chiar valoroase. Comentatorul nu dădea semne că s-a întâmplat ceva care-l priveşte. Pe la pagina 25, sala a rămas goală. Ba nu, mai era cineva, observ eu din culise. Cine era? A, da, era soţia lui Leontescu. Femeia îi făcea semne disperate să înceteze, dar bătrânul nu mai putea fi oprit. Acest om citise şi îşi notase totul şi ştia doar că trebuie să ne demonstreze faptul său de vitejie. N-a coborât de la tribună până când ultima filă a caietului n-a fost citită. Între timp, eu, Maria şi autorii mai recuperaserăm câţiva din cei care veniseră la un eveniment, care le făcea mare bucurie. După cum le spuseserăm autorilor, oamenii nu trebuie să fie torturaţi de nimeni, aici e, într-adevăr, un loc la care vii sau din care pleci, după cum îţi convine sau nu. Cine nu înţelege, va fi eliminat, alungat…Cu chiu ca vai, lumea speriată de lipsa de măsură a lui Leontescu, s-a adunat. Leontescu şi-a luat soţia şi a plecat, nu înainte de a-mi spune că ”nu toţi sunt genii să spună mult în puţin (multum in parvo) cum se laudă un prieten de-al matale! Dar ne descurcăm şi noi cum putem!” Nu-i dau atenţie individului, nu merită nimic, dar îl cert pe Dan pentru că nu i-a cerut acelui personaj să se limiteze strict la zece minute. „Vinovatul” se scuză şi promite că va fi mai atent la fanii săi. La masa de pe scenă şi în sală au revenit toţi cei care fuseseră la începutul „spectacolului”. Încerc să par vesel, deşi Leontescu îmi stricase toată bucuria că eram cu oameni pe care îi apreciam şi, mai

ales, pentru că eram cu Maria…Le spun spectatorilor cât mă bucur că „uraganul" comentariilor lungi şi fără nici un rost a dispărut. Aici nu venim să facem o critică în profunzime. Rolul nostru este doar de a atrage atenţia asupra volumelor apărute, de a îndruma pe cei tineri spre citit, a atrage pe cititor, în general. Aşa că, având experienţa nefericită de acum cinci minute, rog pe cine mai are ceva de spus despre cele două cărţi, să îndrăznească! Din sală, ridică mâna, ca la şcoală, Ivan Parascan. Îl invit la microfon şi când ajunge lângă mine îi arat ceasul. Îi întreb şi pe autori dacă Ivan era în program. Aceştia îmi spun că nu i-au sugerat luarea de cuvânt ştiind că bate apa în piuă. Chiar eu, când mi-am lansat o carte la Biblioteca Judeţeană, nu am cedat insistenţelor lui Ivan pe lângă directorul instituţiei respective de a-i da cuvântul. Pentru un fapt simplu: nu citea niciodată cărţile pe care dorea să le comenteze. Dar iată-l pe Ivan că începe. Nu mai am timp să-i iau microfonul:

-Stimaţilor ai mei colegi! Vă spun din start că n-am citit cărţile în discuţie, dar, sigur, am ceva de spus pentru că pe autori îi cunosc de o viaţă, le-am citit celelalte cărţi şi nu cred să-şi fi schimbat în totalitate stilul. Şi apoi, sunt persoane foarte talentate, cum, de altfel, sunt toate cele din această sală (face semn doar la cei de pe scenă). Ion Panaitescu are o poezie recunoscută în ţară, iar Dan Petrovan o proză de acelaşi calibru. Nu degeaba sunt ei printre puţinii (vreo opt) membri ai Uniunii în acest judeţ. Efervescenţa culturală a judeţului nostru e recunoscută şi prin cele câteva reviste literare de prestigiu naţional. Eu, în ultimul volum pe care l-am scris, am expus pe larg ideile culturale ale

Europei….Cred că toate cărţile mele…(mă duc spre el şi-i spun că vorbim despre alte cărţi şi nu despre ale lui)...
-Da, promit d-le Georgescu, să citesc data viitoare, când voi mai dori să comentez, toate cărţile colegilor care…
Eu le fac semn celor din sală să bată din palme. Aşa fac şi insul care voia doar să se audă vorbind, eventual să fie dat la televizor, tace şi pleacă supărat pe mine.

Le amintesc tuturor celor care au ceva de spus, s-o facă doar dacă au citit cărţile, altfel ne aflăm ca la o înmormântare la care vreun „mititel", în loc să vorbească despre nefericitul din sicriu, începe să-şi povestească propria viaţă, chiar cu momente hazlii, spre groaza celor care veniseră să-şi plângă ruda sau prietenul.
Între timp, se apropie de mine şi un personaj mai nou prin judeţ, dar care se ocupa, după un program dur la un ziar de partid, şi de critică. Era Gelu Donose, care mă roagă să-l las şi pe el să vorbească. Petrovan, mândru că mai are un fan, îmi spune să-i dau cuvântul. După câteva cuvinte cu caracter general şi după afirmaţia că unii scriu pentru că au talent, iar alţii pentru că au doar voinţă, după 5-6 minute de enervare extremă şi după ce-şi înfige ochii în grindă şi faţa i se descompune de răutate prea mult ţinută în frâu, Donose începe să demoleze fiecare pagină a bietului Petrovan. Demolatul vine spre mine şi mă roagă să fac vreun gest salvator, să întrerup într-un fel mascarada. Îi spun că aşa sunt fanii, distrug obiectul admirat. Să şi-l oprească singur pentru că l-a acceptat să vină pe scenă. Eram destul de supărat, mai ales că şi eu studiasem volumele şi aş fi vrut să comentez mai profund pentru că şi autorii, dar şi cărţile meritau. Aşa că Petrovan, văzând că nu-l scap de „critic", s-a dus lângă

acesta şi l-a apostrofat că e prea multă documentare pentru o biată carte de proză. Să-şi păstreze energia şi pentru cărţile altor scriitori ai judeţului. Dar „criticul", ca şi cum ar fi fost în transă, nu aude…Dan Petrovan se duce lângă el şi-i mulţumeşte…Donose tot nu aude. Atunci, cu toată jena, Petrovan îl ia de mână şi traversează cu el scena până la mica scăriţă de coborâre în sală. Ca un copil, vajnicul comentator se lasă expulzat din peisajul acesta pe care-l „iubea" aşa cum înţelegea el. Nu ştiu dacă acest personaj nu ura omul, oricare ar fi fost, dintr-un principiu personal greu de definit. Chiar îl întreb pe Dan de ce boală suferă individul. Cu ce l-a supărat de a dorit să demonstreze că volumul comentat este o porcărie şi nu o carte?

La care Dan Petrovan răspunde că toată viaţa l-a ajutat pe acest om: i-a dat de mâncare când fosta soţie îl lăsa zile întregi fără nimic gătit, i-a mai dat din hainele lui,

l-a ajutat să intre în învăţământ. Mai mult, la comemorarea unui mare director de revistă din perioada ceauşistă, când Dan Petrovan i-a adus laudele bine meritate de acel om, Gelu Donose, pe care Dinu Petrache, şeful revistei, l-a sprijinit ca pe un frate, l-a acuzat pe comemorat că a făcut apologia sistemului comunist. Ei, bine, Gelu Donose a atacat fără nici o ruşine sau regret, în presa vremii, pe acela care n-a spus „sărut mâna" vechilor culturnici, pe binefăcătorul său, Dinu Petrache. La fel şi pe Dan Petrovan, oameni care-i ştiau toate păcatele, pe cei care i-au fost alături mai ales la greu. Exact ca ţiganul care, odată ajuns domnitor, se gândeşte pe cine trebuie să omoare prima dată: pe tată, pentru a nu se şti din ce neam se trage. Toate acestea mi-au fost spuse de către Petrovan dintr-o suflare. Au urmat

la comentarii Candid Ponea şi încă 3-4 cititori avizaţi. Marea sărbătoare a cărţii a fost umbrită de Leontescu (mai ales de el), Parascan şi Donose. Practic, strălucirea manifestării pălise din cauza unor persoane rele, invidioase, ranchiunoase, fără tact, cu suflete mizerabile…Ce-or fi urmărit? Să diminueze bucuria autorilor? Da, asta au reuşit cu vârf şi îndesat…Dar nici persoanelor din sală nu le-a fost uşor să urmărească acest spectacol penibil şi fără sens! Unii n-au mai stat, ca de obicei, la partea a doua, când aveau şansa de a primi un autograf de la scriitori, când puteai cunoaşte de aproape scriitorii, cu bunele şi cu relele lor. Sunt şi ei oameni, nu? Homo sum, nihil humani alienum puto… Maria, care a fost martorul acestei seri îngrozitoare, îmi face semne şi-mi arată ceasul. Are dreptate, mai sunt treizeci de minute până la tren. Închei acest spectacol interesant, dar şi atât de plin de neprevăzut, mulţumind „stimaţilor iubitori ai literaturii". Îmi cer scuze de la cei doi autori, care au trecut în această seară printr-un fel de purgatoriu, care a adus o experienţă deosebită atât pentru scriitori cât şi pentru spectatori. De fapt, niciodată nu s-au mai întâmplat asemenea nerespectări ale unor legi nescrise ale spectacolului. Le promit autorilor c-o duc pe doamna la gară şi voi reveni. Ei mă vor aştepta oricum, îmi promit. Mai ales, insistă autorii, că avem o mare vină faţă de tine: n-am respectat regia ta şi a fost scandalos. Petrovan chiar repetă: „Domnilor, sunt om bătrân, dar indivizi şi atitudini ca în această seară nenorocită, n-am întâlnit niciodată!"

Sunt lângă Maria şi o rog şi eu, cum au făcut-o autorii, să nu se supere că am lăsat-o singură în această junglă,

că s-a plictisit de moarte şi că a ascultat toate bazaconiile.
-Dar n-au fost bazaconii de loc. Lansările au ieşit bine chiar şi cu intervenţiile nefericite ale celor trei… orfeline, care nu ar fi avut ce căuta pe scenă, poate nici în sală! Nu că n-ar fi zis şi lucruri interesante….Dar la unii s-a văzut micimea sufletului sau ascunzişurile gândului…
Leontescu n-a avut măsură, în rest a analizat bine cartea…Dacă am avea toţi măsură, ce multe s-ar schimba pe lumea aceasta! La ultimul vorbitor a ieşit în evidenţă mai ales lipsa de tact şi răutatea. Am auzit prin sală că a scris urât şi neadevărat despre această carte chiar şi pe coperta unei reviste.
Mai bine ai fi vorbit şi tu, Maria! Sigur, ai fi spus lucruri interesante!
-O lăsăm pe data viitoare. Toată viaţa mi-a plăcut literatura. Ce păcat că n-am avut un îndrumător ca tine, care să mă fi îndemnat la scris!
Nu-i timpul pierdut, o încurajez eu. Dar iată şi gara, care îmi provoacă sentimente atât deloc plăcute, ciudate chiar. Despărţiri, aşteptări…De obicei, o evit.
-Dar e atât de necesară! Oricum, pentru mine, această zi a fost o zi atât de plină! Te-am cunoscut mai întâi pe tine, în mediul tău preferat, celălalt mediu, al politicienilor, nu cred că-i atât de interesant. Nici n-aş dori să-l cunosc. Dacă mă inviţi când mai ai astfel de manifestări, voi veni! Deşi, nu ştii ce va fi mâine sau poimâine în vieţile noastre! Atâtea surprize pot apărea! S-o luăm aşa cum este! Să ne bucurăm cu ce ne-a mai rămas din ea! Să ne bucurăm de clipa de faţă! Ne putem vedea şi venind tu la ţară! Ai şi o motivaţie oficială: vii

la rude. Pentru mine, e greu să găsesc sau să pronunţ motivaţia venirii la Focşani! Rolul ingrat al femeilor. Ele n-au voie să propună, să-şi dea gândul pe faţă, nu trebuie să se afişeze cu cineva sau cu ceva care ar putea şoca opinia publică….Ele trebuie doar să aştepte. Pe cine, cum, de ce, nu se ţine cont!
Sunt întru totul de acord cu situaţia ingrată a femeii! mă apropii eu mai mult de Maria. Aş vrea chiar s-o mângâi pentru a-i demonstra că o cred, că o admir…Mă abţin şi îi spun doar că-mi face permanent surprize plăcute prin felul ei deschis de a aborda unele probleme spinoase ale femeilor. Recunosc, deşi nu mi-a cerut destăinuiri, că pentru mine, venirea ei la chemarea mea a însemnat uitarea, cel puţin pe moment, a marilor dezamăgiri, a marilor dureri înăbuşite….Îi mulţumesc pentru efortul ei. Chiar îi sunt foarte recunoscător…
-Cum să-mi fii recunoscător? Dar n-am făcut nici un efort, nu mi-a fost greu, am venit de plăcere. O mică excursie de care n-am mai avut parte de mult timp. Cam de când eram studentă….Uite că vine şi trenul…La revedere!
Dacă ar fi după mine, te-aş săruta, dar îmi închipui că te cunoaşte multă lume şi te fereşti….Aşa că dă-mi voie să îţi sărut mâna şi să-ţi spun că de-abia aştept viitoarea întâlnire.
Maria s-a urcat în tren, iese la geam şi, fără să-i pese c-o pot vedea consăteni sau cunoştinţe, îmi face din mână. Îi răspund la fel în timp ce mă gândesc dacă o s-o mai văd.
Îndreptându-mă spre maşină, aveam dubii în privinţa Mariei, ştiind că unele femei nu te iartă dacă ai fost prea fin cu ele. Unele iubesc bărbaţii taur, cei obraznici, pe cei care, atunci când te-au adus în casa lor, te violează,

pur şi simplu. Cei cu maniere şi cu bun simţ, au întotdeauna de pierdut. Voi vedea ce fel de om este Maria, din convorbirile viitoare. Din câte a citit-o, ea este altfel. Dar, vorba ei, cine ştie ce ne mai oferă viaţa!
Am revenit, între timp, la Casa Armatei. Colonelul în rezervă Eugen Ghiorghiu, directorul şi sufletul acestui adevărat locaş de cultură, mă întâmpină, din nou, cu mare căldură: „Haideţi, d-le inginer! Parcă lipsea ceva din anturajul scriitorilor: un inginer-scriitor, un om cu picioarele pe pământ…Că dacă ar fi lăsat domnii Panaitescu şi Petrovan totul pe seama dv., aşa cum aţi stabilit de la început, în privinţa celor care vor vorbi, ieşea manifestarea mult mai bine…Nu ar fi luat cuvântul şi acei indivizi care ne-au întristat prin prestaţia lor, prin boala, prin răutatea lor…”

Mie mi se pare că această acţiune va avea, în timp, un efect mult mai benefic decât dacă ar fi mers totul ca la carte, îl fac eu curios pe colonelul artist. Toţi cei prezenţi au constatat pe proprii nervi şi timp că oamenii trebuie să fie, în primul rând, oameni şi după aceea poeţi, prozatori şi critici. S–a dovedit, cum ne spune latinul de câteva mii de ani, că „Est modus in rebus”! Şi că orice s-ar întâmpla pe lumea aceasta, trebuie să avem o măsură în toate. Marii noştri bărbaţi au ştiut asta. Şi când afirm aşa ceva, mă refer în primul rând la Ionel Brătianu. Acesta, fiind într-o râcă permanentă cu Iorga, a fost întrebat de savantul ranchiunos, care se referea la meseria lui Brătianu: „Ce-aş putea eu învăţa de la un inginer, d-le prim ministru”? Brătianu, inginer şi mare politician, a răspuns doar atât: „Măsura, d-le Iorga, măsura”! Sigur că a fost aplaudat şi Iorga a înghiţit gălușca, mai spun eu.

-Excelent, excelent, d-le Georgescu! Asta am vrut să vă spun şi eu adineaori! Trebuie omul potrivit la locul potrivit! Dar cu o condiţie: să se ţină cont de el.
Când am intrat în sală, „mirii" serii, cum i-am numit eu, au început ironiile, care nu erau neapărat răutăcioase: „Ia uite cine vine? strigă Panaitescu. Credeam că te-am pierdut, Nelule! Ce însemnăm noi pentru tine, în comparaţie cu doamna aceea frumoasă, delicată? Unde ai descoperit-o?" Dan Petrovan, şi el cu chef de vorbă, are o curiozitate: „Dar n-am mai văzut-o pe această doamnă aşa distinsă pe aici? Mi-au plăcut foarte mult eleganţa şi distincţia ei! Eşti un mare hoţoman, după ce ai divorţat! Şi mă tot mir şi eu ca prostul: de ce, când văd o femeie deosebită, de care m-aş putea îndrăgosti, se întâmplă să fie ori soţia vreunui prieten, ori amanta vreunui divorţat? Ce avantaje aveţi voi, divorţaţii! Aş divorţa şi eu, dar, deocamdată, nevastă-mea îmi scrie cărţile, aşa că o mai păstrez! Ştiţi, bănuiesc, despre astfel de afirmaţii ale duşmanilor mei, nu?" glumeşte, ca şi în alte ocazii, Petrovan.
Mă simt obligat să mă explic, mai ales că am auzit atâtea cuvinte de laudă la adresa Mariei. Da, dragii mei, Maria este, cum bine aţi observat, o persoană discretă, care a avut neşansa de a-i muri soţul acum câţiva ani. Dacă, din întâmplare, n-aş fi trecut prin satul ei, în care am rude, această femeie ar fi rămas într-un doliu permanent. Nu numai doliu în vestimentaţie, ci şi în sufletul ei distrus. Eu am lămurit-o să înceapă să trăiască, în primul rând venind la evenimente ca o lansare, ca un concert etc. Are un băiat de 15 ani şi…
N-am apucat să termin propoziţia cu băiatul că Vasile Slavu, poet, mă întrerupe aproape brutal:

-Nelule, să nu cumva să te însori, dacă are copil! Eu am fost mai mult decât un tată pentru băiatul nevesti-mi de-a doua, l-am ajutat să facă o şcoală bună, i-am plătit eu, personal, mai mult de jumătate din şcolarizare, din meditaţiile pe care le făceam, ca să aibă o meserie bănoasă şi plăcută. După ce s-a însurat, i-am adus acasă, cu maşina mea, de la aeroporturile din Bacău, Bucureşti şi Iaşi, pe ploaie, pe vânt, pe geruri cumplite, pe caniculă, o dată sau de două ori pe an. Chiar şi când eram anchilozat. Şi asta cam vreo 12-13 ani, deci peste cincisprezece mii de kilometri. Iar când veneau în ţară, le dădeam şi maşina mea pe timp de o lună, chiar dacă eu aveam operaţie la un picior şi nu prea puteam să merg… Ştii cum m-au primit în Germania, unde lucrează acum? El m-a lăsat într-o gară vreo trei ore, într-un ger cumplit, deşi era acasă, în pat, lângă nevastă-sa, iar distanţa de parcurs ar fi fost de câţiva kilometri, şapte sau zece minute. L-am sunat din jumătate în jumătate de oră, poate ajunge mai repede. După vreo două ore, am vrut să plec la un hotel, dar m-am gândit doar la sufletul generos al soţiei şi m-am făcut că nu observ. Cu o mare durere în suflet... M-aş bucura, culmea, să nu fi fost răutate, ci doar o delăsare a tinereţii. L-am iertat, dar nu pot să uit. Ca şi cum n-ar fi fost de ajuns, nora mea a avut altă „iniţiativă": m-a lăsat într-o staţie de autobuz din afara Kolnului, unde am fost la un prieten, cam vreo şase ore. Norocul meu că, într-un final, după ce l-am aşteptat mai mult de jumătate de zi, a venit şi autobuzul. Cum a

motivat nora, pe care am ajutat-o în atâtea şi atâtea ocazii, şi pe care am sunat-o de cel puţin zece ori ca să vină să mă salveze? Că era la serviciu. De menţionat că era patroană şi ar fi putut pleca oricând, pentru 15-20 de minute, fără să ceară voie cuiva, doar, cine ştie?, soţului. Drumul ei, i-am explicat, ar fi durat cam cât s-ar fi dus la toaletă. De menţionat că pe parcursul a 12-13 ani, aceşti copii n-au avut părinţi: eu am fost singurul care am alergat cu ei, după ei sau pentru ei. Aşa că ai grijă, omule!

-Eu cunosc o familie, care are copii făcuţi şi crescuţi de părinţii lor buni. Ei, bine, aceşti copii, care sunt cu servicii bine plătite, deci întorc banii cu lopata, vin pe capul părinţilor, care au pensii mizerabile, doar în jurul datei de 13-15, când acei amărâţi primesc de la stat puţinii lor bani. Fără să aducă vreodată ceva. După consumarea întregii pensii a părinţilor, în două-trei zile, indivizii pleacă dar nu înainte de a cere, la pachet, şi mâncare pentru 4-5 zile. Să aibă şi acasă, la Braşov, unde locuiesc în vile foarte scumpe. Deci, iată, e posibil să ai probleme şi cu proprii copii, ce să mai vorbim de cei vitregi! se lamentează profesorul Vasilache, un comentator calificat al scriitorilor din Vrancea. Toţi am înţeles că, de fapt, el îşi povestea propria dramă. Ca părinţi, erau exemplari, copiii însă n-aveau nici milă şi nici respect pentru cei care le-au dat viaţă. Dragoste? Nici atât!

-Domnule, nu vreau să te sperii, intervine, cu mâna ridicată, ca la şcoală, Vasile Stoian, mare admirator şi comentator de poezie, dar şi eu am un caz asemănător. Am avut proasta inspiraţie să mă duc la fata soţiei, în Belgia, cu prilejul împlinirii a cinci ani de la căsătorie. Am suportat un frig îngrozitor, nu vroiau să dea drumul la centrală, ca să nu consume, pe mine m-au apucat frigurile. Ca să nu stau în frig în casa lor, eu plecam de pe la opt în oraş, de unde mă întorceam pe la orele 15-16. În schimb, când veneau la mine, consumam căruţe de lemne, iarna, şi aer condiţionat de milioane, vara. Eu, ca pensionar, nu făceam economie, eu doream să se simtă toată lumea bine. Şi iată ce-au înţeles aceşti copii din gesturile mele de bun simţ, din bunătatea mea?

-Eu am nişte vecini, căsătoriţi de vreo zece ani, care au copii în Italia, de fapt sunt copiii din prima căsătorie ai doamnei Caranfil, el având copiii în ţară. Ei, nu vă închipuiţi câte cadouri trimit sau aduc aceştia când vin la casa mamei, care-i măritată acum cu domnul respectiv! Când se adună toţi copiii acestor două familii, chefurile se ţin lanţ, fiind totul într-o armonie perfectă. Deci, se poate şi aşa! Totul depinde numai de gena copilului! remarcă Mariana Vârlan.

- N-o să mă credeţi, dar eu am copiii în ţară: baiatul e la Suceava, fata la Ploieşti. Sunt copii făcuţi cu soţiacu care m-am căsătorit şi locuiesc de treizeci de ani. Simţind eu că-i cam deranjez (deşi trec din an în Paşte pe la ei), când am treburi prin oraşele respective, nu mai ajung şi

pe la casele lor. Cu durere în suflet, bineînţeles. Depinde, desigur, şi cu cine s-au căsătorit. Îi las în pace. Poate vor veni la înmormântare. Uneori mă îndoiesc şi de această posibilitate. Copii lor văd şi o să le facă la fel! încheie poetul Scărlătescu.

Domnilor, îi opresc eu, staţi liniştiţi! Deocamdată, nici nu se pune problema de o relaţie serioasă! Deşi Maria mi-e dragă…

-Eu cred că-i foarte bună la pat! consideră necesar Teo Pătraşcu să-şi dea cu părerea.

Îi lămuresc doar că sunt la începutul relaţiei şi o respect prea mult pe această femeie, ca să insist într-o chestiune atât de intimă, delicată….

-O s-o pierzi, îţi spun cu siguranţă, dacă ai fost singur cu ea şi n-ai fructificat ocazia! insistă Teo Pătraşcu. Odată îţi râd în nas, aceste femei, spunându-ţi direct: „tu s-o protejezi pe mă-ta, nu pe mine, măi acesta”!

Ei, dragă Teo, nu cred că-i bine să generalizăm! mă simt obligat să-i explic. Sunt şi femeile diferite…Nu le putem băga pe toate în aceeaşi oală…Maria este o femeie specială. E o mare cititoare de poezie şi de literatura în general, iar băiatul este foarte educat şi, după câte mi-a povestit ea, mult mai matur decât vârsta lui. Eu sper doar să fie bine, deşi nu s-a discutat despre viitor.

Marin Jaravete, un fervent participant la cenaclurile oraşului şi un fin prozator, având aproape 80 de ani, mă avertizează prietenește: „D-le Georgescu, e bine să ţii matale hăţurile căruţei la care te înhami…Trebuie stabilit

totul în termeni clari, de la început: ce aduce fiecare în căsnicie, care-s pretenţiile ambelor părţi, cine are drept să se amestece în treburile noii familii, ce drepturi şi ce obligaţii au copiii, de cine ascultă aceştia, câtă independenţă mai pot avea odraslele în relaţia cu părintele vitreg? Mama să judece raţional când anumite restricţii ale tatălui vitreg vor nemulţumi băiatul, să nu existe ordine sau sfaturi care se bat cap în cap în ce priveşte copilul…Ei, multe sunt, dar să nu stric această seară frumoasă! Tare ar fi bine să rămâneţi doar AMANŢI! Subliniez acest lucru…

Aveţi absolut toţi dreptate! le spun. Mă uit în jur şi văd mulţi indivizi fără nici o legătură cu literatura. Sunt fomiştii de profesie, oameni care ne însoţesc peste tot, când este vorba ca o lansare să fie urmată de o friptură sau un pahar de vin. Fără a fi vreodată invitaţi. Am încercat să-i alung de câteva ori, dar, într-un final, mi-a fost milă de ei, mai ales că erau atenţi şi-cu unii- puteam să am chiar un schimb de păreri.

Îl văd pe Parascan că se îndreaptă direct spre mine şi mă apostrofează de departe :"D-le Georgescu, am observat că nu prea mă agreaţi, deşi eu v-am purtat respectul cuvenit unui om cu trei cărţi tipărite, care s-au bucurat de o critică favorabilă, şi a unei persoane care e membru al Uniunii Scriitorilor din România".

D-le Parascan, şi eu vă respect cărţile, dar mi se pare cel puţin un gest de impoliteţe să vii la o lansare şi să comentezi o carte necitită! Plus că vă puneţi într-o situaţie penibilă…

-Vă mulţumesc pentru că vă îngrijiţi de reputaţia mea, dar cred că pot să mă apăr singur de ridicol. Ceva din

mine mă împinge să vorbesc despre orice şi despre oricine….O fi vreo boală? Dar, oricum, simt că am capacitatea să improvizez şi merg, ca să zic aşa, pe mâna instinctului..

D-le Parascan, această improvizaţie merge în faţa unor inşi care n-au auzit de cărţi, de scriitori, vulgul cel mai ordinar, dacă putem spune astfel. Dar în sală nu erau spectatori de această speţă.

În timp ce aveam discuţia cu insul care improviza pe orice temă, în stânga sălii, celebrul duet, format din Ion Panaitescu şi Dan Petrovan, a început să cânte o romanţă, iar în jur acompaniau încă vreo zece persoane. Lumea, eliberată de strigoii serii, marii critici şi comentatorii fără jenă, se simţea foarte bine. Narcis Potoroacă, poet, agitat şi vorbăreţ ca întotdeauna, nu-şi găsea interlocutor….Ne-a observat, pe mine şi pe Parascan, în discuţia aprinsă, care putea da repede în scandal, şi se îndreaptă cu paşi siguri spre noi. Fără să-şi ceară scuze, ne întrerupe: „Aţi văzut, domnilor, că n-a venit nici o autoritate locală? Aici este un eveniment cultural de proporţii…Unde-i primarul, prefectul, vreun subprefect? Sau măcar inspectorul de Limba şi literatura română? Numai politica de la colţul gardului în acest judeţ ! Oare au dreptate scriitorii din ţară, care ne caracterizează drept comunişti pe toţi cei de pe aici? Nici nu ştiu dacă m-ar interesa culoarea politică…Să văd apropierea de popor, de cultură, de oameni şi atât! Dar nu văd vreun interes în afară de propriul buzunar al politicienilor! Unde vor ajunge cultura şi ştiinţa românească, dacă pe aceşti şefi de la judeţ şi de la conducerea ţării nu-i văd la astfel de manifestări, nu acordă vreun ajutor celor care scriu…Eu plătesc din

pensie revistele pe care le cumpăr, fac împrumut la bancă pentru a-mi edita vreo carte, iar ăştia cheltuiesc milioane de euro pentru băile lor de mulţime, pentru revelioane populare, pentru…Cine-i va acuza pe aceşti tartori de la judeţ sau de la Bucureşti? Deocamdată eu şi Lungeanu de la Cultură….În rest o tăcere complice…Statul ar trebui să fie Mecena şi, sub astfel de conducători, a devenit groparul artiştilor şi artelor".

-Mare dreptate aveţi, d-le Narcis! îl susţine Candid Ponea. Trăim în „Ţara Miticilor", în ţara lui „merge şi aşa", în care „ce poţi face azi, lasă pe mâine". Nonvaloarea a ajuns în vârful piramidei politice şi nu ştim spre ce ne duce. Spre dezastru, că altceva nu e posibil! Dezastrul nostru şi îmbogăţirea lor. Nesimţirea s-a lăţit îngrijorător de mult, iar invidia, egoismul, dorinţa de parvenire cu orice preţ atacă rădăcina binelui naţional.

Uitaţi-vă în literatură, în critică! Chiar acest Gelu Donose…Ce a înţeles el că e critica? Un măturoi cu care să loveşti în toţi cei care creează? O feudă personală? Nu degeaba se spune că această rasă a criticilor este una parazitară! Ce-ar fi ei fără opera noastră? Ca să fii critic mare de poezie, spre exemplu, trebuie să fii fost şi un creator egal ca mărime cu cel căruia îi faci analiza cărţilor.

-Domnilor, vă rog puţintică atenţie! se ridică Emil Giosu, poet recunoscut al judeţului, cu un pahar în mână. Domnilor, ştim că în totalitarism stăpânul avea biciul. Am trăit, din păcate, toţi cei prezenţi aici, efectele acestui bici. Dar atunci ni se scoteau cărţi pe gratis…Astăzi? Cât chin până îţi vezi cartea tipărită! Deci, n-am scăpat de stăpân! Numai că acum e…banul.

Acest capitalism l-am dorit? E nevoie întotdeauna de un stăpân?
-Bine ziceţi, d-le Giosu! îl întrerupe Costică Mardare. Mehedinţi, idolul meu, afirma că munca la noi a fost permanent hulită şi de aceea ţăranul, muncitorul nu s-au bucurat niciodată de roadele ei. „Poporul român a fost stricat de boieri şi mănăstiri pentru că numai aceştia au avut nevoie de robi". Da, savantul a studiat în profunzime fenomenul şi de aceea a mai spus că acolo unde munca a fost ridicată la rang de iubire, doar acolo este raiul pe pământ. Chiar şi Rădulescu-Motru ne spunea că „Un om este atâta realitate câtă este în el energia de muncă". Atunci de ce avem atâţia paraziţi care îngroaşă cozile de primire a ajutorului social?
E doar o găselniţă a politicienilor pentru a atrage cât mai mulţi votanţi la alegeri, adaug eu.
-Dar unde-i ţara văzută sau gândită de Mehedinţi? întreabă Benone Hanganu.. Suntem noi în ea? Eu văd că trăim într-o perioadă subombilicală a culturii…Ce vedem pe ecranele televizoarelor, ce vedem în ziarele vreunui patron incult? O negare perpetuă a valorilor noastre, iar Eminescu sau Mioriţa, stâlpii de bază ai creaţiei româneşti, sunt puşi la colţ de inşi care posedă cu mândrie insigna de paupertate intelectuală în piept….
-Domnilor, atrage atenţia, supărat, Petrovan, dar noi cântam şi credeam că toată lumea a uitat pentru o clipă de cele rele. Pentru că, dacă nu ştiţi, vă spun eu: omul are altă mimică şi alt suflet când cântă sau este la un concert cu muzică de care-i place…Sunt sigur că fără muzică, viaţa n-ar mai avea sens, dacă n-ar fi o simplă eroare. Iar pe marele poet Heine nu l-a contestat nimeni când a afirmat că muzica este ultimul cuvânt al artei, aşa

cum şi moartea este ultimul cuvânt sau ultima privire a vieţii. Clar că doar muzica poate să ajungă literatura inimii şi tot ea suplineşte dorinţa din totdeauna a omului de a zbura. După mine, şi majoritatea trebuie să fie de acord cu asta, dacă am face o ierarhie în rândul artelor, aş pune pe primul loc muzica. Nimic nu te duce mai aproape de catharsis decât acordul unei viori sau o melodie care-ţi cuprinde atât sufletul cât şi mintea. Un mister, poate cel mai mare al lumii. Din această cauză consider că, dintre toţi artiştii pământului, compozitorii sunt în legătură directă cu Dumnezeu…

- Bravo! Bravo! Bravo! explodă Năstase Bordea, scriitor, compozitor şi solist. Aţi spus-o atât de convingător încât, dacă ar fi ascultat şi politicienii, i-aţi fi convins şi pe ei! Ar trebui s-o spunem mult mai des şi în orice ocazie. Doar astfel statul şi-ar îndeplini menirea: să devină un Mecena. Iar intelectualii ar fi ajutaţi în tot ceea ce întreprind, artisticeşte vorbind.

Dar, stimaţii mei, aţi putea să-mi explicaţi ce-i intelectualul, după dv.? Că după conducători, am văzut ce înseamnă: nimic! pun eu o întrebare care mă frământa. Şi adaug: întreb pentru că văd în jurul meu numai intelectuali de calibru.

-Dacă tot avem aici, în faţa unui pahar cu vin, un colocviu despre chestiuni care ne dor, aş spune eu cum văd intelectualul, care este o fiinţă de mare complexitate. O spun în calitate de inginer şi creator de frumos…, continuă tema inginerul-scriitor Emilian Popescu. Deşi, pe vremea lui nea Ceaşcă, clasele sociale erau împărţite destul de ciudat. În primul rând el spunea :" inginerii şi intelectualii". Ceea ce era un nonsens. După umila mea părere, intelectualul presupune o delicateţe, fineţe şi o

profundă sensibilitate a sufletului…Dar, în acelaşi timp, poate să aibă şi un spirit geometric, spirit care nu permite decât raţionamente precise, clare, fixe. Vizionarismul şi raţiunea? Aici e misterul…Cum se corelează ele? După cum afirma Pascal, când vorbim de creaţie, vizionarismul aparţine intuiţiei, care dă o deschidere infinită a intelectului. Apoi, raţiunea vine să identifice deschiderile viziunii…Din păcate, după cum ştim că s-a întâmplat în evenimentele trecute dar şi cele recente, intelectualul este ţapul ispăşitor al istoriei, victima ideală.

Încerc să opresc peroraţia lui Popescu, spunându-i că aceste teorii se lansează adesea…Dar ce se întâmplă în artă cu intelectualul, cu intelectul, cu vizionarismul?

-În artă, fără viziune nu poţi avea creaţia. Raţiunea are doar un rol practic, concret, de organizare, continuă Popescu. Dar nimeni nu mai vorbeşte astăzi de spirit polivalent…Unde mai găsim un Omar Khayyam, Diderot, Cantemir, Ion Barbu şi atâţia alţii?

-Domnule, dar trăim în altă epocă! se ridică puţin supărat Denis Marcu, fost ziarist şi scriitor de perspectivă. Ştiinţa a evoluat şi nimeni nu mai poate fi enciclopedist. Îţi iei o părticică dintr-un domeniu şi studiezi numai acel loc strâmt. Eşti doctor în istorie, dar te ocupi numai de Evul Mediu, de Comunism…În rest, nu poţi răspunde nici la întrebările simple ale unui copil. Ce fel de istoric eşti? Şi apoi, cum explica un mare geniu, nu mai ştiu cum îl chema, „genialitatea are limite, prostia nu are acest handicap”. Mai este o chestiune care văd că a prins foarte bine la unii. Celebra expresie a „poeţilor de curte”. Un Păunescu, un Vadim, un Eugen Barbu etc. Aceştia au fost anulaţi ca scriitori, ca oameni, deşi, mai ales pe

Barbu şi pe Adrian Păunescu, i-am perceput - şi nu numai eu - ca scriitori şi ziarişti de mare talent. De menţionat : nu ca oameni i-am admirat, ci ca artişti. Dar Haydn sau Beethoven n-au fost compozitori de curte? Velasquez, pictor de curte, Shakespeare-la fel, Villon, un tâlhar…Cine-şi aminteşte astăzi că Shakespeare pupa mâna lordului care-l plătea, că Villon fura şi omora? Ce a rămas? Doar opera, singura care contează.

-Bine le mai zice scriitorul acela! Şi astăzi, ca şi înainte, proşti au fost, proşti sunt încă! Culmea, în epoca internetului, proştii sunt mai numeroşi decât oricând. Ei domină lumea pentru că sunt uniţi. Dacă unul a prins o funcţie înaltă într-un minister, nu se lasă până nu îşi aduce toţi semenii, umplând ministerul cu proşti. Nimeni altul, diferit de ei, nu mai încape. Din acel moment devin periculoşi şi trebuie anihilaţi, pentru că vor dori să schimbe lumea după chipul şi asemănarea lor…, revine cu o idee Popescu..

-Sigur, în ultimul timp, n-aţi mai auzit nimic despre Patriotism! Apropo de vremurile prin care trecem! subliniază Nicolae Florescu, de curând pensionat din armată cu grad de colonel. Un cititor de elită şi un admirator declarat al câtorva scriitori, printre care eram şi eu. Subiectul ar părea nepotrivit în acest mediu, dacă n-ar fi atât de grav, continuă el. Nici în creaţiile dv., d-le Georgescu, nu mai observ această temă şi mă doare…

-Cum să nu abordăm această mare şi profundă temă? se înfierbântă Ponea, care circula de la un grup la altul pentru a îmbia petrecăreţii la discuţii interesante. Dar Herder spunea atât de clar că patria nu-i neapărat o ţară, ci este limba în care ne-am născut. Prin urmare, noi scriem în limba în care ne-am născut. Concluzia?

Suntem patrioţi! Şi aici găsim nuanţe: unii adoptă o crispare tip Nietzsche, iar alţii o seninătate ca a lui Goethe. Ţinând cont de condiţiile vieţii şi creaţiei noastre, scriitorul tinde mai mult spre crispare, din câte văd…Mai ales acum, când am scăpat de realismul socialist, care ne obliga să avem o atitudine „demnă" în faţa vicisitudinilor vremurilor, un fel de păşunism care, în condiţiile grele ale vieţii ţărănimii dinainte de 1900, dar şi a celei interbelice, propaga ideea că ţăranii zburdau pe la sate, când, de fapt, ei erau la nivel de secol XVIII, neavând, bieţii de ei, hrană, îmbrăcăminte, case, şcoli…Asistenţă sanitară nici atât…Eminescu, atunci când se referea la unele din cele discutate aici, afirma sec: "Mi-e ruşine că sunt român, un român de paradă, un român care crede că şi-a însuşit monopolul Patriotismului"! Acum, dacă aminteşti într-o discuţie despre noţiunea de patriotism, eşti etichetat pe loc drept mare comunist. Este, la noi, o tentaţie îngrozitoare de a dezgoli urâţenia naţională cum rar vezi la vreun alt popor.

-Şi totuşi, insistă Constanţa Cornescu, farmacista-poetă, eu cred că mai rău ca în comunism n-a putut fi vreodată. Iată, un geniu al perioadei interbelice, Iorga, pleda pentru cultura acestei ţări de la nivelul cel mai înalt pe care-l reprezenta… Chiar dacă a făcut şi greşeli, ca ministru. De altfel, n-aş dori ca oamenii de cultură să intre în politică. Odată intrat, nu mai rămâne nimic din cel care a fost. Coboară atât de jos din punct de vedere intelectual, cultural! Devine unul dintre aceia în mijlocul cărora activează. Ajunge, să-mi fie iertată îndrăzneala, un simplu manelist…Dar să nu uităm ce afirma, probabil înainte de intrarea în politică: o ţară ca a noastră (poate şi

ca altele) „ are nevoie întotdeauna de Linişte şi Cultură. Linişte pentru a avea Cultură şi Cultură pentru a avea Linişte”

-Extraordinar aţi spus, doamnă! se repede spre femeie şi îi sărută mâna veşnicul panglicar şi cuceritor, deşi acum avea peste 60 de ani, Adrian Timaru, creator de povestiri fantastice. Avem noi liniştea necesară, noi, cei care am străbătut mineriadele, noi, cei care dispreţuiam Occidentul, necunoscându-l? N-am făcut-o numai noi, ci şi unii care-l cunoşteau: Noica, Nae Ionescu şi încă destui. Doar Cioran admira Apusul, pe care-l credea Răsăritul nostru. În ce mă priveşte, eu sunt sigur că occidentul are civilizaţie, dar nu cultură…Din păcate. De acolo ne vin toate relele…De la muzica până la filmele prin care se propagă doar violenţa, sexul şi incultura crasă. Iar noi, scriitorii, ce facem? Trăim ca într-o junglă populată cu găştile cele mai mizerabile sau cu hiene în piele de critici. L-aţi văzut pe Donose? Mi-e milă de el, dar ştiţi cât rău poate face unul ca el unui scriitor începător? Începătorul, omul fără experienţă, dar care vrea să scrie, să intre pe mâna unuia care n-a scris nimic, mă refer la beletristică, în viaţa lui?

-Ce ne facem cu tineretul, fraţilor? întreabă deprimat profesorul Traian Trandafir, om cu mare talent artistic, dar care nu scrisese nimic. Spunea că dacă ar avea talentul lui Eminescu, da, ar merita să scrie, altfel, nu. Tineretul, continuă el, nu mai are credinţă, iubeşte o muzică zgomotoasă, care-ţi distruge auzul şi nu are nici o armonie, nu citeşte, nu învaţă şi-i tentat de sinucideri, câteodată chiar în masă. Bisericile acestui tineret sunt celebrele mooluri, ringurile de dans în saloane sau nişte hrube fără lumină, în care tai fumul cu cuţitul, iar

băuturile tari sunt preferatele şi duc la demenţa consumatorilor. Aceşti tineri nu muncesc, trăiesc din banii părinţilor sau ai bunicilor şi atunci când sursa a secat, devin violenţi cu binefăcătorii lor sau chiar cu ei înşişi, sinucigându-se. Ei cred, probabil, ca şi Cioran, fără să-l citească, în sinuciderea ca o eliberare foarte rapidă de tot şi de toate. Habar nu au că gestul lor va fi aspru pedepsit, încât viaţa ce li se pregăteşte în Iad va fi atât de grea şi de periculoasă, că tot ce-au trăit pe pământ li se va părea floare la ureche! În prostia lor, clamează şi violenţa ca o condiţie sine qua non a pătrunderii în Nirvana. Tot ei lansează şi teoria lui Victor Hugo, prin care se promovează o veşnică melancolie, ceea ce s-ar traduce, la anumiţi tineri, prin „fericirea de a fi trist".

-Stimaţi prieteni! Când e vorba de sinucidere trebuie să fim precauţi pentru că nu ştii unde se poate ajunge! se alătură discuţiei şi Elena Stroescu, profesoară şi romancieră. De obicei, toţi îl iau ca model pe Cioran, care a promovat sinuciderea, dar el nu s-a sinucis. Unii spun că singurul mod de a suporta viaţa şi vicisitudinile ei este gândul permanent la ieşirea din viaţă prin violenţă, prin sinucidere. Din păcate, gândul odată inoculat face ravagii. Un ins care are de mic acest gând al sinuciderii, chiar dacă nu reuşeşte la prima încercare, va continua şi până la urma tot va face gestul fatal. Sincer, eu aş condamna, prin lege, pe cei care, chiar şi prin scris, îndeamnă la sinucidere.

- Deci, după tine, Cioran n-ar fi trebuit să moară de moarte bună…Ar fi trebuit să se sfârşească în puşcărie. Nu, eu aş zice mai simplu, fără a fi de acord cu sinuciderea, că este libertatea mea totală de a reacţiona şi de a hotărî pentru persoana mea, îşi lansează teoria

Mariana Vârlan. S-a spus deseori că sinuciderea ar fi o laşitate. Nu este deloc aşa! Un Cato, un Hanibal, un Mitridate, un Seneca pot fi bănuiţi de laşitate? Nu, nu!
-Staţi, staţi că aici cădem în altă greşeală! Dar, oricum, avertismentul d-lui Trandafir este bine venit, ne surprinde, prin îndrăzneala sa, tânărul Daniel Sofronie, iubitor şi creator de sonete. Dacă, acasă, părinţii nu ţi-au inoculat credinţa minimă, ajungi chiar şi la sinucidere, dar se poate şi mai rău. Să nu-ţi faci rău ţie, ci la mulţi alţii. Pentru că adolescenţii au o suferinţă a lor, aceea că s-au săturat să fie conduşi, să li se dea exemple de urmat, să fie constrânşi de cei maturi să facă doar ceea ce nu le place…Veţi spune, şi mie mi s-a spus, că ursul nu joacă de voie, dar situaţiile sunt diferite în toate sensurile….
-Dragă domnule, şi, în fond, ce-ai vrea să ne sugerezi? Să lăsăm tinerii de capul lor? Să nu muncească, să nu respecte pe nimeni şi nimic, să le vină la nas totul fără nici un efort? se enervă brusc Miron Tătaru, şi el un tânăr cam la 35 de ani, autor al unei cărţi de eseuri. Rilke ne spunea, continuă el, că suferinţa ne dă energii pe care nici măcar nu le bănuim a fi în noi! Dar el se referea la energiile pentru creaţie. Era şi părerea lui Maiorescu despre nevoia de suferinţă a lui Eminescu pentru a crea ceva de excepţie. Eu am constatat că doar la oamenii simpli se ajunge, prin suferinţă, la credinţă. Să-i obligăm pe tineri să sufere? Nu credeţi că ar fi mai bine să-i îndreptăm prin educaţie? Care, nici ea, nu-i chiar de bună voie, e…constrângătoare. Cineva trebuie să te atenţioneze că nu-i bine să faci cutare lucru, dar e indicat să-l faci pe celălalt. Cel mai grav, la oamenii în formare, şi am simţit-o pe pielea mea, este liberul arbitru. Cum să laşi iniţiativa pe seama unor adolescenţi

fără experienţă, fără puterea de a face distincţia între Bine şi Rău? Lipsa de educaţie, de cultură, lipsa unei meserii, lipsa unui serviciu stabil, toate acestea vor induce la tineri practicarea şi apărarea cu orice preţ şi în orice situaţie a obrăzniciei, a idioţeniei, a impertinenţei, a nesimţirii, a analfabetismului, a invidiei etc.

-Nu, nu apăr deloc defectele arătate, se sperie Daniel Sofronie. Dar stai pe capul tânărului tot timpul, cu sfaturile, cu înţelepciunea antică…..Parcă-i cam stresant. Cred sincer în Şcoală, în Biserică. Dar este o măsură în toate, nu? Educaţia mea îmi spune că aveţi dreptate în ce spuneţi, d-le Tătaru şi ceilalţi domni, dar sunt familii în care părinţii plecau sau mai pleacă şi astăzi de acasă la ora şase dimineaţa. Copiii, cu cheia de gât, făceau, fac tot ce le trăsnea prin cap. Seara, părinţii se întorc de la lucru obosiţi, copiii sunt la fel…Care educaţie, care credinţă? Duminica, în loc să ajungă pe la biserică, atât copiii cât şi părinţii dormeau şi, dacă apucau, se mai uitau pe la televizor, pe internet…Deci putem şti vinovaţii pentru incultura şi nesimţirea din societate. Vinovat este sistemul în care trăim, stresul permanent…Perpetuarea situaţiei de faţă va duce la analfabetism total şi la o populaţie de puşcăriaşi. Şi apropo de măsura în toate despre care am auzit aici. Dar Mitologia sau Guinnes Book? Sunt pline de de cei fără de măsură: Prometeu, Icar, Socrate etc.

-Domnii mei, domnii mei! Aţi făcut exact ce se face în toată ţara! Aţi făcut din sala asta mare doar grupuri şi grupuleţe, ca să nu le zic găşti! exclamă Ion Panaitescu, cel care cântase până acum şi observase că nu mai are auditori. Suntem la o petrecere, la o mare bucurie a mea şi a lui Dan, aşa că mai lăsaţi comentariile…Nu v-au

spus destule Donose, Parascan şi Leontescu? Iată ce vă propun eu spre „analiză”! Vinul, în general vorbind. Câţi dintre noi ştim că această licoare, alături de pâine formează materia Sfintei Euharistii, Împărtăşania, cum o numim de obicei. E cea mai sfântă băutură, dragii mei! Dar mai ştim că, uneori, el poate fi Bun, dar şi Nebun pentru cei care-l consumă…Dacă ar fi după mine, aş propune ca în şcoli, da, în şcoli, să fie informaţi copiii cum să producă vinul, dar şi cum şi cât să consume pentru a nu se ajunge la Ne-bunia acestuia. Ce spuneţi?
Bine zici Ioane! îl susţin eu. Dar, vezi tu, astăzi tinerii consumă în neştire whisky şi alte nebunii de ăstea, ca să nu mai pomenim drogurile, etnobotanicele…O fi doar influenţa occidentului? Să dăm întotdeauna dreptate celor care acuză occidentul pentru că noi nu facem ceea ce trebuie?
-Şi aici tot educaţia este de vină! intervine Rodica Şandru, poetă , cântăreaţă şi pictoriţă. Şcoala noastră nu se ocupă de cele folositoare copilului, viitorul adolescent şi matur! Are, după câte am aflat, o programă stufoasă, insistându-se exact pe ce nu interesează…Iar libertatea, să mă iertaţi, nu-i pentru copii! Ştiu ei să discearnă? Libertatea la băut şi la dezmăţ? Nu vedeţi ce se întâmplă la ore? Profesorii sunt bătaia de joc a elevilor şi părinţilor, iar ministerul, condus de inşi fără legătură cu domeniul, îşi dă cu dreptul în stângul sau tace şi înghite orice, în loc să lupte pentru schimbarea regulamentelor prost croite. Acordarea atâtor drepturi elevilor nu face decât să distrugă educaţia. Şi atunci, ne tot întrebăm cine vrea răul copiilor noştri? Cine? Pe vremuri, ne plângeam că avem analfabeţi în fruntea ţării, azi avem numai doctori în ştiinţe…S-a schimbat ceva? Acum câtva timp

mai exista o oarecare teamă, astăzi, nimic….Învăţământul comunist era recunoscut în lume! Acum? Cei câţiva olimpici internaţionali sunt doar cei cărora le-a pus Dumnezeu mâna în cap…Noi trebuie să ne gândim la ceilalţi, la mediocri. Mediocritatea este de aur. Ne-au spus-o anticii de mii de ani. Pentru că, e clar, doar mediocrii împing societatea înainte. Geniile, mai puţin…Nu că n-ar fi nevoie de ele!

- Mă aşteptam să ne zici câteva cuvinte şi despre pictură, despre muzică, îşi spune păsul şi Dorina Cristian, doctoriţă şi poetă. Muzica, doamne, până unde te poate ridica ea, spiritualiceşte vorbind. Până acolo sus, la ceruri! Oricum, este regina artelor…Soră cu poezia. Marele Nichita spunea şi mai frumos: ”Muzica e un răspuns căruia nu i s-a pus nici o întrebare”.

-Excelent, excelent! aplaudă Puiu Moraru, eseist. Mare poet a mai fost Nichita!

-Că tot vorbim despre acest univers de excepţie, îmi amintesc o definiţie prin care marele Enescu spunea că muzica nu poate porni decât de la inimă pentru a se adresa la mai multe inimi….completează Mariana Vârlan.

- Însă tot un scriitor a avut inspiraţie mai multă atunci când afirma că doar acolo unde cuvintele nu mai pot spune absolut nimic, muzica ne spune totul! revine Rodica Şandru. Hans Christian Andersen era scriitorul.

-Aud toţi bărbaţii vorbind despre vin, însă doar unul l-a comparat cu muzica. Acela a fost Robert Fripp. Auziţi ce spunea: „Muzica e vinul care umple cupa tăcerii”. Ce poate fi mai frumos! se minunează Constanţa Cornescu.

-Ei, da, voi, ca toate femeile, ştiţi multe citate pe de rost….Nu e rău! Îmi amintesc, din ce am citit, că, în

noaptea întunecată a vieţii noastre, muzica, într-adevăr, este lumina lunii care înfrumuseţează totul, totul.
Dar cu vinul este altceva, preia Panaitescu tema care-l interesa. El, vinul, ne uneşte pe toţi…Şi nu este deloc adevărat că oamenii se împrietenesc doar la beţie…Însă această băutură miraculoasă uneşte spiritele, chiar şi naţiunile…Nu zic, şi n-am s-o zic niciodată, că nu-mi place vinul…El îţi dă o stare de euforie, inexplicabilă celor care nu beau…Ca şi dragostea…Cum să-i explici astea unui Donose, care urăşte oamenii? Când eşti la masă şi ai şi o sticlă de vin, uiţi de toate cele rele, iubeşti omul cu tot ce are el, rău sau bun.
Dacă nu te-am şti, am crede că eşti un beţiv, dar tu eşti departe de ei, pentru că iubeşti şi vinul, şi femeia, şi prietenia, şi poezia, şi muzica, pe care o şi cânţi dumnezeieşte! Clar că ai fost binecuvântat de la naştere! Să-i mulţumeşti mereu lui Dumnezeu! Cel mai bine ar fi în biserică, îl îndemn eu, ştiind că, deşi credincios, în felul lui, nu prea ajungea în acel loc.
Ca să destindem şi mai mult atmosfera, daţi-mi voie să vă spun cum poate să-ţi dea o informaţie un beţiv notoriu. Când îl vei întreba unde-i spitalul, îţi va stabili nişte repere clare pentru el: ca să ajungi la spital, o iei după colţul acela unde este restaurantul „Zimbru”, înaintezi până la crâşma „La Ionică”, iei o bere, de acolo, spre stânga, dai de bodega „Drumeţul vesel! Te opreşti un pic, iei un lichior şi priveşti lampioanele roşii de la birtul „Doi cocoşi”. Ele sunt roşii, dar tu mai bei ceva până le vezi albastre. De-abia după aceea pleci spre birt. Acolo faci o haltă, comanzi un coniac, îl consumi, iar de la masa unde eşti, te uiţi spre o clădire spaţioasă, frumoasă chiar, pe care scrie cu litere cât omul: „Number

One". Pleci grăbit spre acel loc al fericirii şi intri. Vezi fetiţele cu fustele care îţi arată „fraga bucilor" şi stau cu ţâţele în farfurie…Dacă nu te uiţi la ele, te aşezi la masa dinspre curte, comanzi o vodkă şi observi departe, în zare, o clădire mare, cenuşie, urâtă, pe care scrie „Spitalul municipal". Te uiţi mai atent în jurul tău, vezi acele fiinţe care-ţi dezvăluie fraga lor şi a ţâţelor şi care, dacă nu te îndeamnă să le iubeşti, te obligă, prin frumuseţe, să le priveşti măcar. Consumi prima vodkă şi dacă mai vezi ieşirea, pleci spre obiectivul acela straniu şi îndepărtat numit…Spital…

-Da, e corectă imaginaţia ta! Dar dacă te-aş întreba ce repere ar avea un scriitor pentru a ajunge la un obiectiv dat? m-a întrerupt Petrovan.

O să mă gândesc! Cu scriitorul este altceva. Aşa cum ne-a spus-o şi Goethe, Dumnezeu nu-i permite omului să ajungă la el, dar i-a permis ceva mai de preţ decât orice: creaţia. Astfel că scriitorul dă, la fel ca Adam, nume…Numeşte nenumitul…O putere extraordinară, de-a dreptul dumnezeiască…Unii cred că având el, scriitorul, aceste puteri, s-a apropiat şi demonul de el. M-am întrebat mereu dacă un demon i-a dictat lui Socrate cunoştinţele ce le inocula tinerilor atenieni? Dar şi Dumnezeu a trimis câte un înger pe lângă fiecare, înger care ne veghează…Aşa că lupta dintre demoni şi îngeri este permanentă şi dură….

-Ei, în creaţie există un fel de dicteu. În mintea celor cu harul izvodirii este, probabil, o uzină, în care legile de funcţionare nu pot fi cunoscute de omul simplu. Practic, suntem doar nişte martori sau, mai simplu, nişte simpli copişti ai operei, care ni s-a transmis de undeva…Un mister, care n-a fost şi nu va fi niciodată elucidat. Cât

despre Socrate, el era numai un instrument care conducea acţiunea…N-a scris niciodată nimic…..îşi încheie pledoaria Paul Sibechi.
-Dar tu, Paule, eşti filosof. De ce ai intrat în poezie? Mai ales că ai cam fost deziluzionat de unii din breaslă. N-ai renunţat încă la cultul prieteniei? se interesează poetul Brăneanu.
-Domnilor, dar nu ştiţi ce ne spune vechea cultură grecească despre poeţi? Platon a pronunţat cu tărie un cuvânt extraordinar:Părinţi! Părinţii neamului, bineînţeles. Ei, bine, poeţii erau „călăuzele" înţelepciunii antice, părinţii călăuzitori. Iar când filosofia a început să se definească, în sfârşit, ca disciplină separată, filosoful nu numai că nu s-a despărţit de poezie, el întrupează chiar poetul. Modernii noştri „dragi" socotesc această fază ca primitivă, pentru că totul era amestecat, fără graniţe…Mie aşa îmi plăcea…Aş adăuga doar că atât poezia cât şi filosofia erau cu totul şi cu totul altceva decât acum. În ce priveşte prietenii, am crezut toată viaţa în prietenie şi am iubit femeia, pe care am considerat-o şi prietenă…Aceste creaturi ale inimii, femeile, ce binecuvântare! Dacă a creat aşa ceva pentru noi, înseamnă că Dumnezeu iubeşte bărbaţii, aceşti bărbaţi atât de huliţi uneori chiar de către unele femei şi de cine ştie mai cine! De câte ori privesc femeia, mă gândesc la vorbele unui parlamentar englez, care se credea ironic atunci când afirma că aceasta n-ar fi cu nimic inferioară bărbatului, superioară nici atât, iar de egalitate nici nu poate fi vorba…Îl desfid şi îl urăsc pe acel măgar! Sper ca nici una să nu-l fi fericit, ştiind noi că frumuseţea nu se oferă decât celui care o apreciază. Cât priveşte prietenii, chiar dacă am avut şi deziluzii, Dumnezeu a

fost generos cu mine pentru că am avut aproape oameni ca Tică Ghiţescu, Costel Fotino, Ion Panaitachi, Dumitru Precupeanu…Din păcate, ei nu mai sunt…Au format un cenaclu acolo, sus. Ne aşteaptă….Dar pentru că am avut această şansă, nu mă mai interesează micile găinării ale unora din preajma mea, care îmi jignesc inteligenţa spunându-mi că-mi sunt prieteni…Prietenia este de ajuns prin ea însăşi…Nu cere nimic, nu te lauzi mereu cu ea şi, ce-i mai important, nu te aştepţi, ca în basme, la gesturile eroice ale prietenilor când ai căzut tu în prăpastie. Imnul închinat Iubirii din Epistola către Corinteni spune mai mult decât slabele mele cuvinte…

-Sunteţi în această sală ca să mă înnebuniţi cu filozofia, cu prietenia, cu demonul sau daimonul cum îi spun ăştia mai occidentalizaţi, cu…! îşi arată marea supărare şi Dan Petrovan. De ce am venit aici? Să ne mai destindem şi noi, să mai aflăm şi noi cum am putea să schimbăm viaţa noastră atât de săracă şi lipsită de bucuriile specifice creaţiei, despre vreo metodă de a nu mai auzi veşnicele scuze ale guvernanţilor când le cerem bani pentru a ne tipări cărţile. Îmi vine să-mi dau sau să le dau cu ceva în cap, când aud că nu ne pot ajuta deoarece au trimis fondurile pentru Festivalul berii, pentru Miss Piranda, pentru echipa de fotbal „Universul", pentru…

Mecena din România a murit de multă vreme…Un prieten a depus proiecte pentru susţinerea unor publicaţii şi a unor cărţi atât la judeţ cât şi într-un oraş de lângă Focşani. Închipuiţi-vă că au trecut luni şi ani, iar omul nu numai că n-a primit nici un ban, dar n-a primit nici măcar un răspuns, cum prevede legea şi minima politeţe, ca să nu mai amintim de bunul simţ. El încă mai păstrează semnăturile de primire pe chitanţele de la

poştă, să le demonstreze că au primit proiectele. Acei politicieni şi trepăduşii din jurul lor sunt în stare, într-o zi, să afirme că nu ştiu despre ce se vorbeşte. Au prins puterea şi cred că e veşnică. Să vorbeşti de bunul simţ sau de respectarea legii în astfel de împrejurări, e ridicol! Din păcate, sunt cozi de topor şi printre noi! Caractere mici, care pupă mâna şi tot ce mai au şefii de tot felul, directoraşi numiţi politic, care n-au coloană vertebrală, n-au cultură, n-au nimic…

Hai să ne înecăm amarul în vin, Ioane! In vino veritas! Sunt bucuros că a plecat din sală unul care ne tot ameninţă că are „doctoratul" în toate religiile. Deşi noi observăm că este posedat doar de una: religia banului. O face pe ziaristul de dreapta, dar el linge poala şefului de stânga, care i-a dat şi o funcţie de unde suge bine…De mine a scris că numai băutura mă mai ţine, de alţii, mai în vârstă, recunoscuţi în toată ţara, că habar nu au de literatură. Am vrut să-l bat pentru mizeria lui sufletească, dar m-am uitat la micimea lui fizică şi morală şi m-am calmat. Îmi murdăream mâinile degeaba…Bine că nu-l mai văd tocmai aici, între creatorii de frumos, aici unde vreau să aud numai muzică, poezie şi glume bune. Să vorbim despre poeţi, băutură şi dragoste. Avându-le noi pe acestea, ne mai interesează ce spune orice „neterminat"? Dacă iar va scrie măgării în ziar, îl voi da în judecată! Dar să ne îndepărtăm de concretul acesta urât al vieţii! Întotdeauna l-am admirat pe Esenin, geniu care a fost capabil să renunţe la băutură pentru dragoste…Ei, esenienii mei dragi, adunaţi-vă lângă mine! Esenieni din toate colţurile …sălii, uniţi-vă în jurul meu!

-Prieteni! strigă dintr-un colţ de sală, Lazăr Tufaru, preot pasionat de literatură. Esenieni înseamnă cu totul altceva…Erau o sectă religioasă, din care a făcut parte şi Iisus. Practicau mărturisirea în public. La asta te referi, Dane?
-Tot un fel de mărturisire în public am făcut întotdeauna şi eu. Sigur, nu una religioasă. Eu îi chemam pe toţi cei care-l iubesc pe Esenin şi atât! Ia-n auziţi la mine o parte din poezia „Focul vânăt'': „Veşnic te-aş urma pe-acest pământ,/ Depărtarea mi-ar părea uşoară…/ De iubire-ntâia oară cânt,/ La scandal renunţ întâia oară./ Nu regret, nu mă jelesc, nu strig./ Toate trec ca floarea spulberată./ Vestejit de-al toamnei mele frig/ Nu voi mai fi tânăr niciodată,/ N-ai să mai zvâcneşti ca până acum./ Inima răcită prea devreme,/ S-o pornesc desculţ din nou la drum,/ Stamba luncii n-o să mă mai cheme". Cum să nu iubeşti o astfel de poezie? Cum să nu te trezească din moarte? Să analizez figurile de stil, mai ales metaforele acestei poezii, cum propunea Donose? Prostie mai mare nu există! Să faci aşa ceva, ar fi tot atât de monstruos ca ca şi cum ai introduce un om viu într-un sicriu. Am distruge toată frumuseţea versului, toată trăirea poetului şi a noastră! Ce esenist, nu esenian, mai este lângă mine?
- Eu, cine ar putea fi în primul rând lângă tine? răspunde prompt Ion Panaitescu. M-am gândit mult la iubirea poetului, iubire care, chiar dacă l-a scos din minţi, nu l-a omorât, căci el va deveni nemuritor prin versurile sale. Mă refer la o altă frumoasă poezie, cu un titlu ciudat…"Moscova-cârciumăreasa" se numeşte…Ştiu că Esenin era mult mai tânăr ca noi, dar avea o experienţă cât două vieţi. Să-i simţim talentul, dorinţele, refulările: „Scumpa mea…uită-te plâng…mi-s anii deşerţi/ Te rog

să mă ierţi/ În această femeie am căutat fericirea/ Şi-am găsit deznădejdea, pieirea./ Nu ştiam că iubirea e ciuma./ S-a apropiat şi cu ochi subţiaţi, fierbinţi,/ Pe derbedeu l-a scos din minţi./ Deci, pentru ce să fiu gelos?/ De ce să sufăr din pricina fără folos?/ Viaţa noastră: cearşaful şi patul,/ Viaţa noastră: un sărut şi apoi prăpădul, oftatul./ Caută, deci, caută/ În goana vârstei,/Năpasta fatală sunt braţele, gura iubitei/ Dar ştii ceva? Mai dă-le în mă-sa de pe aici/ Eu niciodată n-am să mor, amici…"

-Vedeţi că poetul avea conştiinţa valorii sale? ne atenţionează Dan Petrovan. Ce poezie se scria la „fraţii" noştri sovietici! E, consider eu, lăudabilă iniţiativa multora din această sală de a învăţa mii de versuri de-ale lui Kalil Gibral, Omar Kayyam, Puşkin, Esenin, Păstorel Teodoreanu, Eminescu şi mulţi alţii.

-Văd că nu s-au apropiat prea mulţi de ei, deşi se ştie că Ion şi Dan sunt iubiţi de toţi ceilalţi pentru talentul lor literar, dar şi pentru vocea lor de excepţie. E drept că în ultimul timp nu-şi mai aminteau toate versurile de la cântecele pe care le interpretau, dar asta îi făcea şi mai atractivi! Păcat că nu-i şi fratele lui Dan, Nicolae, care, deşi profesor de matematică, are, şi el, o voce de aur, îmi spune Ion Bantaş, inginerul prezent la cenacluri şi care afirma că este Ion-cititorul. De fapt, el făcea analize pe text mai bune decât un profesor. Şi avea şi o voce de mare amplitudine…

Apoi, Ion Panaitescu, a cărui voce nu putea să nu te atragă, se pronunţă tare, pentru toată sala: „sigur că poeziile şi cântecele cântate aici vor rămâne mult timp în mintea noastră. Mie mi-a atras atenţia însă, o poezie cu un titlu mai simplu, aparent, dar poezia are o frumuseţe şi un tragism aparte. Nu pare nici filozofică, nici

complicată, deşi este. Iată şi titlul: ”Mândră mai era Taniuşa”. Ascultaţi: „Mândră mai era Taniuşa, nu-i găseai pereche/ Albu-i sarafan, la poale, cu fir roşu era dat./ Seara, ea sărea pârleazul către moina, uneori/ Cu luceafărul, de-a mija, luna se juca prin nori./ Şi-ntr-o seară, către Tania, grăi falnicul fecior:/ Fericirea mea, cu bine, eu cu alta mă însor./ Fata s-a făcut ca ceara, ca de frig s-a-nfiorat,/ Cu cosiţa despletită, ca un şarpe-nfuriat./ Ah, voinic cu ochi albaştri, nu fi, nu fi necăjit,/ Am venit să-ţi dau de ştire: eu cu altul mă mărit.
În căruţe trec nuntaşii, scot potcoavele scântei,/ Nu-i jelit de cuci în crânguri, ci-i bocire de sfârşit:/ Tania are un semn în tâmplă, unde ghioaga a lovit./ Fruntea albă i-o-ncunună stropi de sânge închegat./ Mândră mai era Taniuşa, nu-i găseai pereche-n sat!”
-Bravo! Bravo! O poezie splendidă ai ales! strigară în cor cei 12-15 prieteni din jur.
-Este o poezie de o frumuseţe stranie, dar, în acelaşi timp, ne pune pe gânduri mândria flăcăului acelor vremuri, care apăra, într-un fel, vechile rânduieli ale familiei şi ale dragostei, ne lămureşte colegul meu de liceu, Virgil Brăiloiu, care avea cultură şi talent cât şapte, dar nu scria cărţile pe care, sigur, cum îi spuneam eu mereu, le avea în minte şi în inimă. Oricum, continuă el, nu era, pe atunci, dezmăţul de astăzi! Pentru că astăzi, când toţi înşeală şi sunt înşelaţi, nu mai eşti sigur dacă, în casa ta, creşti copilul tău sau al altuia. Mizeria morală a unora dintre noi mă îngrozeşte. Şi nu numai în cuplu. Relaţiile umane nu mai sunt cele normale, omeneşti. Sunt comandate doar de interese, de parvenire. Iată, acolo, în orăşelul meu, am înfiinţat o organizaţie, în care ne-am adunat multe persoane (profesori, doctori.

asistenţi, ingineri, profesoare, toţi cu preocupări artistice), care încercăm să apărăm drepturile scriitorilor şi ziariştilor. Totul a mers bine până când am primit între noi şi o femeie, pe care nu prea o cunoşteam. A început să-şi impună punctul de vedere cu pumnul în masă. Crea o tensiune absurdă între oamenii, care veniseră pentru a asculta şi comenta propriile creaţii şi ale celorlalţi, nu pentru a vedea cum îşi aduce această individă frustrările din familie sau de la postul ei de radio. E clar că ea miza pe nevoia de popularitate a unora dintre noi. Aceştia i-au şi căzut în plasă. I-am spus direct că pumnul în masă poate să-l aplice faţă de soţul, pe care nu l-a văzut nimeni vreodată. Am întrebat-o cine ar fi ea dacă n-ar lucra la radio? Un nimeni cu pretenţii. S-a supărat geniul din ea şi a început să arunce cu invective înspre mine şi în alţi apropiaţi de-ai mei pentru a ne compromite şi astfel să preia conducerea organizaţiei. Dar nu direct, ci din umbră, pentru că, se destăinuia amicilor, va pune în frunte un om de paie. Aşa că a racolat chiar şi pe unii de lângă mine, trădători de profesie sau necunoscători, cărora le dădusem funcţii, sprijin cultural etc. Culmea este că unii sunt talentaţi şi de bună credinţă, dar, probabil, fără să-şi dea seama, sub impresia promisiunilor de tot felul ale individei, au intrat sub poala protectoare a „tinerei" de peste 60 de ani. Unde-i va duce? Spre dezastru cultural, spre ridicol…Pentru că ea nu mai este primită în nici o organizaţie serioasă. Noi, cei rămaşi, scoatem în continuare un ziar pe care-l vom transforma în revistă, iar cei cu trădarea în sânge vor ajunge unde le este locul: la gunoiul istoriei…Ce nu găsim în România? Cum o spunea atât de clar Eminescu: "Inteligenţe vom întâlni

adesea, caractere foarte rar”… Onoarea, cuvântul dat, promisiunea mai ceva ca datoria. Nu mai există nici caractere, nici onoare! Întotdeauna mi-a fost frică să nu ajung, după celebra noastră înghesuială din decembrie, să spun că tot înainte era mai bine. Ei, astăzi, pot afirma că, în multe direcţii, era mai bine „înainte”. Nu sunt un nostalgic, dar din punct de vedere al siguranţei individului, al locuinţelor, al repartiţiilor absolvenţilor învăţământului superior pe posturi, al apariţiei cărţilor, era mai bine pe vremea lui nea Ceaşcă!

Deodată, în vacarmul din sala aceasta atât de mare, se auzi vocea puternică a lui Dan Petrovan: „Fraţilor, este ora şapte dimineaţa! Eu, ca şi Paul, ca şi Virgil şi ca încă vreo câţiva de aici avem serviciu ca să vă dăm pensii unora ca Panaitescu, Georgescu (la mine nu era bine informat), ca Trandafir, ca Stoica şi încă vreo zece din sală! Hai să plecăm! Uite că insistă şi domnul colonel! Să nu aibă probleme cu şefii!

-Dar este prima dată când te văd în situaţia penibilă de a ne îndemna spre casă, Dane! îl pune la punct Panaitescu. Se vede că ai îmbătrânit! Ia uită-te atent ce rubiniu am eu în pahar! Împărtăşanie curată!

Ş-apoi, ştiu eu c-o trimiţi pe nevastă-ta la şcoală în locul tău şi-o pui să se închidă în clasă cu elevii, ca să n-o descopere directorul. Şi tu te culci….Nu fii tu mai catolic decât papa! Au mai plecat câţiva de la petrecere, dar aceia nu sunt oameni de bază, sunt nişte venetici pe care nu i-am apreciat niciodată. Eu ştiu un lucru simplu: cine bea bine, scrie bine! N-aţi înţeles nici acum? L-ai auzit vreodată pe Paul să cedeze ispitei de a merge la muncă în faţa unui sfânt pahar pe care-l are în faţă? Ia să-l auzi pe Păstorel ce le spunea scriitorilor de

odinioară, în faţa paharului: „Sfrijită ca o Sfântă Vineri…/ Mi-a spus o babă: la români/ Băbeasca place mult la tineri/ Pe când Fetească la bătrâni”. Sigur că pentru atracţia publicului de un anumit gen, avem poezie şi cântece cu mult mai multă „filosofie”, cu mai mult „miez”. Acelea cu „fundul curţii”, cu „Galben ca lămâia”, cu…. Viaţă la ţară pură, folclor curat, iz ţărănesc, fără un păşunism exagerat.

-Ioane, te-ai prostit sau te-ai îmbătat! Din beţie te mai trezeşti, dar din prostie…Cine a zis să mergem acasă? Mergem şi noi la un restaurant din Bahne, unde eu li-s tată, eu li-s mamă. Dar avem printre noi, aici, nişte urechi mai sensibile, ce-ţi veni cu viaţa la ţară? se supără de-a binelea Dan Petrovan.

-Ia mai lăsaţi-mă cu urechile voastre sensibile! se enervă Panaitescu. Toţi se dau băieţi de oraş, iar ei vin tocmai de la Cuca-Muca…Nu m-am săturat de Leontescu, Parascan şi tot neamul lor? Mai lipsea baba de care vorbea Brăiloiu ca să fie tacâmul complet! Ce, la Junimea se povesteau numai de acelea cu perdea? Care, din poveştile lui Creangă, erau mai gustate de floarea intelectualităţii moldoveneşti? Care floare era formată din Maiorescu, Carp, Rosetti Negruzzi, Panu… Oameni de înaltă cultură, nu ca prin sala aceasta, unde, să fim sinceri, avem scriitori foarte culţi, proveniţi, de cele mai multe ori, din profesori, dar avem şi „desculţi”, simple caracude….La Junimea se spuneau şi din acelea porcoase de-a dreptul…Şi iată că acolo au apărut adevăraţii corifei: Eminescu, Creangă, Slavici, Caragiale!

-Domnilor! apăru în faţa noastră colonelul Eugen Ghiorghiu. A început să vină personalul garnizoanei la

serviciu, aşa că mă văd în situaţia delicată de a vă spune să mergem la vreun restaurant. Ştiţi, desigur, cât vă iubesc, aşa că …

-Are dreptate colonelul! reîncepe Dan Petrovan. De fapt, nu mai era nevoie de intervenţia lui pentru că oamenii, chiar dacă bombăneau, se îmbrăcau în grabă. Unii nu-şi găseau pălăria, alţii pardesiul. Destui au plecat cu alte haine….Toţi au venit în faţa lui Gheorghiu, l-au îmbrăţişat, i-au mulţumit, s-au lăudat reciproc pentru reuşita evenimentului…Argumentul acestei reuşite era chiar prelungirea peste măsură a petrecerii. Important, chiar şi pentru cei care au plecat imediat după lansare, era prezenţa la o manifestare de prestigiu şi întâlnirea cu persoane, care, chiar dacă locuiau în acelaşi oraş, se vedeau foarte rar.

Afară, în timp ce unii plănuiau plecarea spre alt loc, în care să mai discute, să pună la cale alte evenimente, Petrovan făcea o analiză a acestei nopţi: „Domnii mei, când s-a mai întâmplat să începem o lansare la 17 şi s-o terminăm la şapte dimineaţa? Paisprezece ore de poezie, muzică, discuţii foarte interesante? Şi mai zicem că-i rău în capitalism? Hai la restaurantul din Bahne, ca să ne dregem”!

Eu, care aveam treburi destule, m-am retras, atrăgând beşteleala lui Dan şi Ion, dar şi a lui Petrică Moise, poetul care nu prea se văzuse pe la vreo discuţie în timpul celor paisprezece ore….

CANDID PONEA SE ÎMBOLNĂVEŞTE, NAE LUNGEANU A FOST DEMIS, MAGAZINUL PRODUCE PAGUBE…..

Odată ajuns acasă, după lansarea care s-a prelungit nepermis de mult, am făcut un duş, apoi am plecat spre centru pentru a vedea cum se descurcă Telu cu magazinul nostru alimentar.
Ajung repede, văd firma de afară aprinsă…Becul aprins şi ziua? Asta îl întreb şi pe Telu, care, nervos şi obosit, îmi răspunde destul de nepoliticos că numai de aşa ceva nu s-a mai preocupat. În acelaşi timp, observ că se descurcă destul de bine la tejghea, este amabil cu clienţii, chiar glumeşte din când în când, pare, culmea, chiar mulţumit de postura de vânzător în care este…Iată, îmi zic în gând, un fost inginer agronom care se adaptează la capitalismul nostru sălbatec. Dar eu, fostul mare director, aş putea s-o fac? Nu, în nici un caz! Eu cred că umilirea şi degradarea, ca şi mărirea-preamărirea, au o limită. Chiar dacă aş muri de foame, nu aş putea deveni vânzător! Oare de ce? mă tot întreb. Să fie pentru că mă cunoaşte prea multă lume în zonă? Pe unii i-am ajutat, dar pe alţii, e posibil să-i fi nedreptăţit, în calitatea lor de subordonaţi…Nu poţi mulţumi, oricât de corect ai fi, pe toţi cei din jur! Sunt absolut sigur că mulţi clienţi, ştiind ce funcţie am avut, m-ar şicana permanent, mi-ar demonstra cât sunt de nepriceput, că habar n-am să servesc „oamenii muncii”, că nu mă îmbrac corespunzător, că i-am dat câteva grame în minus sau în plus…Dar câte scene sau scenarii ar putea fi! Nici nu mă mai gândesc! Într-un final, sigur, ar fi chemată poliţia

sau cei de la protecţia consumatorului pentru că marfa este stricată (chiar dacă nu este) şi riscă să îmbolnăvească populaţia. Cu gândurile acestea în minte, când clienţii s-au mai rărit, m-am retras cu Telu într-un colţ pentru a discuta despre problemele ivite în ultimele zile.

-Omule, începe Telu, simt că nu mă mai descurc! Sunt mort de oboseală, stau toată ziua în picioare, trebuie să fac frumos cu tot idiotul…Când ajung acasă, nu-mi trebuie nici mâncare, nici băutură, cad ca bolovanul în pat şi nu m-aş mai trezi dacă n-aş pune ceasul să sune la ora cinci! Eu aduc şi marfa de la abator că tu nu te prea oferi…E greu, aşa că trebuie neapărat un gestionar. Plus că au apărut şi altele…Vino să vezi! Şi Telu m-a dus în faţa unui frigider, care, când a fost deschis, m-a lovit cu un miros de cadavru.

Dar ce-ai aici! Aşa ai luat produsele? am întrebat eu speriat.

-Cum să la iau aşa? S-au învechit la noi! Poate au fost pornite de acolo…Oamenii din abator, profitând de lipsa mea de experienţă, m-au păcălit. Vreo câteva zile le-am spălat cu apă caldă ca să nu se vadă la exterior cum sunt…Le-am spălat şi cu Dero…

Eşti nebun? Cum să faci aşa ceva? Dacă se îmbolnăveşte cineva şi intrăm la puşcărie? îl sperii eu şi pe Telu. Le aruncăm şi gata! Costă, bănuiesc, aproape cât câştigul nostru de până acum!

-Cred că va costa mai mult decât am câştigat atâtea săptămâni! După atâta muncă, păcat, dar n-avem ce face! este de acord şi Telu. Poate mergi cu mine după marfă…Dacă suntem doi, nu ne mai pot înşela chiar atât de uşor manipulanţii de acolo, care-ţi bagă pe gât orice

mizerie…La îndemnul şefilor, bineînţeles…Ei consideră că-ţi fac o mare favoare că te aşteaptă 15-20 de zile cu banii şi pentru acest gest al lor te încarcă de-ţi iese pe nas…

Dar putem schimba sursa dacă fac numai măgării, îl îndemn pe Telu. Mă pot interesa şi la un alt abator. Este unul într-un sat, cam la zece kilometri de oraş. Au produse de calitate, dar mai scumpe. Hai, acum, să încărcăm în maşina ta toată marfa stricată şi s-o ducem undeva, în afara oraşului, pe câmp, să aibă câinii, ciorile şi vulturii ce mânca. Dar dacă ne descoperă cineva, luăm o amendă de nu ne mai trebuie afacere cât lumea…Sper să fie bine de acum încolo. Dacă nu suntem atenţi, va trebui să vindem maşinile şi tot ce mai avem prin casă pentru a plăti amenzile şi marfa aruncată….Vai de afacerea noastră! Am găsit nişte saci mari, negri şi, cu mănuşi, am ales salamurile, crenvurştii şi chiar bucăţi mari de carne cu miros insuportabil. Vreo 15 kilograme, cel puţin…Nici nu mă mai gândesc la preţul fiecărui kilogram! Aveam noroc, totuşi, de vânzări bune. Dar în zona aceea a oraşului locuia elita, aşa că nu puteam face rabat la calitate. Eu aş fi putut, pe vremea când eram director, să-mi repartizez un apartament pe aici, în centrul civic, dar, pasionat de funcţia şi de fabrica mea, am dorit să fiu aproape de locul de muncă la orice oră din zi şi din noapte. Iată de ce am luat, ca tot muncitorul, apartament în cartierul Sud. Pentru a fi la dispoziţia celor care aveau nevoie de mine, în instituţia pe care o conduceam. M-am dedicat prea mult muncii mele şi am uitat de orice altceva, în primul rând, am uitat de persoana mea. Mi-am iubit familia, dar era mereu pe locul al doilea, după fabrică. Această amantă nesăţioasă,

fabrica, mi-a luat, probabil, şi cele două fiinţe pe care le iubeam, Mihaela şi Nely. Ce-am căpătat pentru abnegaţia mea, pentru uitarea de sine atunci când era vorba de muncitori, de halele în construcţie, de aparatura adusă cu bani grei şi cu efortul meu de a lămuri şefii din minister, cu oboseala mea când mergeam peste mări şi ţări fără a vedea altceva decât maşinăriile mele? Ce-am căpătat? Bună întrebare! Respect, laude, medalii, bani? Nimic din toate acestea. Nici câte puţin din fiecare, un procent infim acolo…Procentul mare îl aveam pe terenul urii, invidiei, bârfei, deziluziilor…Ca finalul să fie de-a dreptul dezastruos: forţarea demisiei pentru ca şefii de la partid să scape de mine, omul care se opunea permanent vânzării clădirilor şi maşinilor fabricii. Eu eram ghimpele care, după impresia îmbogăţiţilor capitalismului nostru original, împiedicam o liberalizare totală…Vânzarea, de fapt desfiinţarea fabricii, prin trimiterea celor mai moderne maşini de prelucrare spre acoliţii celor de la putere….Dar miile de oameni rămaşi fără serviciu şi fără o bucată de pâine pentru copiii lor? Mai interesa pe cineva că un copil moare de foame sau moare un bătrân cu pensie mizeră? Nu, acestea erau nişte chestiuni „minore" pentru noii politicieni, care doreau să se îmbogăţească peste noapte. Ca şi capitaliştii noştri de carton…Prin ţepele pe care le dădeau statului sau chiar altora care erau cât de cât cinstiţi. Interesa pe cineva că eu mi-am dedicat mai mult de jumătate din viaţă fabricii sau celor pe care i-am format, i-am calificat? În permanenta mea singurătate, pentru că deseori eram singur şi în mijlocul unei petreceri, în mijlocul unei mulţimi, mă gândeam, fără să vreau, la ce a fost şi ce va fi de acum încolo. Oricum, nimic nu va mai fi cum a

fost, în ceea ce mă priveşte. Eu mă voi descurca, să zicem, că nu mai aştept mult de la viaţa mea distrusă, poate şi boala mă va dărâma complet, dar cei fără experienţă, tinerii nepregătiţi pentru astfel de vremuri? Vor pieri? Sau dacă nu vor pieri, ce vor lua de la viaţă decât simpla supravieţuire?

De fapt, nici eu n-am învăţat, deşi au trecut atâtea peste mine, că în capitalism trebuie să te iubeşti în primul rând pe tine însuţi, pentru că trăim într-o lume în care interesul personal este predominant. Eu, un romantic, să fiu forţat să accept o astfel de lume, care te sfâşie? Chiar şi cărţile mele sunt pline de romantism. Cele trei cărţi de până acum, dar şi romanul la care lucrez de mult timp. Este cartea formării unui tânăr care trece prin furcile caudine ale socialismului din România, dar şi prin capitalismul plaiurilor noastre. E drept că am şi o rază firavă de lumină în tot acest complot al tuturor contra mea: Maria. Sunt destul de sceptic, deşi mi-am impus un optimism tipic tinerilor. Îmi spun că n-o fi ghinionul meu atât de mare şi atât de puternic încât orice-mi propun şi orice ating să se transforme într-un monstru gata să mă distrugă. Nu poate şi nu trebuie să se întâmple aşa. Sigur că nu mai sunt omul de acum 20 de ani, ca să cred în oricine şi în orice. Aparenţele, în ceea ce mă priveşte, nu mi-au fost întotdeauna favorabile. Pentru unii păream un uşuratic, pentru cei care au reuşit să mă cunoască în profunzime, eram prea sobru, prea tentat de muncă şi de familie. Acesta eram eu, cel adevărat.

Toate acestea mă frământau când am intrat în vechea clădire a Direcţiei de Cultură şi Patrimoniu…Voiam să ştiu ce s-a mai întâmplat cu revista şi cu toţi ceilalţi. Ajung la secretariat. Întreb de director, secretara mă

pofteşte în biroul acestuia… Intru şi nu-l văd pe Lungeanu, dau să ies…
-Poftiţi, poftiţi d-le director Georgescu! îmi spune cetăţeanul din birou. Mă uit mai atent şi-l recunosc. E Savin, profesorul, care a tot dorit să devină inspector general la învăţământ. Îl întreb dacă a fost schimbat directorul şi-mi răspunde afirmativ. De când? îl mai întreb.
-Ei, dar cum de n-aţi aflat? Că a ieşit cu scandal, pentru că Lungeanu refuză să înţeleagă mersul vremurilor. Pe mine m-a propus Consiliul Judeţean. Vă supără acest fapt?
Nu mă supără de loc, îi răspund. Numai să fie sprijinită cultura, să fie editată în continuare publicaţia „Mioriţa", care a devenit prestigioasă…
-Să vedem care este situaţia fondurilor. Aţi fost sprijiniţi la revistă şi revizia în curs a stabilit că trebuie să impute banii fostului director. Aşa că nu mai putem continua ilegalităţile!
Dar d-l Lungeanu pe unde mai lucrează? întreb, deşi mă supără ce mi-a zis noul director.
-Este, deocamdată, referent şi împarte acelaşi birou cu Candid Ponea, care-i bolnav de vreo zece zile. Eu am luat şi iniţiativa de a construi o Alee a Scriitorilor în parcul oraşului. Cu mici statui din lemn…
Mulţumesc foarte mult pentru informaţii, d-le Savin! îi spun şi ies din birou. Pe hol, aud vocea puternică a lui Lungeanu, care vorbea la un mobil tocmai despre nedreptatea care i s-a făcut…"Numai duşmanul meu de moarte, spunea el, acela care a distrus judeţul cu ideile sale, mi-a făcut-o. Dar am proces cu el şi justiţia îşi va da, în curând, verdictul…"

Intru în birou…Nae Lungeanu, cum mă vede, se repede spre mine: „Aţi văzut ce mi-au făcut comuniştii? Cât am luptat eu pentru cultură, pentru oameni şi uite mulţumirea! M-au dat pe linia moartă, dar nu scapă ei de mine. Eu am absolvit şi Dreptul şi mă apăr singur în procesele cu oficialităţile de la judeţ. Voi câştiga, negreşit”!

Stai, d-le Lungeanu, liniştit! îl calmez eu. Te apuci să mori pentru aceşti nemernici? N-ai avut destule necazuri cu ei şi până acum? Să gândim cum trebuie procedat! Deocamdată e bine că n-au putut să te alunge cu totul! Ai un post, ai o pâine, eu n-am nici atât! Poţi să-ţi dai fata la şcoli mai departe, poţi trăi omeneşte…Eşti tânăr, ai timp să revii la post şi să-ţi continui proiectele. Guvernele se schimbă, noi rămânem….

-Ce guverne? Oricâte guverne au fost, la noi nu s-a schimbat nimic! Au rămas aceleaşi personaje sinistre. Iar eu trebuie să lupt cu acest sistem ticălos, care, în judeţul nostru e mai ticălos decât oriunde. Dar le-oi rezolva eu pe toate! Mai grav este că nea Candid este internat de mult timp…Habar n-are ce s-a întâmplat pe aici. O să facă atac de cord când va afla că revista a murit.

Deocamdată aşteptăm să se însănătoşească şi după aceea discutăm soarta revistei. Soarta lui ne interesează mai mult. După aceea a revistei, îi propun eu lui Nae. De altfel, continui eu, vom insista pe lângă singurul om care are capacitatea de a conduce, dar şi puterea economică, să sperăm, de a ne ajuta să scoatem revista: Costică Ursu. Deşi nu-i decât un simplu salariat şi el….Iubind revista, după cum mi-am dat seama, va face tot ce poate pentru ea.

-Aşa trebuie să acţionăm pentru că nea Candid, după spusa noului director, nu va mai avea voie să se implice, lui dându-i-se alte sarcini de serviciu…Din rândul colaboratorilor, nu văd pe careva care să poată sau să vrea să dea bani pentru un act de cultură. În primul rând, sunt oameni cu situaţii speciale, ba pensionari, ba fără serviciu cum eşti şi matale, ba indivizi care nu ar da niciodată nimic. Dacă avem şansa ca prietenul Costică Ursu să promită, suntem salvaţi, ştiindu-se că este un om adevărat: ce promite, aşa rămâne. Vorba lui: dacă promit ceva, doar moartea mă poate împiedica să nu mă ţin de cuvânt.

Îl voi căuta şi eu, promit, pe la un cenaclu de la care am plecat din cauza unei găşti, care făcea atmosfera de nesuportat. Pentru revistă merită să mai ajung o dată acolo, deşi eu sunt acum tentat să frecventez un alt cenaclu, în care sunt oameni foarte serioşi, de caracter, talentaţi şi care, indiferent câte cărţi au, ascultă de cel care a fost iniţiatorul acestui proiect literar foarte ambiţios. Conducătorul cenaclului este membru al U.S.R, are cărţi bine cotate şi prestigiu naţional. Chiar dacă e de pe undeva, de la Roman, cenacliştii îl iubesc şi-l respectă. Şi aici apar, probabil, ca în orice familie, şi conflicate minore. Oricum, nefiind pe acolo vreo fiinţă malefică, aşa cum este pe la cenaclul lui Brăiloiu, aproape desfiinţat, activitatea literară este benefică mai ales pentru tineri..

-D-le Georgescu, mă ia oficial Nae. Mi-aţi dat şi mie încredere în viaţă, deşi, sincer să fiu, de când cu demiterea mea, mă aştept să mi se întâmple tot ce-i mai rău pe lume. Aveţi dreptate, nu s-a sfârşit lumea cu pierderea postului meu de conducere. Sunt atâtea de

făcut încât s-ar putea să-mi prindă bine această trecere a mea pe ultimul loc în conducerea culturii judeţului. Numai să fiu lăsat să lucrez, să nu mi se pună beţe în roate!

Încerc să-l încurajez spunându-i că va mai fi lovit, dar asta nu înseamnă că nu vom merge înainte. Va mai avea multe de spus în viaţa politică, aşa că trebuie să fie tare, chiar dacă va vedea în fiecare zi figura deloc agreabilă a noului director. Îmi iau la revedere şi-l văd că are o privire mai încrezătoare decât o avea când ne-am întâlnit.
-Să trăiţi, d-le Georgescu! Mi-a făcut foarte bine întâlnirea cu un om cu experienţă ca dv.! Mai veniţi, că dv. n-are ce să vă zică acest director impus de forţele reacţionare! Puteţi chiar să-l puneţi la punct, dacă devine obraznic! De la înălţimea cărţilor dv. şi din poziţia dv. socială, puteţi oricând să-i daţi o lecţie acestui individ care are un singur merit: l-a avut elev pe unul din capii actuali ai judeţului. Ştiţi, bănuiesc, faptul că acest director, Savin, a fost unul din cei mai odioşi activişti de partid ai judeţului?
Ştiu mai mult decât crezi, dragă Nae! Acest ins lucra la şcoala arondată pe lângă fabrica mea, cum era pe atunci. Ştiu şi cum era privit de conducerea şcolii şi de către colegi: ca un parvenit, care s-a însurat din interes cu fata unui ofiţer de securitate, că a urmărit mereu funcţia de inspector, chiar şi pe cea de inspector general…De ce spera la atât de mult? Pentru că un alt fost elev, un derbedeu, a intrat în politica mare şi a ajuns ministru adjunct chiar în ministerul învăţământului. Dar uite că nu a putut face nimic fostul elev. Poate postul de la cultură să fie o rampă…Ştie că-i cunosc trecutul şi tocmai de aceea nu mă va servi vreodată cu ceva. E la final de

carieră şi va forţa, sunt sigur, funcţii mari, ceea ce-i va fi fatal…Aşa că nu te lupta cu el! Nu te consuma fără sens! El va cădea prin lăcomia lui de bani şi prin dorinţa de mărire cu orice preţ. Prin ce s-a evidenţiat el până la acest final de carieră? Doar prin banii ceruţi elevilor pentru a promova, prin produsele de tot felul cerute de la bieţii părinţi ai copiilor puturoşi şi prin dorinţa de a fi şef. Din păcate pentru el, de la activist de partid şi până astăzi n-a mai „prins" nici o funcţie…Ştiu atât de multe despre el încât eu singur aş putea să-i fac un dosar.

-I-l fac eu, d-le Georgescu! se avântă Nae. Eu, ca absolvent de drept, ştiu cum să le pun, unde să le trimit, la ce articol de lege poate fi încadrat….Am scăpa de această molimă, care a intrat în cultură şi poate să distrugă tot…Nu vedeţi că are în plan să desfiinţeze şi celebrul Festival de literatură care a ajuns la a treizecea şi cincea ediţie? Cunoscut în toată ţara şi în Europa…Avem şi câteva Ansambluri populare de notorietate, pe care vrea să le micşoreze până le va desfiinţa. Pe cel înfiinţat şi condus de soţia mea cu mult înainte de a ajunge eu la cultură, îl va distruge, cu siguranţă. Nu se va gândi câţi oameni vor rămâne fără o pâine pe masă, el trebuie să-mi distrugă familia. Va menţine doar un Ansamblu pentru că acolo e şefă una din apropiatele celor de la judeţ…Aşa că individul ar trebui lovit până când nu va transforma cultura într-un mormânt.

Nae, ai dreptate în mare parte…, mă declar eu de acord cu fostul director. Lasă-l pe moment să-şi arate „calităţile" şi se va compromite. Îţi dai seama că nu va mulţumi toţi flămânzii de posturi şi va supăra pe vreun şef. Ei, bine, acela îi va da un ghiont, altul un şut şi, uite

aşa, omul nostru va fi înghiţit de grămada de porcării pe care va fi nevoit s-o facă pentru cei care l-au promovat.
-Dar poate dura mult timp, d-le Georgescu! Ce ne facem dacă stă 3-4 ani şi distruge tot ce am clădit eu? Se va dărâma şi acest sediu în care suntem, pe care eu l-am renovat prin eforturi supraomeneşti, cei de la judeţ nedându-mi nimic, absolut nimic…Totul făcut prin sponsorizări de la anumiţi prieteni şi câte ceva direct de la Bucureşti. Ăştia de la judeţ au stat pe capul meu doar cu fel de fel de comisii, întrerupându-mi permanent munca, oamenii n-aveau birouri în care să lucreze, eu nu aveam un loc în care să primesc oamenii în audienţă, nu am avut bani să plătesc nici consumul de apă, am pus cheia de la WC la secretariat, ca să nu se ducă oricine şi să ne consume apa. Curentul, la fel, nu am avut cu ce-l plăti, oamenii aducând bani de acasă pentru toate aceste cheltuieli. Am avut numai situaţii penibile provocate de o conducere de la judeţ, care n-a urmărit decât să mă scoată pe mine din funcţie sau, ţinându-mă permanent cu un buget sub cota de avarii, să mă facă să plec de bună voie.
Cum am zis, reiau ideea, să-l lăsăm să se compromită! Nu va dura mult! Dar mi-a spus şi despre o propunere colosală de-a lui: înfiinţarea Aleii Scriitorilor. Îmi place cum sună, dar…
-Ce să-ţi placă, domnule? Eu mă chinui cu aceşti troglodiţi politici de vreo trei ani să fac aleea. Am făcut un proiect, a fost aprobat de primărie…Dar mi s-a spus mereu ba că nu sunt bani, ba că nu facem cultul personalităţii…Să punem doar numele celor morţi ca să nu se supere cei vii…Le-am propus altă soluţie: să aşteptăm până mor toţi scriitorii din judeţ şi doar după

aceea să dăm o sută-două de lei pentru un cap de scriitor sculptat de meseriaşii noştri de la munte. Probabil, Savin a umblat prin actele mele şi încearcă să-şi dea importanţă, deşi noi ştim că numai de scriitori nu ar el grijă. Scopul lui este precis: cultura să fie punctul lui de propulsare spre inspectoratul şcolar. Ştiindu-l foarte lacom, cum mi-aţi spus, dacă nu câştigă o funcţie mare pe nemerit, va insista să se îmbogăţească, deja am observat cum au plecat nişte materiale spre Lepşa, unde îşi construieşte de câţiva ani o vilă, îşi va schimba Dacia lui veche şi rea…În tot acest timp, eu îmi voi continua procesele cu mai marii judeţului şi ai Ministerului Culturii pentru a-mi găsi dreptatea şi liniştea. Sper să trăiesc până îmi voi învinge duşmanii. Deşi ştiu că după ce voi învinge, mă voi întreba de ce a fost nevoie să-mi pierd nopţile ca să gândesc strategia luptei mele contra duşmanilor, de ce mi-am pierdut timpul şi banii în certuri de tot felul, în atacuri care pregăteau apărarea, când, de fapt, totul era atât de evident, atât de vizibil şi pentru ochiul unui neavizat: măgăriile acestor neruşinaţi, versaţi, acestor căutători de nod în papură, de parveniţi nu aveau decât un singur scop: banul. Cu sprijinul banului, ajungeau la promovare, la femeile cele mai scumpe, la hainele cele mai elegante, la maşinile cele mai „supărate", cum le ziceau ei. Despre durerea mea, despre ameninţările care mi le trimiteau prin copilul meu, despre injuriile permanente şi fără nici un suport, despre ponegrirea familiei mele, despre rezultanta acestui complot mediatic asupra unui om nu i-a interesat niciodată. Ceilalţi nu contează. Pe primul plan doar ei şi marile lor interese financiare şi politice. Şi aşa va fi mereu cât aceşti neocomunişti vor fi la putere.

Acum am un iad şi în familie. Nu-mi mai găsesc leacul nicăieri…Poate dincolo….
Dragul meu, încerc eu să-i mai diminuez supărarea întipărită în sufletul acestui bărbat tânăr şi care ne-a sprijinit atât de mult în scopurile noastre culturale, dar nu vreau să înţeleg ce-mi spui! Eşti un om încă tânăr şi vorbeşti ca un moşneag. Dacă ţi-aş povesti ce-i în sufletul meu, om care nu mai are post, nu mai are familie, nu mai are, practic, nimic, ce-ai zice? Doar literatura mă mai poate salva sau vreo mănăstire, văd eu…Pe tine te va salva muzica, pe care o compui şi o interpretezi. Prin asta vei rămâne, în rest nu mai contează nimic. Funcţia? O pacoste! Şi iubirea are mare rol! Caut-o! Eu am înţeles, spre exemplu, că Dumnezeu şi-a trimis un sol spre mine prin Maria, doamna cu care am venit la lansare…Un mare caracter….Chiar dacă nu sper mult de la ea, că aşa m-a învăţat viaţa, sper ceva. Întotdeauna trebuie să avem încredere în viitor. Dacă lupţi, vei învinge! Chiar dacă nu în totalitate…Gândeşte, te rog, pozitiv şi nu se poate să nu observi beneficiile! Nu contează dacă, într-un final, vom rămâne tot singuri! Aşa a fost să fie sau atât am meritat! Ei, ce zici de „optimismul" meu?
-E frumos şi adevărat ce-mi spui matale, d-le Georgescu! Nu cred că eşti convins că ai dreptate, dar ceva despre felul de a privi situaţia în care sunt, am învăţat…Oricum, discuţia aceasta a fost benefică pentru psihicul meu atât de fragil, recunosc. Poate, la fel ca Einstein, împrăştii şi matale în jur unde benefice numite Alfa. În loc să absorbi energia pozitivă a oamenilor din jur, matale degaji acea energie spre interlocutor! Eşti binecuvântat de Dumnezeu, d-le Georgescu! Ar trebui să fii fericit cu

acest dar, chiar dacă nu întotdeauna vei fi înţeles! Ce bine că ai trecut pe la mine! Dar să nu uităm marea noastră problemă: revista! Poate o va prelua cineva….
Voi insista pe lângă toţi, dar mai ales pe lângă Costel Ursu. Se pricepe şi este un altruist. Deşi acum s-a însurat şi el a doua oară şi nu ştiu cât e de dispusă noua soţie să-l împartă cu această nesăţioasă amantă, revista, închei eu discuţia cu Lungeanu.

PREDOIU, FABRICA, SECRETARA ŞI SOŢIA „IUBITOARE”…

Directorul Predoiu stătea liniştit în noul său birou, construit, după ce s-a vândut sediul vechi Universităţii din Cluj, în partea stângă a halei centrale, rămasă nefolosită după ce maşinile de mare productivitate fuseseră, şi ele, vândute. Universitatea „G. Coşbuc” îşi pusese deja firma, studenţii erau foarte numeroşi, zona devenise zgomotoasă, dar într-un mod plăcut, auzindu-se râsetelor fetelor şi băieţilor pe holuri, prin parcări. Directorul era, într-un fel, mulţumit că prefectul îşi îndeplinise, probabil, misiunea trasată de către şefii lui de a lua sediul fabricii cu cei mai mulţi muncitori din oraş. E clar că acum prefectura îl agrea pe Predoiu, doar muncitorii mai vorbeau pe la colţuri…Dar şi ei, gândea acesta, ar trebui să-i mulţumească, deoarece din banii primiţi pentru vânzare, cei care intrau în şomaj aveau un spor consistent. Până la urmă, concluzionă el, tot răul e spre bine. Dar cineva îi strică liniştea. Bate în uşă mai altfel ca de obicei. E secretara, care-l anunţă că un individ, Marian Porumb se numeşte, vrea să-i vorbească. „Să intre!” porunceşte directorul.

-Bună ziua, d-le director! Deşi nu ştiu dacă e atât de bună!

-Ce vrei să spui? Pentru cine nu e bună?

-Pentru dv., desigur! Nu vă aduc veşti bune, dar am zis să vin chiar dacă o să vă supăr!

-Spune , omule, ce-ai pe suflet?

-Soţia dv. este într-un mare pericol, de aceea nu cred că mai trebuie să mai aşteptăm. Haideţi, că vorbim pe drum!
-Unde, d-le?
-Un golan frumos şi nemernic, pe care l-aţi dat afară, George Apostol, a agăţat-o pe soţia dv. şi a dus-o într-o garsonieră, aici, în Cartierul Sud. S-a lăudat către noi c-o va supune la toate perversiunile posibile şi va mai chema şi vreo zece derbedei de-ai lui ca s-o violeze….
-Cum, ce spui? De ce n-ai spus de la început? Când s-a întâmplat, cum, ce? începe să nu mai fie coerent bietul om. Sare din scaun, alarmat, speriat, distrus , cu inima gata, gata să-i sară din piept. Hai mai repede acolo! Hai!
-Să mai meargă cineva cu noi şi să vă duceţi dv. unde vă arat eu, că de la 20-25 de metri de garsonieră, eu nu mai merg cu dumneavoastră! Nu vreau să mă omoare golanii! Şi vă rog nici să nu spuneţi cine v-a informat….
-Hai, lasă, hai! Clara, cheamă nişte oameni, portarii, muncitorii liberi, ca să-i iau cu mine, ca să-i arestez pe derbedei! Ai sunat, au venit? Să plecăm imediat!
-Da, imediat vin oamenii, d-le director! spune secretara. Vă vor aştepta la poartă.
Predoiu merge, dar nu vede pe unde, se grăbeşte dar nu ştie încotro s-o ia. Gândeşte, totuşi, în ce situaţie groaznică este pus…Mai mult decât toate se gândeşte la suferinţa femeii cu care avea un copil. Biata Rodica, ce clipe trăieşte! De câteva ori, această femeie a venit chiar şi în fabrică să intervină pentru cineva. Ba să nu-l concedieze pe Vasilescu, ba pe Ionescu, chiar şi pe acest Apostol. Numai pentru bărbaţi intervenea…Ce-o fi asta? Cu toţi o fi având relaţii sexuale? Nu se mai opreşte? A ajuns la poartă, ia cei cinci oameni fără să le spună unde

îi duce. Îi roagă doar să-l urmeze…Aproape de blocul cu pricina, Marian Porumb se retrage, nu înainte de a-i spune lui Predoiu scara şi numărul garsonierei. Cele şase persoane, în frunte avându-l pe director, urcă rapid la nivelul doi şi ascultă cu urechea lipită de uşa apartamentului opt. Se aude zgomot mare, bărbaţi care cântă…."Nici o voce de femeie", constată îngrozit Predoiu. „O fi omorât-o, vai de mine! Să spargem uşa!" Şi se repede cu umărul în uşă. Nu s-a deschis. Încearcă şi ceilalţi. Nimic. Un însoţitor mai pirpiriu încearcă mânerul şi uşa se deschide ca prin minune. Nu fusesse închisă…Intră toţi, buluc…

Un individ cu barbă şi chelie îi ia la întrebări „Ce vreţi? Suntem deja nouă inşi…Veniţi mâine că femeia rezistă, ba chiar îi place! E o meseriaşă…

-Ce măgării spui despre soţia mea? Cum îţi permiţi, golanule? Unde-i draga de ea? Cum aţi atras-o în această speluncă? Vă duc eu la poliţie! Nenorociţilor! Vă arestez!

Apoi intră într-un mic hol, urmat de ceilalţi…Acolo erau vreo şase, şapte inşi la o masă cu sticle pline şi goale, pahare sparte şi un fum de-l tăiai cu cuţitul. Beau şi spuneau bancuri porcoase. „Unde-i Rodica? ţipă Predoiu. „Bate la uşa aia, dar de vreo oră e ocupată cu maestrul nostru în ale femeilor, George Apostol"! i-a răspuns cineva, fără să se uite cine a întrebat. Uşa era încuiată şi directorul împinge cu spatele până broasca a cedat. Uşa s-a deschis şi în faţa soţului supărat şi îngrijorat pentru viaţa soţiei a apărut o scenă de infern pentru un soţ încornorat: un pat mic, în care stătea goală şi pe jumătate ridicată, Rodica, iar în picioare, tot gol şi aproape de gura ei, George Apostol.

-Ce faci aici, dragă, ce ţi-au făcut nemernicii ăştia, vino la pieptul meu, să te mângâi, să te salvez! izbucneşte, plin de durere şi cu mari speranţe, Predoiu.
-Da ce cauţi tu aici, măi sulă bleagă? Cum adică ce mi-au făcut? Ce nu-mi faci tu de atâţia ani! Te-am chemat eu să mă salvezi, măi sulică? N-am nevoie de salvare! M-au salvat ei! Şi femeia arată cu un gest teatral pe derbedeii din camera cealaltă…Şi ăştia de ce i-ai adus cu tine? Ca să te păzească atunci când o să te iau la palme, băi impotentule? Sau când ţi-oi arăta ce sculă are George? Ia uite-o cum stă ţanţoşă şi de şapte ori cât a ta! De-abia aştept să mă pătrundă până în rărunchi! Haide, George dă-o să ţi-o sug! Ce gust de fistic are, doamne!
-Dar, dragă, poate eşti drogată, că-i ştiu pe……
-Ce drogată, măi sulică! Ce fac eu cu funcţia ta, cu fineţea ta în pat? Asta-i întrebarea!
-Dar, dragă, lasă că discutăm acasă…Mai calmi, mai lucizi, mai…
-Băi cap sec! Ce să discutăm? Mie îmi trebuie regulat, nu discuţie! Ţi se pare că sunt eu drogată? Sunt perfect lucidă şi ţi-am explicat ce vreau: sulă, sulă şi la urmă tot sulă! Nu merg nicăieri, nu mai vreau să fiu soţia directorului, impotentului! Sunt o biată femeie cu o boală normală: vreau un bărbat şi atâta tot! Şi acum căraţi-vă de aici că mi-aţi stricat o partidă de sex oral, care începuse atât de bine…
Apostol, care între timp se îmbrăcase, îi spune lui Predoiu: „ D-le director, eu pot s-o ţin la mine pe Rodica, pot s-o întreţin, mă mai ajută şi băieţii…va fi femeia noastră.. Îi dăm de toate şi ea a fost de acord…

-Cum femeia voastră, măi nenorociţilor! Ea are un soţ, un copil..Vă daţi seama ce spuneţi? Vă dau în judecată pentru sechestrare sau răpire!
-Ce răpire, ce sechestrare, băi nătărăule? se supără din nou Rodica. Nu eşti întreg la minte? Nu ţi-am spus că am venit singură? Îmi place şi nu mai vreau să plec! Tu pleacă şi nu vreau să te mai văd în veci! Mi-am mâncat zece ani din viaţă cu tine şi niciodată nu m-ai satisfăcut cu beţişorul tău. Sunt sigură că nici copilul care-ţi poartă numele nu-i al tău! Din păcate, nici eu nu ştiu al cui este, că la vremea aia eram şi mai zglobie….Iar tu erai îndrăgostit de fabrică…Ei, bine, fabrica te-a suportat, te-a avansat, eu te-am retrogradat complet: nu eşti bun de nimic, asta e!
Soţul se uită la ea, n-o mai recunoaşte, o aude vorbind, dar nu mai înţelege ce-i spune, nu ştie ce se petrece cu el, de ce a venit acolo…După câteva minute de tăcere, timp în care, până şi acelor bestii fără suflet, fără caracter, li s-a făcut milă de acest om pus în cea mai umilă şi gravă situaţie în care poate fi pus un bărbat, Predoiu o vede, în sfârşit, pe Rodica, aşa cum este, nu cum îşi închipuia el că este sau trebuia să fie. Vede, în sfârşit, bucuriile, preferinţele, pasiunile unei femei pentru care scopul unei vieţi este doar sexul….Va divorţa, totul s- terminat. Cu capul plecat, iese din cameră, urmat de însoţitorii săi. Din ceata războinică, venită cu intenţia de a salva o femeie de la viol, de a face dreptate unei femei agresate şi unui soţ încornorat, s-a transformat într-o ceată ruşinată de situaţia în care le-a fost pus şeful, care a avut neşansa de a se căsători cu o boarfă, o femeie de cea mai joasă speţă…Ce putea el să mai facă acum când a descoperit că nici copilul nu este al său, când a

descoperit că a stat zece ani lângă o criminală, care acum i-a înfipt, în sfârşit, cuţitul în inimă, după ce ani în şir i-a picurat, cu pipeta, cianură în sânge, în tot corpul. Astăzi şi-a definitivat opera: şi-a pus soţul pe catafalcul căsătoriei lor. De fapt, bietul om a stat pe acest catafalc încă de la început. Predoiu se gândea cât rău putea să facă într-un cuplu unul din parteneri, dacă nu are o fărâmă de iubire sau de respect pentru celălalt. El, om ajuns în cea mai înaltă funcţie la locul său de muncă, unde era respectat de sute şi sute de oameni pentru capacitatea sa profesională, el, tocmai el, să fie atât de dispreţuit de femeia pe care a iubit-o?
Doar atât să fi vrut Rodica de la viaţă? Doar sexul? Atât de legată era de concretul vieţii încât nimic spiritual n-o putea încânta? Deşi avea şi ea un liceu, o şcoală postliceală…Dar, în sfârşit, s-a hotărât: va divorţa. Se mai gândeşte că, ţinând cont de faptul că nu putea fi o mamă respectabilă, tribunalul îi va da copilul. Martorii la scenele tocmai văzute, vor veni, şi ei, la tribunal. Instanţa va lua hotărâri în funcţie de cele ce vor spune aceştia. O va lăsa, pe femeia cu care a convieţuit atâţia ani, în apartamentul în care a crescut copilul. El va închiria altul. Este îngrozit de ceea ce va deveni apartamentul său după ce va rămâne în el numai Rodica. Bordel, desigur. Mai poate încerca vreo altă variantă? Eu, din experienţe mea destul de apropiată de a lui Predoiu, l-aş fi sfătuit să nu-i lase, să nu-i dea această neşansă de a transforma o locuinţă în loc de pelerinaj al tuturor derbedeilor oraşului…Poate vom găsi, împreună, altă variantă.

Cu sufletul năruit, cu gânduri sinistre, s-a despărţit de muncitorii care-l însoţiseră în „expediţia” cea mai tristă a

vieţii sale. Le mulţumeşte celor care au asistat la cea mai cumplită umilire a persoanei sale…Intră în biroul de care era îndrăgostit…

-Vă aduc un sirop, o apă plată, o cafea, altceva, d-le director? îl invită secretara, care fusese informată, prin telefon, de tot ceea ce se întâmplase.

-Nu, nu mai vreau nimic, am primit atât de mult de la viaţă încât îmi ajunge! Doar linişte vreau, Clara, linişte! răspunse cu vocea scăzută bărbatul, care, pentru prima dată de când o angajase, o vede pe Clara ca femeie. O vede că-şi găseşte motive să se aplece pentru ca el să-i vadă picioarele frumoase, apoi, aproape de el, îşi etalează decolteul bogat…Până acum, pe oriunde trecea, pe unde stătea, gândul îi era, ca şi mie, la fabrică şi, uneori, la familie….Cât de greşit acţionează unii bărbaţi şi cât de dur îi loveşte viaţa!

-Viaţa trebuie trăită, domnule director! Vă rog să mă scuzaţi, dar dv. treceţi pe lângă viaţă fără s-o vedeţi! Ia uitaţi-vă mai atent la mine! îl atacă femeia ştiindu-l, mai ales în acest moment, foarte vulnerabil. M-aţi văzut până acum măcar o dată cum arat? Sau, şi mai grav, m-aţi văzut la faţă? Sunt o femeie de treizeci de ani, cu tot ceea ce-i trebuie…ca să fie iubită….Am acceptat postul de secretară, deşi am facultatea terminată de mult, cu gândul că într-o zi veţi vedea şi femeia care sunt nu numai o servitoare şi atât!

Predoiu a rămas cu gura căscată la formele atât de apetisante ale Clarei, dar şi la ceea ce-i spunea…De unde să ştie el ce vor femeile? A făcut doar ce a văzut la mine şi la părinţii lui: muncă, muncă şi iar muncă. Plus devotamentul până la sacrificiu faţă de serviciul pe care-l avea. Se uita la această femeie tânără şi frumoasă, îşi

amintea umilirea şi distrugerea sufletului său şi nu îndrăznea să pronunţe vreun cuvânt. Dacă este un vis, mai rău, vreo farsă, tot ce aude? El, cel anulat din punct de vedere sexual de către Rodica, cel căruia i se contestau toate calităţile de bărbat sau de om de către acelaşi monstru numit Rodica, el să trezească vreo pasiune cuiva? Nu-i posibil! E sigur că asistă la o glumă proastă, de fapt sinistră de-a dreptul…

-D-le director, puteam să lucrez în învăţământ sau ca traducător la vreo firmă, dar pe mine m-au fascinat celebrele poveşti de dragoste dintre secretare şi directori sau chiar şi partidele de sex dintre aceste persoane…Ce am visat şi ce s-a întâmplat? Realitatea este mai dură decât orice închipuire, pentru că dv., deşi tânăr, deştept şi frumos, pe deasupra şi cu mari probleme în relaţiile de cuplu, nu aţi văzut în mine decât un robot care aduce cafeaua şi răspunde la telefon….Ce păcat! V-aş fi oferit tot, absolut tot ceea ce are nevoie un suflet sensibil cum ştiu că sunteţi! M-aţi tratat exact ca fostul meu soţ: nici un cuvânt bun, nici o mângâiere, nici o atingere, măcar din greşeală. Chiar mă gândeam să-mi dau demisia. Dar acum…

-Dar acum ce s-a întâmplat? se trezeşte vorbind şi Predoiu…

-Ei, acum e altceva…Vă simt că sunteţi foarte singur şi nu mai pot să plec! Trebuie să vă mângâie cineva, să vă facă să uitaţi marile necazuri ale vieţii! mai spuse femeia şi se aşeză pe masă, dezgolindu-şi tulburător de mult picioarele…

-Nici nu ştii câtă dreptate ai! îi răspunde Predoiu cu o voce mult mai blândă decât de obicei….şi, în timp ce-i pipăie genunchii, pulpele şi chiar locurile interzise, îi

cere scuze că, în marea lui pasiune pentru muncă, pentru ascensiune, pentru familie, a uitat că e un biet om care nu poate sta singur şi care n-a văzut la cei din jur decât rolul benefic sau malefic în dezvoltare fabricii…Şi încet, încet, o cuprinse cu braţele, o sărută, ea îi răspunse cu patimă…

Eu, povestitorul acestor întâmplări, sunt mulţumit că, în sfârşit, Predoiu, învăţăcelul meu drag, omul pe care l-am propulsat, datorită seriozităţii sale, în cele mai importante funcţii, n-a ajuns, ca mine, să vadă realitatea din familie de-abia când a ajuns aproape de cincizeci de ani. La treizeci şi ceva de ani poţi oricând, cum văd că se întâmplă cu acest om, să-ţi reîncepi viaţa alături de o femeie frumoasă, deşteaptă şi, lucru cel mai important, care să aibă un dram de suflet şi pentru tine…Culmea, Predoiu face tocmai ce n-am făcut eu: începe să vadă şi altceva decât piesele pe care le producea fabrica lui, că trebuie să trăiască viaţa altfel decât prin rezultatele de excepţie în producţie, decât lupta cu toţi netrebnicii pentru a diminua numărul de şomeri… Ceea ce n-a bănuit Rodica, prin vorbele ei dure şi prosteşti, s-a întâmplat: i-a deschis lui Predoiu o altă perspectivă…..

O MOARTE SUSPECTĂ, ACASĂ LA VIITORUL REDACTOR ŞEF AL REVISTEI.

Trecuseră nişte ani de la înfiinţarea revistei „Mioriţa”…Mulţi se retrăseseră din cauza nerespectării programului iniţial, stabilit de fondatori. Din păcate, după alegeri, când configuraţia politică a devenit alta şi la Direcţia de Cultură şi Patrimoniu s-au stopat fondurile pentru tipărirea revistei pe motiv că instituţia nu are ca obiectiv, prin lege, decât repararea monumentelor şi bisericilor…Iar bietul Nae Lungeanu, care a ajutat atât de mult presa literară scrisă, este anchetat acum pentru producerea de ilegalităţi. A plătit nu numai cu funcţia, ci s-ar putea şi penal, ba chiar şi financiar….Toate acestea l-au afectat nu numai pe Nae, ci şi pe noi toţi. Se pare însă că prietenul Candid, având şi ceva probleme familiale, a fost afectat psihic, intrând într-o stare depresivă accentuată, favorizată, probabil, şi de plecarea multor redactori, care au fost lângă el, dar care s-au supărat pe stilul său de a face revista, i-au contestat calitatea de fi în fruntea acesteia….Candid Ponea avea idei năstruşnice nu numai în alcătuirea revistei, ci şi în propria familie. Astfel, a chemat în casă un tinerel, Nero Curcumelis, persoană care bătea de multişor pe la porţile literaturii. Dar nu pentru literatură l-a chemat, ci pentru sex în trei. El, soţul, Gabriela şi Nero. De la un moment dat, sexul n-a mai fost în trei, pentru că Gabriela nu-l mai accepta decât ca privitor pe soţul ei. Fiind cu peste treizeci de ani mai bătrân decât ea, fireşte că l-a ales pe Nero, care, între timp, cu sprijinul efectiv al lui Candid, a scos pe piaţă primul său roman. Gabriela şi cu Nero erau

văzuţi permanent la piaţă, la concerte, la manifestări culturale…Candid, din ce în ce mai plictisit, mai descurajat, mai inactiv la revistă şi în rest, dispăruse, parcă, din peisaj. Mai ales din peisajul familiei sale. Colegii atât de entuziasmaţi de începuturile „Mioriţei", văzându-l atât de dornic de mărire, de a fi doar el în centrul atenţiei, neacceptând nici un sfat de la ei, l-au părăsit. Rar se mai întâlneau pe la redacţie, şi mai rar pe la vreo lansare, de la care, se ştia, pe vremuri, era nelipsit. Acum, însă, nu mai venea de loc. În schimb, amorezii, Gabriela şi Nero, invitaţi sau nu, erau prezenţi…E posibil ca absenţa lui Candid să fie tocmai din cauza permanentei prezenţe a celor doi. A intervenit apoi internarea în spitalul municipal. Panaitescu, auzind despre spitalizarea colegului cu care petrecuse mulţi ani pe la anumite ziare, şi care-i ştia ca nimeni altul sufletul de copil mare, a ajuns la spital să-l vadă. Aici, bolnavul, care se vedea a fi mai mult decât bolnav, i-a şoptit, pentru că nu putea vorbi mai tare, că-i ceva trecător. Acest fapt i l-a comunicat oficial şi doctorul Vanghele. După ce au mai discutat câte ceva, Panaitescu a plecat, promiţându-i că va mai veni. Simţea că Ponea are nevoie de oameni în jurul lui, iar acum nu mai ajungea nimeni să-l vadă. Nefiind lămurit de ce doctorul i-a inoculat atâta optimism lui Candid, Panaitescu bate în uşa biroului acestuia. Vanghele, cu o faţă speriată îl avertizează că Ponea are melenă. Neînţelegând marele dezastru care se apropia, Panaitescu întreabă ce înseamnă asta. La care doctorul îi răspunde simplu: va muri, asta înseamnă…Şi când se va întâmpla? Oricând, vine răspunsul crud, dar adevărat. „Dar trebuie să facem ceva, să strângem toţi colegii bani, să-l ducem la

Bucureşti, acolo este aparatură modernă, bună şi-l vom salva. Păcat de mintea, de talentul şi de dragostea lui de viaţă”! mai spune Panaitescu. „Nu înţelegi că nu se mai poate face nimic? E în fază terminală. Ce poţi face e să mai trimiţi colegi să-l vadă, să mai discute cu el…Ce-i şi mai grav, îl simt că nici nu mai vrea să lupte, să trăiască, ceva dureros îl macină…”Dar soţia n-a mai trecut pe aici”? nu se abţine să întrebe Ion.

„L-a adus acum vreo două zeci de zile şi n-a mai trecut de atunci prin spital,” vine răspunsul pe care n-ar fi vrut să-l audă…Şi ştie ce boală are şi ce se va întâmpla! adaugă doctorul, care înţelegea, desigur, la ce se gândea Panaitescu. Şi nu numai Panaitescu…Nici nu ştiu dacă trebuie condamnată pentru gestul ei neomenesc? îşi exprimă cu glas tare, un gând, doctorul. E femeie tânără, el un intelectual sărac, mult mai bătrân decât tatăl Gabrielei!”

-Ai dreptate doctore, că şi eu l-am beştelit când s-a însurat! Dar nu l-a văzut când s-a măritat? Era tot bătrân, tot sărac, dar era un nume…I-a făcut rost de serviciu bun pentru o proastă din fundul muntelui…Să-l uiţi în spital? Măcar să păstreze aparenţele. Ce dovedeşte această mizerabilă? Că a fost de la început până la experienţa cu sexul în trei doar o nemernică! Cum a putut prietenul meu să creadă că o astfel de fiinţă va putea sta lângă el, aşa cum se spune, la bine şi la rău? Unde i-a fost mintea când a semnat certificatul de căsătorie, de fapt certificatul morţii?

Ion pleacă spre Direcţia de Cultură, gândindu-se că Gabriela, în nemernicia ei, o fi trecut şi prin patul lui Vanghele, cunoscut pentru astfel de gesturi…Altfel nu înţelege de ce n-o condamnă şi el… A ajuns la Direcţie

şi intră direct în biroul prăpădit al lui Nae Lungeanu, care, ca de obicei, este cu telefonul la ureche. Noul şef îi dăduse o sarcină foarte grea, uneori imposibil de realizat: organizarea unui Festival de Folclor pe zonă. Poate dorea să-l compromită în totalitate. Dar, ca de obicei, Nae a luat treaba în serios şi acum îşi anunţa toţi directorii de cămin să fie pregătiţi.
- Dar ce ai, nea Ioane? Eşti atât de supărat de parcă ţi s-au înecat corăbiile!
- Tu ştii unde este Ponea?
-Sigur! La spital, dar n-am avut timp să trec pe acolo! Am sunat-o, în schimb pe nevastă-sa şi mi-a zis că totul e bine…
-Bine pentru ea, nenorocita! L-a dus acolo de trei săptămâni şi n-a mai venit să-l vadă! Şi ştii de ce? Pentru că soţul ei „drag" poate muri dintr-o clipă în alta. Are melenă.
-E posibil aşa ceva, nea Ioane? Oare şi ale noastre vor proceda la fel?
-Bineînţeles, dragul meu! Dacă nu are ceva pentru tine, te va trata după gradul de rudenie…Ştii ce fel de rudă eşti cu femeia cu care ai copii? Rudă de gradul patru, deci, mai nimic…Aud adesea că familia trebuie comparată cu hainele: trebuie să stai ceva timp în ele. Cât a stat Candid în haina asta a căsătoriei? La el era însă evident de la început că nu i se potrivea, că era o haină de-a altuia…Totul a depins de o toantă ca Gabriela, care, fără a ţine cont de talentul ieşit din comun al lui Candid şi de discuţiile interesante pe care le provoca, l-a considerat doar un babalâc, un zero ca bărbat, un nimic. După cum ştii, sper să n-o afli de la propria soţie, pentru femeia care nu te iubeşte, orice calitate a ta, ca soţ, se

transformă într-un defect de neiertat…Nu bei, nu fumezi, ai talent artistic, eşti civilizat? Cine te-a informat că acestea sunt calităţi? Sunt defecte pentru care vei avea de suferit…De ce? Pentru că nu le are amantul, cartofor înrăit, curvar notoriu, beţiv cu state grele în meserie şi fumătorul a trei pachete pe zi…Dacă el, acest amant, are aceleaşi „calităţi" ca soţia ta adulteră, şi ea o fumătoare, o beţivă, una care a trecut din bărbat în bărbat, ce rost mai ai tu cu talentul tău penibil în artă, în faţa acestor fiinţe ale peşterii? Îţi vor râde în nas, dacă nu încep o partidă de sex chiar în faţa ta şi a altora, ca să fie, cred ei, răzbunarea şi mai cruntă. Nenorocirea lui Candid? S-a amestecat în tărâţe şi-l mănâncă porcii…De ce spunea învăţatul acela că pentru femei şi câini trebuie să ai certificat de proprietate, ca să fii sigur pe ei? La ce i-a folosit certificatul lui Ponea? Doar Gabrielei i-a folosit, ca acoperire…

-Certificat? întreabă Nae. Când femeia este sămânţă rea, tot rea va rămâne până la sfârşit. Nu poţi s-o strângi, s-o constrângi. La ce bun?

-Ai dreptate! Să schimbăm subiectul, că şi eu am păţit destule cu femeile şi nu vreau să-mi mai amintesc! propune Panaitescu. Să ne gândim serios la revista, pe care noua conducere a Direcţiei o abandonează…

-Mi-a promis nea Georgescu ceva…Că va discuta domnia sa cu Costel Ursu. Nu ştiu dacă a făcut-o. Dar ce-ar fi să mergem până la el, în localitatea în care s-a mutat, pe dealul acela pe care-l iubeşte şi de care nu mai vrea să se despartă. O casă pe un deal şi o altă soţie şi-a dorit în ultimul timp şi a reuşit să le aibă. Îmi spunea chiar că, de data aceasta, a dat de o femeie tolerantă, harnică, gospodină.

-E o idee foarte bună! Dar tu, Nae, poţi să pleci când vrei, cu noul şef mereu pe cap?
-Da, pot pentru că am sector în partea aceea de judeţ. Mai bine ar fi să mergem mâine, ca să-şi programeze şi d-l Ursu timpul….
-Aşa vom face! se alătură Panaitescu ideii lui Nae Lungeanu. Mâine pe la zece. Până atunci vorbeşti cu Costel Ursu, să fie acasă..

A doua zi, cei doi au luat microbuzul spre Costică Ursu, care le explicase pe unde stă…Era simplu, le-am spus: Ajungeţi în centru şi vă uitaţi drept înainte, cu privirea uşor ridicată spre un deal. Vedeţi o clădire mare, o ţineţi ca reper şi vă îndreptaţi spre ea... Aţi ajuns la clădirea aceea şi de acolo, pe stânga, la câteva case, vă aştept eu.
Exact aşa au făcut, dar s-au descurcat greu cu drumul lăsat în paragină de către autorităţi. Erau şanţuri ca după bombardament şi mult noroi. Mulţumeau cerului că n-au venit cu maşina…I-ar fi făcut amortizoarele praf.
Sunteţi norocoşi, într-adevăr, că n-aţi venit cu maşina! Îi aprob eu. Oficialităţile consideră repararea drumurilor un lucru minor, deşi oamenii se plâng de ani de zile că-şi distrug nu numai maşinile, ci şi viaţa. Iarna, acest loc binecuvântat de Dumnezeu este uitat pur şi simplu. Şi sunt cetăţeni care trebuie să ajungă la serviciu, la autobuz…Am scris în ziare despre drumurile de pe aici, dar s-au găsit nişte falşi ziarişti sau indivizi de pe la televiziuni care anunţă (probabil sunt plătiţi) că localnicii zburdă de fericire pe uliţele curate şi pline de flori. Primarul nu cred că ştie adevărul, pentru că nişte căţei din jurul său încearcă, şi văd că şi reuşesc, să bage gunoiul sub preş. Se petrec lucruri de-a dreptul stranii în

zona aceasta. Dar să vedeţi la alegeri ce se întâmplă! încheie destul de supărat, lămuririle, Costică Ursu.
-D-le Costel, dar ce grădină frumoasă şi câtă linişte este la matale! Câte flori! se miră Nae Lungeanu.
-Ei, răspunde Ursu, mi-am dorit linişte şi am găsit-o!
Atâta doar că n-am prevăzut, în planul meu, lipsa de civism a unor aleşi. În rest, mă simt foarte bine. Uitaţi-o şi pe soţia mea, care se întoarce de la serviciu…
-Bună ziua, domnilor! Bine aţi venit în casa noastră! Serviţi o cafea, un ceai? Sau doriţi să mâncaţi ceva?
-Sărut mâinile, d-na Daniela, nu vă deranjaţi! îi spune Panaitescu , în timp ce-i dă nişte scoici şi frunze de toate culorile. Am venit să discutăm despre unele probleme ale culturii, nu să ne „destrăbălăm”.
-Chiar, dragă Costică, prin comuna aceasta, care ar putea fi o adevărată oază de frumuseţe, dacă ar fi vreun interes al celor aleşi, nu găsim vreun sponsor? Primăria, Căminul Cultural, vreun om bogat?
-De unde sponsori, domnilor? Cărţile mele n-au văzut până în acest moment sponsori! Doar salariul meu. Această comună, prin reprezentanţii săi, n-a vrut vreodată să-mi aprobe câţiva lei pentru cărţi, pentru manifestări de anvergură…Există un abonat permanent la fondurile primăriei, care scoate bani pentru broşurelele sale. E directorul de Cămin Cultural. Eu, singurul membru al Uniunii Scriitorilor din România, care locuiesc în comună, nu am astfel de drepturi. Banii localnicilor nu pot ajunge şi la acţiunile mele culturale, doar la acel individ, care nici măcar nu-i din satul nostru. Plus zilele comunei, când se dau mii de euro la formaţii de trei lulele şi la manelişti. Clar că revista „Mioriţa” nu are loc pe aici. Ştiu durerea voastră, care-i

şi a mea. Acum, că nu-i soţia pe lângă mine, vă promit că, din salariul meu, voi scoate revista. Fie ce-o fi! O dată la două-trei luni voi reuşi să strâng zece sau cincisprezece milioane de lei. Din salariul meu şi al soţiei, normal. Să vezi, pe urmă, ce vor spune imbecilii! Că am sponsorizări, că am bani furaţi, că nu mai pot de atâta bine! Ce-or zice sau ce-or face, vor rămâne aceiaşi mizerabili, care se bucură de răul altuia şi se întristează de orice realizare a celor din jur. Numai să nu mă îmbolnăvesc şi eu ca Ponea….

-Extraordinar, extraordinar! ţipă de bucurie Nae Lungeanu, când a auzit ce a promis Costică Ursu.

-Ce s-a întâmplat, d-le Lungeanu, întreabă nedumerită Daniela, care venea cu o sticlă cu vin, cu o apă plată şi cu nişte cafele. Nici n-aţi gustat vinul şi afirmaţi că este extraordinar?

-Mă scuzaţi, doamnă, că nu m-am putut abţine, dar soţul dv. ne-a spus lucruri într-adevăr extraordinare şi, fiind eu mai exuberant, am dorit să-mi exprim astfel admiraţia….Aceeaşi admiraţie o avem toţi şi faţă de dv., doamna care aţi omenit orice persoană care a ajuns, anunţată sau nu, în casă. Ceea ce nu am văzut la alte soţii de scriitor. Unele sunt sărace, altele zgârcite şi, din păcate, cele mai multe sunt comode, ca să ne exprimăm blând. Ştim asemenea specimene….

-Nu cred că e sărăcia, domnule! Nu se poate ca într-o casă de oameni cumsecade să nu găseşti ceva pentru ca musafirii să se simtă bine. Depinde şi de educaţia celor doi soţi….Ai fost născut într-o familie de golani, te vei comporta ca golanii, ai crescut într-o familie de gospodari, te vei comporta cum ai văzut la părinţi!

-Ca şi atunci când stăteaţi la Focşani şi vă vizitam mai des, ne daţi o mare lecţie de omenie…Multe dintre soţiile colegilor noştri ar trebui să vă vadă şi să vă urmeze exemplul! îşi exprimă entuziasmul şi Panaitescu.
-Domnilor, începu oarecum oficial Costică Ursu, n-aţi venit s-o gratulaţi pe Daniela, care, sigur, merită asta, ci doar ca să gândim strategia continuării proiectului nostru cu revista „Mioriţa". Va fi greu, uneori chiar imposibil, dar ea este copilul nostru şi copiii nu se abandonează. Toţi cei care o iubesc vor încerca, sunt mai mult ca sigur, să aducă mici sponsorizări…Mi-e cam teamă de mărirea preţurilor tipografice. La o dublare a acestor preţuri, situaţia financiară a oricui poate deveni jenantă. Dar să sperăm într-o minimă stabilitate, deşi guvernanţii nu ne dau deloc această garanţie. În rest, vom schimba formatul revistei, coperta va fi colorată, vom coopta colaboratori de marcă, deşi s-ar putea ca şi această pretenţie să coste bani. Vom insista pe prietenii plecaţi din Vrancea şi deveniţi membri ai USR, pe academicienii cunoscuţi de fiecare dintre noi, pe şefii de reviste cu care avem relaţii bune…Vom alege o nouă redacţie, în care fiecare va avea misiune precisă: unul va răspunde de publicistică, alţii de proză, de poezie, de eseuri, de cronica literară, de presa literară…Eu voi face editorialul, iar când nu voi fi disponibil, o va face altcineva. Ideal ar fi să avem întotdeauna material de rezervă pentru cel puţin un număr…Unul din noi, cred că Ion, aici, de faţă, care se pricepe la tipografie şi la tipografi, va reprezenta interesele noastre în acel loc de însemnătate capitală…
-Cine plăteşte, conduce! deveni uşor ironic Panaitescu.

-Nu neapărat! Nu ţin la un astfel de autoritarism, dar să nu uităm niciodată cum NU se conduce o revistă, o instituţie. Ne-a învăţat asta Candid. Orice părere calificată va fi discutată şi întoarsă pe toate părţile în redacţie. Să nu-l pierdem în nici un caz pe Ponea, care, cu toate relele lui, este priceput la punerea în pagină şi la alte aşa zise mărunţişuri, care fac o revistă bună.
-Sunt şi eu de părere că trebuie schimbată redacţia. Pe mine m-a numit nea Candid director fără să mă întrebe. Probabil, pentru că finanţam revista. Aşa că bine s-a spus aici: numai profesionişti.
-Ei, Candid dorea să se pună bine cu toată lumea, continuă ironiile Panaitescu. Iar tu, Nae, îl admiri…De fapt, şi eu, dar nu pentru tot ce făcea, desigur…Din când în când, Candid are nevoie de câte o punere la colţ pentru că este foarte împrăştiat, dar şi atât de talentat…
-Şi-a lăsat cineva dintre dv. haina în sufragerie şi sună telefonul de mult timp, anunţă Daniela. Sunteţi departe de camera respectivă şi nu auziţi…Uitaţi haina!
A, eu am uitat-o, recunoaşte Lungeanu. Am un şef care nu poate lucra dacă nu mă vede în faţa ochilor…Iată-l că sună din nou. Da, eu sunt! Cine este? Domnul doctor Vanghele? Când? Dar nu se poate! Chiar acum vorbeam despre el…Venim imediat, imediat…Şi Nae începe să plângă….A murit nea Candid, mai reuşeşte el să spună….Sărmanul om! Şi câte mai avea de spus, de scris!
-Ce zici, Nae? se năpusteşte asupra acestuia, Panaitescu. A murit Candid? Se credea cel mai dur dintre cei prezenţi, dar începe şi el să plângă. Dar nu arăta chiar aşa de rău, domnule! Bietul meu prieten! Hai să plecăm! Nenorocita aia de nevastă-sa îl lasă acolo, sigur! S-a

întâmplat exact cum a zis: nu-şi va vedea soţia îmbătrânind. Dar cred că i-a iertat pe aceia care i-au spus ce-i spuneam eu mereu: n-o s-o vezi că vei muri ca prostul foarte repede! Până la urmă, un bine tot este în toată povestea: nu are şi vreun copil pentru că dementa îl lăsa pe drumuri şi pleca. Mamă şi soţie denaturată! Altceva ce-ar putea fi?
Cei doi musafiri au plecat imediat, Costică Ursu urmând să ajungă la spital după ce trece puţin pe la serviciul, de la care plecase pentru a-i primi pe cei doi acasă.

Colegii lui Candid Ponea s-au îngrijit de toate cele necesare şi decedatul a fost depus la o bisericuţă din centrul oraşului. Ion Panaitescu, unul din cei mai vechi prieteni, a scăldat însă mortul la spital. După această operaţie destul de dificilă, în care mila, durerea şi nervii prietenului au fost puşi la grea încercare, Ion a ieşit din camera respectivă cu lacrimile pe obraz şi mi-a povestit, îngrozit, că prietenul nostru avea vânătăi pe tot corpul.
-Or fi de la injecţii, crede Dan Petrovan.
-Ce injecţii, d-le! Omul acesta a fost distrus de bătăi înainte de a ajunge la spital! Ar trebui cerută o anchetă!
Şi ce-am rezolva? întreb şi eu, cuprins de durerea pierderii uni om la care am ţinut mult. Îl înviem cu asta? Îl compromitem şi mai mult! Din discuţia mea cu locatarii de pe scara lui, Candid era văzut adesea pe holul scării, plângând şi tremurând de frig. Câteodată ieşea un tinerel şi-l ducea cu forţa în casă. Ăştia sunt nişte criminali! Ar trebui, cum gândiţi şi voi, să fie arestaţi! Dar, repet, ce-ar mai câştiga bietul Candid?
-Şi-i lăsăm pe nenorociţii ăştia să scape de justiţie? se enervă Lungeanu. Vor mai face şi alte victime, dacă nu vor fi pedepsiţi!

Lăsăm lucrurile cum sunt şi, după înmormântare, vom vedea dacă putem să-i tragem la răspundere, insist eu pe această idee, deşi doream din toată inima să-mi răzbun prietenul.

Vreo zece colegi ai lui Candid am strâns bani şi, după înmormântare, am mers la un restaurant, la o mică pomană. Am invitat-o şi pe Gabriela, bineînţeles. A venit cu o verişoară şi cu Nero Curcumelis…Mulţi s-au codit să vină, dar până la urmă au fost vreo douăzeci de persoane. Lumea mânca, mai bea şi câte o bere, că aşa-i plăcuse şi mortului….În mijlocul acelei tristeţi generale, a început, la un moment dat, la o masă anume, un râs strident, chiar sinistru, urât. Toţi, ca la comandă, s-au întors îngroziţi, ca şi cum ar fi înviat mortul, spre masa de unde venea zgomotul lugubru…Era masa fostei soţii, care, împreună cu amantul, râdeau de ceva ce-şi amintiseră, dacă nu de tristeţea noastră…La privirile aţintite spre ei, au răspuns îndreptându-şi ochii spre farfurie şi înfulecând ca neamurile proaste…

Fiind mai aproape de acea masa mizerabililor, m-am ridicat pentru a-i scoate în brânci, afară. Eu, care sunt un om destul de calm şi calculat. Dar mi s-au părut atât de odioşi încât nu m-am mai putut stăpâni…Noroc de Petrovan, Doncu şi Panaitescu (şi el înjura de toţi sfinţii), care m-au ţinut de mâini şi de haine. Ieşirea mea, scuzabilă pentru că am avut mare admiraţie pentru omul respectiv, n-ar fi făcut decât să dea apă la moară la toate bârfele care circulau în oraş despre bietul Candid şi despre unele perversiuni sexuale, pe care le aplica în casa lui.Dar câte nu i se puneau în cârcă, acum când nu mai putea să dea şi el replica.

ET IN ATHOS EGO

Plec destul de întristat de la pomana lui Candid şi mă îndrept spre casă. Intru la biserica pe care o vizitez ori de câte ori ajung în centrul oraşului. Mă rog pentru sănătate, dar mai ales pentru puţin noroc în viaţă. Mi se pare că m-a părăsit total şi nu înţeleg de ce. Unde şi când am greşit faţă de Dumnezeu? Cum pot să întorc divinitatea cu faţa spre mine?

Ies din lăcaşul Domnului şi mă întâlnesc, din întâmplare, cu un tânăr teolog, pe care îl admiram pentru cunoştinţele sale temeinice, dar şi pentru distincţia lui. E Radu Benea, om cu dragoste de carte, dragoste inoculată, probabil, de tatăl său, care iubea cuvântul scris, în tinereţe colaborând pe la diferite reviste şi ziare. Radu avea o educaţie aleasă, era un om de caracter, ceea ce se găseşte rar la unii tineri, avea o pregătire temeinică şi iubea copiii, ceea ce l-a făcut să nu se îndrepte spre preoţie, ci spre şcoală. A intrat în învăţământ, şi-a luat toate gradele, iar de curând fusese numit directorul unei şcoli prestigioase a oraşului.

Cu credinţa mereu în suflet, organiza pelerinaje la Muntele Athos şi la Mormântul Sfânt. Fără să mă pregătească, fără vreo introducere, îmi propune, de la primele cuvinte pronunţate, să merg în pelerinajul de la Muntele Athos, care începe chiar săptămâna viitoare, deci peste cinci zile. Sunt surprins total de această chemare spre Dumnezeu şi, culmea, constat că aveam şi timp, nu mai eram angajat nicăieri, banii îi găseam pe la cineva, deci puteam să-mi satisfac această mare dorinţă, la care, sincer, nu m-am gândit vreodată că poate fi

concretizată. Îi răspund imediat că merg cu bucurie pe Muntele celei mai mari credinţe ortodoxe a lumii. Preţul era convenabil, anturajul era format din tineri şi maturi cu dragoste de Dumnezeu. Cei mai mulţi erau profesori la şcoala în care lucra Radu, dar erau şi de la alte şcoli din judeţ, ba chiar şi câţiva tineri din Bucureşti, la care se adăuga şi administratorul şcolii, la care era director Benea. Se ştia că acest Vasile Neamţu, administratorul, mai fusese în pelerinaje şi era un tânăr foarte credincios. M-am despărţit de Radu, stabilind cu el o întâlnire peste câteva zile, când trebuia să-i achit suma excursiei şi să mai discutăm alte amănunte.

Îmi continuai drumul spre Sud, cartierul durerilor mele ascunse, dar şi vizibile pentru mulţi care mă cunoşteau. Consideram că acest pelerinaj mi-a fost, sigur, facilitat de rugăciunile mamei. Dar de ce nu m-a îndemnat niciodată mama să plec spre Muntele Sfânt? Până la revoluţie, s-a gândit că nu-i posibil, dar după…? Probabil că mama s-a gândit la serviciul meu, care-mi acapara tot timpul…De aceea n-a îndrăznit. Culmea, ştiind cât de profund în gândire, în studii şi în sfaturi a fost Haşdeu, n-am înţeles niciodată de ce nu a adăugat la îndemnurile celebre pentru bărbaţi şi pe acesta: un bărbat adevărat trebuie să ajungă măcar o dată în viaţă la Athos. După el, un bărbat adevărat trebuia doar să planteze un pom, să aibă un copil, să construiască o casă şi să scrie o carte. Nu este deloc puţin să îndeplineşti toate aceste „porunci”, şi totuşi…Sau i s-o fi părut atât de normal că trebuie ajuns la Athos, încât acest fapt a devenit pentru Haşdeu o simplă axiomă?

Oricum, să mi se îndeplinească un vis fără măcar să cred vreodată că ar fi realizabil, asta da, minune

dumnezeiască. Fără să alerg pe la fel de fel de agenţii turistice! Şi-a întors Dumnezeu faţa spre mine? Se pare că da…Copilăria mi-a fost înfrumuseţată de un Athos mai ciudat, de un personaj al romanului celebrului Alexandre Dumas. Personaj, care, alături de Portos, Aramis şi D'Artagnan apărau dreptatea şi vitejia în mod exemplar. Şi iată, acum să ajung, prin mijloace proprii şi printr-o şansă, la adevăratul Athos, Muntele Sfânt, simbolul credinţei ortodoxe absolute, dar şi al fecioriei masculine..

Nu sunt, desigur, un fanatic religios, nu ţin posturile, dar miercurea şi vinerea, ca în copilărie, sunt zile în care mă abţin de la toate poftele şi carnea lipseşte…Sunt destul de bătrân şi totuşi sunt nerăbdător să plec pe Munte, ba, mi se pare că zilele trec prea greu…Dar, iată, în sfârşit, ziua mult dorită a sosit! Nu-i o zi frumoasă pentru că e frig şi nor, dar sufletul îmi este inundat de soarele bucuriei mele. Am ajuns la punctul de întâlnire mult mai devreme, cum îmi este obiceiul. Rând pe rând sosesc şi ceilalţi. Bătrânii, cei trecuţi de 40 de ani, mai devreme, tinerii, cei în jur de 30 de ani, la ora fixată. Pe jumătate din ei îi cunosc. Oameni recunoscuţi pentru caracterul şi profesionalismul lor. Sunt profesori cu notorietate, unii au avut şi funcţii de conducere în învăţământ. La cei tineri le cunoşteam părinţii…Doar pe administratorul lui Radu Benea nu-l cunoşteam personal…Va fi bine, mi-am zis, după ce am făcut cunoştinţă cu viitorii mei companioni. Fiind înainte de Paşti, avui surpriza plăcută să văd că atât tinerii, cât şi maturii din microbuz ţineau tot postul. M-am ruşinat teribil că eu nu puteam ţine mai mult de o săptămână la început şi una la sfârşit. Profesorul Dănoiu, un

profesionist de excepţie, îmi dă tot exemplul cu podul de 40 de metri, pe care trebuie să-l treci. Părintele Cleopa îl dădea celor care veneau la el. Prima noapte a trecut foarte greu pentru că era imposibil să adormi pe drumurile din România, iar statul înghesuit într-un scaun făcea şi mai dificilă odihna. Am trecut prin Bulgaria, drumurile tot rele, dar, parcă, mai bune ca ale noastre. Intrăm, spre dimineaţă, în Grecia. Ghidul nostru, Radu, ne propune vizitarea unei mănăstiri de maici de o mare importanţă şi frumuseţe: Mănăstirea Serres. În oraşul respectiv, ne-am întâlnit cu fratele lui Radu, cu Mario, doctorand în teologie la Salonic. Acesta, ne-a spus Radu, are teza de doctorat cu o temă despre Muntele Athos şi marile personalităţi care au trăit şi mai trăiesc acolo. Mario ne-a făcut, s-o recunoaştem, o părere foarte bună încă de la început. Pe parcurs, simpla noastră părere a devenit o certitudine. Deşi mulţi nu dormisem deloc şi ne cam clătinam pe picioare, după o gustare, pe care fiecare o avea în geantă, ne-am revenit şi plecăm cu plăcere spre mănăstire. Slujba era pe sfârşite, dar noi admirăm încă de la intrare aşezarea construcţiei într-o vale străjuită pe lateral de nişte dealuri înalte dar atât de frumos acoperite cu pomi din toate speciile. O curăţenie exemplară…Intrăm în biserică. Ne închinăm toţi şi ieşim. Lume din întreaga Grecie, dar şi din alte colţuri ale mapamondului. Suntem invitaţi, toţi cei care am participat sau nu la slujbă, dar suntem prin curte, să intrăm în nişte camere mari, adevărate saloane, în care măicuţele şi nişte frumoase tinere grecoaice ne servesc apă rece, rahat, cafele şi un fel de ţuică, uzo se numea. Se stă la mese, oamenii discută, ca la cafenea, despre slujbă, despre politică, despre orice. Între timp, noi, cei

care ne grăbim pentru că drumul nostru are ca scop Athosul, vizităm magazinul cu icoane, Muzeul vinului şi obiectelor care ajutau la producerea şi depozitarea acestuia (lin, teasc, morişcă de zdrobit strugurii, budane uriaşe). Ne uimeşte ordinea exemplară a acestor obiecte cu care, probabil, la începuturi, mănăstirea locuită de călugări îşi câştiga banii pentru supravieţuire. Dar, mai ales, budanele de mii de litri, care erau construite din copaci speciali, forţaţi să se curbeze încă de când erau de un metru şi nu erau scoşi din vegetaţie. Îmi imaginez câţi ani treceau până ajungeau aceşti copaci maturi buni de tăiat pentru doage. Plecăm impresionaţi de frumuseţea locului, de atitudinea cuviincioasă şi ospitalitatea maicilor, dar şi de prietenia celor peste două sute de credincioşi din Grecia şi din lume.

Deoarece am făcut un ocol din drumul spre Munte, şoferii noştri, profesionişti desăvârşiţi de pe la Milcovul, de lângă Focşani, dar şi oameni cu mult bun simţ, ştiu că trebuie să mărească viteza concomitent cu atenţia ca să ajungem până se înserează la Ouranopolis, o staţiune de pe malul Mării Egee. Doar de aici vom putea lua, mâine, vaporul pentru a ajunge la portul Muntelui Athos, Dafne. După câteva ore de mers, ajungem. Vilele particulare, hotelurile şi pensiunile construite în stâncă au multă eleganţă şi culori diferite. Deşi munte stâncos, totul este înconjurat de copaci înfloriţi şi de verdeaţă. Chiar dacă vremea este aspră, cu o ploaie rece şi un vânt pătrunzător, pelerinii beneficiază de o primire caldă din partea gazdelor. Ne simţim minunat. Hotelul nostru, „Filoxena", este foarte încăpător, are camerele bine plasate, eleganţă şi curăţenie. Suntem cazaţi câte doi în cameră. Avem atâta oboseală în noi! Dar eu, ca de

obicei, nu dorm. Mai ales că un vânt năpraznic strică liniştea mării şi a noastră. Colegul meu de cameră doarme bine, nu sforăie, eu mă uit pe fereastră şi văd, spre dimineaţă, copacii care se aplecau până la pământ şi valurile foarte mari ale apei. Nu cred că avem şansa de a lua vaporul….Dorm totuşi vreo două ore. Îmi prind bine ca să pot sta treaz toată ziua. Ne-am trezit pe la 7,30, am trecut în sala de mese a hotelului. Proprietara, o rusoaică măritată cu patronul grec, ne dă bineţe şi ne invită la masa pregătită de ea. Delicioasă…

Ne grăbim spre vaporul care ne aştepta…De precizat că de prin 1975-1976 există curse regulate între Ouranopolis şi Dafne. Pe vremuri, era doar o corabie, care venea de la Constantinopole şi, în drumul ei spre Salonic, oprea la acest prim punct de contact cu Muntele Athos, Dafne. Ca prin minune, vântul se potolise. Plecăm spre Munte. Mă gândeam că eu, care n-am mers niciodată cu vaporul, voi avea rău de mare, că voi deranja colegii, că…Nimic din toate acestea. Pe vapor, poate şi pentru a contracara diferitele manifestări ale unora dintre noi în contact cu marea, Radu Benea, completat de fratele său, foarte documentat şi el, ne dau câteva date despre istoria acestui munte.

Istoria sa merge până în antichitate, când era deja un centru al credinţei. Informaţii avem încă de la Plutarh, dar, se pare, mai exacte ar fi de la Strabon. Acesta scrie că Deinokrates ar fi propus lui Alexandru cel Mare să transforme Muntele Athos într-un monument închinat marelui rege. O statuie de două mii de metri. Alexandru a refuzat explicând că acest munte a fost distrus destul de către Xerxes, care a construit un canal prin care puteau trece două corăbii, una lângă alta. Câţiva dintre noi

comentează că nu-l cred capabil pe Alexandru cel Mare de atâta modestie. Parcă n-a suferit niciodaată de această „boală". Ghizii ne aprobă în parte, dar, dacă aşa spun documentele, trebuie să credem. Poate, adaugă Mario, era vorba de primii ani de domnie ai tânărului Alexandru. Poate. Monahii apar oficial prin secolul IX. Despre anumite personalităţi ca Atanasie Atonitul şi Pavel Xeropotamitul se vorbeşte de-abia prin secolul X.

În Dafne suntem aşteptaţi, datorită grijii ghizilor noştri, dar, bănuiesc aici mai mult influenţa lui Mario, care cunoştea limba greacă la fel ca româna, de un microbuz condus de un călugăr grec, Ignatie. Glumim şi spunem între noi că acest călugăr nu are carnet, că nu avea de unde să-l ia, dar nici nu-i trebuie în munte, pentru că nu-s autostrăzi, nu-s nici măcar poliţişti. Deşi, până la urmă, am auzit că sunt şi astfel de autorităţi. Trecând însă pe buza unor prăpăstii, ne dăm seama cât este de experimentat. Eu şi Dănoiu stăm chiar pe partea dinspre prăpastie şi vedem, după ce am trecut, că şoferul nostru a condus exact la zece centimetri de şanţul cu o adâncime de vreo două zeci de metri. Nu doar ca să uite de pericolul drumurilor înguste, cineva îşi exprimă o anumită părere despre religie. Eu intervin şi spun că nu pot ţine post mai mult de o săptămână. Administratorul Vasile Neamţu, care ţinea tot postul şi care, se vedea, nu dormise pentru că nu dorea să intre pe pământ sfânt cu ţuica de acasă, de aceea o băuse pe toată, intervine şi el pentru a spune că este a cincea oară pe munte. Apoi, tam-nisam, ţipă la şofer s-o ia la dreapta, iar după cinci minute, s-o ia la stânga. Şi faza se va repeta de câteva ori. Şoferul, deşi nu înţelegea, şi-a dat seama ce se întâmplă şi întreabă pe ghid ce vrea idiotul, dar acesta nu

răspunde. În schimb îl apostrofează pe Neamţu, spunându-i să stea liniştit, aici el fiind, alături de ceilalţi câţiva, reprezentantul unei şcoli de prestigiu, că nu trebuie să se dea în stambă…
-Păi, sigur că sunt cadru didactic al unei şcoli excepţionale, reia discuţia administratorul, o şcoală care s-a separat, prin elevii ei, dar şi prin noi, cadrele, de toate celelalte din municipiu. Cum se spune, o şcoală autofecală, care-i o pepenărie de specialişti…Că avem elevi….
Toţi cei care au auzit cuvintele administratorului au izbucnit în râs. Numai Neamţu nu pricepea veselia noastră.
-Măi Vasile, de ce nu taci? Nu realizezi cât eşti de penibil? îl ia de guler Dănoiu, cadru didactic în aceeaşi şcoală, dar cadru emerit.
-Dar de ce-s penibil? Că spun adevărul?
-Dar tu nu eşti cadru didactic! îl repede şi directorul. Eşti un funcţionar administrativ. Iar asta n-ar fi cea mai mare greşeală a ta! Dar foloseşti cuvinte pe care nu le cunoşti, denaturându-le sensul. Acest fapt arată cultura ta…inexistentă. Probabil vorbeşte în tine ţuica pe care, lăudabil, n-ai vrut s-o duci pe Muntele Sfânt! Nu există cuvântul Autofecală, ci Autocefală. Acest ultim cuvânt se referă la despărţirea bisericii. Iar pepenăria este acolo unde ai însămânţat tu pepeni. Şcoala este o Pepinieră…
-Hai, domnule director, că de astea ştiam şi la grădiniţă! Autofecală sau autocefală nu sunt sinagoge? O literă în plus sau în minus, ce mai contează?
-Culcă-te! îi porunceşte, din nou, directorul. Şi nu uita că în acest microbuz sunt persoane cu minte, multă minte, şi nu cu muşchi, ca tine! Nimeni nu confundă, ca

tine, autocefală cu autofecală, pepinieră cu pepenărie sau sinonime cu sinagogă. Şi din acest moment, nu vreau să te mai aud! Strici toată bucuria acestui pelerinaj unic în viaţa multora din companionii noştri!
Vecinul lui Vasile a pus o haină pe acesta şi l-a înghesuit pe un scaun, mai ales că individul avea şi tendinţa de a se ridica şi gesticula. Peste puţin timp, deja sforăia. Eu, bucuros că nu mai aud discuţia penibilă în care era implicat Radu Benea, în calitate de director şi de ghid, spun doar „sancta simplicitas", deşi aş fi vrut să-l cert pe Radu că, într-o excursie de asemenea importanţă, n-a făcut o selecţie potrivită.
-D-le inginer Georgescu, îmi spune destul de tare Chiriac, aţi avut în faţa dv. cel mai penibil spectacol, în care a fost implicată noocraţia şi zerocraţia! Ce părere aveţi? Ce învăţătură tragem din acest disconfort intelectual provocat de un zerocrat?

Am rămas uimit. Unde a găsit Chiriac zerocratul? S-a referit, sigur, la Neamţu! Stau puţin, mă gândesc şi constat câtă dreptate avea. Nu mă gândisem atât de depaarte. Eu ştiam că se folosesc mai mulţi termeni pentru descrierea prostiei, imbecilităţii agresive: zerodoct, sfertodoct etc. Chiriac, observ, foloseşte cel mai actual substantiv:zerocraţia. Îi răspund, totuşi:Aveţi dreptate, ca de obicei, d-le profesor!. Sigur că exagerăm puţin, dar, pe fond, aşa a fost: spectacol gratuit al unui reprezentant al zerocraţiei.
-Nu vi se pare că extindeţi prea mult cei doi termeni, domnilor? se apropie de noi şi Răzvan, avocatul. Ducem prea departe fantezia lui Platon, care propunea, prevedea un stat al intelectualilor, un guvern al filozofilor.
-Nu exagerăm deloc, vă spun eu! îşi apără teoria Chiriac.

Uitaţi-vă la Vasile Neamţu şi spuneţi dacă nu intră perfect în pielea zerocratului: este îngâmfat, se bagă singur în seamă, este un orgolios exagerat, are o ţâfnă care te oboseşte, chiar te face să-l alungi de lângă tine.
-Aş zice, completează portretul zerocratului şi Liviu, că acest Vasile, administratorul, nu-i din categoria şmecherului, care ne oboseşte ba în autobuz, ba la serviciu, el este celălat tip, cel inconştient de zerotehnia lui, face parte dintre cei care, fără a-şi da seama cât de penibili şi nesuferiţi devin, îţi întoarce permanent vorba şi vrea să te lămurească, uneori chiar şi reuşeşte, că albul este negru, că el este deştept (e absolut convins că aşa este).
Păi, staţi aşa: dar noocraţia ce face? Doarme? întreb eu fără să aştept răspunsuri.
-Dar nu aţi observat atitudinea noocraţiei, d-le inginer? mă pune în dificultate, într-un anumit fel, Dănoiu. Şi tot el răspunde, crezând că eu nu pot face acest lucru.
Reprezentantul intelectualilor din acest microbuz de noocraţi (majoritari), ca să zicem aşa, i-a dat replica lui Neamţu. Dar a fost de ajuns?
Revin şi-i comunic părerea că a fost de ajuns doar pentru că administratorul era beat şi a adormit. Când se va trezi, va fi alt om, dar nu fiindcă a scăpat de zerocraţia, care-i este proprie, ci fiindcă nu mai are curajul, văzând el că, în microbuz, toţi îi sunt superiori. Nu are lângă el alţi zerocraţi, că n-am mai avea linişte pe acest munte.
-Să nu spuneţi că se va deştepta şi-şi va da seama! se supără Voicu, profesorul de sport cu rezultate deosebite în şcoala lui Radu. Nu, domnilor, aici, ca şi în altă parte, Vasile este acelaşi imbecil, care, unit cu de-ai lui, este fericitul pământului. Ceilalţi, toţi, sunt nefericiţi din

cauza lor, a zerocraţilor. Dacă intelectualul adevărat are întotdeauna reţineri şi nu se lansează în discuţii sau teorii care-l depăşesc, ei, bine, zerocratul se aruncă exact ca surdul în tobă şi ridicolul obţinut îl favorizează.
-Şi ar mai fi ceva care, se pare, vă scapă: neavând forţa inteligenţei, zerocratul va folosi chiar şi forţa pumnilor pentru a-ţi demonstra dreptatea pe care o are. Şi aici poate câştiga, pentru simplul fapt că inteligenţa nu foloseşte forţa, ne lămureşte Liviu.
- Din păcate, numai zerocraţii sunt uniţi! Noocraţii sunt dispersaţi şi întotdeauna pierd, revine Chiriac, bucuros că tema pusă în discuţie suscită atâtea variante de răspuns. Zerocaţii nu stau să li se dea dreptate, ei se aliază şi încep să împartă dreptatea aşa cum cred.
Cât despre coeficientul de inteligenţă al zerocraţilor, să nu vă faceţi probleme, ne spune, cu siguranţa studiilor de caz efectuate, Chiriac. Este ultimul lucru care-i interesează. Nu-l au, şi-l ridică ei cât vor. Şi de aici veselia lor permanentă. Din contra, intelectualii, noocraţii lui Platon, care sunt, prin definiţie, duşmanii de moarte ai zerocraţilor, nu pot fi deloc veseli pentru că ei văd realitatea sumbră, au mai tot timpul îndoieli.
Încerc să închei această incursiune în istoria prostiei umane, care, ce-i drept, trebuie ştiută pentru a ne putea feri de ea. De aceea afirm că noocraţii nu pot fi decât trişti că sunt obligaţi, într-un fel, să suporte zerocraţii, în timp ce zerocraţii sunt de o veselie debordantă tocmai pentru că îi văd pe noocraţi atât de indecişi, atât de slabi în faţa puterii teribile a prostiei, a obrăzniciei, a ţâfnei.
Ar trebui să ne ferim cât putem de mult de această zerocraţie atât de pestilenţială, atât de greu de suportat.

Tânărul Gabriel, care, în timpul discuţiei noastre nu a comentat nimic, vine lângă mine, ştiind că-l simpatizez, şi, fără nici o legătură cu tema care ne-a luat peste jumătate de oră de comentarii, mă întreabă ceva legat de expresia „sancta simplicitas", folosită de mine cu referire la Neamţu: „D-le Georgescu, e adevărat că numai mediocrii, oamenii simpli de tot, ca să nu le zicem direct proşti, au credinţă adevărată"?

Nu-i obligatoriu! răspund eu. Dar, de obicei, cam aşa se întâmplă. Pentru un fapt neglijabil, aparent: aceşti oameni nu-şi pun permanent întrebări, nu cercetează orice nuanţă a cuvintelor, a faptelor…Crede şi nu cerceta! ne spune Biblia. Şi ei asta fac. Cum reacţionează intelectualii în astfel de situaţii? Analizează toate frazele din Biblie, orice afirmaţie a lui Hristos….

Întrerup discuţia cu Gabriel pentru că Mario, de lângă şofer, se întoarce spre noi pentru a ne mai da încă vreo câteva date despre Munte. Cât nu am ajuns la vreo mănăstire, că atunci va trebui să prezentăm, la concret, ceea ce vedem, ne mai spune el.

-Domnilor! începe Mario. Muntele pe care suntem şi spre centrul căruia înaintăm are doar 60 de kilometri lungime şi 12-18 lăţime, iar vârful său ajunge la 2040 de metri. Suprafaţa totală este de 389 kilometri pătraţi. Din 1913, Athosul intră în componenţa statului grec, dar rămânând autonom. Pe munte întâlnim douăzeci de mănăstiri: 17 greceşti, una rusească, una sârbească şi una bulgărească. Din păcate, pe munte s-au întâmplat fapte care ne-au dezavantajat mereu, pe noi, românii, deşi domnitorii noştri au contribuit financiar şi prin danii uriaşe mai mult ca orice alt popor în sprijinul multor mănăstiri şi schituri. Se ştie că de la secularizarea

averilor mănăstireşti din vremea lui Cuza, contribuţia românilor a scăzut şi de aceea am ajuns astăzi să nu avem nici o mănăstire.
-Lăsaţi că nici aşa nu se mai putea! vine spre cei care discutau şi Geo, silvicultorul cu dragoste de Dumnezeu. Orice mănăstire sau schit de pe teritoriul românesc erau legate de Athos. Faptul în sine era prestigios, dar se plătea un tribut prea mare. În aşa fel că tot ce câştigau călugării din munca marilor domenii agricole, silvice şi de altă natură era trimis la Athos.
-Adevărat, răspunde Mario, dar acum nu ni se mai recunoaşte nici o contribuţie…Avem doar câteva schituri mari ca Lacu (aparţinător de Mănăstirera „Sfântul Pavel"), Prodromu (care aparţine de Marea Lavră). Alte lăcaşuri ar fi chilii ca aceea de la Provata, chilia „Sfinţilor Doctori fără arginţi Cosma şi Damian" din Capsala. Ar mai fi încă multe, apoi sunt şi părinţii pustnici, pe care-i ştie doar bunul Dumnezeu. Nu vreau să vă mai spun cifre şi nume pentru că mi-am dat seama că mulţi dintre dv. aţi citit şi v-aţi documentat. Oricum, de la cei peste cei cinci mii de monahi existenţi până la al doilea război, astăzi mai sunt vreo două mii. O scădere periculoasă pentru credinţa noastră.
-Dar cum se înregistrează aici ora ? se arată nelămurit Gabriel .
-E drept, aici e altceva, continuă Mario. Avem ora bizantină şi calendarul iulian. Ora zero coincide cu apusul soarelui. Singura mănăstire, Iviron, se abate de la regulă: ora zero coincide cu răsăritul soarelui.
-Care ar fi ordinea rangului fiecărei aşezări monahice din Munte? întreabă şi Răzvan .

-Pe primul plan, răspunde doctorandul nostru, specialist în Muntele Athos, este mănăstirea, apoi schitul, chilia, coliba, bordeiul şi sihăstria. În funcţie de situaţiile întâlnite, vă vom spune despre atribuţiile fiecăreia.
Gabriel profită de pauza de informaţii de la ghizii noştri pentru a continua discuţia noastră despre intelectuali.
-D-le Georgescu, de ce credeţi că dorinţa intelectualilor de a şti cât mai multe, ar diminua credinţa lor?
-Observ, fără să critic, acţiunile intelectualilor, care pun sub lupă orice întâmplare sau fenomen biblic. Nu cred că-i un păcat, pentru că şi eu, şi toată lumea ne punem întrebări. Se doreşte să se afle cauza, efectul şi toate celelalte. M-aş pronunţa cu precauţie, dar tot o spun: o fi mai puţină credinţă. Greşită şi interpretarea celebrei afirmaţii din Biblie: „fericiţi cei săraci cu duhul!" Uită-te cine a venit la Athos de cinci ori? Vasile Neamţu, care, în felul său, e convins că toate afirmaţiile din Biblie sunt reale şi crede în ele. Este, din acest punct de vedere, superior tuturor celor de aici. El crede fără să cerceteze. Prin urmare, se va mântui. Ne-a supărat, ne-a sufocat cu suficienţa lui, dar finalul victorios va fi al lui. Nu are suflet rău, l-am văzut făcând pomeni în cinstea străbunilor. Incultura e altceva. E aici şi greşeala ghidului, care nu trebuia să amestece persoanele cu studii cu cele fără. De fapt, nu în studii stă toată chestiunea, ci în caracter. Eşti om, vei rămâne chiar şi când eşti beat sau obosit! Nu o ia gura înaintea minţii! Judecata să-ţi rămână, chiar şi în situaţii limită…Dacă reuşeşti acest lucru, nu mai contează studiile…
Chiar şi problema postului, reiau o chestiune care mă apăsa, merge până în negura istoriei. Eu nu pot ţine tot

postul şi ştiu că asta nu-mi face deloc cinste. Sunt însă trecut de tinereţe, am şi unele boli.
-Dar, îmi răspunde Geo, din ce-am citit, mai ales despre un mare conducător al bisericii noastre, Antim Ivireanu, nu este atât de important acest post, dacă nu este însoţit de alte calităţi ale credinciosului. În „Didahiile" sale de acum câteva sute de ani, a spus-o clar, referindu-se la negativul din interiorul unor aşa zişi credincioşi, care ţin toate posturile. Dacă ţii întreg postul de carne şi muşti, prin răutate şi invidie, din carnea vecinului, prietenului, atunci care-i efectul benefic al efortului tău?
- Ivireanu, după cum ştim, nu era român de-şi permitea să spună astfel de lucruri, cu care eu nu sunt de acord, se alătură discuţiei noastre Liviu, un bărbat de 35 de ani, proprietarul unei firme de sowturi, fiul unor mari profesori de matematică ai municipiului. Intervin în această discuţie pentru că eu cunosc foarte bine sufletul românesc şi-l ştiu tolerant, niciodată nu s-a ajuns la a muşca din carnea celui apropiat, la figurat, desigur, n-am avut, în decursul istoriei, intoleranţă religioasă. Mergând pe firul evenimentelor de importanţă capitală, se cunoaşte că NU Constantin cel Mare a dat un edict de toleranţă în Imperiul Roman, ci Galeriu, care era din neam de dac.
-Dacă mergem în istorie, şi subiectul îmi place, mai ales că pleacă de la voi, tinerii, ei, bine, acest popor român a fost mai mereu nedreptăţit, spune profesorul Chiriac. Unii ne-au caracterizat ca fiind noi nepăsători, alţii că suntem de-a dreptul fatalişti. De aceea n-am avut războaie confesionale…Se mai spune că atât agricultorii cât şi artiştii noştri au fost şi sunt doar simpli meseriaşi, pe care nu-i interesează frumuseţea naturii, a meseriei…

Pentru că privesc totul din punct de vedere utilitar. Şi viaţa e privită, chipurile, de acest neam al nostru, din acelaşi unghi utilitar, îngust. Mă revoltă enorm aceste monstruozităţi aruncate pe piaţă de indivizi care habar nu au cât de mare e sufletul poporului nostru! Din păcate, chiar marele Pârvan greşea comparând catolicismul cu ortodoxismul. El afirma, fără a avea dovezi, că ortodoxismul n-ar avea o conştiinţă naţională. Adevărul este cu totul altul, pentru că doar catolicismul are o organizare cu caracter universal, pe când ortodoxismul, doar el, este profund naţional. Doar astfel s-a putut ca fiecare neam să aibă „legea lui", credinţa lui….Iată, prin urmare, toleranţa adevărată, care este cea ortodoxă!

-Ştiţi care este culmea? întreabă profesorul de sport Voicu. Că şi Eminescu a fost acuzat de intoleranţă pentru poezia „Doina", dar şi pentru altele. La el era doar marea sa revoltă că mulţi străini calcă peste credinţa noastră, peste cultura noastră şi noi, conform toleranţei exagerate care ne caracterizează, nu reacţionăm. În virtutea acestei revolte a cerut insistent păstrarea integralităţii naţionale. De fapt, mie, personal, mi se pare cea mai lucidă şi echilibrată minte românească a vremii. Tot ce a gândit şi a scris a rămas ca o axiomă, care nici astăzi nu poate şi nici nu trebuie schimbată. L-aş numi chiar un mare pedagog al neamului…Nu am zis credincios…Cum am şi auzit de mai multe ori, aş pronunţa o expresie ilogică, care i-ar face portretul moral al lui Eminescu: el avea „religiozitate fără religie".

-Păi, ce faceţi, prieteni? o face pe supăratul Gabriel. Văd că aţi uitat autocaracterizarea lui Eminescu: "Eu rămân ce-am fost, romantic!" E sigur că această personalitate îşi ştia calităţile şi defectele proprii romanticilor. Tot ce a

scris, nu-i doar crez literar, e felul său atât de original de a exista. Putem oare să-l considerăm un model creştin?
-Nu, în nici un caz! intervine Dănoiu. Dar nici Antihrist n-a fost! Oricum, are multe în comun cu creştinismul. Chiar această permanentă, dacă nu chiar obsedantă reverenţă faţă de trecut, faţă de folclor, faţă de tradiţii…
-Dar, pare uşor iritat Mario Benea, de ce vă limitaţi doar la Eminescu? Au fost oameni celebri mult mai ataşaţi religiei. Coşbuc a adus duhul religios în literatură, iar el a fost urmat de Nichifor Crainic, de Vasile Voiculescu. Dar şi mari oameni de ştiinţă au crezut în creştinism şi chiar l-au promovat. Să nu amintim decât pe Simion Mehedinţi şi Nicolae Paulescu. Ei gândeau diferit creştinismul în raport chiar cu dascălii lor, primii posteminescieni. Mehedinţi şi Paulescu sunt naţionalişti şi creştini autentici. Aş zice chiar că Mehedinţi a avut o influenţă covârşitoare în rândul tineretului, căruia, pentru educaţia religioasă, i-a pus la dispoziţie cărţi de căpătâi ca „Explicaţiile Evangheliilor potrivit cu programa şcolară" sau „Parabole şi învăţături din Evanghelie pentru clasa a doua secundară".
-Am citit mult din Mehedinţi, se alătură acestui minicurs despre religie şi Răzvan. Nu ştiu dacă e bine că pune pe acelaşi plan, de cele mai multe ori, pe Zamolxe cu Hristos. Dar mi-a mers direct la suflet o expresie atât de profundă ca aceasta: „Un om, ca şi un popor, atâta preţuieşte cât a înţeles din Evanghelie". Cât priveşte Paulescu, el şi-a văzut, în primul rând, de descoperirile sale ştiinţifice, iar creştinismul l-a tratat nu istoric şi nici ideologic. Doar acolo unde avea legătură cu cercetările lui…

-Nu cred că trebuie adus într-o discuţie despre creştinism Paulescu. El are rol major în ştiinţă, dar aici, iertaţi-mă, în religie, nu-l văd. Sunt doar un simplu actor, îşi numeşte, într-un fel, Marin Brancu, profesia, dar am învăţat încă din copilărie, de la părinţii mei, amândoi ingineri devotaţi meseriei, care sunt marile figuri ştiinţifice ale neamului. De la tata, Dumnezeu să-l ierte, am avut fericirea să mă adap şi cu literatura bună, el fiind un rafinat epigramist. Iar mama este o cititoare pasionată, mai ales după ieşirea la pensie. Deşi nu era din Vrancea, tata a avut un cult pentru Simion Mehedinţi. Creştinismul acestuia era unul păstrat în codrii româneşti, de aceea i se mai zicea şi „păduratic". Sigur că mai târziu, Mircea Eliade va ajunge la acel „creştinism cosmic". Savantul vrâncean ne-a lăsat, printr-un celebru studiu, unsprezece trăsături ale acestui „creştinism păduratic". Nu-i locul aici pentru dezbateri, dar, mai ales pentru cei mai tineri dintre noi, ar trebui amintite câteva: absenţa războaielor confesionale în viaţa poporului român, neutralitatea faţă de certurile dogmatice, simbioza existenţei între Stat şi Biserică, lipsa pornirilor groaznice de răzbunare, prioritatea frumuseţii morale asupra justiţiei formale, încrederea românului în binele învingător….Multe s-ar putea aduce spre exemplificare din opera lui Mehedinţi, dar dacă s-ar promova măcar aceste caracteristici, daţi-mi voie să cred că am avea un alt fel de tineret.

-Stimaţi prieteni, permiteţi-mi să vă anunţ că în câteva minute ajungem în capitala Muntelui Athos, Kareia… Vom vizita în primul rând biserica Protaton. Vom coborî şi v-aş ruga să ne ţinem grupaţi, fără a da atenţie unor indivizi care bântuie şi pe aici, ca şi prin ţară.

Coborâm şi vedem lume foarte multă, parcă am fi la iarmaroc. Noroc de sfatul lui Radu de a nu da atenţie la nimeni şi de a-l urma. Inşi destul de coloraţi, erau sigur rromi de-ai noştri, ne întreabă din ce zonă suntem, unde suntem cazaţi, cât stăm, dacă nu mai avem vreun loc în microbuz. Răspundem simplu: întrebaţi ghidul. Iar ghidul ne face semne să-l urmăm. De obicei, pelerinii fără ghid trec prin Kareia ca printr-un loc neînsemnat. Ceea ce este total greşit. Chiar dacă aici sunt foarte multe magazine de toate nuanţele, preponderente fiind cele religioase, sunt numeroase automobile, mai ales jeepuri, totuşi există o viaţă monahală intensă. De fapt, Kareia este cea mai veche capitală europeană. Este locul din care se exercită conducerea întregului Athos prin Sfânta Comunitate, Chinotita, cum se mai numeşte. Actuala guvernare a fost stabilită prin Tipicul din 1810. Reprezentanţii celor douăzeci de mănăstiri formează Sfânta Comunitate, adunare care constituie direcţia legislativă, iar Sfânta Epistasă formează partea executivă.

Văzând atâta lume în Kareia, mă întreb dacă Athosul nu este în pericolul cel mai mare cu putinţă: să se laicizeze. Venind atâţia turişti, să nu devină o simplă locaţie în care să ajungă sute de mii de oameni, care numai de religie nu le pasă. S-a luat măsura ca să intre doar o sută de turişti pe zi în Munte şi să nu stea nimeni mai mult de patru zile, dar parcă tot există acea ameninţare de laicizare. Dacă se dă voie şi femeilor să ajungă aici, s-a terminat cu sfinţenia muntelui…O spun fără a fi un misogin. Ce păcat ar fi să am eu dreptate! Dar, nu, Muntele va rămâne mereu, orice s-ar întâmpla, Sfântul Munte Athos…Îmi amintesc faptul că şi Hitler a

vrut să pună mâna pe acest Munte. Intenţia lui de a-l acapara, în timpul războiului, l-a salvat însă de la bombardare. Îşi trimisese chiar emisarii pentru a evalua imensele bogăţii spirituale (şi nu numai spirituale), dar moartea dictatorului a mai salvat o dată Athosul.

Am ajuns la Protaton şi la clopotniţa sa vestită. Intrăm. Un călugăr ne prezintă mănăstirea, Mario ne traduce: ”Această biserică este dintre cele mai vechi din Athos, a fost construită în secolul IX de către împăratul Mihail a III-lea. Denumirea de Protaton apare în al treilea Tipic al Sfântului Munte, în care s-a stabilit locul fiecărui reprezentant al mănăstirilor (20). Pictura a fost executată cam pe la 1290 de către genialul Manuil Panselinos. Pe tronul din Sfântul Altar se află cea mai vestită icoană a Sfântului Munte:Maica Domnului „Karyotissa”, cunoscută mai ales sub numele de „Axion Estin”. Când este scoasă din Sfântul Munte, această icoană primeşte onorurile unui şef de stat.” După ce am ieşit, am observat că în faţa Protatonului este clădirea Sfintei Comunităţi. Apoi, trecem pe lângă nişte chilii celebre ca aceea a lui „Sfântul Ioan Botezătorul”, Chilia lui Dionisie de Furna, Chilia „Izvorul Tămăduirii”…Ne întoarcem la microbuz, timp în care admirăm vitrinele marilor magazine religioase, chiar şi unele magazine alimentare, apoi şi forfota de pe stradă. Ne surprinde şi clădirea sobră a unui Seminar Teologic, în care sunt pregătiţi preoţi de mir. Profesorii? Din rândul călugărilor cu înalte studii din Athos.

Ne urcăm în microbuzul părintelui Ignatie, care ne aştepta cu răbdarea-i caracteristică. O luăm spre mănăstirile din Munte cu entuziasmul prezent, de obicei, în prima zi a unei excursii, în general vorbind, cu atât

mai mult a unui pelerinaj. Am urcat deja câţiva kilometri, ghizii ne-au atras atenţia asupra unei privelişti încântătoare: Kareia, aşezată într-o mică depresiune, privită de sus. Sigur că pelerinii priveau, se mirau, întrebau şi, mai ales, discutau. La un moment dat, Radu Benea se scuză că întrerupe unele discuţii aprinse, dar va opri maşina în pustietatea aceea pentru că şoferul a observat de departe un călugăr, care practică mersul pe jos, iar când îl ajunge vreun vehicul din urmă face acel semn cu mâna, atât de cunoscut în România, semn care, tradus în toate limbile pământului, ar însemna „ia-mă nene". Să-i găsim un loc, ne mai roagă.

-Am unul lângă mine, anunţă Chiriac.

Într-adevăr, lângă Chiriac era un scaun liber. După oprirea microbuzului, urcă un tânăr călugăr, obosit şi transpirat. Chiriac, curios din fire, dar şi mare cunoscător al credinţelor lumii, mai ales a celei ortodoxe, îl întreabă unde merge.

-La sihăstria mea, răspunde călugărul.

Ca şi cum asta aştepta, Chiriac insistă: "Cum, la sihăstrie? Nu mergi la schitul de care aparţii? Nu faci parte dintr-o comunitate duhovnicească?

-Nu, nu…Sunt singur în pădure, într-o colibă, de vreo şapte ani. Am, ce-i drept, şi vecini, dar pe la un kilometru sau doi distanţă.

- Bine, bine, trăieşti singur, dar cu ce? intră şi Voicu în dialog cu tânărul.

-Din ce adun din pădure! Rar, la 40-60 de zile, cobor la Mănăstirea Prodromu şi mi se mai dau ceva produse ca să supravieţuiesc.

-Dar coliba de care zici este bună, ermetică, pentru a nu te năpădi sălbăticiunile? reia Chiriac.

-Cum să fie bună? Cât am putut eu s-o repar. Vine şi frig, vine şi câte un şarpe…Nu mă sperii de nimic, eu îl am pe Dumnezeu lângă mine.
-Dar de pe unde eşti?
-Din Argeş. Am finalizat seminarul la fără frecvenţă şi după aceea, după o practică de câţiva ani în mănăstirile din ţară, am ajuns, la 20 de ani, aici. Mă simt bine, cred că asta trebuie să fac.
Tânărul era plăcut la vedere, era vesel, era altfel de cum ştiam noi că trebuie să fie pustnicii. Ni-i închipuiam permanent încruntaţi, discutând numai despre Biblie şi cu privirea numai la cer sau numai în pământ.
Daniel , care stătea cu un rând de scaune mai în faţă, se întoarce spre tânăr pentru a-şi lămuri o nedumerire: „Cum se face că un tânăr frumos, viguros, cu atâta poftă de viaţă, care ar fi putut întemeia o familie cu mulţi copii, după ce te-ai fi preoţit, ei, bine, acest tânăr stă în pustie?
-Ei, nici chiar în pustie, deşi trec, uneori, luni de zile fără să văd faţă omenească….Mă întâlnesc adesea cu alţi călugări care, ca şi mine, au ales acest mod mai dificil de a trăi. În stânga şi în dreapta mea, am ca vecini, tot doi români. Unul este la doi kilometri, celălalt la unul şi jumătate. Rar, şi din întâmplare, ne întâlnim în pădure, de unde ne adunăm fructe sau seminţe pentru hrană.
-De ce, totuşi, ai plecat de acasă, unde, ca absolvent de seminar, aveai, cât de cât, asigurat un viitor? îl agasează şi Marius.
-Mai luminos viitor ca aici, nu se poate! Muntele Athos este tot ce mi-am dorit chiar dinainte de a mă fi născut, cred. Acesta este viitorul, destinul meu. Fără acest viitor pe Munte, eu sunt nimic! Credinţa mea din acest loc este

mai puternică decât aceea de acolo, de jos, de la preoţia de care vorbiţi…Nimic nu se compară cu Muntele, care degajă de oriunde sfinţenie şi numai sfinţenie. Chiar această credinţă a mea nu pot, câteodată, să mi-o explic! Vine din mine sau din Munte? În lumea din care am venit, ce puteam vedea? Desfrâu şi imoralitate, persecuţia electronică atât de antihristică, în care cardul şi cipul sunt instrumentele forte, bancurile care ne arată acel râsu-plânsu, uneori atât de necesar pentru refularea celor rele din noi şi din alţii, ori umorul nostru atât de degradat?

-Dar, părinte, până acum sufeream din cauza comunismului, acum ce ne mai ameninţă? se apropie şi Marin Brancu de călugăr.

-Acum e şi mai grav. Totul se nivelează prin tehnică, omul modern, considerându-se stăpân pe lume, nu mai are nevoie de Dumnezeu. Ni se golesc sufletele…Acesta-i ateismul propagat pe vremuri de comunişti. Am ajuns, culmea, la ce doreau acei neoameni!

-Ce nume de călugăr ai? se interesează Chiriac.

-Filaret.

Radu Benea ne spune bucuros că am ajuns la Marea Lavră, iar noi ne vom lua tot bagajul pentru că de-abia după două zile ne vom mai întâlni cu părintele-şofer Ignatie. Coborâm cu sfială, ştiind că intrăm într-una din cele mai mari mănăstiri, de fapt cea mai mare. La administraţie, ne întâmpină un călugăr grec. Ne dă, în semn de bun venit, rahat cu apă rece, urmat şi de uzu. Noi suntem trataţi atât de omeneşte, în timp ce pe Filaret, care ajunsese şi el, îl beşteleşte ca la uşa cortului. El se ruşinează, se uită în altă parte, probabil ca să nu-i vedem

ochii înlăcrimaţi din cauza „primirii" care i se face.…Apoi pleacă…Ce s-o fi întâmplat? Ştiam că grecii se cred stăpânii muntelui şi ai tuturor mănăstirilor, chiar şi ai schiturilor româneşti, care depind de mănăstirile lor (ce anomalie!), dar nici chiar aşa…

Ni se repartizează dormitorul, ne alegem patul din cele aproximativ 15 câte erau de toate. Fusesem informat că iluminatul nu este chiar peste tot, dar aici vedem becuri mari, luminoase, avem şi grup sanitar modern. Ca de obicei, unul din fraţii Benea, în cazul de faţă doar Mario, ne dă câteva date despre mănăstirea în care ne aflăm: are cam 1050 de ani, a fost înfiinţată de către Sfântul Atanasie, care a primit ajutor de al împăratul Nichifor al II-lea Focas. Din secolul al XI-lea începe adevărata înflorire. De aceea au şi ajuns pe aici mari asceţi ai lumii ca Sfântul Grigore Palama. Toate acestea cam până în secolele al XIV-lea şi al XV-lea. Din acel moment, datorită atacurilor piraţilor, monahii au părăsit în masă mănăstirea. De menţionat că Neagoe Basarab a trimis ajutoare şi a reuşit să acopere cu plumb acest locaş. Mai târziu, Teofan Cretanul a pictat-o. Fapt senzaţional: în 1759 s-a înfiinţat prima tipografie în limba greacă de pe teritoriul grecesc. Din păcate, din 1821 până în 1830, Muntele Athos a fost ocupat de turci. Multe distrugeri au fost…

-Dar ce mari sfinţi au mai trăit în mănăstire? îşi face auzit glasul şi Liviu, tânăr stilat şi discret.

-Mulţi, foarte mulţi! Peste şaizeci. Amintim doar câţiva:Sfântul Grigore Palama, Ioan Cucuzel, Grigore Domesticul, Luca Militineanul, Pavel de Peloponez, Atanasie din Limnos. Şi alţii. Tot aici se află Moaştele Sfântului Ioan Cucuzel, un os din braţul Sfântului Ioan

Botezătorul, de asemenea, crucea de plumb (de patru kilograme), pe care o purta la gât Sfântul Atanasie, dar şi picturi de mare însemnătate cu scene din viaţa sfinţilor, dar şi a marilor înţelepţi antici Socrate, Solon, Aristotel, Thales…Plecăm în curte mănăstirii şi, după câteva minute, intrăm în holul locaşului, biserica fiind închisă pe moment. Şi aici pereţii sunt pictaţi de mari talente, unii cunoscuţi, alţii simpli anonimi. Mai ieşim, până la ora 20 (ora europeană) pe afară pentru că Mario ne arată chiparosul de peste o mie de ani din faţa mănăstirii, dar şi pentru a merge la Trapeza cu 24 de mese din marmură vânătă, care, se pare, au fost donate de Ştefan cel Mare, dar nu am găsit nimic scris în acest sens. În trapeză am mâncat bine, dar am avut parte şi de un mic incident provocat de un călugăr (sau un fals călugăr-nu mi-am dat seama), care, probabil, era alienat mintal, pentru că vorbea tare, te bătea pe umăr, deşi nu te cunoştea, dădea îndrumări false, chiar proaste pelerinilor care nu ştiau ce este cu el….Dar nici în timpul mesei, nici al slujbei n-am văzut pe cineva din conducerea mănăstirii sau dintre monahi să fie într-atât de ofuscat, încât să-l ia de mână şi să-l alunge. Toţi îl priveau cu îngăduinţă, eventual îl evitau şi lucrurile s-au liniştit….Şi ce bărbat frumos era! După masă, era deja noapte, am ascultat slujba în paraclisul Sfintei Fecioare (Cucuzeliţa). La un moment dat, călugărul care slujea în greceşte, văzând că în bisericuţa mică erau vreo zece preoţi de-ai noştri, veniţi în pelerinaj, îndeamnă, într-o românească perfectă, să se continuie slujba în limba română. S-a adresat celor zece, bineînţeles…Nu ştiu dacă pentru gestul lui de patriotism, mai ales că, de cele mai multe ori, grecii tratau românii cu ostilitate, n-o fi fost pedepsit acest călugăr cu dragoste

de România.…Oricum, când cei zece preoţi români au făcut să răsune de glasul lor armonios şi puternic întreaga biserică şi totul în jurul ei, am avut un moment de slăbiciune sau de înălţare patriotică atât de înalt, încât mi s-a încreţit pielea pe mine, ca într-un final să încep să plâng. Probabil de bucurie, de mândrie….N-am putut să îmi explic atunci, nu pot s-o fac nici acum….Sigur, nu totul pe lumea aceasta poate fi explicat, şi e bine că se întâmplă aşa... Încă mai putem să ne minunăm, încă mai plângem, încă mai avem suflet. Nu-i totul pierdut!

Se făcuse târziu în noapte şi ne grăbim, toţi emoţionaţi după acea slujbă magnifică, să ne culcăm ştiind că la ora trei ne trezim pentru a merge la slujba obişnuită, care începe la patru. Deşi obosiţi, la ora stabilită, patru, suntem toţi în biserica mare. Nu înţeleg o boabă din ce se cântă, dar atmosfera este mai mult decât plăcută, totul în jur are o aură sau o dimensiune greu de descris. Sunt peste o sută de pelerini. Mă uit, prin lumina difuză, la figurile transfigurate ale celor mai mulţi dintre aceşti oameni, care stau în genunchi. Ar putea sta pe scaune, ceea ce nu poţi avea la toate bisericile din ţară. Unele feţe sunt luminoase, altele crispate…Poate sunt copleşiţi (eu sunt) de măreţia clipei care, sigur, la majoritatea nu se va mai repeta în această viaţă. Cei crispaţi au, poate, în inimă şi în gând durerile şi necazurile de acasă. Dar la alţii văd, chiar şi la lumina aceasta atât de slabă, care de-abia ne descoperă umbrele, ei, bine, văd ochii cu o lumină aparte…Or fi lacrimi sau o lumină specială dată de trăirile interioare de o intensitate formidabilă. Sau or fi cei care-şi văd viitorul schimbat în bine în urma acestui pelerinaj. Toate necazurile au fost lăsate în urmă, sănătatea şi succesul în carieră vor veni - cred ei - în

curând. Dar de ce n-ar fi cei care n-au dorinţe de mărire, de succes? Sunt cei mulţumiţi cu clipa unică pe care o trăiesc aici, acum şi atât. Sunt fericiţi doar că participă la această slujbă, că, dintre neamurile lor sau din marea lor comunitate, ei au fost aleşi să ajungă pe Sfântul Munte. Nimeni dintre românii din biserică nu înţelege cuvintele pronunţate de călugări, dar toţi sunt pătrunşi de un ceva inefabil, inexplicabil. Eu din rândul cărora fac parte? Faptul că stau de atâta vreme în picioare, deşi aş fi putut sta pe scaun, fără să mă doară, ca de obicei, toate încheieturile, înseamnă că trăiesc fiorul momentului. Nici măcar n-am simţit când s-a făcut ora şapte. Am şi bucuria de a vedea rezultatul voinţei mele de a sta toată slujba în poziţia de drepţi, deşi nu mi-a cerut-o nimeni. Am reuşit, am reuşit! Cui datorez acest fapt inedit pentru mine? Doar voinţei mele? În nici un caz…

Ne întoarcem la dormitor, după ce am mai umblat prin curtea plină de monumente, care, însă, poartă urmele unei istorii zbuciumate şi a timpului inexorabil…Grupul nostru părăseşte Marea Lavră la ora opt dimineaţa. Ne îndreptăm, pe jos, peste deal, spre Schitul Prodromu.

Ieşim din mănăstire şi o luăm spre un deal. La vreo 30-40 de metri, pe dreapta, ne oprim mai întâi eu şi Marin Brancu, cu al cărui tată am fost prieten şi pe care, pentru bunătatea şi talentul său de mare epigramist, l-am iubit ca pe un frate. Din urmă vine şi Florin Dănoiu. Se opreşte şi el lângă noi. Ne uităm toţi la un fel de coş, leasă, de la noi, de la ţară, unde se păstrează porumbul. Nu-i leasă, bineînţeles, pentru că este mai mare, iar în faţă are nişte drugi aşezaţi din zece în zece centimetri. Ne uităm şi ne îngrozim: este un osuar. Înăuntru, oasele sunt aşezate alandala, de culori diferite, în funcţie de

vechime. Sigur, erau oase de trei-patru secole sau mai vechi, dar şi din timpuri apropiate nouă.
Ei, Marine, iată-ne şi viitorul nostru luminos! De ce nu vii mai aproape? îl „atac" eu pe actor.
-Coane Georgescule, eu mă uit, dar nu mă apropii, mi-e teamă de miros!
Miroase ca la noi în dormitor, foarte frumos, nu-ţi fie frică! îl încurajez. Aşa că Marin se apropie.
-Ai dreptate, coane! Oasele miros mai frumos decât hainele monahilor! Ştii, cred, că monahii, în viaţă, nu se dezbracă. Când mor, de asemenea, nu sunt dezbrăcaţi. Li se spală doar faţa şi mâinile.
Ştiu, din ce am citit, îl completez pe Marin, şi cât este de simplă înmormântarea. Sunt îngropaţi fără sicriu, trupul fiindu-le cusut în Schima Mare. Preotul le întoarce faţa spre răsărit şi toarnă peste cadavru un pahar cu apă amestecat cu untdelemn de candeelă şi cenuşă din cadelniţă. După toate acestea, îi spune rugăciunea pentru adormiţi, îl binecuvântează, îl tămâie şi aruncă peste el o lopată de pământ. Pe mormânt este doar o cruce de lemn, fără dată şi fără nume.
- După trei ani, adaugă şi Florin Dănoiu, din acest trup, din cauza pământului stâncos, vor rămâne doar oasele, care sunt spălate cu vin şi aduse aici, în osuar.
Între timp, trece pe lângă noi un călugăr. Intrăm în vorbă cu speranţa că-i român. Da, era printre puţinii români de acolo. Ne spune că ajunge măcar o dată pe zi lângă osuar pentru a da bineţe prietenilor cu care o să-şi petreacă veşnicia. Este impresionat întotdeauna de cuminţenia lor, vrea să încheie monahul discuţia cu noi. Câte am fi vrut să-l întrebăm! Dar omul are treabă şi vrea să plece. Noi n-ar trebui să facem la fel? Nu, noi

insistăm doar cu o întrebare: Ce se întâmplă cu civilii, cu laicii care lucrează pe aici şi mor în Muntele Athos?
-Sunt nişte fericiţi! ne răspunde.
-Cum, fericiţi că mor? se minunează Marin.
-Da, pentru că înainte de a-şi da sufletul, sunt îmbrăcaaţi în rasă de călugăr şi sunt înmormântaţi ca şi noi. Iată de ce sunt fericiţi! Sau ar trebui. Pentru simplu fapt că noi ne rugăm o viaţă la cele sfinte ca să fim înmormântaţi în simplitatea Sfântului Munte, iar ei, dintre care mulţi or fi avut păcate mari, au şansa aceasta după o zi, o lună sau două muncite pe la vreo mănăstire. Dar dacă Dumnezeu a vrut aşa, înseamnă că acei oameni au meritat!
-Ai văzut că părintele îşi iubeşte viitorii tovarăşi de veşnicie? îl atenţionează Dănoiu pe Marin Brancu.
-Mă bucur întotdeauna când aud de oameni care-şi respectă sau chiar îşi iubesc semenii. Dar mai ales pe cei morţi, răspunde Marin. Jung afirma, şi-l cred pe cuvânt, că acolo unde există iubire, nu există voinţa de putere. Şi invers, unde întâlnim dorinţa de a domina, nu va fi iubire niciodată.
Îl completez, că şi spiritiştii, din ce am citit, au acest principiu sacru al iubirii. Iubirea este chiar esenţa şi doctrina principală a învăţăturii spiritiste. Recunosc şi faptul că nu sunt adeptul spiritismului, dar, dacă promovează o astfel de teorie, înseamnă că merită atenţie. Faptul că nu acceptă Raiul, Iadul şi principiul Răsplată- Pedeapsă, cum ne-o spune Moody în cartea „Viaţă după viaţă", mă îndepărtează uşor de ei, dar de la oricine poţi învăţa, închei eu intervenţia.
-Din contra, sunt de acord cu ideea lor că spiritele deosebite, superioare, pierd acea „mărginire" a personalităţii şi devin simple „influenţe" şi nu persoane.

Până ajung acele aşa zise „fiinţe de lumină”, îşi dă cu părerea Dănoiu.
-Înseamnă că spiritiştii sunt destul de avansaţi, ba chiar mai mult, sunt la zi cu ultimele descoperiri ştiinţifice, cu multiversul de care se tot vorbeşte. Doar aşa este posibil să propage „certitudinea vieţii după moarte”, aduce în discuţie o temă foarte dezbătută, Marin.

Grăbim pasul pentru că am zăbovit cam mult şi colegii de pelerinaj nu se mai văd. Îi ajungem aproape de mormântul lui Cucuzel. Ne oprim şi noi la această peşteră în care a şi locuit un timp sfântul cel vestit pentru credinţa şi pentru vocea lui. Ne dăm seama ce înseamnă nimicnicia omului…Faptele însă rămân.
Ne continuăm drumul dar şi dialogurile….Spun cu voce tare, ca să audă toţi, că marele Confucius ne îndemna să învăţăm, mai întâi să murim şi de-abia după aceea să trăim. Uşor de zis, dificil de aplicat…
-Eu nu înţeleg de ce la noi, moartea are o înfăţişare atât de hidoasă! Pe deasupra, mai are şi o coasă îngrozitoare, se miră Marin.
-Problema cu coasa n-ar fi aşa de îngrozitoare, dacă am şti toţi că, de fapt, ea simbolizează ceva normal pentru oameni cu preocupări agricole. În concepţia unor astfel de comunităţi, recoltarea unei plante cultivate înseamnă sfârşitul ciclului de viaţă ale acelei plante, ne lămureşte Dănoiu.
-De obicei, moartea este reprezentată de o femeie urâtă, fioroasă…Însă la anglo-saxoni, moartea este un bărbat. Şi nu orice bărbat, ci unul frumos. Se numeşte The Grim Reaper. Tot printr-un bărbat este simbolizată şi la greci. Chiar printr-un zeu, Thanatos, tânăr şi frumos, care însoţeşte decedatul până pe tărâmul celălalt, se alătură

celor care dialogau şi Chiriac, profesorul care se descurca destul de greu cu bagajul, mai ales că avea şi un picior care îi făcea necazuri.

-La atzeci, îmi aminteşte Voicu din ce mai citise, nu contează cum ai trăit, ci doar cum ai murit. Cea mai mare fericire era să mori în luptă. Doar astfel sufletul se ducea în Paradisul din Est şi stătea de-a dreapta zeului Războiului.

-Să nu fie vreo cacialma cu acest Paradis din Est...Noi nu am trăit într-un astfel de Paradis propagat de sfinţii comuniştilor: Marx, Engels, Lenin, Stalin şi chiar Ceauşescu? Ce teorie criminală au putut răspândi în lume! se supără numai gândind la acest Paradis, Geo.

-Mie mi-a plăcut însă ideea galilor despre lumea morţilor, care-i un ţinut secret (Anmwn) fără moarte, fără iarnă şi….fără muncă. Ce ziceţi, nu acolo este cu devărat Paradisul? Mai ales pentru români? Fără muncă, auzi ce fericire! se miră Dănoiu.

Deodată, Gabriel se revoltă în felul său: „Domnilor, am auzit doar teoriile vechi despre moarte, despre locurile unde merg cei morţi…Dar sunt şi unele teorii atât de moderne, încât şi eu am dubii dacă pot fi adevărate sau nu!"

Dar eşti invitatul nostru, dragă! îl încurajez eu.

-M-a surprins, dar mi-a şi plăcut ideea lui Duncan McDougal, care a cântărit omul înainte de a muri şi după aceea. Rezultatul? Cadavrul avea cu 21 de grame mai puţin. Aceea este greutatea sufletului uman.

-Da, am citit şi eu despre acest experiment! spune Daniel. Şi mai interesant este că la câini nu există diferenţa de greutate. Clar că ei n-au suflet…

-Măi băieţi, dar şi aceste experimente sunt destul de vechi…..ne surprinde, ca de obicei, Chiriac. Ştiţi continuarea cercetărilor?
-O ştiu eu, d-le Chiriac! răspunde Geo. Daţi-mi voie!
-Mă bucur mult să aud asta, d-le Geo. Să auzim teoria şi dacă are cineva de comentat, s-o facă chiar prin întreruperea vorbitorului. Pentru că de aceea am venit pe aici: să aflăm ce este pe Munte, dar şi noutăţile pe care unii dintre noi le-au auzit sau citit.
-Aşadar, începe Geo, după unii, moartea trupului nu înseamnă deloc moartea sufletului. Unde pleacă cele 21 de grame? Fizica cuantică ne dă informaţii că există lumi multiple sau aşa zisele „multiversuri". Universurile există, prin urmare, simultan şi, orice s-ar întâmpla într-unul din ele, se continuă în altul.
-Stai, d-le, dar noi suntem pe Muntele Athos pentru că în sufletele noastre îl avem pe Dumnezeu. Unde-i Dumnezeu din ecuaţia ta? Intervine, supărat, Daniel.
- Nici nu-ţi închipui cât este de aproape! răspunde Geo.
Eu mă bucur ca un copil, vociferând, că Eminescu nu a avut dreptate când scria: „Nimic nu e dincolo/ Căci morţi sunt cei muriţi!"
-Eminescu nu avea documentaţia de astăzi, coane! Mi se adresează direct Marin Brancu. Ce spune Geo şi am citit şi eu , este demonstrat ştiinţific. Dacă, spre exemplu, un corp este distrus într-un univers, nucleul său energetic, bateria de 20 de waţi, care face creierul să funcţioneze ca un computer, nu se stinge, nu se distruge odată cu trupul….
Şi unde se duce acea energie? nu mă pot abţine eu să întreb.

-Spaţiul şi timpul sunt doar elemente ale creierului uman. În alt univers, Spaţiul şi Timpul nu există. Murind creierul, bateria de 20 de waţi, care ordonează orice informaţie receptată, rămâne. Mintea se hrăneşte cu acele informaţii, nu bateria. Aşadar, Timpul şi Spaţiul nu au legătură cu bateria. Dacă într-un spaţiu oarecare, trupul a murit, el continuă să trăiască în alt univers prin bateria buclucaşă. Clar că bateria poate sări dintr-un univers în altul, ne uimeşte Geo.

-D-le, repet că suntem pe Muntele Athos pentru că avem oarece credinţă. Din ce aud aici, zic şi eu ca babele: doar Antihrist e prezent. Nici un pic de credinţă? reproşează iar Daniel.

-Dar nici nu-ţi închipui cine dă impulsul saltului „bateriei" în alt univers! reia Geo. Este chiar „Tatăl nostru"! Iată esenţa teoriei: „Tatăl nostru, carele eşti în ceruri/ Facă-se voia ta, precum în Cer aşa şi pre Pământ!"

Hai, d-le că exagerezi! vorbeşte inginerul din mine. Spuneai că este o chestiune ştiinţifică. Şi ce aud?

- Bineînţeles că este ştiinţifică! Despre Pomul vieţii sunt sigur că a auzit toată lumea. Este în toate culturile din antichitate. Se numeşte Thorul, legătura Cer-Pământ, calea prin care acea Fântână Nemuritoare (bateria de 20 de waţi) sare dintr-un univers în altul. Trebuie să vă spun, fără a dori să vă sperii (m-am speriat eu destul), că după această teorie, universul nostru se află în interiorul unei găuri negre, care există în interiorul altui univers şi aşa mai departe….În ştiinţă, Thorul se numeşte Podul Einstein-Rosen. De fapt sunt mai multe poduri, fiecare către alt univers, care „uneşte" găurile negre.

-Geo, dragă! Nu crezi că ar trebui să ştim mai puţin? Să crezi doar în ce vezi? Şi religia cui o lăsăm? intervine şi Gabriel. Că nu vrei să cred că impulsul acestor experimente poate fi „Tatăl nostru”?
-Ba chiar aşa este! spune convins Dănoiu. Aş zice că doar religia este esenţa….
Ne-am lămurit, este clar, încerc eu să trag o concluzie. Şi dacă tot suntem la acest capitol foarte „vesel”, pentru că, iată, stăm de atâta timp doar cu gândul la moarte, vin şi eu cu unele întrebări, nu ca să torn paie pe foc: Ce părere aveţi despre alte experimente, cum ar fi observarea creierelor celor decapitaţi? Şi cât timp de conştienţă au?
-Despre aşa ceva am citit mult, pentru că sunt pasionat atât eu cât şi băiatul meu! se laudă Dănoiu. Experienţele au demonstrat că un creier mai este conştient 15-20 de secunde după decapitare. Am mai citit şi că poate funcţiona doar 6-7 minute fără oxigen. Dar nu este conştient atâta timp….Ca să nu mai vorbim de moartea clinică, cu acel tărâm plin de lumină, din care muribundul se supără că l-ai scos…Oricum, pe oameni îi domină condiţia lor cea mai importantă: sunt Muritori.
-Aş zice, vrea să ne readucă la gânduri mai luminoase Gabriel, că mi-ar plăcea ca viaţa noastră, toată, să fie dominată, aşa cum spun unii savanţi în medicină, de sexualitatea caracteristică primei jumătăţi a vieţii şi nu de problemele declinului nostru biologic din partea finală a prezenţei omului pe pământ!
-Cred că toate nenorocirile omului vin de la negarea morţii. Sunt, din acest punct de vedere, perfect de acord cu Becker. Narcisismul nostru, al celor învăţaţi, ca şi al celor total nepregătiţi, ne porunceşte permanent să ne

credem importanţi, să fi noi buricul pământului….De aici tragismul omului, ne surprinde intervenţia lui Marius, care a fost mai puţin pe lângă noi în acest timp.
-Aşa este, altfel de ce ar construi omul edificii şi opere grandioase? Doar din dorinţa expresă de a crea valori veşnice…Toate aceste urmăriri iraţionale ale unor scopuri care, de cele mai multe ori, depăşesc condiţia umană, pot provoca suferinţe mari fie la nivel colectiv, fie la nivel individual. La cel individual, mult mai pronunţat, întotdeauna, ne ajută să înţelegem omul şi Liviu.
-Ca şi Becker, dar cât de cât diferit, Heideger afirma că omul este dominat de conştiinţa nepermanenţei sale, de nimicnicia şi de moartea sa, toate acestea distrugându-i liniştea vieţii, inducându-i o angoasă îngrozitoare(frica de moarte) şi o tensiune , care, toate, l-ar putea face să renunţe, de multe ori, tocmai la ce ţine cel mai mult, la viaţă. Culmea paradoxului este, însă, că frământarea teribilă a omului îl poate face să înţeleagă, într-un târziu, că existenţa sa are un rost, ne încântă cu teoria sa şi Chiriac, omul care a ascultat cu bucurie toate conversaţiile, intervenind destul de rar, deşi era la curent cam cu toate argumentele savanţilor şi ale clericilor…

Dar acum, hai să mai privim şi peisajul de excepţie în care suntem! Destul cu moartea, cu experienţele, despre care ar fi mult mai bine să nu ştim chiar mult! îndemn eu toţi pelerinii grupului nostru.
Mergem când pe dealurile înverzite, când pe malul mării. Sunt nedormit, obosit, dar, culmea, mă simt perfect după discuţiile interesante cu colegii.! Deşi am două genţi, mă descurc neaşteptat de bine, eu fiind cam cel mai bătrân din grup. De altfel, nimeni nu se plânge

de drum, toţi au chef de vorbă, chiar de glume…Se poartă şi discuţii pe marginea unor chestiuni religioase, dar şi de viaţă. Cei „bătrâni" din grup am fi eu, Dănoiu, Brancu, Chiriac, poate şi Geo, pe când cei tineri sunt mult mai mulţi: ghizii Radu şi Mario Benea, Gabriel, Daniel, Marius, Liviu, Răzvan, Voicu, Neamţu…

Am ajuns aproape de Prodromu. Vizităm întâi împrejurimile. Cel mai impresionant obiectiv este Chilia călugărului Atanasie, la vreun kilometru distanţă. Am coborât sute de scări săpate în stâncă până spre apa mării, apoi urcăm pe un fel de costişă, în peretele muntelui, până ajungem la acea peşteră în care a trăit sfântul. Este şi un mic altar unde se roagă un tânăr, care nu-i călugăr, ci doar un credincios…Pentru noi pare uşor ciudat, dar, probabil, aşa au fost consideraţi, la vremea lor, şi viitorii sfinţi. Ne întrebăm, totuşi, cum a putut vieţui un om în astfel de loc? Ne răspundem tot noi că acel om nu era oricare om, ci chiar acela care a dat sfinţenie Muntelui Athos. De la înălţimea acelei privelişti, observăm că mai sunt nişte cărărui, care duc spre alte chilii agăţate, parcă, de stânci. Or fi locuite? Nimic nu pare să mişte pe acolo pe unde doar păsările cerului pot ajunge. Ne întoarcem, după ce ne închinăm şi ne tragem puţin sufletul, în chilie. Se spune că aici este cel mai sudic punct al peninsulei. Ne îndreptăm spre biserica centrală, o vizităm, apoi ni se repartizează dormitoarele. Pe la orele 16 suntem chemaţi la masă, într-o sală foarte mare. După ce am servit feluri diverse, totul de post, firește, stareţul ne aşteaptă la uşă. Ne miruieşte pe toţi, pe rând. Seara asistăm la o mică slujbă. De data aceasta, în românește. Aici este schit românesc, dar, ca toate celelalte cu slujba în limba română, aparţine

şi el de o mănăstire grecească. A doua zi, la orele patru vom fi la slujbă. Eu, care nu dorm nici acasă bine, chiar şi când sunt singur în apartament şi în pat, aici iau, pe la orele zece şi jumătate, o pastilă de somn, pentru că am nevoie de măcar trei ore de odihnă. Ca să nu cad din picioare a doua zi. Mai ales că va trebui să stau în genunchi. Fiind tare obosit, pot să am neşansa de a nu mă mai putea ridica…Ca prin minune, deşi suntem vreo zece în cameră, adorm. La ora două şi ceva m-am trezit. E bine, pentru că mă bărbieresc, mă pregătesc pentru slujbă. Ajungem în biserică. Este impresionantă. Pe mine, însă, mă uimesc mai ales tinerii din grupul nostru. Sunt atât de mândru de ei! Serioşi, credincioşi….Eu, care începusem să nu mai cred în viitorul ţării mele pentru că vedeam în fabrică la mine şi în şcolile pe unde am predat, că tinerii nu muncesc, nu învaţă, sunt debusolaţi, puturoşi, merg numai la distracţii, urmăresc numai câştigul fără muncă, văd acum cât de mult am greşit. Nu toţi tinerii se comportă cum îmi închipuiam eu, sunt mulţi, foarte mulţi chiar care se gândesc la ţara lor cu dragoste, sunt altruişti, au grijă de viitorul copiilor lor, îşi ajută părinţii şi bunicii în necaz, ba chiar şi pe unii străini de familia lor….Oare am avut eu neşansa, atunci când predam mecanica prin anumite şcoli, să cunosc numai caractere urâte?

După slujba, care a durat de la patru la şapte, ne ducem la poarta schitului, unde, conform promisiunii, părintele Ignatie ne aşteaptă cu microbuzul, parcă ar fi stat în acelaşi loc încă de acum două zile. Mario Benea ne aduce la cunoştinţă traseul de astăzi: vom trece, ne vom spăla şi vom lua apă de la izvorul făcător de minuni al Sfântului Atanasie. Are puteri miraculoase apa de

acolo. Ne sfătuieşte să avem câte o sticlă şi pentru acasă. Apoi vom vizita Mănăstirile Iviron, Stavronichita, Pantocrator… Câţiva din grup întreabă unele amănunte despre fiecare, mai ales că ghizii nu insistau pe detalii, ei dându-şi seama că mulţi dintre noi ştiam chiar chestiuni de amănunt. Mario, băiat cu bună creştere cum îl ştim, ne spune că ne stă la dispoziţie cu informaţii când cineva crede că are nevoie…ba chiar ne roagă, mai ales pe cei foarte documentaţi, să adauge, la ce spune el, unele informaţii aflate de noi din cărţi. Ne urcăm în microbuz. Părintele Ignatie, deşi îşi are sediul la Provata, un schit românesc, nu ştie o boabă românește. În schimb cunoaşte muntele ca palma şi ne dă multe detalii prin Mario, traducătorul nostru.

Am plecat de mult de la slujbă şi mă tot întreb de ce unele liturghii se desfăşoară numai noaptea. Noaptea, când vezi cum se aprind şi se sting luminile la ferestrele chiliilor, când, prin curte sau pe holurile destul de largi observi pelerini şi monahi cu luminile în mâini, câteodată şi în ochi. Parcă ar fi o şedinţă secretă a unor organizaţii medievale sau chiar actuale. Observatorului atent nu poate să-i scape aceste mişcări şi chiar umbrele care se desenează pe pereţi: unele uriaşe, altele doar sub forma nedefinită a unor figuri lunguieţe, mişcătoare, care, uneori, îşi întind braţele şi par simpli albatroşi pe uscat…

Suntem în drum spre Izvorul tămăduirii. Întâlnim foarte multe persoane care merg în aceeaşi direcţie. Unii au venit cu autocarul, deşi eu ştiam că pe munte nu circulă asemenea autovehicule. Probabil au venit cu acest autocar pe vapor şi apoi şi-au văzut de propriul program. Fără să depindă de un microbuz şi un călugăr,

la care am plătit taxe destul de importante, dar nu atât de mult încât să nu ne putem permite. Toţi pelerinii, inclusiv noi, aveam pregătite sticle pentru a aduce în ţară apă sfântă. Câţiva dintre pelerini, cei cu afecţiuni grave la picioare, s-au descălţat şi intră în apa care se scurgea pe un şănţuleţ, în timp ce lângă izvor se spală pe faţă.

După acest episod interesant al excursiei, continuăm să mergem înspre Iviron. Vedem mănăstirea de departe. Este maiestuoasă. Radu Benea, ca de obicei, ne aminteşte câteva date: a fost întemeiată între anii 980-985 de către doi monahi din Iviria, anume Eftimie şi tatăl său trupesc, Ioan Varasvatze. Se spune că, din cauza sărăciei, monahii georgieni de la Marea Lavră, avându-l duhovnic pe Ioan Ivireanul şi pe fostul general Tornikios, au cerut aprobarea împăratului de a-şi construi o mănăstire proprie. Cererea a fost aprobată şi între anii 1051-1072 mănăstirea a cunoscut o mare înflorire.

Monahii de aici ne primesc frumos, ne pun pe masă rahat, apă de izvor şi nişte bomboane interesante. În centrul părţii de est a curţii se află Katholiconul, care-i închinat Adormirii Maicii Domnului. Observ şi un turn cu ceas, care funcţionează altfel decât în Europa şi decât oriunde în Athos, după obiceiul haldeean: ora 12 înseamnă răsăritul soarelui. Naosul şi Trapeza sunt bogat ornamentate, dar nu arată opulenţă nepotrivită. După ce intrăm în Paraclisul Icoanei Maicii Domnului „Portăriţa", trecem şi prin magazinul cu icoane. Liviu cumpără o icoană foarte scumpă. Ne spune că a economisit special bani pentru a aduce de pe Munte o icoană importantă în tânăra lui familie formată din el,

soţie şi un copil. Speră să-i fie casa fericită şi să se împlinească dorinţele fiecăruia…

Părintele Ignatie şi primitoarea lui maşină aşteaptă să ne îmbarcăm şi să ne îndreptăm spre Mănăstirea Stavronichita. De data aceasta, mici explicaţii primim de la Mario, care se simte obligat să intre în mica mea controversă cu Chiriac în legătură cu numele de Stavronichita. Eu afirm, pe baza celor citite, că fondatorul este Nichifor Stavronichita, călugăr chior sau saşiu, în timp ce Chiriac susţine teoria celor doi ctitori: monahii Stavros şi Nichita. Mario este de acord cu Chiriac. Nu mă supăr, bineînţeles.

Odată ajunşi la destinaţie, constatăm că este o mănăstire mică dar are o aşezare de excepţie. Parcă ar fi plantat-o cineva de sus, din avion sau elicopter, pe vârful unei stânci nu foarte mari, pe malul mării. De-abia prin 1968 s-ar fi introdus aici viaţa chinovială, până atunci trăind o viaţă idioritmică. În mănăstirile chinoviale, toate sunt la comun: hrana, munca, locuinţa şi chiar rugăciunea. Puterea legislativă este a Adunării stareţilor. Puterea executivă o are egumenul, părintele spiritual al mănăstirii, ales pe viaţă. În ce priveşte viaţa idioritmică, toate erau la comun în afară de hrană. Sarcinile erau stabilite de un comitet şi fiecare monah primea un salariu pentru munca sa. Puterea legislativă era a Adunării Superiorilor, aleşi pe viaţă de către Adunare, iar puterea executivă era a unei epitropii formată din 2-3 membri, aleşi dintre superiori, pentru un an.

M-au impresionat multele icoane făcătoare de minuni, dar mai ales Icoana Sfântului Nicolae, aflată pe Iconostas, în partea dreaptă. Aceasta a fost scoasă din mare de către pescari şi avea lipită o meduză pe fruntea

sfântului. După ce scoica a fost scoasă de pe icoană, a început să curgă sânge. Cu gândul la această minune, cumpăr şi eu două astfel de icoane pentru unele rude, care poartă numele acestui sfânt. Ne luăm rămas bun de la călugări, prin Mario. Cum ne-am descurca fără un om care ştie limba grecească? Cred că un astfel de pelerinaj nu ar fi posibil. Mai ales că n-am găsit de-a lungul traseului nostru vreun călugăr grec să ştie româneşte. Mă îndoiesc de existenţa unui astfel de om. Şi aici, ca în lumea largă, între oamenii de diferite naţionalităţi, cei care provin din ţări mici ca România, Bulgaria şi altele cam de aceeaşi dimensiune sunt obligaţi să înveţe limba celor din state dezvoltate ca Franţa, SUA, Anglia, Germania….Rar mi-a fost dat să văd şi fenomenul invers….Cel mic supus de cel mare şi în religie? Parcă este un nonsens, dar există…La microbuz, Radu Benea spune: spre Mănăstirea Pantocrator….Şi în legătură cu înfiinţarea acestui locaş sfânt există mai multe discuţii. Unii cred că a fost fondată în timpul împăratului Alexie Comneanul (1081-1117), alţii, care au şi documente, consideră că sunt ctitori fraţii Alexie şi Ioan, ofiţeri superiori, care s-au luptat cu sârbii şi turcii. În timp, mănăstirea s-a extins şi mulţumită lui Neagoe Basarab şi a Logofătului Ţării Moldovei, Gavriil Trotuşanu, care au făcut multe danii. Fiind la 30 de metri deasupra mării, se poate ajunge la mănăstire cu vaporul, de la Vatoped, cu pasul sau maşina de la Kareia, de la Stavronichita…Suntem primiţi şi la bibliotecă. Este impresionantă, având peste 317 manuscrise, din care 68 pe pergament (secolele XI-XIV), două pe suluri şi 185 pe hârtie. Vedem aproape patru mii de tipărituri, ba chiar (ne minunăm) şi o colecţie de mărci poştale greceşti.

Suntem informaţi că aici ar exista o parte din lemnul Sfintei Cruci, moaşte, veşminte…Totul bine păstrat. Ieşim, fotografiem exteriorul impresionant, discutăm cu traducătorul (Mario) şi monahii. Este ora 16, n-am mâncat nimic până acum, ştiind că în post se serveşte masa doar o dată pe zi, şi călugării ne fac o surpriză: ne propun să mâncăm la ei. Suntem destul de înfometaţi, aşa că ajungem repede într-o sală de mese plăcut şi simplu decorată, aerisită, curată. Ni se dă ciorbă de fasole (de excepţie!) şi tocană de linte. N-am mâncat de multă vreme atât de bine. La urmă, ca să fie totul minunat, şi o cană rece de apă. De ce nu am şi acasă asemenea bucurii, după o mâncare atât de simplă?

După acest repaos deloc religios şi nici cultural, dar atât de necesar, mergem, după spusa lui Mario, la un schit, Sfântul Ilie, măreţ la exterior, dar foarte înghesuit la interior. Nici nu ştie dacă o să încăpem toţi. Sunt uşor intrigat. Cum să fie măreţ şi totuşi mic? De la distanţă se văd, într-adevăr, nişte turle imense. Radu, ghidul nostru atât de bine organizat şi cu ochii care exprimă multă bunătate, ne dă amănunte: schitul a fost întemeiat de călugărul rus atât de cunoscut, Sfântul Paisie Velicicovski, pe la 1759. Aparţine de Mănăstirea Pantocrator. Aici, spre deosebire de toate celelalte din Athos, se poate fotografia, filma. Intrăm în biserica centrală, cea cu turlele uriaşe. Ne speriem de-a binelea. E atâta lărgime în interior de parcă am fi pe un stadion. Mario ne urmăreşte reacţiile. Îl chem să facem o fotografie şi-i spun că e cea mai mare biserică văzută până acum, pe munte. „Ei, am făcut o glumă pentru a vă stârni interesul…dar nu lărgimea este atuul acestui schit. Câteva dintre dimensiuni merită menţionate: are

lungimea de 40 de metri, lăţimea de 24 metri şi înălţimea de 32 de metri. Iată şi catapeteasma enormă construită din lemn aurit. Are şi Sfinte Moaşte. În dreapta este Icoana Făcătoare de Minuni a Maicii Domnului „Înlăcrimată". Pe 17 februarie 1876, paracliserul schitului a observat că din ochii maicii Domnului curg lacrimi. Ţarul Alexandru al II-lea a luat-o cu el în războiul cu Turcia. După Revoluţia din Rusia (1917), schitul a decăzut, iar din 1992 este administrat de greci. Tot admirând mănăstiri şi schituri, n-am observat că vremea a trecut şi s-a înserat. Nu ştim unde vom dormi. Dar inimoşii noştri ghizi ştiu. Ne întoarcem la Pantocrator unde vom urma aceleaşi reguli ca în nopţile trecute: o slujbă care începe la orele 20 (ora Europei), alta, dimineaţa, la ora patru. Ne-am învăţat, stăm liniştiţi în dormitorul comun, mai discutăm pe marginea celor văzute în timpul zilei, abordăm şi discuţii despre religie în general, dar şi despre morală, şcoală, cultură. Eu îmi iau pastila necesară unei mici odihne, care poate să mă salveze de la neputinţa de a-mi continua pelerinajul. Am mers seara la slujbă, dar şi dimineaţă, m-au încântat vocile superbe dar şi organizarea perfectă.

La ora stabilită, opt, suntem în microbuz. Ne-am pregătit din nou pentru un drum destul de lung: trebuie să ajungem tocmai la Schitul Lacu, la Chilia Bunavestire, unde stareţ este părintele despre care se spune că este un munte de bunătate şi de energie: părintele Ştefan. Aşa ne spun toţi cei care au fost pe acolo, aşa îl caracterizează şi ghizii. Aceştia din urmă ne-au îndemnat chiar să cumpărăm ce avem de cumpărat numai de la Lacu şi mai puţin de la alte mănăstiri. Am înţeles şi de ce : schitul are mare nevoie de bani pentru

că se construieşte mult, zilierii sunt, ca şi călugării, toţi din România. Aşa că lei sau euro sunt bine veniţi pentru scopurile acestui loc destul de îndepărtat de casa noastră. Drumul este lung, greu, dar părintele Ignatie se dovedeşte încă o dată un as al volanului. Vârful muntelui se apropie de noi, dar întotdeauna este acoperit de nori, care nu ni-l descoperă pentru aparatele de fotografiat, de filmat. Peisajul este de o frumuseţe rară, noi trecând când printr-o pădure foarte deasă, când pe malul cam abrupt şi foarte ridicat al mării. Comentăm formele de relief. Deodată auzim o întrebare din spatele microbuzului. E pusă de administratorul lui Radu Benea. Acesta nu înţelege cum de se poate desfăşura atât de bine ceremonialul de dimineaţă, ca şi în alte perioade ale zilei sau chiar cel de noapte. Cine dirijează totul? Recunoaştem că întrebarea aceasta o aveam toţi în gând, dar n-am pus-o pentru că era clar, credeam noi, că stareţul avea grijă de toate. Mario recunoaşte importanţa întrebării: „Poate că este cea mai interesantă întrebare care s-a pus pe parcursul acestui pelerinaj, concluzionează el. Răspunsul este unul la care, sigur, nu se aşteaptă nimeni. Şi pe mine m-a şocat într-un fel ce am aflat. Oricum, continuă el, organizarea este perfectă. Nu ştiu dacă greşesc, dar aş compara-o cu organizarea unui stup. Iată, de spălat pe jos (pe piatră sau duşumea) în biserică se ocupă Paramonarul, în timp ce lumânările sunt aprinse de o singură persoană, Cadilolaptul, icoanele sunt aşezate şi îngrijite de Bitimaris, cărţile şi veşmintele de Skevofilax. Paracliserii au, şi ei, un şef, Ecleziarhul, iar de tipicul slujbei răspunde chiar Tipicarul. Cel care citeşte se numeşte Agnost. Există şi aici, ca la teatru, un sufleor, care spune troparele cu o

voce joasă înaintea psaltului, care le cântă cu voce tare. Acest sufleor are un rol mare şi se numeşte Canonarh. În organizare sau organigramă, ca să vorbim ca în instituţiile statului, este prevăzut şi un observator al ritualului slujbei. Acela este Taxiarul. Culmea: există şi cea mai ingrată funcţie: un monah este permanent cu ochii pe ceilalţi, fără a avea vreo sarcină de la securitate. El nu lasă nici un călugăr să adoarmă. Închipuiţi-vă că şi îndeletnicirea lui are un nume : Epiterit. Administratorul, dar şi noi îi mulţumim lui Mario pentru bunăvoinţă şi competenţă.

Liviu îşi exprimă o nedumerire: „ Nu înţeleg atitudinea călugărilor, fie ei greci sau români, aici, pe munte, înainte de împărtăşanie. Dacă până atunci au toţi un comportament normal, cântă, se roagă, stau liniştiţi, deodată ies din locurile mai întunecate în care stăteau, îşi întind braţele spre înainte, parcă ar vrea să zboare, unii se aruncă efectiv în genunchi, alţii se trântesc cu faţa la pământ cât sunt de lungi, iar se ridică, coboară….Dacă nu ştii ce-i acolo, crezi că a venit sfârşitul lumii şi oamenii nu ştiu cum să reacţioneze. Noroc că nu se vaită, că ai lua-o la fugă ca să nu vină cutremurul sau incendiul (că aşa îţi închipui) după tine. Se produce o degringoladă care te sperie. Radu Benea, ghidul şi teologul nostru de serviciu, ne explică, simplu, că este vorba de canonul dinaintea împărtăşaniei, pe care călugării şi-l exercită, de obicei, în spatele nostru, al publicului vizitator, în întuneric. Este, de fapt, maximul stării de smerenie şi aceşti călugări fac gesturile respective de sute, dacă nu de mii de ori pe zi. Este o mişcare sacră şi ea provine din convingerea că după prosternarea zilnică, poziţia normală, bipedă a omului, poate fi tolerată. Şi, clar,

această poziţie trufaşă, i-aş zice, a omului dispare printr-o nouă cădere în genunchi. Pentru unii sunt gesturi de neînţeles, pentru alţii reprezintă sacralitatea vieţii lor.
Radu ne spune că din acest moment să fim atenţi că vom coborî într-o vale destul de adâncă în care vom găsi ce căutăm: Schitul Lacu, care are mai multe chilii, dar noi vom fi cazaţi la Bunavestire. Toate clădirile şi chiliile care se văd pe vale, dar şi pe dealurile din jur aparţin de Schitul Lacu, iar acesta, la rândul său, aparţine de Mănăstirea Sfântul Pavel. De la Mario, care a trecut la timona corabiei noastre, aflăm amănunte despre fondarea schitului. Sunt păreri că ar fi fondat în secolul X, dar şi unele care amintesc secolul VIII. Înclină spre ultima variantă deoarece de atunci ar exista Icoana Maicii Domnului „Antifonitria Lacului", care acum se află la Mănăstirea Sfântul Pavel. Iar dependenţa de o mănăstire grecească. Supărătoare şi permanentă dependenţă. În întâmpinarea noastră a venit chiar stareţul Ştefan. Mi s-a părut, în primul rând, un om de omenie pentru că ne-a întrebat dacă suntem obosiţi după atâtea zile pe Munte, dacă am mâncat ceva în această zi. Văzându-ne că vrem amănunte despre schit şi chilii, ne informează că încă din secolul al XVIII-lea aici locuiau călugări moldoveni. Apoi a fost oarecare pustiire, dar un monah moldovean (vedeţi că moldovenii sunt, şi ei, Fruncea?), Daniil, pe la 1760, a reuşit să restaureze schitul. O adevărată înflorire s-a petrecut după 1992. S-a reparat aproape tot în aşa fel că astăzi sunt 12 chilii, în fiecare existând câte o bisericuţă cu ceea ce are nevoie. De altfel, ne vom convinge de adevărurile spuse de părinte la ora 20 când va începe slujba condusă de stareţul nostru atât de omenos şi pregătit teologic. Înainte şi după slujbă vom

ajunge la magazinul cu obiecte religioase şi cărţi din incinta schitului. Acolo, surpriză: vindea un copil de clasa a IV-a, care-şi petrecea vacanţa cu tatăl pe Muntele Athos. Toţi pelerinii intrau pe la sertarele cu cruciuliţe de aur, de argint, foarte scumpe în euro. Fiind acolo un vânzător copil, ar fi putut să fure, să uite să plătească, dar niciodată nu s-a întâmplat aşa ceva. Pentru simplul motiv că în zonă ajung oameni de altă factură, oameni cu frica lui Dumnezeu, oameni corecţi, cinstiţi, drepţi…Chiar dacă nu toţi erau născuţi atât de cinstiţi, încercau şi, se vede, reuşeau să devină. Altfel, magazinul ar fi dat faliment.

După vreo oră, timp în care ne-am lăsat bagajele în dormitoarele curate, moderne şi ne-am întins puţin în pat, suntem chemaţi la masă. Era ora 17 şi nu pusesem nimic în gură. Nici nu ştiu ce se întâmplă cu noi, oameni învăţaţi să bem cafeaua la prima oră, cu gustărica destul de consistentă şi, unii, cu ţigărica de rigoare. Aici mâncăm o dată pe zi şi nimeni nu se plânge. Masa este încărcată cu de toate. În primul rând măslinele de toate culorile şi mărimile, apoi zacuscă, ceapă, o supă de fasole, legume de toate mărimile şi culorile, o tocăniţă de legume prin care vânăm şi câte o ciupercă. La acestea se adaugă borcane cu ardei iuţi, dar iuţi de-ţi blochează respiraţia, exact cum îmi plac mie. Nu ştiu ce fel de corp am, dar chiar dacă nu sunt beţiv, îmi place iute, sărat, acru şi, de ce nu, amar. În foamea pe care o aveam, am mâncat la orice ardei iuţi, porţia mea-aproape un borcănel. Mi s-a părut o impietate să mă satur, dar până la urmă am făcut-o. Mai ales după ce am băut şi o cană mare de apă rece. Clar că nu mai încăpea nimic în stomacul meu prea plin! Am plecat, apoi, prin

împrejurimi, la biserica mare, la alte chilii. Culmea, ne-au impresionat, ca şi la Prodromu, construcţiile noi. Erau muncitori din România, care construiau ziduri cu grosimea de un metru pentru a apăra chilia „Bunavestire" de eventualele alunecări de teren, ea fiind înconjurată de dealuri şi munte pe două părţi. Dar, şi iar ne-am mirat, nu puteam să nu ne minunăm numai de peisaj, numai de natura bogată şi diversă: ne minunăm că tocmai aici, în fundul muntelui şi la atâta distanţă de civilizaţie, ne împiedicăm în curte şi pe scări de tuburi şi ţevi prin care se captează apa pentru consum, pentru grupurile sanitare atât de moderne, dar şi pentru centrala termică aşezată, strategic, pe un platou mai jos de chilia în care suntem găzduiţi.

În dormitorul mare, ca în mai toate serile, se ivesc discuţii pe toate subiectele posibile. De la politica românească despre care nu mai ştim nimic de o săptămână (şi tare bine este), până la limitele de suportabilitate ale omului care stă numai în post şi rugăciune. Eu recunosc, aşa cum am făcut-o mereu, că nu mă simt capabil de a ţine un post îndelungat, deşi, iată, aici nu simt nevoia de carne, de ochii frumoşi ai Mariei, de vinul, puţin, ce-i drept, pe care-l înghiţeam zilnic acasă, dacă mâncam foarte bine…Mă gândesc şi la copiii pe care i-aş fi dorit şi nu i-am avut, la ghinionul de a mă însoţi cu o neisprăvită, care a făcut ce a făcut şi mama ei, iar fetiţa mea va face exact ce-a făcut nefericita, care-i este mamă. Are educaţia vreun efect? Pentru că aud permanent gafa educatorilor, marilor psihologi, care afirmă că educaţia este primordială. N-a avut fosta soţie educaţie de la preotul de mare calitate morală şi spirituală, care a fost tatăl ei? Doar gena, din

păcate, şi-a spus şi-şi spune mereu cuvântul. Educaţia, ce-i drept, poate diminua uşor pornirile instinctuale, dar, într-un final, tot gena învinge.

Daniel, la care se observă o trăire interioară intensă, mă întreabă ceva despre cuvântul Dokimos, auzit mai mereu printre călugări. Eu ştiam că ar însemna începător, dar îl abordăm pe Chiriac, mult mai bine informat. Îmi răspunde şi el că în cele trei pelerinaje ale sale a tot auzit cuvântul şi a întrebat şi el pe alţii. A aflat că este într-adevăr vorba de Novice, adică acela care este la începutul iniţierii în călugărie, este pus la încercare. Îmbrăcămintea acestuia este formată dintr-o rasă neagră, simplă. El este Rasoforul. Superiorul Novicelui se numeşte Stavrophoros (cel care poartă crucea). Când novicele vine înaintea egumenului pentru a accepta să intre în monahie, egumenul refuză de trei ori să-i taie părul. Dacă novicele rămâne ferm pe poziţie şi a treia oară, se începe ritualul tunderii şi, cu aceasta, se produce intrarea în viaţa monahală. Odată devenit monah, novicele îşi schimbă numele, ia Megaskema, care semnifică schimbarea totală, o detaşare de cele lumeşti.
Megaskema semnifică schima cea mare sau schimnicul, termen cunoscut şi la noi. Deşi, după câte îmi amintesc, la noi am auzit şi de schivnic.Ca monah, îşi mai schimbă o dată numele. Daniel, ca şi mine, a înţeles ce-i monahismul şi câte sacrificii sunt necesare. Dar, adaugă Chiriac, doar purtătorul de Megaskema poate intra în cer. Mă gândesc permanent la sacrificiile monahului. De când sunt pe aici, dar şi după eşecurile personale din ultimul timp, îmi pun întrebări asupra limitelor mele de a face sacrificii. Aş fi eu în stare să intru în rândul acestor oameni? În fond, ce mă mai leagă pe mine de viaţa

lumească? Soţie - nu, copil - nu, funcţie - nu! Doar mama, surorile şi cărţile mele…Poate şi Maria, pe care aş dori s-o mai revăd. Nu-i prea puţin? Pe de altă parte, dacă, să zicem, mi s-ar aproba să rămân pe munte (se întâmplă atât de rar!), sper că aş putea să-mi revăd familia din când în când, aş putea publica în revistă sub pseudonim, cărţi aş putea scrie şi aici…Voi reveni asupra acestei teme când mă voi întoarce acasă. Acasă? Ce însemna şi ce mai înseamnă pentru mine acest cuvânt? Doar pustiu şi gânduri negre, acum…O singurătate care mă înăbuşă…Cel puţin, aici, pe Munte, sunt într-o colectivitate. În apartamentul meu sunt ca într-o peşteră în care aud doar ecoul glasului meu, al eului meu atât de diferit faţă de cel de acum doi-trei ani. În această peşteră sunt şi urme ale vieţii care a fost, exact ca desenele rupestre descoperite în locuri neumblate în ultima mie de ani. „Rupestrele" mele sunt fotografii, obiecte ce amintesc de viaţa cuplului, pe care l-am format, de rezultatul unei iubiri de care eram sigur că a fost, astăzi realizez că au fost doar nişte interese mizerabile ale Mihaelei….Mai sunt şi urmele celei care a dat, pentru o perioadă, sens vieţii mele: fetiţa mea. Sunt sigur, totuşi, măcar de dragostea acestei fete până la 9-10 ani, cât n-a putut intra în murdăria vieţii mamei ei. De bucuria extraordinară pe care o simţeam când o ţineam în braţe şi o mângâiam…Am rămas cu ceva trainic, pe veşnicie, în ciuda Mihaelei, care, în inconştienţa, prostia sau răutatea ei fără margini, a dorit cu orice preţ să mă distrugă. Dar de ce? Pentru că nu-i semănam, sunt sigur… Ce mi-a mai rămas de făcut? Să încerc să ies din această lume? Cum? Prin sinucidere? Prin intrarea în

lumea monahală? Prin iubire? Dar sunt pregătit pentru aşa ceva?

Radu Benea ne îndeamnă să ne pregătim pentru slujba de seară, care se va prelungi mult. În felul acesta nu va mai fi, cum ne învăţasem deja, slujba de la ora patru. Poate e mai bine pentru că mâine vom pleca spre casă. Iar oboseală, iar nesomn…Radu ne mângâie cu promisiunea că vom dormi de la orele 24 sau unu până la 6,30, când vom începe pregătirea pentru o zi lungă, care ne va duce spre Dafne, apoi la Ouranopolis, iar odată ajunşi pe uscat, vajnicii noştri şoferi, profesionişti de excepţie, care ne aşteptau cu microbuzul în stare de funcţionare, ne vor duce la Salonic.

Ne-am conformat celor spuse de Radu, am ajuns încă o dată la magazin. Acelaşi băieţaş vindea marfă de mii de euro, discuta despre tot felul de probleme religioase şi nu numai, ziceai că are cel puţin 20-25 de ani. Eu am mai luat câteva cutii mari de smirnă de Floarea pustiei, cruciuliţe şi, mai ales, cărţi despre istoria Muntelui Athos şi a mănăstirilor şi schiturilor de aici. Totul voi da la rude şi prieteni, mai puţin cărţile şi o cutie de smirnă. Dezordinea camerei mele pline de cărţi, pe care le citesc sau din care preiau anumite citate, se va mări când le voi introduce şi pe acestea în circuit. Dar cât voi mai putea să stau într-o asemenea cameră? Cât voi mai sta în lumea târgului meu, în care vezi la orice pas vreun individ care te urăşte, care ţi-e duşman fără vreun motiv anume. La orice lansare de carte, atunci când tu, ca scriitor, ar trebui să fii fericit, e sărbătoarea ta, eşti mirele nunţii tale, creaţiei tale, ei, bine, acolo poate veni vreun neisprăvit, care caută cu lumânarea greşeli de-ale tipografiei pentru a ţi le pune în seama ta, cu scopul vădit

de a te jigni, de a nu te lăsa, măcar în seara aceea, să te bucuri… Ce lume e asta? De ce-i atâta răutate? Că, sunt sigur, nu numai în urbea mea găsesc oameni mici la suflet! Nu înţeleg de ce, în ultimul timp, întâlnesc numai rele şi răi în jur? De ce nu mai sunt optimist? Chiar această venire la Athos, de la care aştept o liniştire a sufletului, a minţii, mi-a provocat cu totul şi cu totul alte stări….Poate este o trezire din necunoaşterea mea, din credinţa mea că tot ce mi-am dorit am avut, că în lumea asta contam numai eu şi familia mea….Unde este astăzi familia mea? Ce s-a ales din ea? Dumnezeu îmi arată, oare, unde ar trebui să fie familia mea? Aici, în Munte? Ştiam, din cele citite, despre efemeritatea noastră, în general, dar sentimentele, trăirile intense n-ar trebui să rămână totuşi undeva, într-un colţ al inimii, al minţii? De ce mi-a dat Dumnezeu această palmă? Cea mai grea lovitură dată în punctul cel mai sensibil al vieţii mele de trăitor pe acest pământ. Mai rău nu puteam fi lovit, e sigur. Dar de ce? Unde, când şi cât am greşit? Mai am eu vreo speranţă? Să fiu, după cum afirma Emil Cioran, asemănător acelui erou de excepţie, care nu mai are nici o speranţă şi totuşi trăieşte? Trăieşte având speranţa uitării totale…Până va aluneca în disperare….De aici mai este doar un pas până la anularea a însăşi ideii de speranţă pentru viitor. Voi mai fi eu om, în aceste condiţii? Ce mai însemnăm eu şi singurătatea mea?

Tot grupul nostru de pelerini s-a pregătit pentru slujba de la ora 20. Biserica se află chiar în clădirea în care suntem cazaţi. Deşi afară s-a întunecat de-a binelea, înăuntru găsim aprinse doar nişte beculeţe şi multe lumânări. Şi aşa va rămâne până la sfârşit. Lume foarte multă, se stă pe holuri şi pe unde mai găsim câte un

locuşor. Deşi lumina e palidă şi noi de-abia desluşim icoanele, călugării văd să citească. Îi vedem cum se mişcă, sunt un fel de umbre care circulă de colo, colo, chiar şi printre noi, pe lângă pereţii pe lângă care ne-am aciuat. Se vede diferenţa dintre marile mănăstiri ca Vatoped, Marea Lavră, Pantocrator….şi schituri. Acelea sunt biserici de-a dreptul măreţe…. Contează, oare, măreţia atât de mult? Cred că doar eu şi ceilalţi pelerini vedem diferenţa. Călugării văd ce trebuie: un altar şi icoanele din jur. De ce noi vedem altceva? N-am vorbit cu pelerinii, dar îi observ cum se sucesc, se învârtesc, stau inconfortabil şi nu sunt mulţumiţi….Câte asemenea excursii vor mai face, câţi ani de credinţă vor mai trece până îşi vor da seama ce puţin înseamnă tot ce este în jur, dacă sufletul şi ochii lor văd în orice măreţia credinţei în Dumnezeu? Cel mai bun reper sunt eu şi cred că va trece şi la mine mult timp până la alungarea mândriei, îndestulării stomacului, luxului casei şi maşinii, căutarea frumuseţii şi iubirii femeii etc. Multă apă va mai curge pe Dunăre până vom ajunge la adevărata înţelegere a faptelor! De cele mai multe ori, nu-ţi ajunge nici o viaţă! Mulţi dintre cei de faţă, chiar dacă nu vor ajunge la schimbarea radicală a concepţiei de viaţă, şi-au dat seama de necesitatea acestei schimbări…E bine şi atât! Vrei să te schimbi, eşti pe drumul ascendent spre Dumnezeu, spre credinţă. E primul pas…..

Ne întoarcem de la slujba, la care părintele Ştefan a fost factotum. Deşi bărbat voinic, se strecura printre pelerini şi călugări ca o sfârleză şi făcea ca totul să meargă bine. Unii sunt veseli că de mâine intră în lumea care, cu păcatele şi neajunsurile ei, îi va îmbrăţişa din

nou şi nu le va mai da drumul. Pe unii îi văd trişti pentru acelaşi motiv: întoarcerea acasă, în lumea nebună, nebună de legat. Aici, în lumea de acasă unde au grija zilei de mâine pentru ei şi pentru familii, grija pentru serviciile pe care le au şi care pot dispărea din schemă oricând, grija pentru a asigura luxul soţiilor, mofturile copiilor mari şi alintaţi…Dar eu la ce mă întorc? N-ar fi mai bine să rămân? Cine mă mai aşteaptă? Maria? Nu-i ştiu reacţiile când ia hotărâri majore. Dar dacă Pătraşcu a avut dreptate: n-am abuzat de ea când a fost la mine în casă, a tras altă concluzie. Chiar din acelea să fie? Nu, nu se poate! Nici nu ştiu dacă va putea părăsi vreodată satul care-i dă, într-un fel, protecţie pentru ea şi pentru copil. Dacă nici Maria nu mai este un scop bine definit, atunci care ar mai fi rostul revenirii mele în lume? Să lupt pentru un loc marcant între scriitori? Şi ce rezolv cu asta? Îţi va ridica vreunul statuie că l-ai ajutat, l-ai debutat sau l-ai recomandat să intre în Uniune? Când şi-a rezolvat problemele, nu te va mai cunoaşte, iar de-l vei întreba cum explică atitudinea sa, îţi va răspunde simplu că nu ţi-ai făcut decât datoria, ba, mai mult, ţi-a făcut o favoare că l-ai debutat în revista pe care o conduci, şi tot o favoare că ţi-a permis ţie, unui simplu muritor, să recomanzi o mare personalitate în devenire ca el…

Cât de mult se caută elogiile! În cronicile literare, la emisiunile de radio şi televiziune sau în articolele vreunui critic literar, de care te agaţi, mai ales la început de carieră, să te introducă într-un volum sau într-o revistă. De ce nu înţelegem de la început că totul e o iluzie, care ne distruge liniştea, viaţa? Mai vine şi vreun aşa zis ziarist, care, după o interpretare proprie a adevărului, toarnă numai minciuni despre tine, deşi tu

n-ai deranjat pe nimeni, ţi-ai văzut de scrisul tău, de casa ta. De ce o face? Din răutate, invidie, prostie? Totuşi, cât ai fi de rău din naştere, există o limită pe care mintea ar trebui să ţi-o impună. Ţinând cont de asemenea specimene (or fi oameni?), cred că ar fi mai bine să nu mai public nimic, cel puţin în acest judeţ, în care sunt, ce-i drept, şi oameni cu iniţiativă în domeniul cultural. Cunosc persoane atât de devotate culturii, încât renunţă la unele bucurii ale vieţii pentru a plăti din banii lor apariţia unei reviste, pentru a organiza vreun festival literar, pentru a ajuta vreun coleg să-şi tipărească vreo carte etc. Sunt însă atât de puţini! Mă voi alătura acestor literaţi…. Chiar dacă totul este doar o iluzie. Cum, pentru mine, tot iluzie este şi Maria. Liniştea rugăciunii şi a bisericii înseamnă cu totul altceva. Ce m-ar opri să aleg această cale? Nimic, desigur! Doar slăbiciunile mele din lumea în care mă complac….Oare puţinul meu talent în ale scrisului nu l-aş putea înmulţi, dacă aş rămâne la vreo mănăstire? Să scriu despre vieţile sfinţilor de altădată, despre cei pe care-i voi cunoaşte când voi trăi printre ei, să fac cercetări în marile biblioteci ale unor locaşuri sfinte…Aş putea fi mai de folos aici decât în oraşul în care mi s-au întâmplat atâtea şi în care ura, invidia, lipsa de bun simţ sunt direct proporţionale cu prostia. Bine a zis cine a zis că mama prostiei şi ingratitudinii rămâne mereu gravidă. O văd mereu cu burta la gură prin oraşul fericirii şi nenorocirii mele.

Gândurile acestea atât de triste şi deloc încurajatoare m-au copleşit şi-i urmez ca un somnambul pe ceilalţi. Nu aud ce spun, nu particip la discuţiile care sunt, de obicei, atât de interesante…Eu sunt în cea mai cumplită singurătate: singurătatea între zeci şi sute de oameni.

Este dominantă în mine, dar şi în exteriorul meu. De ce mă copleşeşte mereu?
Orele au trecut, mi-am luat pastila de dormit, ceilalţi tot mai vorbesc, eu tot nu-i aud, iar într-un final adorm. Pentru prima dată de când sunt pe munte, am dormit până dimineaţă. Într-o ordine de-a dreptul militară, ne organizăm, plecăm spre Dafne, ajungem fără peripeţii, vaporul ne aştepta. Ne despărţim astăzi şi de călugărul Ignatie, cel care ne-a condus prin toate meandrele, pe toate cărările Muntelui. Îl vedem oarecum emoţionat, la despărţire. Are un sac mare şi ne face cadou la fiecare câte o sticlă mică de vin din Athos (probabil de împărtăşanie), o cutiuţă de smirnă şi o cărticică despre Munte. Îi mulţumim şi ne bucurăm că-l vedem şi altfel, nu numai atent, încruntat din cauza drumului desfundat. E destins, ochii îi are mai luminoşi, mi se pare că este chiar un bărbat frumos, deşi mic de înălţime. Plecăm spre Uranopolis, oraşul în care ne aşteptau şoferii cu microbuzul nostru atât de primitor şi cu un motor care mergea ca la carte. Ei, şoferii, care vizitaseră de foarte multe ori Athosul, au avut camere plătite ca să se odihnească în timp ce noi am „escaladat" Muntele. Ajungând la Ouranopolis, ne izbeşte un zgomot infernal, este zgomotul lumii din care provenim. Şi cât de liniştiţi eram în Munte! Sigur că mulţi dintre noi aud un glas interior, care le spune să se întoarcă în Munte, să se întoarcă la adevărata lor menire. Dar grijile noastre şi poftele noastre sunt mai puternice decât îndemnurile inimii. Nu cred că pot găsi pe cineva dintre pelerini, care să nu-l roage pe Dumnezeu să-i mai faciliteze măcar o dată ajungerea la Muntele Sfânt! Din păcate, calculele noastre diferă atât de mult de îndemnurile credinţei!

Direcţia stabilită de ghizi este, conform programului anunţat de acasă, oraşul Salonic. Atmosfera din maşină este mai degajată decât pe Munte, se vede că mulţi dintre noi nu ne-am simţit chiar confortabil să trecem de la un regim de veselie, bucurie, de exprimări libere, unele chiar deocheate, cu subiecte luate din viaţă, la convorbiri de un alt nivel, în care n-avea ce să caute trivialul, facilul, vorba de clacă…Muntele ne impusese ritmul, spiritualitatea şi credinţa lui…

Am părăsit Ouranopolisul şi străbatem un peisaj atrăgător, în care pomii sunt atât de diferiţi de cei pe care-i ştim pe la noi. În primul rând ne impresionează livezile de măslini, dar şi dafinii de pe marginea drumului, a căror frunză e atât de căutată în România. Tot privind prin parbrizul microbuzului şi gândindu-mă la mama, la surori, la Maria, la viitoarele mele cărţi, am observat, după vreo cincizeci de kilometri de la Ouranopolis, un pâlc de oameni în mijlocul şoselei. O fi vreun accident, mi-am zis, după ce am început să fiu şi eu cu picioarele pe pământ, nu numai cu capul în nori. Fiind mai atent, am înţeles că nu aveam voie să înaintăm. Am coborât toţi din maşină să întrebăm de ce nu ni se permite să trecem. Nişte cetăţeni greci din localitatea apropiată şi care era o mică staţiune, Erisson, parcă, ne comunică hotărârea lor definitivă de a bloca şoseaua. Motivul? Intenţia statului grec de a da dreptul americanilor să exploateze minele de aur din zonă. Nu contractul în sine îi supăra, ci metoda de extragere. Această metodă ar fi pustiit regiunea respectivă prin deşeurile şi otrăvurile aruncate sau emanate. Ne explică toate acestea un bărbat frumos, de vreo 35 de ani, despre care am crezut că-i român. Era un grec, medic

stomatolog, care făcuse studiile la Iaşi. Nu a fost deloc amabil cu noi, la fel ca toţi cei care au fost primiţi cu dragoste de către români. Într-un final, ne întorc doar spatele şi nu vor să mai audă de noi. De ce? Că le-am făcut bine. Sigur că aceşti greci, în felul lor, aveau dreptate, dar care era vina celor din microbuzul nostru? Le-am spus că pierdem camera deja plătită la hotel, că trebuie să ne încadrăm în timpul programat, mulţi dintre noi având serviciu de la care nu pot lipsi, că…Nici n-au vrut să audă, dar ne-au dat sfatul de a suna la ambasada română…Ca să le facem propaganda de care aveau nevoie. În fond, scopul lor era acela de a atrage atenţia lumii cu problema ivită, care era destul de gravă, s-o recunoaştem. După vreo patru ore de negocieri, tracasări, ne-au lăsat să trecem. De ce n-or fi şi românii atât de uniţi când li se fac mari nedreptăţi? Iată, grecii, deşi au o situaţie mult mai gravă, economic vorbind, ca noi, nu se lasă şi, sunt sigur, vor reuşi în întreprinderea lor.

Drumul spre Salonic este bun, casele sunt încântătoare, oamenii mai veseli…Dar şi noi suntem alţii: mai vioi, mai influenţaţi de soarele de afară. Kilometrii sunt parcurşi pe nesimţite şi, de unde prevăzusem c-o să ne plimbăm pe plaja de la Salonic în timpul zilei, iată că, din cauza protestului grecilor, s-a făcut ora 23 şi de-abia acum intrăm în marele oraş. Oraşul este luminat ca ziua. Sute de mii de becuri fac această minune. Suntem cazaţi la un hotel de lux din centru. Preţul destul de bun. Chiriac este în cameră cu mine. Vrea să facă un duş, apoi îmi spune că se va culca. Eu nu mă voi culca pentru că, sigur, din cauza atâtor gânduri care mă copleşesc, nu voi dormi. Trebuie să mai fac puţin sport, să mai obosesc, apoi medicamentul de

dormit (de care nu vreau să mai aud pe acasă). Cum să obosesc? Găsesc încă doi amatori de astfel de sport în persoana lui Gabriel şi a lui Daniel, cu care plec să vizitez oraşul. Străbatem centrul oraşului cu barurile de noapte pline, dar şi cu restaurantele de pe trotuar la fel de aglomerate. Ajungem pe plajă, privim unele vapoare din depărtare…Pe la 2,30 ne întoarcem la hotel. Sunt mort de oboseală, nu mai iau medicamentul de dormit, fac duşul şi nu mai am timp să mă gândesc la toate ale mele că adorm buştean.

Dimineaţă, pelerinii sunt gălăgioşi, nu mai sunt deloc cei de pe Munte, luăm micul dejun, ne îmbarcăm în microbuzul care ne aştepta la vreo trei străzi distanţă, din cauza parcărilor aglomerate. Mă uit la aceşti oameni deosebiţi şi aş vrea să ştiu cât i-a schimbat, dacă i-a schimbat în vreun fel, Muntele. Voi afla în timpul drumului de întoarcere sau la întâlnirile care vor mai fi prin oraş. Am ieşit cu bine din Salonic. De aici încolo drumul ne este drept şi fără impedimente. Cel puţin aşa am dori să fie. Oricum, şoselele dau clasă celor din România. Totul e frumos, lin şi încărcat de surprize plăcute pe şosea, încât ne gândim imediat la Murphy. El ne avertizase că atunci când totu merge foarte bine, înseamnă că, după un colţ, ne urmăreşte ceva foarte rău. Ce poate fi atât de rău? Nici nu ne închipuiam, deşi cunoşteam traseul: intrăm în Bulgaria. Trecerea de la drumul elegant al Greciei la gropile ivite în şoselele de pe vremea lui Jivkov, nu putea fi decât ceva foarte rău, ceva care ne strică iar cheful de excursie. Dar românul s-a învăţat cu astfel de treceri şi încearcă să găsească un bine chiar şi în acest rău, Bulgaria. Pe marginea şoselei sunt celebrele blocuri tip chibrit, amintindu-ne mereu de

comunism, dar, pe ici pe acolo, se iţeşte şi câte o vilă somptuoasă, având în jur o livadă sau o grădină ca a Semiramidei, automobile de lux etc. Oamenii de pe stradă? Ca şi pe la noi: trişti, trişti…

Şi totuşi găsim şi un punct plăcut, chiar dulce al vecinei noastre: doar din Bulgaria ne-am permis cumpărarea dulciurilor foarte bune pentru cadourile de acasă. Preţurile cât de cât mai omenoase. Autostrada din Bulgaria are, ca şi la greci, restaurante elegante, servicii ireproşabile, meniuri diverse şi la bani convenabili. Putem plăti în leva, în lei sau, mai ales, în euro. Aşa că pe la orele 15 ne-am oprit să mâncăm. Nu neapărat de post, deşi unii dintre noi, cei care ţineau tot postul, au comandat, ca şi în Grecia, la Ouranopolis, peşte. Au intrat în restaurant doar persoanele care mai aveau un rest de bani. Am mâncat ceva, dar nu m-am simţit prea bine pentru că mulţi dintre companioni au rămas în microbuz, alţii stăteau pe câteva băncuţe din faţa restaurantului şi discutau…Erau cei care nu mai aveau nici un ban. Dacă aş fi avut eu, le-aş fi dat pentru a evita situaţia jenantă, dar la plată am constatat că nici eu nu aveam atâţia bani cât îmi cerea chelnerul. Îmi mai trebuiau vreo câţiva euro. M-a salvat Radu Benea, care mi i-a dat pentru salvarea „prestigiului" României, cum a spus el când am mulţumit şi i-am promis că în ţară îmi voi achita datoriile. Normal că nici pentru a merge la WC-uri nu mai erau bani. S-a dus vremea tufişurilor salvatoare. Aici suntem într-o ţară membră, ca şi noi, a Europei Unite…Aşa că ghidul a mai trebuit să salveze o dată „prestigiul" ţării, pe care o reprezentam cu atâta…cinste.

Am plecat spre graniţă după ce, a câta oară, ne-am dat seama cât suntem de săraci, mai ales intelectualii, care nu pot să-şi permită chiar nimic până la capăt. Cât va mai dura această bătaie de joc naţională? Mult. Eu, spre exemplu, nu am vreo speranţă că în timpul vieţii mele traiul în România se va normaliza. Din contra, viaţa va deveni mult mai grea, dacă nu imposibilă. Aşa că gândul meu spre mănăstire poate fi salvatorul sufletului meu, dar şi al trupului. Stăm în maşină şi încercăm, fiecare cum putem, să adormim. Chiar am reuşit să aţipim, dar, deodată, un zgomot îngrozitor ne-a trezit şi ne-a ridicat pe toţi în picioare. Cu întrebările de rigoare: ce se întâmplă, în ce prăpastie am căzut? „Cum de întrebaţi ce s-a întâmplat? se stropşeşte la noi şoferul. Păi aţi uitat din ce ţară sunteţi? Iată semnul că aţi ajuns acasă! Nu asta v-aţi dorit? Suntem la Giurgiu, fraţilor!" N-am prea gustat, pe moment, gluma şoferului, dar câtă dreptate avea! Am intrat pe teritoriul unei ţări care nu acordă nici o atenţie omului, ba chiar face totul contra acestuia. Asta-i România noastră! Bravo, nea şoferul, ne-ai readus la realitatea cruntă, care ne aşteaptă cu braţele deschise! Ce-i drept, ar fi trebuit să simţim, datorită lipsei luminilor din satele pe care le străbăteam, datorită lipsei politeţii la vameşi, că suntem aproape sau chiar am intrat în ţară. Ce-o fi cu ţara asta, d-le? se întreabă toţi. Suntem patrioţi, ne iubim locurile natale, dar te saturi într-o zi de toate relele şi belelele, de care numai aici ai parte din belşug. Sigur că ţara n-are nici o vină, dar cei care o conduc, prin bătaia de joc ce ne-o aplică în fiecare zi, te fac să-ţi iei câmpii. Dacă până şi eu, care am fost pe timpul comunismului în occident şi mi s-a propus, de către românii fugiţi, să rămân acolo, ei, bine,

eu, un „înapoiat” de trei ori din occident până în 1989, am acea senzaţie de lehamite de tot ceea ce văd la televizor şi pe stradă. Cum să nu fiu de acord cu tinerii care pleacă şi nu vor să mai aibă legături cu ţara în care sunt jigniţi şi umiliţi la tot pasul de autorităţile, care au un singur scop: interesul personal?

Timpul zboară, noi ocolim Bucureştiul şi, după vreo trei ore, ajungem la Focşani. Este frig, dar inimile noastre sunt fierbinţi pentru că, iată, oricât de supăraţi am fi pe aleşii noştri, locurile în care ai trăit o viaţă îţi sunt dragi…Au vreo vină că tu ai suferit, ai fost şi eşti nedreptăţit? Pe mine mă sperie doar pustietatea apartamentului meu…Ajung la scara blocului, mă uit în căsuţă şi văd un plic. Îl deschid repede, poate o fi de la Maria, de la fata mea, cine ştie! Nu este de la cine mă aşteptam. Sunt anunţat că apartamentul, pe care nu l-am cumpărat, este pus în vânzare, dar eu am prioritate. De unde să am eu zeci de mii de euro? Clar că e mâna Mihaelei, care vrea bani. Nu am ce să-i dau, sigur, dar, din nefericire, va trebui să mă mut. Unde? În vreo garsonieră, la vreo gazdă, în vreo mănăstire, la ţară. Iar intru în plasa întrebărilor, care nu îmi dau nici o soluţie. Mai bine să intru în casă şi să mă odihnesc, să-mi revin şi ce-o fi vom vedea în viitorul apropiat. Am făcut un duş, era, culmea, apă caldă! M-am aşezat în pat şi am dormit neîntors până la ora şapte. Un început bun pentru psihicul meu destul de fragil, mai ales şi după vestea deloc îmbucurătoare din plic.

Imediat după trezire, m-am bărbierit, am deschis o conservă de ton, am mâncat. Mă uit pe internet să văd, să aflu ce s-a mai întâmplat în oraş, în judeţ, în lume….Aş pleca spre centru, dar este prea devreme.

Lumea bună se plimbă mai târziu. Trebuie să ajung urgent la magazinul meu şi al lui Telu. Ce-o mai fi şi pe acolo, că la telefon nu prea răspunde partenerul meu. E prea dimineaţă ca să o sun pe Maria, căreia i-am adus un cadou de la Athos, ştiind-o credincioasă. Mi-e dor de ea, de ochii ei senini, de inteligenţa ei, de cunoştinţele vaste în literatură şi nu numai. Oricând, sunt convins, ar putea scrie versuri şi proză. Şi câte ar avea de spus, dacă şi-ar scrie doar romanul vieţii ei! Dar ce spuneau domnii aceia, prietenii mei, care s-au căsătorit cu femei care au copii din căsătorii anterioare? Să fie chiar atât de rău? Mă voi gândi mult înainte de a lua o hotărâre. S-o păstrez doar ca amantă? S-ar complace ea în astfel de situaţii? Pe la opt, plec din apartament. Mă întâlnesc pe scară cu vecinii, care se bucură că mă văd, am şi eu un sentiment confuz de bucurie, de siguranţă, de linişte, la întâlnirea cu ei. Ce bine când eşti la căsuţa ta, urâtă, strâmtă cum o fi!

În autobuz găsesc foşti şi actuali muncitori de la fabrica pe care am condus-o. Unii vor să-mi vorbească, alţii se uită chiorâş. Dintre cei care au mai rămas la lucru, unul îmi spune că fostul inginer şef, astăzi director, are cununia civilă peste zece zile: se cunună cu Clara, secretara. Mă bucur pentru fostul meu protejat. Şi el, ca şi mine, a dat greş cu prima căsătorie. Ce bine ar fi ca tinerii să aibă curajul de a lua decizii la momentul în care observă că între parteneri sunt incompatibilităţi de netrecut. Altfel se va prelungi agonia unei căsnicii, care va avea urmări tragice nu numai pentru cei doi soţi, ci, mai ales, pentru copii. Clar că voi ajunge şi eu la vreo cununie….Cu vreo femeie, cu boala, cu moartea sau cu Biserica…Voi primi un semn de acolo, de sus. Şi,

apropo de sfaturile date tinerilor: nimeni nu te ascultă, nimeni nu le urmează. Din păcate. Până nu se vor lovi cu capul de pragul de sus, nu vor crede ce le spui. Latinul avea expresia lui celebră: Credite experto! (Credeţi păţitului!). Crezând spusele bătrânilor, tinerii ar evita suferinţa şi cheltuiala fără sens în procese interminabile.

În autobuz, văd, fără să vreau, mai în spate, o figură cunoscută, o blondă superbă cu ochii albaştri. Mi se pare cunoscută, dar nu mă mai uit ca să nu fac vreo confuzie, ochii jucându-mi câteodată feste. Tot rotind privirea să mai văd vreun cunoscut, blonda îmi face semn să ajung la ea. Nu ştiu ce mi se întâmplă de nu-mi dau seama cine-i femeia? Mă duc spre ea, fiind sigur că este o cunoştinţă foarte apropiată. Într-adevăr, când am ajuns lângă ea, am văzut că era o fostă prietenă intimă dinaintea căsătoriei. Da, era chiar Camelia, profesoara de engleză de mai târziu, fata de care m-am despărţit cu vreo jumătate de an înainte de prietenia şi căsătoria cu Mihaela.

-Ce faci, dragă? Nu te-am văzut de 6-7 ani! Tot în Focşani? şi mă îmbrăţişează cu bucurie.

Rămân interzis, mai ales că mi s-a părut că era însoţită. Dar nu era…Îi răspund că fac bine, tocmai m-am întors dintr-o excursie şi acum merg până la o biserică să mulţumesc lui Dumnezeu că am vizitat muntele Athos.

-Bravo! Mă bucur că ai o viaţă plină de evenimente! În ce mă priveşte, nu am cu ce să mă laud. Tocmai am divorţat de soţul, care şi-a găsit una mai tânără cu vreo 20 de ani decât el. Ea are 20 şi el 40. E bine, nu?

Stai dragă, dar tu eşti bătrână? Nu înţeleg! Ai cam 35 de ani, nu? În floarea vârstei. Doamne, ce tânără şi frumoasă eşti! Să nu fii supărată că eşti singură! Trebuie

să-ţi trăieşti viaţa! Ţi-o spune unul care nu prea şi-a trăit-o şi-i pare foarte rău. Mai scrii versuri?
-Sigur că scriu! Am publicat şi un volum, acolo, la Constanţa, unde am profesat. Dar tu? Ai copii, nu? Ai mai scris?
Am copil, dar a plecat cu tot cu mamă-sa de la mine. M-au părăsit….Am devenit, în schimb, membru al Uniunii Scriitorilor din România. Deci, pe partea artistică, sunt realizat…
-Îţi zic eu, acum, să nu fii trist. Nu merită! Nimeni nu merită să suferi pentru el! Poate, într-o zi, o să plângem unul pe umărul celuilalt, cum am făcut-o şi altă dată. Părinţii mi-au luat apartament în Focşani, am şi post la o şcoală generală. Material şi profesional vorbind, sunt şi eu realizată. Sentimental însă…Dar sunt optimistă! Tu?
Mi-a cam pierit optimismul din perioada în care te-am cunoscut, draga mea! Dar ai, mai ales tu, dreptul să fii optimistă…Eu nu ştiu dacă mai pot să sper ceva…
-Tocmai pentru că m-ai întâlnit, trebuie să sperăm amândoi! Caută-mă! Uite şi telefonul meu, pentru că eu cobor aici. Dacă ai şti ce bucurie mi-a făcut această întâlnire! Sincer, credeam că eşti undeva, în minister, după studiile şi funcţiile pe care le-ai avut! Dar în acest moment sunt fericită că am întâlnit omul pe care l-am iubit în prima mea tinereţe! Poate este un alt început…Pentru amândoi. Ce zici?
Mă flatezi, Camelia! A mai rămas ceva din cel care ţi-a fost un prieten drag? Crezi că mai sunt acelaşi?
-Sigur că da! Te simt cu toţi porii, cum te simţeam şi atunci când eram atât de tineri!! Nici la fizic nu te-ai schimbat! Iar sufletul şi caracterul nu pot să se schimbe

de la un an la altul! Te pup şi aştept, cu speranţă, telefonul tău!

Frumoasa blondă coboară, lăsându-mă năuc. Da, acesta-i cuvântul! Cum de era în autobuzul în care am urcat şi eu? Dumnezeu îmi mai dă o şansă? Mai ales că fosta mea prietenă nu are copii. Mă tot gândesc la ce spuneau prietenii mei la acea teribilă serbare a cărţii, în timpul când şi-au lansat volumele Panaitescu şi Petrovan. Ei mă sfătuiau să nu mă însor cu o femeie care are copii. Şi ce frumuseţe de fată! De ce nu m-am căsătorit cu ea? Nu avea studii şi nici nu ştiam dacă va face! Ia uite cine era în oraşul meu de reşedinţă şi eu nu ştiam nimic! Cu fabrica mea, cu familia, eu nu mai ştiam ce se întâmplă în acest oraş. E clar că, din când în când, mai trebuie să ies la plimbare, dar fără a merge pe stradă şi cu ochii îndreptaţi spre cer. Întâlneşti lume, afli noutăţi…Oricum, Dumnezeu, în marea lui bunătate, îmi dă încă o şansă. Sper să nu aleg pe cea mai rea dintre variantele pe care le am şi pe care le tot analizez: biserica, Maria, ieşirea violentă din viaţă, aşteptarea finalului bolii…

Din centru o iau spre Comitetul de Cultură. Acolo îl găsesc şi pe Costică Ursu, noul şef al revistei, cel care a condus mult timp un cenaclu literar, pe care, însă, l-a părăsit după infestarea acestuia cu elemente fals literare, chiar securiste, comuniste. „Dacă suntem uniţi, îmi spune el, devenim o forţă, care se poate împotrivi puterii, aceea care-şi bate joc de cultură prin bugetul penibil pe care îl alocă. Prin bugete, dar şi prin infiltrarea printre noi a unor inşi care au misiunea de a ne pune permanent în conflict. Divizându-ne, devenim o turmă uşor de

manipulat. La alegeri, la manifestări organizate special în contra interesului naţional, la…."
Stai, domnule, permitem oricărui nemernic să-şi facă mendrele printre noi? mă supăr eu.
„Ca să fiu sincer, adaugă Ursu, îmi cam pierdeam timpul pe la cenaclu: cine ştia să scrie nu mai avea nevoie de sfaturile noastre. Făceam asta în loc să-mi scriu cărţile, să scot în linişte revista „Mioriţa", să mă duc la manifestările artistice din ţară…"
Te înţeleg, dar dacă tu nu vii, alţii, care au iniţiat cenaclul, nu vin, nici eu nu mai are vreun rost să vin. Prezenţa mea, ca vechi cenaclist pe la Bucureşti şi pe aici, i-ar legitima… Îi lăsăm în sucul lor!
Dar de publicat unde mai publică? Tu le puneai „Mioriţa" la dispoziţie, pe banii tăi!
-Ei, unii au talent! Aceia vor mai găsi câte un ziar…. Dar patronii, după cum ştim, dacă nu au un ce profit, sunt greu de păcălit, aşa că nu va dura…Deşi am auzit că strâng bani pentru a plăti la ziar…Însă unii nu au, iar alţii nu vor să dea, aşa că, într-un târziu, vor primi ce merită. Regret doar câţiva tineri de excepţie dar şi un matur sau doi cu talent. Păcat că s-au înhăitat cu cine nu trebuie.
Plec întristat de cele auzite şi iar mă gândesc la fuga din lumea aceasta în care nu mai poţi avea încredere în nimeni, toţi îţi sunt ostili, toţi te fură, toţi înşeală şi sunt înşelaţi. Deja s-a făcut ora 12. De-abia aştept s-o sun pe Maria, să-i împărtăşesc impresiile de călătorie. Parcă s-a adunat prea multă tristeţe în jur. Am nevoie de o încurajare, de-o speranţă…Numai de la Maria pot să le primesc. Caut telefonul, l-am găsit, sun. Am emoţii…Răspunde. Alo, Maria? „Nu, nu-i Maria", aud o voce de bărbat la capătul firului. O caut pe doamna

Maria, insist eu cu gândul că şi-o fi schimbat numărul. „Domnule, soţia mea nu este momentan aici! îmi distruge orice speranţă respectivul. Dar cine o caută, ca să ştiu ce să-i transmit doamnei doctor?" Fâstâcit, dărâmat sufleteşte, mă sprijin de un gard şi inventez ceva: sunt un coleg de facultate al doamnei. Voi reveni. Mulţumesc, mai am puterea să zic şi mă prăbuşesc în prăpastia făcută cadou de Maria, îngerul, care mi se părea că a apărut pe lume cu scopul precis de a mă proteja, de a mă salva de la căderea în gol…Cine m-a aruncat definitiv în acel neant, de care m-am tot ferit? Tocmai cel de care mă sprijineam, Maria. Sunt atât de lovit încât o sun şi pe tanti Cornelia. Tot mai sper că e o greşeală, o farsă, o….Dar tanti îmi confirmă verdictul: da, s-a căsătorit acum vreo zece zile cu asistentul ei veterinar, un om bun, care lucrează de mult timp cu ea. La întrebarea ei de ce n-a mai aşteptat, Maria a răspuns sincer, ca de obicei: „Pentru că Nelu, nepotul matale, n-o să vrea una ca mine. Cel puţin nu mi-a dat de înţeles aşa ceva. Mai ales că am un copil. Dar chiar de m-aş apropia mai mult de el, nu cred că băiatul meu s-ar putea încadra în exigenţele lui Nelu în privinţa educaţiei, respectului, culturii… Nu-l văd pe fiul meu să răspundă aşteptărilor sale, cum nu cred că va răspunde nici la ale mele, dar eu sunt mamă şi sunt mulţumită că este sănătos, chiar dacă la şcoală nu este extraordinar. Va avea şi el un viitor acolo, dacă trăiesc eu...Pentru copil şi numai pentru copil sunt gata să renunţ la orice, chiar şi la dragostea unui om superior ca Nelu. Avându-l pe Claudiu ca tată, ştiu că nu-l va forţa să-şi depăşească limitele, nu-l va jigni când nu va avea rezultatele scontate, iar băiatul se va apropia de acest om bun la suflet…Pe Claudiu îl cunosc de atâta

vreme că nu mai are ascunzişuri faţă de mine. Sufletul său este o carte deschisă, îi văd şi bunele şi relele, m-a ajutat şi înainte de căsătoria mea cu un alt bărbat, dar ştiu căa sperat întotdeauna că îmi voi întoarce privirea spre el. Simt, dar mi-a şi declarat-o, că mă iubeşte, că-mi iubeşte şi băiatul….Nu sunt simple declaraţii, e un om de onoare. Sigur, va fi un soţ şi un tată bun. E drept, dragă tanti, că mi-e puţin jenă de Nelu, pentru că nu am avut curajul să-i dau de înţeles intenţia mea. Nici nu m-a mai sunat de mult timp, iar eu n-am vrut să-l inoportunez cu telefoanele, mai ales acum când se confruntă cu nişte zvonuri ridicole despre copilăria lui, despre soţie, care, şi ea, l-a jignit enorm prin comportamentul ei, despre fetiţa lui, care a luat-o pe căi greşite, despre…Te rog să-i comunici că-mi cer scuze pentru lipsa curajului de a-i mărturisi că eu n-am căutat niciodată un soţ, ci doar un tată bun pentru copil. Sunt capabilă să suport orice, chiar şi bârfele din sat, vorbele de ocară ale rudelor fostului soţ, care-mi reproşează căsătoria cu un om inferior ca studii…Nu ştiu adevăratul motiv, ele inventează altele, cum ar fi că am trăit cu Claudiu după decesul soţului, chiar şi înainte, că….multe, multe…Nimic mai stupid, mai prostesc. Nelu, sunt sigur, mă va înţelege, el este altceva…Poate vom rămâne prieteni. Aşa să-i spui!”

Tanti îmi spune că tot ce-a afirmat Maria este doar adevăr, dar, biata femeie, n-a mai suportat singurătatea, bârfa, grija copilului şi toate celelalte. Eu, culmea, deşi sunt atât de supărat de singurătatea mea, de întorsătura evenimentelor, de faptul că ultima mea speranţă de reintrare în rândul oamenilor căsătoriţi tocmai a dispărut pentru totdeauna, o rog pe tanti Cornelia să-i transmită Mariei că am înţeles-o, că este exact cum am bănuit: o

femeie foarte deşteaptă. Am admirat-o mult ca femeie, acum îmi dau seama şi că este o mamă cum rar vedem, iar gestul ei, care, într-un fel, mi-a anulat şansa de a deveni un om împlinit, deci mi-a făcut un mare rău, nu a diminuat cu nimic profundul meu respect pentru ea ca mamă şi ca om.

E clar că Maria are dreptate. Câte femei pot renunţa la bucuria vieţii lor personale în favoarea copilului? Puţine, cred. Şi, în fond, ce-ar fi trebuit să facă? Să aştepte un telefon de la mine, care venea cam o dată pe lună? N-a ţinut cont de studiile partenerului, de avere, de ce va spune lumea! Dacă voi mai încerca şi eu, voi face ca ea. La ce mi-ar folosi studiile, averea partenerului, dacă mă întorc de la serviciu şi mi-e silă să intru în casă? Când nu te aşteaptă o vorbă bună, un zâmbet venit din inimă, atunci care-i rostul vieţii în doi? Nu am uitat niciodată experienţa prietenului meu Titi, căsătorit cu o nemţoaică. Îmi explica, la mirarea mea că a lăsat mama celor doi copii ai săi şi a luat o altă femeie, că pentru acea soţie era indiferent dacă acasă ajungea el sau o telegramă că a murit. Iar Predoiu, iată, a fost mai inteligent ca mine, deşi era un familist convins, un tată iubitor. El este mai tânăr, s-a învârtit mai mult printre cei de-o vârstă cu el şi astfel a putut renunţa mai uşor la unele concepţii, obişnuinţe. A scăpat de felul de a acţiona al celor mai bătrâni ca el, cum aş fi eu, care am fost şi sunt un singuratic, unul care ştia doar familia, fabrica şi atât. Încep, de-abia acum să-i aprob pe aceia care au în buzunar sau în gând încă o variantă (cel puţin) în ceea ce priveşte intenţiile lor. Chiar în căsătorie: nu-i una, e cealaltă. De altfel, răposatul meu prieten, Gheorghe Constantinescu, fost director al Muzeului de istorie al

judeţului, îmi povestea că la orice problemă de viaţă ai nevoie de minimum două chei. Tot el, ţinând cont de zona seismică în care trăim, mi-a arătat lângă uşa dormitorului său o geantă în care erau toate diplomele sale şi toate actele casei, geantă pe care putea s-o ia rapid în mână dacă s-ar fi întâmplat o calamitate.

Sigur că supărarea şi singurătatea mă duc mereu spre două direcţii: spre mănăstire şi spre sinucidere. La diagnosticul doctorului în ceea ce priveşte cancerului meu de colon, nu vreau să mă gândesc. Mai las timpul să treacă pentru a vedea cum evoluează boala. Încă mai sper să nu fi avut dreptate medicina….Citind însădin Cioran, din Rilke, din Landsberg şi din alţi mari autori, ştiu toate definiţiile sinuciderii şi mi-e foarte greu să acord încredere unor teorii, simple teorii, când e vorba de viaţă şi de moarte. Oricum, trebuie să constat pe propria-mi piele că această acţiune finală a unui om nu poate fi decât o consecinţă a unei crize, chiar a mai multor crize, care s-au adunat de-a lungul vieţii. Dacă şi eu, om calculat şi cu oarecare credinţă în Dumnezeu, mă gândesc mereu la un astfel de final violent, înseamnă că am avut şi am încă destule crize, pe care trebuie să le depăşesc. Le voi depăşi? Aceasta-i întrebarea. Dar vreau să le depăşesc? Iată altă întrebare. Nu ştiu dacă omul afectat de crizele interioare este sau nu conştient, dar, şi de asta mi-e teamă, negăsind baza solidă de susţinere a faptelor, a reacţiilor sale, atunci renunţă chiar la ultimul sprijin, la viaţă. El poate să creadă că gustă din acea necunoscută, moartea, încă din timpul vieţii. Să „omori" moartea sufletului prin moartea trupului? Îi este îngăduită această favoare unui simplu om, ca mine? Doar Hristos a călcat „moartea cu moarte". Voi putea eu

să spun, vreodată, mergând după o logică străină mie, că exist şi că pot demonstra faptul chiar prin moartea mea? Moarte în care se află atât mântuirea cât şi viaţa mea? Ce-i împinge pe oameni să creadă că rezolvă totul prin sinucidere? Ei nu fac decât să „curme timpul". Oare o rugăciune din suflet, cu ochii în lacrimi, nu ar fi mai constructivă decât gândul funest al sinuciderii? Nu ar trebui să credem că doar timpul este cel care le rezolvă, în felul lui, pe toate? Sinuciderea să fie soluţia de eliberare, cum se tot afirmă? Încep să fiu tot mai convins de asta, din păcate…Pe zi ce trece, observând că necazurile se ţin scai de mine, accept tot mai mult ieşirea din viaţă, prin violenţă, a atâtor prieteni şi cunoscuţi. Şi totuşi, Camelia…De ce a apărut acum? Ce planuri are cu mine Dumnezeu?

Gândindu-mă la marii creatori, geniile, care au făcut gestul, le dau circumstanţe atenuante şi-mi spun că au făcut-o datorită unei logici proprii, imbatabile, şi a unor situaţii limită în care s-au aflat. Spre exemplu, Van Gogh a ajuns la acest fapt ireparabil deoarece epuizase sursele de inspiraţie, practic, nu mai ştia să surprindă nici intensitatea luminii solare fără umbră, nici turbulenţa cosmică. Aşa că şi-a considerat misiunea sa în lume încheiată. În loc să abandoneze pictura, a abandonat viaţa şi a lăsat corbii să îi invadeze lanurile sale de grâu incandescent.

George Trakl a ajuns la sinucidere pentru că lirica sa era doar un doliu mereu însângerat, pe care o privea întotdeauna prin prisma incestului cu sora sa.

Un alt sinucigaş de geniu a fost Gerard de Nerval, care era convins că s-a născut sub un soare aproape stins al Melancoliei şi că viaţa i-a fost urmărită permanent de

duşmanii săi de moarte încă din Evul Mediu, de pe vremea când nici nu era născut. Gestul sublim al sinuciderii la artişti este, după mine, doar arta, care-i face să iasă dintr-o viaţă comună, penibilă şi să urce până la catharsisul, care poate însemna pierderea de sine în inefabil, în extatica poetică. Când e vorba despre Cioran, putem să-l catalogăm doar ca un om ciudat, care îşi permitea să râdă când cineva îi urma sfatul de a se sinucide. El scria teribil de frumos despre fapte de o gravitate ieşită din comun. Ideal ar fi să-l citeşti doar pentru frumuseţea scriiturii sale.

Nu cred că-i o laudă faptul că am în minte mereu şi o astfel de ieşire din viaţă. Oamenii simpli, ca mine, n-ar trebui să fie dominaţi de gânduri negre. Dar dacă mai ai şi şansa (aici, parcă ar fi neşansă) de a citi şi afirmaţii ale unor mari savanţi, care sunt şi literaţi de excepţie, deja eşti convins că viaţa adevărată începe după ce ai murit. E clar că pentru unii oamenii celebri, dar şi pentru unii dintre oamenii simpli, moartea este cea mai importantă problematică a viului. Este, în fond, un mister existenţial, care incumbă, sau ar trebui să incumbe, întreaga existenţă a oricărui om. Aici nu poate fi o separaţie netă între savant şi omul de rând. Oricum, problema este aceeaşi, înţelegerea uşor diferită, dar finalul va fi asemănător. Mortul poate fi pasionat de cadavre, viul este obsedat de moarte, iar aceasta din urmă are pasiunea vieţii.

Alegerea timpului când vei muri… Iată libertatea absolută! Dar mă sperie bipolaritatea acestei libertăţi. Pe scara libertăţii poţi urca până la cele mai înalte culmi ale ştiinţei, ale artisticului, ale devenirii sau mântuirii tale, dar poţi să alegi şi coborârea în tenebrele cele mai

adânci ale întunericului din om. N-ar trebui o măsură, mai bine zis o măsurătoare a libertăţii umane? Pentru că prea multă libertate îţi dă impresia că eşti deja zeu. Îi este permis omului să fie zeu? Oricărui om?

Având în minte aceste întâmplări vechi şi noi, am ajuns la magazinul deschis în apartamentul mătuşii mele. Descopăr un vânzător pe care nu-l cunosc. Întreb de Telu Chiriţă. „A, patronul? Este după marfă!" E clar, deja omul e patron. Eu nu mai am nici un rol. Trebuie să-l văd pe acest „unic" patron imediat. Şi nu mai stau în magazin, ca să nu i se pară ceva suspect vânzătorului. Mă mai dă şi afară din magazin…Îl sun pe Telu. Ajunge în zece minute, îmi spune cu fermitate. Aştept. N-au trecut minutele şi ne-am întâlnit. Pare foarte afectuos. Devin suspicios. Ce s-o fi întâmplat? O fi având iar nevoie de bani? Sau cine ştie ce porcărie o mai fi la mijloc….Nu-mi vine să-mi cred urechilor! Îmi dă de înţeles că afacerea merge bine şi a pus deoparte, pentru mine, o sumă de bani. Sunt uluit….Aveam nevoie de bani ca de aer. Excursia mea costase destul şi banii erau împrumutaţi, în ultimul timp nu primisem nimic de la nimeni, deşi erau nişte datorii de-ale fabricii, nişte diferenţe de salariu care nu mi-au fost achitate. Îi mulţumesc lui Telu şi-i dau mână liberă, dacă îmi scot banii investiţi…. Cu o condiţie: să câştigăm amândoi, să dăm ceva şi proprietăresei apartamentului. Produse, bani, orice. E de acord. Mie îmi va rămâne la dispoziţie timp pentru a mă decide în ce direcţie o va lua viaţa mea. Eu nu am nevoie de mult pentru supravieţuire…Dar sunt convins că vreau să supravieţuiesc? Are vreun sens viaţa mea? Voi rămâne în această lume nebună, nebună de legat, în care este şi Camelia? Mă voi îndrepta spre o

cununie cu credinţa, cu Camelia sau cu …neantul? Nimic nu pare să mă mai ţină legat de lumea în care trăiesc de aproape cincizeci de ani. Lumea în care trăiesc nu mai este lumea mea... Poate să mă salveze literatura, dar aceasta o pot face în orice alte condiţii, în orice loc pe care îl simt benefic scopurilor mele. Dacă voi găsi acest loc…..Îl voi găsi sau nu-l voi găsi? Dar Camelia? Divinitatea va fi cu mine, pentru a-mi îndrepta calea? Doar de voinţa binefăcătoare a lui Dumnezeu va depinde viaţa sau neviaţa mea de acum încolo….Un semn, se pare, am primit. Vor mai fi şi altele? Ca om, ca simplu om, îmi este dragă şi viaţa, mi-e dragă şi credinţa, mi-e dragă şi femeia…Ajută-mă, Doamne, să nu greşesc în alegere!

ODOBEŞTI- SEPTEMBRIE 2013

CUPRINSUL

Prefaţă ……. 1
I. Politica înaltă şi sexul precoce-incompatibile? Dragoste sau senzualitate? Realităţi falsificate …… 3
II. Intrarea mea în parlament amânată sine die, Sprijinul" familiei în situaţii dramatice, O revistă aşteptată şi o demisie surprinzătoare …… 39
III. Fabrica se va desfiinţa, Muncitorii vor ajunge pe drumuri, iar guvernanţii sunt mulţumiţi ……. 70
IV. O însurătoare penibilă, Un redactor şef autonumit, Un Dicţionar literar ca un tribunal revoluţionar …… 75
V. Lena, femeia vampir, Maria – o mare speranţă de viaţă, Eu, confesorul văduvelor şi divorţatelor …….. 84
VI. Socrul se destăinuie, Un mariaj politic dubios, Mama Nuţa şi un magazin cu perspective ……. 106
VII. Critic de prestigiu alungat de la o revistă centrală, Un oraş cu multe acţiuni culturale 122
VIII. Partenerul de afaceri uită promisiunile, Moartea tatălui, Încornoraţii de la capul mortului …..... 133
IX. Predoiu cedează în faţa şefilor, Maria mai aproape de mine, O lansare de pomină, Un duet de excepţie … 156

X. Candid Ponea se îmbolnăveşte, Nae Lungeanu a fost demis, Magazinul produce pagube …… 213
XI. Predoiu, fabrica, secretara şi soţia „iubitoare” … 227
XII. O moarte suspectă, Acasă la noul redactor şef al revistei 236
XIII. Et in Athos go 249

CONTACT: 0722917264
Mail: salonul.literar@gmail.com

MULŢUMIM URMĂTOARELOR INSTITUŢII ŞI PERSOANE, CARE, ÎNŢELGÂND ACTUL DE CULTURĂ, AU FĂCUT PUBLICITATE CĂRŢII DE FAŢĂ:

- COTIDIANUL „MONITORUL DE VRANCEA”, DIRECTOR CORINA TRIFAN

-POSTUL DE TELEVIZIUNE „ATLAS TV”– FOCŞANI, DIRECTOR ION MARTIŞ

CULIȚĂ IOAN UȘURELU

• Născut la 5 octombrie 1944 în comuna Movilița, Vrancea.
• Absolvent al Facultății de Filologie a Universității „Al.I.Cuza" Iași.
• A funcționat ca profesor de Limba română și Limba franceză la Adjud, Focșani și Odobești.
• Se află printre inițiatorii Stagiunii Teatrale a Elevilor din Focșani (S.T.E.F.), coordonând zece spectacole.
• Redactor și redactor șef-adjunct al prestigioasei publicații „Revista noastră" - Focșani.
• Scrie, sub coordonarea criticului Nicolae Manolescu, monografia„Revistei noastre" (1987).
• Publică volumele „PROFESORII - SUPLININD AU DOBÂNDIT", „CERȘETORI ÎN LODEN", „MULTUM IN PARVO - MIC TRATAT DESPRE PERFECȚIUNE", „CONACUL DINTRE VII", „GENERAȚII - DIALOGURI NECESARE", „DIALOGUES NECESSAIRES", „IONEL BANDRABUR - OMUL ȘI SCRIITORUL", piesa „JOC ÎN TIMP" (trei acte), „CONVORBIRI ESENȚIALE", „SCRIITORI CONTEMPORANI DIN VRANCEA"
• A avut, din 2003 până în 2006, rubrică permanentă în ROMANIAN TIMES din orașul Portland (statul Oregon - S.U.A.).
• În 2005 a fost inclus în dicționarul „2000 Outstanding Intellectuals Of The 21st Century" ("2000 de Intelectuali ai Secolului XXI") editat de Internațional Biographical Centre Cambridge - Marea Britanie.
• Membru al Uniunii Scriitorilor din România.
• Premiul Uniunii Scriitorilor din România - Secțiunea „Eseuri" - 2010.
• Premiul Uniunii Scriitorilor din România - Secțiunea „Istorie literară" - 2013
• Redactor-șef al publicației literare naționale „Salonul Literar".

ISBN 978-973-86590-8-7
Editura „SALONUL LITERAR" 2013